

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΣΥΝΤΑΧΘΕΝ

ΥΠΟ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΟΥ ΕΚ ΛΑΡΙΣΗΣ

Ἐποβληθὲν δὲ εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ διαγωνισμοῦ τῶν βιβλίων
Σ. Ἐπιτροπὴν καὶ συνωδὰ ταῖς παρατηρήσεσιν αὐτῆς ἐπιδιορθωθὲν

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΑΠΑΝῃ.

Γ. ΚΑΤΣΟΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΚΟΥΣΟΥΛΙΝΟΥ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΠΑΡΑ ΤΩ ΝΑΩ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ

1889

Τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ μαθητὴν τῆς Ἱστορίας καὶ Ἑλληνικῆς
Λογικῆς καὶ Παιδαγωγικῆς Κερύκευ Κερύκευ Γ. Π. Κερύκευ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ ^{βαδύων ἀποφύγων} ^{Κερύκευ}

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΣΥΝΤΑΧΘΕΝ

ΥΠΟ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΟΥ ΕΚ ΛΑΡΙΣΗΣ

Ὑποβληθὲν δὲ εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ διαγωνισμοῦ τῶν βιβλίων
Σ. Ἐπιτροπὴν καὶ συνωδὰ ταῖς παρατηρήσεσιν αὐτῆς ἐπιδιορθωθὲν

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΑΠΑΝῃ

Γ. ΚΑΤΕΟΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΚΟΥΣΟΥΛΙΝΟΥ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ } ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΠΑΡΑ ΤΩΙ ΝΑΓΙ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ

1889

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ

ΜΕΡΟΣ Α'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

§ α'. Ὅρισμός.

Σύνταξις λέγεται ἡ καθ' ὠρισμένους κανόνας πλοκὴ τῶν λέξεων ἐκάστης γλώσσης πρὸς ἀπαρτισμὸν ἐνὸς ὅλου διανοήματος ἢ λόγου. Συντακτικὸν δὲ τὸ μέρος τῆς γραμματικῆς διδασκαλίας τὸ περιλαμβάνον τοὺς κανόνας τούτους.

Ἡ πλοκὴ αὕτη θεμελιούται ἐν τῇ ἀπλῇ προτάσει.

§ β'. Ὅρισμός ἀπλῆς προτάσεως.

Πρότασις ὀνομάζεται συνήθως ἡ ἀπλουστάτη κατηγορηματικὴ ἔκφρασις πάσης ιδέας, ἢ ἐννοίας· ἥτοι ὁ ἐλάχιστος λόγος. Καλεῖται δὲ αὕτη καὶ ἀπλῇ πρότασις.

§ γ'. Ἀπλῇ πρότασις.

1. Ἡ ἀπλῇ κατηγορηματικὴ πρότασις σύγκειται ἐκ τριῶν ὁρῶν ἐκ τοῦ ὑποκειμένου, ἐκ τοῦ κατηγορουμένου καὶ ἐκ τοῦ συνδετικοῦ· καὶ

2. Ὑποκείμενοι μὲν λέγεται πᾶν ὅ,τι ὑπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ νοῦ, εἴτε πρόσωπον, εἴτε ζῷον, εἴτε πρᾶγμα. Ἐκφέρεται δὲ τοῦτο κυρίως εἰς ὀνομαστικὴν καὶ εἶναι πάντοτε οὐσιαστικόν, ὡς ἄνθρωπος, χώρα, πόλις, δένδρον κτλ.

3. Ἀλλὰ καὶ οἷον δήποτε μέρος τοῦ λόγου δύναται νὰ λάβῃ θέσιν ὑποκειμένου ὡς καὶ ὁλόκληρος ἔτι λόγος διὰ τοῦ ἄρθρου λαμ-

βάνων ἐνότητά· ἔτι δὲ καὶ ἀπαρέμφατος καὶ ἀπαρεμφάτου ἀνά-
 λυσις· ἔτι δὲ καὶ μετοχὴ ὑπὸ ἔννοιαν οὐσιαστικοῦ. "Οθεν,

4. Ὡς ὑποκείμενον τίθεται ἔτι καὶ αἰτιατικὴ μετὰ προθέσεως,
 ὡς ἔπεσαν ὑπὲρ τοὺς τεσσαράκοντα ἄνδρας,—ἦν περὶ πλήθουςαν
 ἀγοράν (Ε.) Ἐπὶ δὲ τῶν ἐξαρτωμένων προτάσεων πολλάκις τί-
 θεται ὑποκείμενον καὶ εἰς γενικὴν καὶ εἰς δοτικὴν καὶ εἰς αἰτια-
 τικὴν ἀπρόθετον.

5. Κατηγορούμενον δὲ λέγεται πᾶν ὅ,τι σημαίνει τὴν ἐξευρι-
 σκομένην ἐν τῷ ὑποκειμένῳ ποιότητα ἢ ιδιότητα, ἥτοι τὸ κα-
 τηγόρημα, καὶ εἶναι κυρίως ἐπίθετον, ἀλλ' οὐχ ἦττον ὡς κα-
 τηγορούμενον δύναται νὰ τεθῇ καὶ πανδηποτε μέρος τοῦ λόγου
 κατὰ τὰ περὶ ὑποκειμένου λεχθέντα· συνήθως δὲ ὑπὸ ἔννοιαν ἐπι-
 θετικὴν· οἷον ὁ ἀγαθὸς φίλος ἐστὶ θησαυρὸς μέγας κτλ.

6. Τὸ κατηγορούμενον συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατὰ
 γένος, κατ' ἀριθμὸν καὶ κατὰ πτώσιν, ὡς ὁ Σωκράτης ἐστὶ σο-
 φός, ἡ πόλις ἐστὶν εὐάνδρος κτλ.

7. Ἄλλ' ὅπως τὸ ὑποκείμενον οὕτω καὶ τὸ κατηγορούμενον
 ἐκφέρεται καὶ εἰς αἰτιατ. μετὰ τῶν προθέσεων ἐκ, εἰς, περί,
 ἀμφί, ὑπέρ, εἰς αἰτιατικὴν· ὡς ναῦς ἦσαν περὶ τὰς ἑκατόν.

8. Συνδετικὸν δὲ εἶναι πάντοτε τὸ ὑπαρκτικὸν *Εἰμί* εἰς πάν-
 τας αὐτοῦ τοὺς χρόνους τε καὶ τὰς ἐγκλίσεις, ὅπερ συνδέει εἴτε
 καταφατικῶς εἴτε ἀποφατικῶς τὴν ποιότητα ἢ ιδιότητα· ὅπερ
 ἐστὶν ἡ συζευγνύει αὐτὴν μετὰ τῆς οὐσίας ἢ διαζευγνύει αὐτὴν,
 ὡς τὸ μῆλόν ἐστι γλυκὺ ἢ οὐκ ἐστὶ γλυκὺ· ἐν δὲ τῇ τοιαύτῃ
 διαζεύξει ἢ τὸ ὑποκείμενον διαζευγνύεται ἀπὸ τοῦ κατηγορουμέ-
 νου, ἢ τὸ κατηγορούμενον ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου· (δηλ· τὸ ἐπί-
 θετον μετὰ τῆς οὐσίας, ἥτοι τοῦ οὐσιαστικοῦ) ὡς ὁ Ἀριστεί-
 δης ἐστὶ δίκαιος, ὁ Ἀριστείδης οὐκ ἐστὶν ἀδίκος. κτλ. Ὁ Σω-
 κράτης οὐκ ἦν στρατηγός.

9. Ἡ κατάφασις δὲ γίνεται ἀπόφασις ὁπόταν τεθῇ ἐν τῇ
 προτάσει· εἴτε κατηγορηματικῇ οὕσῃ εἴτε καὶ μὴ· ἢ τὸ οὐ, ὡς ὁ
 Σωκράτης οὐκ ἦν ποιητής, ἢ τὸ στερητικὸν ἀ, ὡς ὁ Μέλιτος ἦν
 ἀδίκος. Ὅποταν δὲ τεθῶσι δύο ἀρνητικὰ μύρια ἐν τῇ αὐτῇ προ-

τάσει τότε αὕτη γίνεται καταφατική, διότι αἱ δύο ἀρνήσεις ἀναιρουῦσιν ἀλλήλας, οἷον ὁ Ἀριστείδης οὐκ ἦν ἀδικος = ἦν δίκαιος. Σημειωτέον ὅμως ὅτι αἱ ἀπὸ τοῦ ἀ ἀρχόμεναι λέξεις σημαίνουν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ στέρησιν ἐν τῇ ἀποφάσει ἀλλὰ καὶ αὐταὶ αἱ ἀποφάσεις αἱ ἀπὸ τοῦ οὐ ἐσχηματισμέναι ἐπίσης σημαίνουν πολλάκις στέρησιν ὡς ὁ ἵππος οὐκ ἔχῃ λόγον.

10. Ὡς συνδετικὰ ὅμως, ὑπαρκτικὴν ἔννοιαν λαμβάνοντα, τίθενται ἔτι καὶ τὰ, *γίνεσθαι, τυγχάνειν, Πέλειν, κυρεῖν* καὶ *φύραι*. Τὸ *τυγχάνω* δὲ δέχεται κατηγορούμενον καὶ περιγραφικῶς οἷον, ἐτυγχάνομεν περιπατοῦντες = κατὰ τύχην περιεπατοῦμεν.

β. δ'. Χαρακτήρ τῆς ἀπλῆς προτάσεως.

1. Τὸ κατηγορούμενον πάσης προτάσεως, ὅταν εἶναι ἐπίθετον συμφωνεῖ ὡς εἰδομεν, πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατὰ γένος, κατ' ἀριθμὸν καὶ κατὰ πτώσιν, οἷον ὁ Σωκράτης ἐστὶ σοφός.

Ἐξαίρεσις

2. Τὸ κατηγορούμενον ὅμως δυνατόν καὶ νὰ διαφέρῃ ἀπὸ τὸ ὑποκείμενον, ἢ κατὰ γένος, ἢ κατ' ἀριθμόν, ἢ κατὰ πτώσιν οἷον, α'.) Κατὰ γένος· ὡς ἡ σοφία ἐστὶν ἀθάνατον.—Γέλως ἀκαίρος δεινὸν κακόν.

β'.) Κατ' ἀριθμόν· ὡς οἱ παῖδες ἀνιαρόν.—Ταῦτα ἦν γέλως.

γ'.) Κατὰ πτώσιν· ὡς ὁ Σωκράτης ἐστὶ τῶν σοφῶν.—Τὸ ἐπιμελεῖσθαι οὐ ἂν δέῃ φρονίμου ἀνδρός ἐστὶ (Ξ).

3. Διὰ νὰ διαφέρῃ δὲ τὸ κατηγορούμενον ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου κατὰ γένος πρέπει νὰ εἶναι καὶ αὐτὸ οὐσιαστικόν, οἷον ὁ καρπός ἐστι μῆλα· ὥστε ἐὰν εἶναι ἐπίθετον ἐννοεῖται ἐξωθεν οὐσιαστικόν τι πρὸς ὃ ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς αὐτὸ ἀναφέρεται, δηλ. : ἔργον, κτῆμα, χρῆμα, πρᾶγμα, οἷον ἡ σοφία ἐστὶ ἀθάνατον = κτῆμα ἀθάνατον.

4. Τὸ αὐτὸ δὲ συμβαίνει καὶ ὅταν διαφέρῃ κατ' ἀριθμόν· οἷον οἱ παῖδες εἰσιν ἀνιαρόν (= χρῆμα).

Ὅταν δὲ διαφέρῃ κατὰ πτώσιν τότε ἐννοεῖται ἡ ἐξυπακούε-

ται ἐξώθεν τὸ, εἷς ἐκ τῶν, ὅταν ἡ πτώσις ᾖ γενικὴ πληθυντική, οἷον ὁ Σωκράτης ἐστὶ τῶν σοφῶν=εἷς ἐκ τῶν σοφῶν. Καὶ εἰς ἐνικὸν ἀριθμὸν ἐννοεῖται τὸ εἷς ἐκ τοῦ οἷον, οὗτος ὁ Καμβύσης τῶν Περσείδων γένους ᾗν (Ξ)=εἷς ἐκ τοῦ γένους τῶν Περσείδων.

5. Ἐτεροππτώτως ἐκφέρεται τὸ κατηγορούμενον ἐπὶ τῶν ἐξῆς περιπτώσεων α'.) ὅταν σημαίνεται κτήσεις· β') ιδιότης γ'.) ὕλη· δ') ἀξία καὶ ε'.) τὸ μέρος ἐκ τοῦ ὅλου.

§ ε'. Περὶ συνθέτου προτάσεως.

"Ὅταν εἰς τὴν πρότασιν ὑπάρχωσι πλείονα τοῦ ἐνὸς ὑποκείμενα, ἢ πλείονα τοῦ ἐνὸς κατηγορούμενα, ἢ ἐν ταύτῃ πλείονα ὑποκείμενα καὶ κατηγορούμενα, τότε ἡ πρότασις ὀνομάζεται Σύνθετος κατηγορηματική, οἷον ὁ Σωκράτης, ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἦσαν σοφοί. κτλ. πρὸς διάκρισιν τῆς δυναμένης νὰ ἐξενεχθῇ καὶ διὰ πλείονων ὄρων, ὡς δι' ἀπαρεμφάτου, διὰ μετοχῆς καὶ δι' ὀλοκληροῦ ἔτι λόγου.

§ στ'. Χαρακτὴρ τῆς ἀνεπτυγμένης συνθέτου.

1ς "Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶναι δύο, κατὰ ζεύγη ὅμως θεωρούμενα τίθενται δυϊκῶς, τότε καὶ τὸ κατηγορούμενον καὶ τὸ συνδεδεικὸν τίθενται δυϊκῶς, οἷον λύκῳ καὶ ἵππῳ συννόμῳ ἐστὸν.

2. "Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶναι μὲν δύο εἰς ἐνικὸν ἀριθμὸν, ἐπικρατῇ δὲ ἡ ἔννοια τοῦ δυϊκοῦ, τότε καὶ τὸ συνδεδεικὸν καὶ τὸ κοινὸν κατηγορούμενον τίθενται δυϊκῶς· οἷον, "Ἦτε πολιτικὴ καὶ ἡ φιλοσοφία ἀξίῳ λόγῳ ἐστὸν.

3. "Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶναι πλείότερα τῶν δύο ἀλλ' ἐμψυχα τότε τὸ κοινὸν κατηγορούμενον τίθεται πληθυντικῶς, ὡς ἀνωτέρω εἶδομεν· οἷον ὁ Σωκράτης ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἦσαν σοφοί. Καί, ἐὰν μὲν τὰ ὑποκείμενα εἶναι τοῦ αὐτοῦ γένους, τίθεται κατὰ τὸ γένος αὐτῶν, ἐὰν δὲ διαφόρου, τότε τὸ κοινὸν ἐπιθετικὸν κατηγορούμενον τίθεται κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον γένος· εἶναι δὲ ἐπικρατέστερον τὸ μὲν ἀρσενικὸν καὶ τοῦ θη-

λυκοῦ καὶ τοῦ οὐδετέρου, τὸ δὲ θηλυκὸν τοῦ οὐδετέρου· οἶον (ἦσαν ἐκεῖ) συνεληλυθότες ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ παῖδιά, καὶ ὅχι συνεληλυθότα οὐδὲ συνεληλυθυῖται.—Γυναῖκες καὶ παῖδιά καθήμεναι καὶ ὅχι καθήμενα. Καὶ ταῦτα ἐπὶ ἐμφύχων ὑποκειμένων.

4. Ὅταν δὲ τὰ ὑποκείμενα ᾖναι ἄψυχα τότε τὸ κοινὸν κατηγορούμενον, ἢ τίθεται κατὰ τὰ ἀνωτέρω λεχθέντα, ἢ τίθεται πληθυντικῶς κατ' οὐδέτερον γένος· οἶον ταραχαὶ καὶ στάσεις ὀλέθρια ταῖς πόλεσιν. Ἐπὶ ἀψύχων ὅμως ὑποκειμένων τὸ κατηγορούμενον τίθεται καὶ κατ' οὐδέτερον γένος ἐνικῶς, ἀλλὰ σπανιώτερον. Τὸ δὲ συνδετικὸν τίθεται ἐπὶ ἀψύχων καὶ ἐνικῶς καὶ πληθυντικῶς.

§ ζ'. Πάθη τῆς ἀπλῆς προτάσεως.

1. Τὸ συνδετικὸν ὁσάκις εὐκόλως ἢ οἰκοθεν ἐννοεῖται παραλείπεται. Συμβαίνει δὲ τοῦτο,

α'.) Ἐπὶ γνωμικῶν ἢ παροιμιῶν· οἶον κούφη ἡ γῆ ὥσπερ ὁ λόγος.

β'.) Ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν· σχολή, ἀνάγκη, χρεῶν, θέμις.

γ'.) Ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων φροῦδος, ἀξίος, αἷτιος, δυνατός· καὶ ἐπὶ τοῦ χαρίεν ἢ χάριεν.

δ'.) Ἐπὶ τῶν λαμβανομένων ἀπροσώπως· δυνατόν, ῥάδιον χαλεπόν.

ε'.) Ἐπὶ τῶν εἰς τος καὶ τέος ρηματικῶν· κατ' ἐξοχὴν δὲ τῶν οὐδετέρων.

ς'.) Ἐπὶ τῆς ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας οἶος, ἥτις μετὰ τοῦ τε τασσομένη λαμβάνει σημασίαν ἐπιθέτου, κατ' ἐξοχὴν τοῦ ἐπιτήδειος πρὸς τι, ἢ δυνατός πρὸς τι. Καὶ

ζ'.) Ἐπὶ τοῦ ἐπιθέτου ἐτοῖμος (ἢ ἔτοιμος·) ἀλλὰ κατ' ἐξοχὴν παρὰ ποιηταῖς.

2. Παραλείπεται δ' ὡσαύτως καὶ ὅταν ὁ λόγος, ἢ ἡ πρότασις συμπλέκηται μετ' ἄλλης ἡγουμένης ἢ ἐπομένης προτάσεως οἶον, Τί γὰρ ἄλλο, ἔφη, ἢ κινδυνεύσεις ἐπιδειξάι σὺ μὲν χρηστός τε καὶ φιλάδελφος εἶναι, ἐκεῖνος δὲ φαῦλός τε καὶ οὐκ ἀξίος εὐερ-

γεσίας; — Σκοπῶμεν εἰ, ὥσπερ τῶν οἰκετῶν, οὕτω καὶ τῶν φίλων εἰσὶν ἄξιαί. κτλ. Παραλαμβάνεται δὲ ἐκ τῶν ἡγουμένων εἰς οἷαν ἐγκλισιν ἀπαιτεῖ ἡ φύσις τῆς ἑλλειποῦς προτάσεως.

3. Τὸ δὲ ὑποκείμενον παραλείπεται ὅταν εἶναι προσωπικὴ ἀντωνυμία, δὲν εἶναι δὲ χρεῖα ἐμφάσεως ἢ διαστολῆς. Παραλείπεται δ' ἔτι καὶ ὅταν ἐκ τῶν ἡγουμένων παραλαμβάνηται.

4. Τὸ δὲ κατηγορούμενον μόνον ἐν ἀκολουθίᾳ λόγου παραλείπεται ὡς ἐκ τῶν ἡγουμένων παραλαμβανόμενον.

5. Ἀλλὰ καὶ τὸ ὑποκείμενον, καὶ τὸ κατηγορούμενον, καὶ τὸ συνδετικόν, καὶ ὁλόκληρος ἔτι πρότασις παραλείπεται πολλάκις ἐν ἀκολουθίᾳ λόγου.

Ὁδηγία. Ἐν πάσῃ ἀνεπτυγμένη προτάσει εὐρίσκομεν πρῶτον τὸ ὑποκείμενον, ἔπειτα τὸ συνδετικόν καὶ ἔπειτα τὸ κατηγορούμενον: ὡς ὁ Σωκράτης ἐστὶ σοφός. Τὸ αὐτὸ πράττομεν καὶ ὅταν γράφωμεν. Πολλάκις ὅμως μεταθέτομεν τοὺς ὅρους ἄλλ' ὅχι καὶ χωρὶς τινὰ σκοπὸν καθῶς· ἐστὶ σοφός ὁ Σωκράτης· σοφός ἐστὶν ὁ Σωκράτης· ὁ Σωκράτης ἐστὶ σοφός.

§ η'. Περὶ προτάσεως συνεπτυγμένης.

1. Ἡ ὡς ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσα πρότασις ὀνομάζεται ἀνεπτυγμένη.

2. Συνεπτυγμένη δὲ πρότασις ὀνομάζεται ἐκείνη ἐν ἣ τὸ κατηγορούμενον καὶ τὸ συνδετικόν συμπύσσονται εἰς ἓν ῥῆμα ὅπερ διὰ τοῦτο ὀνομάζεται κατηγορηματικόν· καθὼς ὁ Σωκράτης ἐστὶ σῶφρων=ὁ Σωκράτης σωφρονεῖ. Ἡ δὲ πρότασις ὀνομάζεται ἐπίσης κατηγορηματικὴ πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τῆς οὐσιαστικῆς προτάσεως τῆς δυναμένης μόνον νὰ ἀναλυθῇ εἰς τὸ συνδετικόν καὶ εἰς μετοχὴν ὡς βοῶ=ἐγὼ εἰμι βοῶν· ἐκ δὲ τῆς τοιαύτης συμπύξεως προῆλθε τὸ πλῆθος τῶν κατηγορηματικῶν ῥημάτων.

4. Οἷανδ' ἡποτε λοιπὸν συνεπτυγμένην πρότασιν δυνάμεθα ἔν' ἀναπτύξωμεν ἀναλύοντες αὐτὴν εἰς τὸ συνδετικόν καὶ, ἢ εἰς τὴν τοῦ κατηγορηματικοῦ ῥήματος μετοχὴν, ἢ εἰς σύστοιχον ἐπίθετον, οἷον ὁ Πέτρος γράφει=ὁ Πέτρος ἐστὶ γράφων ἢ ὁ Πέτρος ἐστὶ γραφεύς. Ὡς καὶ οἷαν δ' ἡποτε ἀνεπτυγμένην νὰ συμ-

πυύζωμεν. Ούχι ὁμως ἄνευ περιορισμῶν· διότι τὸ ἐγὼ εἰμι πατὴρ π. χ. δὲν δύναται νὰ συμπτυχθῇ εἰς τὴν ἐγὼ πατρώζω, οὔτε ἡ γῆ ἐστὶ στρογγύλη εἰς τὴν ἡ γῆ στρογγυλοῖ. Πᾶσα ἐπομένως ἀνάπτυξις εἴτε σύμπτυξις τίθεται ὑπὸ περιορισμοῦς μὴ ἐπιτρέποντας τὴν ἀλλοίωσιν τῆς ἐννοίας οὔτε τῆς κατηγορηματικῆς οὔτε τῆς οὐσιαστικῆς προτάσεως.

§ θ'. Πάθη τῆς συνεπτυγμένης προτάσεως.

1. Καὶ ἐν πάσῃ συνεπτυγμένῃ προτάσει δυνατόν ἵνα παραλειφθῇ καὶ τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ ἀντικείμενον καὶ τὸ ῥῆμα, ἢ καὶ τὰ τρία σύναμα, μάλιστα διαλογικῶς, ὡς ἐξυπακουόμενα, οἷον ἐπαναλαμβάνομέν γέ τινας εἶναι νοσοῦντας, ἢ οὐ; Πάνυ μὲν οὖν (Πлт.).

2. Ἰδίως δὲ τὸ ὑποκείμενον παραλείπεται ὡς καὶ ἐπὶ ἀνεπτυγμένης οὕτω καὶ ἐπὶ συνεπτυγμένης προτάσεως ἐπὶ τῶν ἐξῆς περιστάσεων.

α'.) "Όταν ἦναι προσωπικὴ ἀντωνυμία, δὲν ἀπαιτεῖται δὲ ἔμφασις ἢ διαστολή.

β'.) "Όταν παραλαμβάνηται ἐκ τῶν προηγουμένων ὡς ἔχει, ἢ καὶ κατ' ἀναλογίαν.

γ'.) "Όταν οἰκοθεν ἐννοῖται. Τοῦτο δὲ συμβαίνει καὶ ἐπὶ πράξεων σημαίνουσιν ἐπάγγελμα· οἷον ἐσάλπιγεν, ἐσήμανε κτλ.

δ'.) "Επὶ τῶν ἀπροσώπως λαμβανομένων ρημάτων, φασίν, ᾔδεται, κτλ. Καί,

ε'.) "Επὶ τῶν ῥημάτων ὕει, σείει, νήφει, χειμάζει (=ό Θεός) κτλ.

3. Ἡ συνεπτυγμένη πρότασις περιέχουσα ἐν ἑαυτῇ τὸ κατηγορούμενον ἀπαιτεῖ καὶ τέταρτον ὅρον ὅστις ὀνομάζεται συμπλήρωμα ἢ ἀντικείμενον ὁπόταν ἐκφέρηται εἰς αἰτιατικὴν, καὶ πτώσις συντακτικὴ ὁπόταν ἐκφέρηται εἰς γενικὴν ἢ δοτικὴν.

4. Τὸ ἀντικείμενον τοῦτο παραλείπεται

α'.) "Όταν δύο ῥήματα ἔχουσι τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον· οἷον τὸν ἄνδρα καὶ θαυμάζω καὶ τιμῶ.

β'). "Όταν καθ' παραλαμβάνηται ἐκ τῆς ἡγουμένης προτάσεως ἔλξιν.

γ'). "Όταν συντίθεται μετὰ τοῦ ρήματος ὡς ἰπποτροφῶ=ἐγὼ τρέφω ἵππον.

§ ι'. Χαρακτήρ τῆς συνεπτυγμένης προτάσεως.

1. Ἐν πάσῃ συνεπτυγμένη προτάσει τὸ ὑποκείμενον συμφωνεῖ πρὸς τὸ ρῆμα κατ' ἀριθμὸν καὶ πρόσωπον· οἶον, Οἱ Ἕλληνες φιλοσοφοῦσιν.

2. Ἀλλὰ πολλάκις συγχωροῦνται καὶ ἀνωμαλίας τινές· διότι ἡ γλῶσσα συντάσσει.

α'). Ἐνικὸν ὑποκείμενον μετὰ πληθυντικοῦ ρήματος· καὶ τοῦτο συμβαίνει ἐπὶ τῶν περιληπτικῶν λεγυμένων ὀνομάτων, (διότι ταῦτα σημαίνουν πολλὰ)· οἶον τὸ πλῆθος οἶονται τοὺς πλουσίους εὐδαίμονας— Ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατὸς ἄθυμοι ἦσαν (Δμ.)=οἱ πολλοί, οἱ στρατιῶται.

β'). Οὐδέτερον πληθυντικὸν ὑποκείμενον μετὰ ἐνικοῦ ρήματος· οἶον, Τὰ παιδία παίζει—ἄθλα προτίθεται (Ξ). κτλ. ἥτις καλεῖται καὶ Ἀττική σύνταξις.

γ'). Ὑποκ. δυικοῦ μετὰ ρήματος πληθυντικοῦ. Ἐνίοτε δὲ καὶ ὑποκ. πληθυντικοῦ μετὰ ρήματος δυικοῦ ἀμφοτέρω ποιητικῇ ἀδείᾳ· ὡς Δύο δ' ἄνδρες ἔξοχ' ἄριστοι ἐς μέσον ἀμφοτέρων συνίτην (Ἰλ.υ.).

Ὁδηγία. Ἀναλύοντες συνεπτυγμένην πρότασιν ζητοῦμεν πρῶτον τὸ ρῆμα, ὅπερ ἡ βᾶσις· δεύτερον τὸ ὑποκείμενον καὶ τρίτον τὸ ἀντικείμενον ἢ συμπλήρωμα.

§ ια'. Χαρακτήρ τῆς συνθέτου συνεπτυγμένης προτάσεως.

1. Ἐπὶ συνθέτου προτάσεως τὸ ρῆμα, ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶναι ὅμοια, τίθεται,

α'). Πληθυντικῶς καὶ ἡ προτάσσεται ἡ ἐπιτάσσεται· ὡς Ξενίας ὁ Ἀρχὰς καὶ Πασίων ὁ Μεγαρεὺς ἐμβάντες εἰς πλοῖον ἀπέπλευσαν, (Ξ).

6.) Ἐνικῶς καὶ ἡ προτάσσεται ἡ ἐπιτάσσεται· ὡς Ἦν δὲ καὶ Κτήσιππος ὁ Παιανιεὺς καὶ Μενέξενος καὶ ἄλλοι τινες τῶν ἐπιχωρίων (Πλτ.) κτλ.

2. Ὅταν ὁμῶς τὰ ὑποκείμενα τῆς προτάσεως εἶναι διάφορα τότε τὸ ρῆμα τίθεται.

α΄.) Ἐνικῶς κατὰ τὸ προσεχέστερον· ὡς, Βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ διώκων εἰσπίπτει εἰς τὸ στρατόπεδον. (Ξ).

β΄.) Πληθυντικῶς ὅταν ὑπάρχωσι πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου ὑποκείμενα· οἶον, ἐγὼ καὶ σὺ γράφομεν. Καί

γ΄.) Προτάσσεται ὅταν τὸ ὑποκείμενον εἶναι τρίτου προσώπου.

§ ιβ΄. Περὶ κατηγορηματικοῦ ρήματος.

1. Τὰ κατηγορηματικὰ ρήματα εἶναι ἡ Ἐνεργητικά, ἡ Παθητικά, ἡ Οὐδέτερα, ἡ Μέσα : Καί,

2. Τὰ μὲν Ἐνεργητικά, ἡ σημαίνουσιν ἐνέργειαν μεταβαίνουσιν ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου εἰς ἐξωτερικόν τι πρόσωπον ἢ πρᾶγμα καὶ καλοῦνται μεταβατικά· ἡ σημαίνουσιν ἐνέργειαν μὴ μεταβαίνουσιν καὶ καλοῦνται ἀμεταβάτα· ὡς λέγω, ὀμίλῳ κτλ. Εἶναι δὲ σημαντικά ἡ ψυχικῆς ἡ σωματικῆς ἐνεργείας.

Σημ. Ὅσα τῶν ἐνεργητικῶν κλίνονται εἰς τὸν παθητικὸν τύπον ὀνομάζονται ἀποθετικά· διότι ἀπέθεσαν τὸν ἐνεργητικὸν τύπον.

3. Τὰ δὲ παθητικά σημαίνουσιν ὅτι ἡ ἐνέργεια ἀπὸ ἐξωτερικόν τι πρόσωπον ἢ πρᾶγμα ὀρμωμένη μεταβαίνει εἰς αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον, ἐπομένως τὸ μὲν ἐξωτερικὸν ἐνεργεῖ ἐπὶ τοῦ ὑποκειμένου καὶ λέγεται ποιητικὸν αἴτιον, τὸ δὲ ὑποκείμενον πάσχει· ὡς, Ὁ Δημήτριος τύπτεται ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίνου.

4. Τὰ δὲ οὐδέτερα σημαίνουσιν ἀπλῶς κατάστασιν, ἡ ὑπαρξιν· ὡς ζῶ ὑγιαίνω, εἰμί, ὑπάρχω κτλ. καὶ δὲν δέχονται ἀντικείμενον, ἡ μόνον προσδιορισμοὺς ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω.

5. Τὰ μέσα ρήματα διαίρουνται εἰς τέσσαρας τάξεις· α΄.) εἰς κυρίως Μέσα· β΄.) εἰς Διάμεσα· γ΄.) εἰς Ἀντανακλώμενα· δ΄.) εἰς Ἀλληλοπαθῆ. Καί,

α') Μέσα μὲν κυρίως λέγονται ὅσα σημαίνουσιν ἐνέργειαν ἄμεσον γινομένην πρὸς ὄφελος τοῦ ὑποκειμένου ὡς ποιοῦμαι τὸν λόγον κτλ.

β'). Διάμεσα ὅσα σημαίνουσιν ἐνέργειαν διὰ μέσου ἄλλου ἐνεργουμένην ἀλλὰ τῇ ἐπιστάσει καὶ πρὸς ὄφελος αὐτοῦ τοῦ ὑποκειμένου. ὡς, Διδάσκομαι τὸν παῖδα = διὰ τοῦ Διδασκάλου διδάσκω τὸν ἑαυτοῦ παῖδα.

β'). Ἀντανεκλώμενα δὲ λέγονται ὅσα σημαίνουσιν ὅτι ἡ ἐνέργεια ὁρμάται μὲν ἐκ τοῦ ὑποκειμένου ἀλλ' εἰς αὐτὸ τοῦτο αὐτῇ καὶ πάλιν ἐπιστρέφει: δηλ. τὸ ὑποκείμενον εἶναι καὶ ἐνεργοῦν καὶ πάσχον εἰς αὐτά. Ὡς Νίπτομαι, λούομαι, ἐνδύομαι = ἐγὼ νίπτω ἑαυτὸν κτλ.

γ'). Ἀλληλοπαθῆ δὲ ὅσα σημαίνουσιν ἀλληλοπάθειαν, ἥτοι ἀμοιβαίαν ἐνέργειαν καὶ πάθος. ὡς οἱ παῖδες τύπτονται = τύπτουσιν ἀλλήλους.

§ ιγ'. Ρήματα ἐνεργητικά.

1. Τῶν ἐνεργητικῶν ρημάτων, τὰ μὲν μὴ μεταβιβάζοντα τὴν ἐνέργειαν δηλ. τὰ ἀμετάβατα δὲν δέχονται συμπλήρωμα ἢ τοι ἀντικείμενον· τὰ δὲ μεταβιβάζοντα δηλ: τὰ Μεταβατικά ζητοῦσιν ἐκτὸς τοῦ ὑποκειμένου καὶ τὸ δεχόμενον τὴν ἐνέργειαν ἐξωτερικὸν πρόσωπον ἢ πράγμα. Τοῦτο δὲ (σελ. 11 § θ. 3.) ἐκφέρεται εἰς μίαν τῶν τριῶν πλάγιων πτώσεων, αἵτινες καλοῦνται πτώσεις συντακτικαί, καὶ ὀνομάζεται ἀντικείμενον, ἢ ἐκ τετάρτου, ἢ συμπλήρωμα.

2. Τὰ ψυχικῆς ἐνεργείας σημαντικὰ ρήματα λαμβάνουσι πολλὰς ἀντικείμενον καὶ εἰς ἀπαρέμφατον, ἥτις λέγεται ἐξαρτωμένη· διότι ἡ ἐνέργεια αὐτῆς ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐνεργείας τοῦ κυρίου ρήματος. Λέγεται δὲ ἡ ἀπαρέμφατος αὐτῇ ἡ εἰδικὴ ἢ τελικὴ ὡς βούλομαι λέγειν, —λέγεται ἀπιέναι κτλ. Καί,

α'). Τελικὴ μὲν λέγεται ὅταν ἀναλύηται διὰ τοῦ ἑνα εἰς ὑποτακτικὴν ἢ εὐκτικὴν.

β'). Εἰδικὴ δὲ ὅταν ἀναλύηται διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς εἰς ὀριστικὴν ἢ εὐκτικὴν.

3. Ἐνεργητικὰ δὲ ἀμετάβατα εἶναι,

α'). Τὰ φυσικῆς ἐνεργείας· ὡς βοῶ, γελῶ, κτλ.

β'). Τὰ τεχνικῆς ἐνεργείας· ὡς κιθαρίζω, σαλπίζω, κτλ.

γ'). Τὰ μιμητικὰ· ὡς ἐλληνίζω, δωρίζω κτλ.

δ'). Τὰ ἐφετικὰ τὰ ἐκ ρημάτων παραγόμενα· ὡς γελασείω, κτλ.

ε'). Τὰ ὥρας καὶ χρόνου σημαντικά· ὡς διαχειμάζω κτλ.

ς'). Τὰ κινήσεις σημαντικά· ὡς βαίνω, βαδίζω, πλέω, ρέω κτλ.

4. Τὰ ἐνεργητικὰ λοιπὸν ῥήματα, εἴτε ψυχικῆς εἴτε σωματικῆς ἐνεργείας σημαντικά, μεταβατικά ὄντα, ἀπαιτοῦσι συμπλήρωμα εἴτε μίαν πτώσιν καὶ λέγονται Μονόπτωτα, εἴτε δύο καὶ λέγονται Δίπτωτα. Ἄλλ' ἐκτὸς τοῦ συμπληρώματος τούτου ἀπαιτοῦσιν ἔτι πρὸς συμπλήρωσιν πλήρη τῆς προτάσεως καὶ προσδιορισμούς.

5. Οἱ προσδιορισμοί, δὲ οὓς πᾶσα πρότασις δέχεται, ἀναφέρον· κυρίως μὲν εἰς τὸ ῥῆμα, ἀλλ' οὐχ ἥττον καὶ εἰς τὸ ὑποκείμενον ἢ ἀντικείμενον ἢ κατηγορούμενον· καὶ οἱ μὲν ἀναφερόμενοι εἰς τὸ ῥῆμα ὀνομαζόνται ἐπιρρηματικοὶ ἢ ὡς ἐπιρρηματικοὶ καὶ σημαίνουσι α'). Τόπον, β'). χρόνον, γ'). ποῖον, δ'). Ποσόν, ε'). τρόπον, ς'). τὸ διὰ τί, ζ'). τὸ ἕνεκα τίνος, η'). τὸ χάριν τίνος, θ'). πρὸς τὸ τέλος. Ἐξευρίσκονται δὲ οἱ προσδιορισμοὶ οὗτοι διὰ τῶν ἐρωτήσεων, Ποῦ; πότε; ποῖον; πόσον; πῶς; διὰ τί; τίνος ἕνεκα; τίνος χάριν; πρὸς τί τέλος; Οἱ δὲ ἀναφερόμενοι εἰς τὸ ὑποκείμενον ἢ ἀντικείμενον ὀνομαζόνται ὀνοματικοὶ ἢ ὡς ὀνοματικοί· ἢ ἄλλως ἐπιθετικοὶ ἢ ὡς ἐπιθετικοί, ὡς θέλομεν ἰδεῖ ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ.

§ ιδ'. Περὶ τῶν πτώσεων.

1. Ὀνομαστική. Ἡ ὀνομαστικὴ τίθεται εἰς τὸν λόγον, ἢ ὡς ὑποκείμενον ἢ ὡς κατηγορούμενον καὶ λέγεται οὕτω διότι ὀνομάζει τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, ὅπερ ὑπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ

νοῦ, ἢ τὴν ἀποδιδομένην εἰς τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα ποιότητα ἢ ιδιότητα, ἐπομένως λέγεται καταχρηστικῶς πτώσις.

2. Πτώσις λέγεται κυρίως ἡ σχέσις ἣτις ἀπὸ τοῦ ὑποκ. καὶ διὰ τοῦ κατηγορουμένου ἢ κατηγορηματικοῦ μεταπίπτει εἰς ἕτερόν τι πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, φαινομένου καὶ τούτου ὡς ἀναποσπάστως συνδεδεμένου μετὰ τοῦ κατηγορήματος καὶ ἐπομένως ἐκφράζοντος ἡ γενικότητα κτήσεως, ἡ σχέσιν ἀπονομῆς, ἡ διεύθυνσιν, ἡ αἵτιον. Ἡ σχέσις αὕτη ἐκφράζεται διὰ τινος καταλήξεως καὶ ἐξαρτάται ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ ρήματος τῆς προτάσεως σημασινομένης διαθέσεως τοῦ ὑποκειμένου· ὀνομάζεται δὲ ἡ γενική, ἡ δοτική, ἡ αἰτιατική. Ὅθεν ἡ μὲν γενική, ἐκφράζουσα σχέσιν ἀμοιβαίαν καὶ τρόπον τινα ὑπάλληλον ὑπάγεται εἰς τὸ γένος καὶ λέγεται·

α΄.) Γενική συντακτικὴ ὀνομάτων ἢ ἐπιθέτων.

Συντακτικὴ δὲ ὀνομάτων οὕσα εἶναι ἡ ἐξ ὑποκειμένου ἢ ἐξ αἰτικειμένου. Καὶ ἐξ ὑποκειμένου μὲν λέγεται ὅταν τρεπομένου τοῦ ὑπ' αὐτῆς προσδιοριζομένου ὀνόματος εἰς ῥῆμα αὕτη γίνεται ὑποκειμενον αὐτοῦ· ὡς Κατάληψις τῆς Πελοποννήσου ἐγένετο =κατελήφθη ἡ Πελοπόννησος. Ἐξ ἀντικειμένου δὲ ὅταν αὕτη γίνεται ἀντικείμενον· ὡς, εἰμὶ κοπεὺς ξύλων=κόπτω ξύλα.

β΄. Γενικὴ κτητικὴ ἢ ὡς κτητικὴ· οἷον οἶκος δεσπότου,—ἐκτιμητῆς ὄπλων.

γ΄.) Συντακτικὴ ρήματος ἢ ἀντικείμενον.

δ΄.) Συντακτικὴ προθέσεων. Καί,

ε΄.) Ἑλλειπτικὴ προθέσεων.

Δοτική. Ἡ Δοτικὴ σημαίνει δόσιν ἐν γένει, ἢ διεύθυνσιν πρὸς τι, ἢ τὸ ὄργανον, ἢ τὸ δι' οὗ, ἢ καὶ ἡθικὴν σχέσιν. Καὶ λέγεται,

α΄.) Δοτικὴ συντακτικὴ ὀνομάτων.

β΄.) Συντακτικὴ ρημάτων.

γ΄.) Ὅργανική, ὅταν σημαίνῃ τὸ δι' οὗ γίνεται τι.

δ΄.) Τροπικὴ ὅταν σημαίνῃ τὸν τρόπον

ε΄.) Αἰτιολογικὴ ὅταν σημαίνῃ τὸ αἷτιον. Καί

ς'). Συντακτική προθέσεων.

Αἰτιατική. Ἡ δὲ αἰτιατική σημαίνει τὸ αἷτιον καὶ λέγεται

α'). Ἀντικείμενον ἢ συμπλήρωμα.

β'). Συντακτική ἐπιθέτων ὅταν σημαίνῃ τὸ κατὰ τι.

γ'). Προσδιοριστική, ἥτοι ἐπεξηγηματική ὀνομάτων ἔτι δὲ καὶ ὀνομαστικός ἢ ἐπιθετικός προσδιορισμός, ὅτε συμφωνεῖ πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον κατὰ γένος, κατ' ἀριθμὸν καὶ κατὰ πτώσιν.

δ'). Συντακτική ρημάτων ὁπόταν κατέχῃ θέσιν κοινοῦ προσδιορισμοῦ, οἷον ἀφίκετο τρίτην ἡμέραν. Καί,

ε'). Συντακτική προθέσεων.

Κλητική. Ἡ κλητική σημαίνει κλῆσιν καὶ ἀναφέρεται πάντοτε εἰς δεύτερον πρόσωπον. Συντάσσεται δὲ μετὰ τοῦ κλητικοῦ ὦ, ὅπερ πολλάκις παραλείπεται. Παραλείπεται δὲ τοῦτο

α'). Ἐπὶ προσταγῆς· οἷον λάβε, παῖ, λύχον (Ἀριστφ.).

β'). Ἐπὶ θαυμασμοῦ· οἷον ἄνθρωπε, τί λέγεις!

γ'). Ἐπὶ ἀγανακτήσεως, ἐμβρόντητε, εἶτα νῦν λέγεις;

Σημ. Ἐκ τούτου καταφαίνεται ὅτι τὴν σημασίαν αὐτῆς δὲν τὴν προσθέτει τὸ ἐπιφώνημα, ἀλλ' ἡ κατάληξις.

3. Διότι δὲ ἀναπληροῖ τὴν δευτεροπρόσωπον ἀντωνυμίαν συμβαίνει καί, προστιθεμένης ἐκείνης, νὰ μετατρέπηται εἰς ὀνομαστικήν· οἷον ἴθι μὲν οὖν σὺ ὁ πρεσβύτερος. Ἐκ τούτου δὲ προῆλθε νὰ τίθεται πολλάκις ἐπὶ παρακελεύσεως καὶ ὀνομαστικῇ ἀντ' αὐτῆς· οἷον ὁ παῖς ἀκολουθεῖ μοι· ὡς καὶ ἐπὶ προσφωνήσεως· οἷον ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς = ὦ Θεέ, ἐλέησον ἡμᾶς.

4. Μετὰ τὴν κλητικὴν τίθεται πολλάκις καὶ ἐναρθρος προσδιορισμός εἰς ὀνομαστικήν. οἷον ὦ ἄνδρες οἱ παρόντες· καὶ ἄνευ τοῦ κλητικοῦ ὦ, οἷον Παῖδες ἐμοὶ καὶ πάντες οἱ παρόντες φίλοι.

5. Ἐπὶ πάθους δὲ σημαίνοντος ἐκπληξιν τίθεται καὶ γενικὴ μετὰ τῆς πρὸς, ὡς συντακτικὴ τοῦ ἐπιφωνήματος ὦ, οἷον ὦ πρὸς τῶν Θεῶν, τί ποτε καὶ καλέσαι χρὴ (Ξ.).

6. Ἀναπληροῦται ὅμως πολλάκις ἡ κλητικὴ, ὡς οἰκοθεν ἐννοούμενη, διὰ τῶν παρακελευσμάτων, Ἄγε, φέρε, ἴθι, δεῦτε·

(B. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, - ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ).

ἔτι δὲ καὶ διὰ τοῦ Ἀμέλει· οἷον ἄγε σκεψώμεθα.—Ἀμέλει, οὐδὲν ἂν γένοιτο θαυμαστόν.

7. Εἰς τὸν δυϊκὸν ἀριθμὸν οἱ Ἀττικοὶ συνήθως ἀντὶ τοῦ θηλυκοῦ γένους μετεχειρίζοντο τὸ ἀρσενικόν. οἷον τῷ χεῖρε, τῇ ἡμέρᾳ ἀντὶ τὰ χεῖρε τὰ ἡμέρα.

§ ιε'. Πεπλατυσμένη πρότασις.

1. Ἡ ἀπλῆ λοιπὸν πρότασις, εἴτε ἐνεργητική, εἴτε παθητική οὖσα, πλατύνεται ἢ συμπληροῦται διὰ προσδιορισμῶν ἀναφερομένων εἴτε εἰς τὸ ὑποκείμενον, εἴτε εἰς τὸ κατηγορούμενον, εἴτε εἰς τὸ ἀντικείμενον, εἴτε εἰς τὸ ρῆμα.

2. Ἐπὶ συνθέτου προτάσεως τὰ ὑποκείμενα ἢ συνδέονται διὰ τῶν συνδέσμων τε—καί, ἢ μένουσιν ἀσύνδετα.

3. Αἱ συντακτικαὶ τῶν ρημάτων πτώσεις μετὰ τῶν προσδιορισμῶν αὐτῶν συντελοῦσιν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐννοίας διὰ τῆς σχέσεως ἣν πρὸς ἄλλας προτάσεις ἔχουσιν· οἷον εἰ μὴ διαμάρτοirmi τῆς γνώμης ἣν πρὸς ὑμᾶς ἔχω. κτλ.

§ ιστ'. Μορόπτωτα μετὰ γενικῆς συντασσόμενα.

1. Μετὰ γενικῆς συντασσόμενα ἐνεργητικὰ εἶναι

α'.) Τὰ μετοχῆς, κοινωνίας καὶ μεταλήψεως σημαντικά, ἐν οἷς καὶ τὰ ἀπολαυστικά· ὡς μετέχειν δόξης,—κοινωνοὶ τοῦ λόγου—ἀθανασίας τὸ ἀνθρώπινον γένος μετέλληφεν (Πлт.). Ἀπολαυστικά δὲ εἶναι τὰ ἀπαυρέω, ἐπαυρίσκω, ἐπαύρω, ὀνίνημι, ἐπαυρέω, ἀπολαύω, ἅτινα ὅμως τροπῇ τινι τῆς σημασίας αὐτῶν συντάσσονται καὶ μετὰ αἰτιατικῆς, οἷον τάναντία τῆς σοφίας ἀπολαυκέναι κτλ. Διαφέρει δὲ τούτων τὸ ἀπολαμβάνω ὅπερ συντάσσεται μόνον αἰτιατικῇ.

β'.) Τὰ ἐπιμελείας καὶ ἀμελείας σημαντικά· ὡς ἡ τοῦ Θεοῦ φρόνησις ἅμα πάντων ἐπιμελεῖται (Ξ).—Μήτ' ἄλλου μηδενὸς φροντίζοι (Ίσ.). Ἀλλὰ τὸ φροντίζω συντάσσεται καὶ μετὰ γενικῆς ἐμπροθέτου τῆς περὶ προθέσεως· ὡς φροντίζω περὶ τίνος· σπανίως δὲ μετὰ αἰτιατικῆς.

γ'.) Τὰ ἐπιτυχίας καὶ ἀποτυχίας σημαντικά· ὡς Ἀγησίλαος ἔτι νέος ὦν ἔτυχε τῆς βασιλείας (Ξ).

δ'.) Τὰ ἀρχικά, ἐν οἷς καὶ τὰ ἐνάρξεις καὶ λήξεως σημαντικά, ὡς ἀρχεῖν γαστρός,—ἡ Δαμασίου μήτηρ κωκύουσα ἐξάρχει τοῦ θρήνου (Λουκ.). Ἐν οἷς καὶ τὰ ὑπαρχικά.

ε'.) Τὰ φειδοῦς καὶ ἀφειδίας σημαντικά· ὡς χρόνου φειδου.— Εἴ τις τοῦδ' ἀφειδήσοι πόνου (Σοφ.).

ς'.) Τὰ πληρωτικά καὶ κενωτικά· ἔτι δὲ καὶ τὰ σημαίνοντα στέρησιν· οἷον αἰδοῦς ἐνέπιμπλατο—πολέμου ἢ πόλις ἔγεμεν—σπανίζοντες τοῦ θίου—ἐπειδὴν ὁ λόγος ἀποστερηθῇ τῆς δόξης (Ἰσ.) κτλ.

ζ'.) Τὰ χωρισμοῦ, διαιρέσεως καὶ ἀπομακρύνσεως σημαντικά· ὡς πᾶσα ἐπιστήμη χωριζομένη δικαιοσύνης καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς πανουργία οὐ σοφία φαίνεται.

η'.) Τὰ μνήμης καὶ λήθης σημαντικά· ὡς ἄνθρωπος ὦν μέμνησο τῆς κοινῆς τύχης.

θ'.) Τὰ ἐφετικά, ἐπιθυμίας δηλ. ἐν γένει σημαντικά· ὡς τῆς ἁλλοτρίας ἀδίκως ἐπιθυμήσασαι τὴν αὐτῶν δικαίως ἀπώλεσαν. (Λυσ). Τούτων δὲ τὸ ποθῶ συντάσσεται μετὰ αἰτιατικῆς· ὡς τοῦτο γὰρ ποθοῦς' ἐγὼ πάλαι ἔνδον κάθημαι. (Ἀριστοφ.).

ι'.) Τὰ διαφορικά· ὡς γυναικῶν οὐδὲν διαφέρουσι—πάντων διαφέρειν ἀνθρώπων (Πλ.).

ια'.) Τὰ παραθέσεως ἐννοίαν ἔχοντα· ὡς Πausanίας ὑστέρησε τοῦ Λυσάνδρου (Ξ).—ὑπερβάλλει τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι (Πλ.).

ιβ'.) Τὰ αἰσθητικά· πλὴν τοῦ ὁρᾶ· ὡς οἱ αἰλλοῦροι νυξὶν ὁσφραίνονται τοῦ ψυχροῦ (Ἀριστοφ.).

ιγ'.) Τὰ τιμῆματος ἢ ἀνταλλαγῆς σημαντικά· ὡς ἡδε ἢ οἰκία πλείστου ἐωνήθη (Ἰσοκρ.). ἐν οἷς καὶ αἱ δικαστικαὶ φράσεις· οἷον γράφεσθαι παρανόμων (Δημ.)—αἰτιάσθαι τινος—δικάζουσι δὲ καὶ ἐκγλήματος—ἀσεβείας· φεύγοντα (Πλ.) κτλ.

2. Πολλὰ ὅμως τῶν ἀνωτέρω ρημάτων συντάσσονται καὶ μετὰ δύο πτώσεων, ὡς κατωτέρω θέλομεν ἰδεῖ. Ἀλλὰ τὰ φροντίδος σημαντικά, τὰ φειδοῦς καὶ ἀφειδίας, τὰ ἐφετικά καὶ τὰ ἐναρ-

κτικὰ συντάσσονται καὶ μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου (§ ιγ'. 2), ὡς ψυχικῆς ἐνεργείας σημαντικῆς, ἀναλυομένου διὰ τοῦ ἵνα εἰς ὑποτακτ. ἢ εὐκτικὴν.

3. Ἐπίσης δὲ καὶ τὰ δοξαστικά, τὰ εἰκαστικά, τὰ λεκτικά ἢ ἀφηγηματικά συντάσσονται μετὰ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου ἀναλυομένου διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς εἰς ὀριστικὴν ἢ εὐκτικὴν ἔγκλισιν.

Σημ. Τὰ ρήματα βλέπω, ὀρῶ, ἀκούω, τρώγω, ἐσθίω, συντάσσονται μετὰ αἰτιατικῆς. Τὸ δὲ ἀκούω συντάσσεται μετὰ γενικῆς ἐπὶ προσώπων καὶ μετὰ αἰτιατικῆς ἐπὶ πραγμάτων· ὡς ἀκούω σοῦ, καὶ ἀκούω τοὺς λόγους σου (=πείθομαι).

Σημ. β'.) Καὶ τῶν ἄλλων δὲ ρημάτων πολλὰ δυνάμει τῆς προθέσεως μεθ' ἧς ἐνίοτε συντίθενται συντάσσονται μετὰ γενικῆς. Αἱ δὲ προθέσεις αἱ τοιοῦτοτρόπως διαθέτουσαι τὰ ρήματ' εἰσιν ἡ ἀπό, ἡ ἐκ, ἡ πρό, ἡ ὑπὲρ καὶ ἡ κατά.

§ ιζ'. Μετὰ γενικῆς συντασσόμενα οὐσιαστικά.

1. Ὅπως τὰ ρήματα πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας τῶν ἀπαιτοῦσιν ἀντικείμενον, ἢ πτώσιν συντακτικὴν, πλὴν τῶν κοινῶν προσδιορισμῶν, οὕτω καὶ τὰ οὐσιαστικά καὶ τὰ ἐπίθετα, εἴτε ὑποκείμενα ὄντα, εἴτε ἀντικείμενα, εἴτε κατηγορούμενα εἰς τὸν λόγον, δέχονται πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας τῶν ἄλλας τινὰς πτώσεις συντακτικὰς καλουμένας. Τοιαῦτα εἶναι ἐκ μὲν τῶν οὐσιαστικῶν τὰ ἐξῆς, ἅτινα συντάσσονται μετὰ γενικῆς, ὡς σημαίνοντα τὸ ἀνῆκον εἰς τινὰ ἢ εἰς τι.

α'.) Τὰ σημαίνοντα ἢ τὸν κτήτορα, ἢ τὸ κτῆμα· ἡ γενικὴ δὲ αὕτη λέγεται κτητικὴ ἢ ὡς κτητικὴ· ὡς τοῦ διψῶντος ἢ ψυχῇ καθ' ὅσον διψᾷ οὐκ ἄλλο τι βούλεται ἢ πιεῖν (Πλτ.)· οὕτω καὶ οἶκος δεσπότου καὶ δεσπότης τῆς οἰκίας.

β'.) Τὰ σημαίνοντα τὸν ἄρχοντα ἢ τὸν ἀρχόμενον· ὡς Κότυς ὁ Θορακῶν βασιλεὺς. — Οἱ τῶν ἀρχόντων ὑπήκοοι. κτλ.

2. Ὡς κτητικὴ δὲ λαμβάνεται ἡ γενικὴ ἰδίᾳ καὶ

α'.) Εἰς τὰ σημαίνοντα συγγένειαν, ὡς Μανδάνη Ἀστυάρχους ἢν θυγάτηρ (Ξ.) κτλ.

β'). Εἰς τὰ σημαίνοντα ἔργον ἢ ποίημά τινος· ἐν οἷς καὶ τὰ σημαίνοντα ἐπιστάσιαν· ὡς εἶχε Φιλοκτῆτης ἔκπωμα αὐτόξυλον, τεχνήματα ἀνδρὸς φλαυρούργου (Σοφ).

γ'). Εἰς τὰ σημαίνοντα τὸ μέρος τινὸς ἢ τὸ ὅλον τινός· ὡς ἡ πρύμνα τοῦ πλοίου.

δ'). Τὰ σημαίνοντα τὸ δῶρον ἢ τὸν δωροῦντα· ὡς τὰ δῶρα τῶν ἐχθρῶν.

ε'). Εἰς τὰ σημαίνοντα τὸ περιέχον, ἢ τὸ περιεχόμενον· οἷον τοῦ κύκλου ἡ περίοδος δύο παρασάγγαι (Ξ).

ς'). Εἰς τὰ σημαίνοντα ποιότητα ἢ ιδιότητα ἢ συμβεβηκός τι· ὡς ἡ γλυκύτης τοῦ μήλου κτλ.

3. Ὡσαύτως δὲ ὡς κτητικὴ ἀποδίδοται ἡ γενικὴ εἰς τὸ ὑποκείμενον καὶ εἰς τὰς ἐξῆς ἀνεπτυγμένας προτάσεις ἐν αἷς ἐμφαίνεται.

α'). Συνήθεια, ἡ ἐξίς· οἷον εἰμι ἐπὶ τῷ βουλομένῳ ὥσπερ οἱ ἄτιμοι τοῦ ἐθέλοντος ἄν τε τύπτειν βούληται (Πλ. Γοργ.).

β'). Δύναμις· οἷον ἐστὶν ὁ πόλεμος οὐχ ὅπλων τὸ πλεόν, ἀλλὰ δαπάνης (Θουκ.).

γ'). Ἀπλῶς τὸ ἀνῆκον ἐπὶ τι· οἷον ὁ γὰρ Κλεινίειος οὗτος ἄλλοτε ἄλλων ἐστὶ λόγων, ἡ δὲ φιλοσοφία αἰεὶ τῶν αὐτῶν (Πλ. Γοργ.).

4) Μετὰ γενικῆς συντάσσονται ἐπίσης καὶ τὰ ἀφρημένα οὐσιαστικὰ τὰ ἐξ ἐπιθέτων μετὰ γενικῆς συντασσόμενων παραγόμενα.

§ ιη'. Μετὰ γενικῆς συντασσόμενα ἐπίθετα.

1. Μετὰ γενικῆς συντασσόμενα ἐπίθετα εἶναι

α'). Τὰ σημαίνοντα οἰκειότητα ἢ ἀλλοτριότητα· οἷον ἀλλότριος τῶν κινδύνων.

β'). Τὰ σημαίνοντα πλήρωσιν ἢ κένωσιν, ἐν οἷς καὶ τὰ σημαίνοντα στέρησιν· οἷον ἐπιστήμης κενός, — αἵματος ἀνάπλεψ.

γ'). Τὰ σημαίνοντα ἐμπειρίαν ἢ ἀπειρίαν· οἷον ἰατρός εἰμι φαρμάκων ἐπιστήμων.

δ'.) Τὰ σημαίνοντα ἐπιμέλειαν ἢ ἀμέλειαν· οἷον Ἀμελής τῶν θεῶν.

ε'.) Τὰ σημαίνοντα ἐπιτυχίαν ἢ ἀποτυχίαν· οἷον ἀτυχῆς συνέσεως.

ς.) Τὰ σημαίνοντα μνήμην ἢ λήθην· οἷον τῆς ἐμῆς διαθήκης ἐπιλήσμων.

ζ'.) Τὰ σημαίνοντα φειδῶ ἢ ἀφειδίαν· οἷον φειδωλὸς χρημάτων,—δαψιλῆς συνέσεως.

η'.) Τὰ σημαίνοντα χωρισμὸν διαίρεσιν καὶ ἀπομάκρυνσιν· ἡ γενικὴ αὕτη λέγεται διαιρετικὴ· οἷον τοὺς μὲν χρηστοὺς τῶν ἀνθρώπων εὖ πράττειν ἐστὶ δίκαιον, τοὺς δὲ πονηροὺς καὶ τοὺς ἀθέους τούτων τάναντία παθεῖν (Ἀριστοφ.).

θ'.) Τὰ σημαίνοντα τίμημα καὶ ἀνταλλαγὴν, οἷον δόξα χρημάτων οὐκ ὄνητή. (Ἰσο.) κτλ.

ι'.) Τὰ εἰς ἱκὸς κτητικὰ, οἷον παρασκευαστικὸς τῶν εἰς τὸν πόλεμον κτλ.

ια'.) Τὰ ἀρχικά· οἷον οἱ ὑπήκοοι τοῦ βασιλέως. κτλ.

ιβ'.) Τὰ παραθετικά, οἷον μέγιστόν ἐστι τῶν ἀγαθῶν ἀρετή. (Ἰσο.) περὶ ὧν ἰδία.

ιγ'.) Τὰ διαφορικά, ἕτερος, ἑκάτερος, ἕκαστος, ἄλλος, κτλ. Ἐπιστήμη ἐπιστήμης διάφορος,—ἄλλότριος τῶν κινδύνων. Καὶ

ιδ'.) Τὰ σημαίνοντα μετοχήν, κατοχήν καὶ κράτος· οἷον πλησάμενος θυμὸν μούσης κατόχοιο (Ἀθην.).

§ ιθ'. Μορόπτωτα μετὰ δοτικῆς συντασσόμενα.

1. Μετὰ δοτικῆς συντασσόμενα ρήματα εἶνε

α'.) Τὰ συμφωνίας ἢ διαλλαγῆς σημαντικά· ὡς τὰ ἔργα οὐ συμφωνεῖ τοῖς λόγοις (Πλτ.).

β'.) Τὰ κελευστικά ἢ προτρεπτικά ὡς τοῦτο προστάττω τῷ προτέρῳ γενομένῳ καὶ πλειόνων, ὡς εἰκός, ἐμπεῖρῳ (Ε.).

γ'.) Τὰ μίξεως καὶ ἐπιμιξίας σημαντικά ἢ συγκοινωνίας· οἷον μίσεσθαι νίκη (Πλτ.).

δ'.) Τὰ προσεγγίσεως σημαντικά· οἷον πιστεύειν τινί. — ὅστις ἀϊδρεῖη πελάσῃ καὶ φθόγγον ἀκούσῃ (Ὅμ.).

ε'.) Τὰ περιποιητικὰ καὶ ἀντιπεριποιητικὰ, δηλ. τὰ σημαίνοντα φιλικὴν ἢ ἐχθρικὴν διάθεσιν, ὡς οὐκ ἐγὼ νεμεσῶ Ἀγαμέμνονι. (Ὅμ.).—Οὐ σοὶ μόνον λοιδορήσεται ἀλλὰ καὶ ἐμοὶ (Ξ.).

ς'.) Τὰ πειθοῦς ἢ ἀπειθείας σημαντικά, ἐν οἷς καὶ τὰ ὑποταγῆς· ὡς τιμαῖς ὑπεῖκειν (Σφ.).—τῷ Κῦρῳ πάμπολλα ἔθνη ἐπειθετο (Ξ.).

ζ'.) Τὰ ἐρίσεως σημαντικά, ὡς τί ποτε σύ, ὦ παῖ, οὕτω τῷ Σάκῳ πολεμεῖς ; (Ξ.).—Οἱ στρατιῶται τοῖς πολεμίοις ἐμαχέσαντο (Δμ.).

η'.) Τὰ ὁμοιώσεως καὶ ἰσώσεως σημαντικά· ὡς τοῖς κρατοῦσιν εἰκάθην (Σοφ.). Τίνι μέντοι καὶ παρεικάσας τῶν παιδευσέων ἐκατέρων τῆς εἰκόνος ἂν τύχοις ; (Βασ.).

θ'.) Τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀρμόζοντος ἢ πρέποντος, καὶ τὰ ἐναντία τούτων· οἷον πρέπον εἶναι τῇ τέχνῃ (Πλ.).—Εἰ μὴ τάδε πᾶσιν ἀρμόσει (Σοφ.).

2. Καὶ ἐκ τῶν ἄλλων δὲ ρημάτων πολλὰ δυνάμει τῆς προθέσεως (ἐν ἡ σὺν συνήθως), μεθ' ἧς συντίθενται συντάσσονται μετὰ δοτικῆς. Ἀλλὰ καὶ αἱ ἀνά, διά, κατὰ, περί, παρὰ, πρὸς, προθέσεις μετατρέπουσι πολλάκις τὰ ῥήματα εἰς τὴν μετὰ δοτικῆς σύνταξιν δυνάμει τοῦ σημαينوμένου ὅπερ λαμβάνουσιν· οἷον διελέγεσθαι τινι — ἀλλὰ διὰ ταῦτα δὴ σοὶ ἀνακοινοῦμαι. (Πλ.) κτλ.

3. Καὶ τῶν μετὰ δοτ. συντασσομένων ρημάτων πολλὰ τροπῇ τινι τῆς σημασίας αὐτῶν μεταβάλλουσι καὶ τὴν σύνταξιν· οὕτω τὸ κελεύω συντάσσεται καὶ μετὰ αἰτιατ. καὶ ἀπαρεμφάτου ἢ δοτ. καὶ ἀπαρεμφάτου οἷον κηρύκεσσι κέλευε κηρύσσειν (Ὅμ.).—Πάρυσσας ἐκέλευε τὸν πρὸς βασιλέα μέλλοντα μετὰ παρρησίας διελέγεσθαι βουσίνοις χρῆσθαι ῥήμασι (Πлт.).

4. Τὰ ῥήματα ἀρῆγειν, ἀμύνειν, βοηθεῖν, ἐπικουρεῖν, λυσιτελεῖν, ὠφελεῖν, συντάσσονται καὶ ὡς περιποιητικὰ μετὰ δοτικῆς.

5. Πολλὰ δὲ τούτων κατὰ τὴν ἀνάγκην δέχονται καὶ δευ-

τέραν (ἐπεξηγηματικὴν) δοτικὴν· ὡς ἐμοί τε χρώμενοι διδασκάλῳ (Αἰσχ.).

§ κ'. Ἐπίθετα μετὰ δοτικῆς.

1. Ἐπίθετα συντασσόμενα μετὰ δοτικῆς εἶναι.

α'). Τὰ ἀνάλογα τῶν ἀνωτέρω ρημάτων, ἢ τὰ ἐξ αὐτῶν πα-
ραγόμενα.

β'). Τὰ εἰς τοσ καὶ τεος ρηματικὰ ἐν οἷς ἡ δοτικὴ εἶναι προ-
σωπική, ὡς ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ θέλομεν ἰδεῖ.

γ'). Τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀρμόζοντος ἢ μὴ, ἐν οἷς καὶ
τὰ συγγενεῖας σημαντικά· οἷον ὧ Κέρβερε, συγγενὴς εἰμί σοι
κύων καὶ αὐτὸς ὦν.

2. Καὶ ἡ αὐτὸς ἐνάρθρως ἐκφερομένη συντάσσεται μετὰ δοτικῆς.

§ κα'. Μορόπτιωτα μετὰ αἰτιατικῆς συντασσόμενα.

1. Μετὰ αἰτιατικῆς συντασσόμενα ρήματα εἶναι

α'). Τὰ σωματικῆς ἐνεργείας. Καὶ

β'. Τὰ διανοητικῆς ἐνεργείας. Ἡ αἰτιατικὴ δὲ αὕτη ὀνομά-
ζεται ἀντικείμενον ἢ ἐκ τετάρτου, ἐκφερομένη καὶ κατὰ συστοι-
χίαν ὡς μάχην ἐμάχοντο—τεῖχος ἐτείχισαν—γάμους ἔγημαν κτλ.

2. Διανοητικῆς ἐνεργείας σημαντικὰ εἶναι. α') τὰ γνωστικά,
β') τὰ σημαίνοντα ἦθος, γ') τὰ ἐπιδεικτικά, δ') τὰ τιμη-
τικά, ε') τὰ διακρουστικά, ς') τὰ κλητικά, ζ') τὰ προτρεπτικά,
η') τὰ ζητητικά, θ') τὰ διαθετικά, ι') τὰ σημαίνονται οἶκτον καὶ
ια') τὰ ἰκετευτικά. Διακρουστικά δὲ εἰσὶ τὰ σημαίνοντα ἀπάτην,
οἶά εἰσι τὰ, παλινῶ, ἐξαπατῶ, φενακίζω κτλ.

3. Μετὰ αἰτιατικῆς λοιπὸν συντάσσονται ὅσα ἐκφράζουσιν
ἐνέργειαν καθαρὰν, διὰ τοῦτο καὶ τὰ μετ' ἄλλων πτώσεων συν-
τασσόμενα, ὡς τὰ ἐπιδεικτικά, τιμητικά, προτρεπτικά, ζητη-
τικά, διαθετικά καὶ ἰκετευτικά, ἅμα λάβωσι σημασίαν καθαρῶς
ἐνεργητικὴν συντάσσονται μετὰ αἰτιατικῆς.

4. Ἐκ τῶν διαθετικῶν τὸ στέργω συντάσσεται καὶ μετὰ δο-
τικῆς· ὡς στέρξω τῇ ἐμῇ τύχῃ (Πλτ.). ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ

εἶμαι εὐχαριστημένος· τὸ δὲ ἀγαπῶ τίθεται καὶ ἀμεταβάτως ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας· οἷον μὴ δόξω τισὶν ἀγαπᾶν εἰ χαριέντως αὐτοὺς ἡμυνάμην (Ίσ.).

5. Τὸ φιλῶ μετ' ἀπαρεμφάτου συντασσόμενον σημαίνει συνήθειαν, οἷον φιλεῖ λέγειν—συνειθίζει λέγειν.

6. Τὰ ρήματα ἔχω καὶ κέκτημαι συντάσσονται μετὰ αἰτιατικῆς· οἷον ἔχειν τινα πειθόμενον—καὶ ἐχθροὺς κέκτηνται τινες. Τὸ ἔχω ὅμως ἰδίως ὡς οὐδέτερον συντασσόμενον μετὰ τῶν ἐπιρρημάτων εὖ, καλῶς, ὅπως, ὡς, πῶς, σημαίνει κατὰστασιν ὑγείας, ἢ περιστάσεως· οἷον εὖ ἔχει,—ἔχει καλῶς κτλ. Μετὰ γενικῆς δὲ συντασσόμενον ἐμφαίνει δύναμιν· οἷον ὡς εἶχον τάχους εἰποντο. Καὶ προθετοπτῶτως δὲ συντασσόμενον τὴν αὐτὴν ὡς ἐγγιστα φυλάττει σημασίαν, οἷον οἱ ἀμφὶ γῆν ἔχοντες. Εἰς μέσσην δὲ σημασίαν λαμβανόμενον συντάσσεται καὶ δοτικῇ· οἷον ἔχουσθαί τι. Ἀλλὰ μετὰ μετοχῆς παρωχημένου χρόνου συντασσόμενον ἀπόλλυσι τὴν αὐτοῦ σημασίαν· οἷον ὡς πάλαι θαυμάσας ἔχω—ὡς πάλαι ἐθαύμασα. Μετὰ δὲ τῶν μετοχῶν τοῦ ἐνεστώτος τῶν ρημάτων παίζω, φλυαρῶ, ληρῶ, διατρίβω καὶ μάλιστα ἐπὶ ἐρωτηματικῶν φράσεων σημαίνει ἠθικὴν κατὰστασιν· οἷον παίζων ἔχω, φλυαρῶν ἔχω κτλ.

§ κβ'. Περὶ διπλώτων ρημάτων.

1. Τούτων τὰ μὲν συντάσσονται μετὰ γενικῆς καὶ αἰτιατικῆς· τὰ δὲ μετὰ δοτικῆς καὶ αἰτιατικῆς· τὰ δὲ μετὰ γενικῆς καὶ δοτικῆς, τὰ δὲ μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς.

2. Ἐκ δὲ τῶν πτώσεων τούτων ἡ μία συνήθως ἡ αἰτιατικὴ ἀποτελεῖ τὸ ἄμεσον, ἡ δὲ ἄλλη τὸ ἔμμεσον ἀντικείμενον.

1. Μετὰ γενικῆς καὶ αἰτιατικῆς συντασσόμενα.

1. Μετὰ γενικῆς καὶ αἰτιατικῆς συντασσόμενα ἐνεργητικὰ εἶναι κυρίως τὰ σημαίνοντα μέθεξιν ἢ χωρισμὸν ἀπὸ τινος καὶ ἀνάγονται εἰς τὰς ἐξῆς τάξεις.

α.) Εἰς τὰ λύσεως καὶ ἀπαλλαγῆς σημαντικά, οἷον ἀπαλ-

λάζας τοὺς πολίτας ἀσχολιῶν βαναύσων (Πлт.).—λύω σε τῶν δεσμῶν. κτλ.

β'.) Εἰς τὰ πληρωτικὰ καὶ κενωτικὰ· οἶον ζεύγη καὶ ὑποζύγια σίτου γεμίσαντες (Ξ.) τούτων κενώσαντες τὴν ψυχὴν. κτλ.

γ'.) Εἰς τὰ ἀπολαυστικὰ καὶ μετοχῆς ἐνγένει σημαντικὰ· οἶον ἐστιῶ τινα τινος.—Οὐκ ἐλάχιστον μέρος ἀπηλάυσαμεν αὐτῆς (Ίσ.).

δ'.) Εἰς τὰ μνημονευτικὰ· ἐν οἷς καὶ τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ μανθάνειν· οἶον μάθε δέ μου καὶ τάδε (Πлт.).

ε'.) Εἰς τὰ ἐξερτήσεως σημαντικὰ· οἶον ἐξαρτᾶν τὴν πράξιν τῆς προδοσίας,—ἐξαρτᾶν ἀλλοτρίων ἐπαινῶν τὴν δόξαν κτλ. (Πλατ.), κυρίως δυνάμει τῆς προθέσεως.

ς'.) Εἰς τὰ τιμήματος σημαντικὰ· ἐν οἷς καὶ τὰ πωλήσεως καὶ ἀγορᾶς· ὡς καὶ τὰ ἀνταλλακτικὰ· οἶον πρίαμαι τὴν καπὶ-θην ἀλεύρων, τεττάρων σίγλων (Ξ). ἀμείβει θάνατον, θανάτων. (Εὐριπ.).

2. Μετὰ γενικῆς καὶ αἰτιατικῆς συντάσσονται ἔτι ὅσα ῥήματα ἀπαιτοῦσι τὸν ἔνεκα τίνος ἢ χάριν τίνος προσδιορισμόν. Τοιαῦτα δὲ εἶναι τὰ σημαίνοντα ἀγάπην, μῖσος, ἔπαινον, φόγον, μακαρισμόν, θαυμασμόν, οἶκτον, κόλασιν καὶ τὰ παρόμοια· οἶον μακαρίζω ἡμᾶς τοῦ κτήματος (Πлт.).—ὁ Κύρος τοῦ πάθους ᾤκτειρεν αὐτὸν (Ξ.) — γραφέσθω ὁ βουλόμενος αὐτὸν κακοδικίας (Πлт.).

3. Μετὰ γενικῆς καὶ αἰτιατικῆς συντάσσονται ἔτι πολλὰ ῥήματα δυνάμει τῆς προθέσεως μεθ' ἧς συντίθενται· τοιαῦτα δὲ προθέσεις εἰσιν· ἡ ἐκ, ἡ κατὰ, καὶ ἡ πρό.

Β'. Μετὰ δοτικῆς καὶ αἰτιατικῆς.

1. Μετὰ δοτικῆς καὶ αἰτιατικῆς συντάσσονται

α'. "Απαντα τὰ ἔννοιαν δόσεως ἔχοντα· οἶον καὶ παῖδάς σοι παρέξω (Ξ.), ταῦτα δέχονται καὶ δευτέραν αἰτιατικὴν ἐνίτε ἐπεξηγηματικὴν· ὡς ἀπέσταλκά σοι τὸν δε τὸν λόγον δῶρον (Ίσκρ.).

β'.) Τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀρμόζειν· οἶον μὴ μεῖζον αὐτοῖς προσάπτομεν γέρας (Πлт.).

γ'.) Τὰ ἐναντιώσεως σημαντικά· οἷον ὁ τὴν Ἀλεξάνδρου ξενίαν ὀνειδίζων ἐμοί. (Δ.) Ἐν οἷς καὶ τὰ ὑποβολῆς· οἷον ὑπέβαλεν ἑαυτὸν θηβαίοις (Αἰσχ.).

δ'. Τὰ μίξεως σημαντικά· οἷον τὸν κάλλιστα μουσικῇ γυμναστικὴν κεραυνύντα. (Πλτ.)—ὧ πότμον Ἄρης ἔμιξεν (Πινδ.).

ε'.) Τὰ ὁμοιώσεως καὶ ἰσώσεως σημαντικά· οἷον ὁ σίδηρος ἀνισοῖ τοὺς ἀσθενεῖς τοῖς ἰσχυροῖς ἐν τῷ πολέμῳ (Ξ.).

στ'.) Τὰ προσεγγίσεως, προσφορᾶς καὶ ἐπιφορᾶς σημαντικά· οἷον ὕμνους τῷ Θεῷ προσάγειν (Πλ.).—Ὁμοῦ λύπης ἡδοναῖς παρατιθέσθαι (Πλ.).

ζ'.) Ὅσα λαμβάνουσιν ἔννοιαν περιποιητικὴν ἢ ἀντιπεριποιητικὴν· οἷον πάντες πάντα κακὰ νοοῦσι τῷ τυράννῳ (Ξ.).—δόλον ὑφαίνειν τινι (Ἰλ.).

η'.) Ὅσα συντιθέμενα μετὰ προθέσεως λαμβάνουσιν ἔννοιαν προσεγγίσεως ἢ περιποιητικὴν· οἷον ταχεῖαν ὥς ἐμοὶ σκέψιν ἐπιτάττεις (Πλ.).

2. Τούτων τῶν ρημάτων τὸ κελεύω συντάσσεται μετὰ δοτικῆς καὶ αἰατικῆς ὅταν σημαίνει παρορμῶ, διεγείρω, προτρέπω· μετὰ διπλῆς δὲ αἰτιατικῆς, ὅταν σημαίνει ἐπιβάλλω, διατάττω· οἷον Πάτροκλος δ'έπετο σφεδανὸν Δαναοῖσι κελεύων.—Τί με ταῦτα καὶ οὐκ ἐθέλοντα (μάχεσθαι) κελεύεις ἀντία Πηλεΐωνος μάχεσθαι; (Ὁμ.).

Σημ. β'. Τὸ τιμωρῶ μετὰ δοτικῆς προσωπικῆς καὶ αἰτιατικῆς συντασσόμενον σημαίνει διεκδίκησιν ἢ ὑπεράσπισιν· οἷον εἰ τιμωρήσεις Πατρόκλῳ τῷ ἐταίρῳ τὸν φόνον καὶ Ἑκτορα ἀποκτενεῖς αὐτὸς ἀποθανεῖ (Πλτ.). Τὴν αὐτὴν σύνταξιν λαμβάνει καὶ τὸ ἀμύνομαι· οἷον ἀξιούτω τοῖς ὁμοίοις ἡμᾶς ἀμύνεσθαι.

Γ'. Μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς συντασσόμενα.

1. Μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς συντάσσονται

α'.) Τὰ παιδευτικά· οἷον οἱ διδάσκαλοι διδάσκουσι τοὺς παῖδας σωφροσύνην (Ξ.).

β'.) Τὰ ἐνδύσεως καὶ ἐκδύσεως σημαντικά· οἷον καὶ στολὴν καλὴν αὐτὸν ἐνέδυσεν (Ξ.).

γ'.) Τὰ αἰτητικά· ἐν οἷς καὶ τὰ στερητικά· οἷον αἰτήσας νέας ἐβδουμήκοντα καὶ στρατιὰν καὶ χρήματα τοὺς Ἀθηναίους (Ἡρόδ.) —τὰ ἡμέτερα ἡμᾶς ἀποστερεῖ (Δμ.).

δ'.) Τὰ ἰκετευτικά, προτρεπτικά καὶ ἀναγκαστικά· οἷον τὸν ταῦτα ἡμᾶς προτρέποντα (Πλτ.)—ἰκετεύω σε τόδε,—τοῦτο μὲν δὲ μὴ ἀνάγκαζέ με (Πλ.).

ε'.) Τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ τρέφειν ἐστὶν, ποτίζειν κτλ. οἷον ἃ ἡμεῖς αὐτοὺς ἐτρέφομεν τε καὶ ἐπαιδεύομεν (Πλ.).

ς'.) Τὰ μεταποιητικά, τὰ σημαίνοντα δηλ. μεταβολὴν θέσεως καὶ τάξεως· οἷον καὶ στρατηγὸν δὲ αὐτὸν ἀπέδειξε πάντων—στρατηγὸν δὲ αὐτὸν ἐχειροτόνησαν (Ξ.).

ζ'.) Τὰ σημαίνοντα διανομήν· οἷον τῶν συμμοριῶν ἐκάστην κελεύω διελεῖν πέντε μέρη (Δμ.).

2. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὅμως ρημάτων τὸ δέομαι παρὰ τοῖς ἀττικοῖς ἀπαντᾷ καὶ μετὰ γενικῆς καὶ αἰτιατ. οἷον ἐδεήθη ἐμοῦ ἰσχυράν τινα δέησιν. (Αἰσχ.)—Τοῦτο ὑμῶν δέομαι δίκαιον (Πλ.). Ὅποταν ὅμως ἔχη καθαρὰν στερητικὴν ἔννοιαν συντάσσεται διπλῇ αἰτιατικῇ, οἷον ἐν δεῖ με μόνον.

3. Ἐπίσης τὰ στερητικά συντάσσονται καὶ μεθ' ἀπλῆς γενικῆς ἢ μετὰ γενικῆς καὶ αἰτιατικῆς, οἷον τοὺς καλοὺς καγαθοὺς ἀποστερεῖν πολιτείας ἐπιχείρησαν (Ξ.).

4. Τὰ κλητικά καὶ δοξαστικά ἐπίσης συντάσσονται καὶ μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς διότι παραλειπομένης τῆς ἀπ' αὐτὰ ἐξαρτωμένης ἀπαρεμφάτου, τὸ μὲν ὑποκείμενον ἐκείνης γίνεται ἄμεσον ἀντικείμενον αὐτοῦ, τὸ δὲ κατηγορούμενον ἔμμεσον· οἷον ἡγοῦμαι εἶναι τινα ἐπιμελῆ—ἡγοῦμαι τινα ἐπιμελῆ.

5. Μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς συντάσσονται ἔτι καὶ τὰ ἐξῆς ρήματα, ποιῶ, ὀνομάζω, καλῶ, ἀναγορεύω, ἀγορεύω, αἰρούμαι, ἐκλέγω, τρέφω καὶ λέγω, καὶ πάντα τὰ εὖ ποιητικά καὶ τὰ εὖ ἀποφατικά.

Δ'. Μετὰ γενικῆς καὶ δοτικῆς.

1. Μετὰ γενικῆς καὶ δοτικῆς συντάσσονται ἐν γένει τὰ ρήματα ἅτινα ἐκφέρουσι τὴν ἰδέαν συνεπτυγμένως.

2. Ἐν τούτοις ἡ μὲν δοτικὴ σημαίνει τὸ πρόσωπον καὶ ἀποτελεῖ τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον· ἡ δὲ γενικὴ τὸ ἀφ' οὗ ἡ δόσις γίνεταί καὶ ἀποτελεῖ τὸ ἔμμεσον ἀντικείμενον. Τοιαῦτα δὲ ρήματα εἶναι

α'.) Τὰ συμμετοχῆς σημαντικά· οἷον μεταδίδωμι τῷ βουλευμένῳ τοῦ ἐν τῇ ἐμῇ ψυχῇ πλούτου (Ξ.) Μὴ μετεχουσὼν ἀνδράσι γυναικῶν κοινῇ τῆς ζωῆς ταύτης (Πλτ.).

β'.) Τὰ παραχωρήσεως σημαντικά· οἷον τίς δ' ἂν οἰκέτῃ παραχωρήσεις πολίτης τῶν ἑαυτοῦ ; (Πλτ.).

γ'.) Τὰ μεταδόσεως σημαντικά· οἷον μεταδιδόναι τοῦ βάρους τοῖς φίλοις (Σ).

δ'.) Δικαστικάί τινες φράσεις ὡσαύτως ἐκφέρονται οὕτως ὥστε ἡ μὲν δοτικὴ νὰ ἐκφράζῃ τὸ πρόσωπον· ἡ δὲ γενικὴ τὸ ἀφ' οὗ· οἷον Σμίκρῳνι δέκα ταλάντων ἐτιμήσατο καὶ Σκίρτωνι τοσούτων ἑτέρων.

§ κγ'. Παρατηρήσεις.

1. Οἱ ἄνωτέρω κανόνες ἀποτελοῦσι τὴν βάσιν τῆς συντάξεως· ἀλλ' ὡς τὸ πνεῦμα δὲν δεσμεύεται ὑπὸ κανόνων ὠρισμένων καὶ τυπικῶν οὕτω καὶ ἡ σύνταξις ποικίλλει πολλάκις καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς δοκίμοις συγγραφεῦσι ἄκουσιν ἀγομένοις εἰς ἄλλοίαν ἔκφασιν καὶ σύνταξιν.

2. Ὁ λογικὸς κανὼν εἶναι ὁ ἐξῆς.

Ὅποταν ἡ ἐνέργεια τῶν ὑποκειμένων εἶναι ἄμεσος ἢ ἔμμεσος ἀναφερομένη δὲ πρὸς πρόσωπα θεωρῇ ταῦτα ἐν σχέσει πρὸς τὰ περικυκλοῦντα συμβεβηκότα ἢ πράγματα τότε συνδυάζει τὴν πτῶσιν καὶ πρὸς τὰ πράγματα καὶ πρὸς αὐτὰ τὰ πρόσωπα, ἀφ' ὧν παρέλκεται ἡ ἔννοια καὶ κανονίζει τὴν σύνταξιν.

Ὅποταν δὲ ἀναφέρηται πρὸς αὐτὰ τὰ πρόσωπα ἢ τὰ πράγματα

ἀσχέτως πρὸς ἄλλα πρόσωπα ἢ πράγματα τότε, ὀρίζει τὴν πτώσιν κατὰ τὰ ἀνωτέρω, διότι αὕτη ἡ πτώσις ἐκφράζει τὸ αἷτιον τῆς ἐνεργείας τοῦ λόγου. π. χ. ἀρέσκει σοι μᾶλλον (Πλ.) καὶ ἐὰν αὐτοὺς ὁ λόγος ἀρέσῃ. (Πλ. Θεαίτ.). Δηλαδή ἡ ἐν τῇ ὑφῇ τοῦ λόγου χρήσις τὰς σημασίας τοῦ ῥήματος μεταβάλλει καὶ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ· ἡ χρήσις δὲ αὕτη πολλάκις οὐ μόνον τὴν πτώσιν ἀλλὰ καὶ τὰς πτώσεις, μεταβάλλει, δυναμένου τοῦ ῥήματος νὰ λάβῃ τὴν τῶν διπτῶτων σύνταξιν, ὡς δεόμαι σου, καὶ δεομαί σου τὰ δίκαια—αἰτεῖς ἃ τεύξῃ (Σοφ.) κτλ.

3. Ἀπασαὶ δὲ αἱ ἀνωτέρω προτάσεις τῶν διπτῶτων εἰσὶν ἐνεργητικαὶ τρεπόμεναι καὶ εἰς παθητικὰς.

Γίνονται δὲ αἱ τροπαὶ ὡς ἐξῆς.

α'.) Εἰς μὲν τὰ μετὰ γενικῆς καὶ αἰτιατικῆς συντασσόμενα, ἡ αἰτιατικὴ μετατρέπεται εἰς ποιητικὸν αἷτιον· οἷον λύω σε τῶν δεσμῶν = λύομαι ὑπὸ σου τῶν δεσμῶν.

β'.) Εἰς δὲ τὰ μετὰ δοτικῆς καὶ αἰτιατικῆς μετατρέπεται εἰς ὑποκείμενον ἢ τὸ ἄμεσον ἐκφράζουσα ἀντικείμενον πτώσις· οἷον ἐμὲ Θεῶ εἶκασε = ἐγὼ εἰκάσθην Θεῶ ὑπ' αὐτοῦ, ἐκτός τινων περιστάσεων.

γ'.) Εἰς τὰ μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς συντασσόμενα μετατρέπεται εἰς ὑποκείμενον ἢ τὸ πρόσωπον δηλοῦσα πτώσις· οἷον αἰτήσας νέας ἐβδομήκοντα καὶ στρατιὰν καὶ χρήματα τοὺς Ἀθηναίους = οἱ Ἀθηναῖοι αἰτηθέντες νέας ἐβδομήκοντα καὶ στρατιὰν καὶ χρήματα.

δ'.) Εἰς δὲ τὰ μετὰ γενικῆς καὶ δοτικῆς ἢ τὸ πρόσωπον δηλοῦσα πτώσις μετατρέπεται εἰς ποιητικὸν αἷτιον, ἐὰν δὲν σημαίνῃ ἡθικὸν αἷτιον, δηλ. : συμπαθείας· οἷον παραχωρῶ αὐτῷ τοῦ ἐμοῦ ὕδατος = παραχωροῦμαι ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ὕδατος κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

§. α'. Περὶ Παθητικῶν ῥημάτων.

1. Ὄταν τὸ ῥῆμα εἶναι παθητικὸν ἢ πρότασις λέγεται παθητική.

2. Ἡ παθητικὴ πρότασις ἐκτὸς τοῦ ὑποκειμένου ἀπαιτεῖ καὶ τὸ αἷτιον τοῦ πάθους· ὅπερ ἐστὶ ἀπαιτεῖ τὸ ἐνεργοῦν ἐπὶ τοῦ ὑποκειμένου πρόσωπον ἢ πρᾶγμα ὅπερ λέγεται ποιητικὸν αἷτιον.

3. Τὸ ποιητικὸν αἷτιον ἐκφέρεται συνήθως διὰ γενικῆς ἐμπροθέτου τῆς ὑπό, παρά, πρὸς, ἀπό καὶ ἐκ· οὐχ ἦττον ἐκφέρεται καὶ διὰ γενικῆς ἐλλειπτικῆς· καὶ διὰ δοτικῆς ἀπροθέτου μάλιστα ἐπὶ τῶν παθητικῶν παρακειμένων καὶ ὑπερσυντελικῶν.

4. Ὄταν ὅμως τὸ ῥῆμα ᾗναι ψυχικοῦ παθήματος σημαντικὸν δέχεται ποιητικὸν αἷτιον, ἢ εἰς δοτικὴν ἀπρόθετον, ἢ εἰς δοτικὴν ἐμπρόθετον τῆς Ἐπὶ προθέσεως, ἢ εἰς μετοχὴν εἰδικήν, ἢ εἰς εἰδικὸν λόγον ἔχοντα σημασίαν αἰτιολογικήν· οἷον χαίρω τοῖς φίλοις—χαίρω ἐπὶ τοῖς συμβαίνουσι τῶν ἀγαθῶν—χαίρω συνὼν τοῖς πεπαιδευμένοις—χαίρω ὅτι σύνοιδα ἐμαυτῷ.

5. Καὶ τὰ εἰς τος ῥηματικὰ ἐπίθετα συντάσσονται, ὡς καὶ τὰ ἐξ ὧν παράγονται ῥήματα, δοτικῇ δηλούσῃ τὸ ποιητικὸν αἷτιον· οἷον χωρίον εὐδατὸν ὀπλίταις καὶ ἱππεῦσι. (Ξ).

6. Τὰ φόβου σημαντικὰ ῥήματα δέχονται καὶ ἰδιαιτέραν τινα σύνταξιν. Συντάσσονται δηλ. μεθ' ὑποτακτικῆς, ἢ εὐκτικῆς ἐχούσης πρὸ αὐτῆς τὸ Μή· οἷον δέδοικα μὴ ὕστερον μετανοήσητε· (Λ)—Ἐδείξαν μὴ ἀποκλεισθεῖεν τῶν πυλῶν (Ξ). Συντάσσονται ἔτι καὶ μετὰ αἰτιατ. ἀπροθέτου ἢ ἐμπροθέτου· οἷον φοβοῦμαι τὸν ἄνδρα ἢ διὰ τὸν ἄνδρα.

7). Ἀλλ' ὅμως ἐνίοτε καὶ παθητικοῦ ὄντος τοῦ ῥήματος τίθεται εἰς τὴν πρότασιν κατηγορούμενον· ὡς ὁ Θηραμένης ἡρέθη πρεσβευτής. Τὸ τοιοῦτον εἶναι μετὰπτωσις διπτῶτου ῥήματος ἐνεργητικῆς ἢ μέσης προτάσεως· οἷον, εἴλοντο τὸν Θηραμένην πρεσβευτήν· ἄλλα δὲ ῥήματα ὡς συνδετικὰ ἐν τῷ λόγῳ τιθέμενα

εἶναι τά: φαίνεσθαι, δοκεῖν, νομίζεσθαι, ὑπολαμβάνεσθαι, κρίνεσθαι κτλ. καθὼς καὶ τὰ κλητικὰ λέγεσθαι, καλεῖσθαι, ὀνομάζεσθαι, προσαγορεύεσθαι· ἐτι δὲ τά: ποιεῖσθαι, αἰρεῖσθαι, ἀποδείκνυσθαι, χειροτονεῖσθαι, λαγχάνειν κτλ.

8. Σημειωτέον δὲ ὅτι τὸ θαυμάζω συντάσσεται μετὰ αἰτιατικῆς ἐπὶ καλοῦ· ὡς θαυμάζω τὸν ἄνδρα. Μετὰ γενικῆς δὲ συντάσσεται ὅταν σημαίνει περιφρόνησιν, ἢ δυσαρέσκεϊαν· οἷον πολλάκις ἐθαύμασα τῶν τὰς πανηγύρεις συναγαγόντων. (Ἰο) Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἀρνήσεως σημαίνει πολλάκις εἰρωνεῖαν δεχόμενον καὶ συμπλήρωμα ἀπαρέμφατον ἐκφράζουσιν πιθανὴν ὑπόθεσιν· οἷον οὐ μέντοι γε θαυμάζω τὸν Κριτίαν παρανενομηκέναι (Ξ).

9. Τὰ δὲ ῥήματα: ὁμολογεῖσθαι, λέγειν, ἐνδείκνυσθαι, βεβαιοῦσθαι καὶ τὰ τούτοις ὅμοια αἰτοῦσι συνήθως τὸ ποιητικὸν αἶτιον μετὰ τῆς παρά· οἷον ὁμολογεῖται παρά πάντων.

10) Διὰ τὸ μετατρέψωμεν ἐνεργητικὴν εἰς παθητικὴν πρότασιν, τρέπομεν α'.) τὸν ἐνεργητικὸν τύπον εἰς παθητικόν. β'. Τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐνεργητικῆς προτάσεως εἰς ὑποκείμενον τῆς παθητικῆς. γ'.) Τὸ ὑποκείμενον τῆς ἐνεργητικῆς εἰς ποιητικὸν αἶτιον κατὰ τὰ ἀνωτέρω λεχθέντα.

§. β'. Περὶ τῶν κοινῶν προσδιορισμῶν

1. Οἱ κοινοὶ προσδιορισμοὶ συμπληροῦσι τὴν ἔννοιαν τῆς προτάσεως καὶ ἀναφέρονται, ἢ εἰς τὸ ὑποκείμενον, ἢ εἰς τὸ κατηγορούμενον, ἢ εἰς τὸ ἀντικείμενον, ἢ εἰς τὸ ῥῆμα καὶ εἶναι.

α'.) ὀνομαστικοί (δηλ.: ἐπιθετικοί, ἀντωνυμικοί, μετοχικοί) ἢ ὡς ὀνομαστικοί.

β'.) Ἐπιρρηματικοί, ἢ ὡς ἐπιρρηματικοί. Καί

γ'.) Κατ'ἐπεξήγησιν.

2. Οἱ κατ'ἐπεξήγησιν ἐκφέρονται ὁμοιωπτῶς διὰ προτάσεων κυρίως ἀναφορικῶν, οἵτινες μετὰ τοῦ ἀναφερομένου ἢ προσδιοριζομένου ἀποτελοῦσι τὸ ὑποκείμενον· οἷον ἀνελεύθερος πᾶς ὅστις εἰς δόξαν βλέπει. Ὅθεν

α'.) Ὀνομαστικοί. Οἱ ὀνομαστικοὶ ἀναφέρονται εἴτε εἰς τὸ ὑπο-

καίμενον, εἴτε εἰς τὸ κατηγορούμενον, ἢ ἀντικείμενον, ἢ καὶ εἰς ἀμφότερα ὁμοιοπώτως καὶ σημαίνουσι ποιότητα ἢ ιδιότητα, συμφωνοῦντες κατὰ γένος, κατ'ἀριθμόν, καὶ κατὰ πτώσιν πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον: οἷον Ἀλέξανδρος ὁ μέγας προσείληφε τὴν τῶν πονηρῶν ἐπωνυμίαν συκοφάντης (Δίσχιν).

3. ἔξαιρέσεις.

1'.) Ἀπαντῶνται ὅμως καὶ ἀνωμαλίας τινὲς ἐν τῇ συμφωνίᾳ ταύτῃ π. χ. α'.) "Ὅταν τὸ μὲν οὐσιαστικὸν σημαίνῃ τὸ ὅλον, ἢ γενικὴν ἰδέαν, τὸ δὲ ἐπίθετον μέρος, μετατρέπεται συνήθως τὸ μὲν ἐπίθετον εἰς γένος οὐδέτερον ὀνομαστικῆς πτώσεως· τὸ δὲ οὐσιαστικὸν φυλάττει μὲ τὸ γένος, ἀλλὰ μεταπίπτει εἰς γενικὴν πτώσιν οἷον ἡ Ἰωνικὴ στολή = τὸ Ἰωνικὸν τῆς στολῆς. Αὕτη δὲ ἡ σύνταξις εἶναι συνήθης παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς· ἀλλ' ὅμως καὶ οἱ τούτων ἀκριβέστεροι ἐτήρουν μὲν τὸ γένος εἰς τὸ ἐπίθετον, ἔτρεπον ὅμως τὸ οὐσιαστικὸν εἰς γενικὴν καὶ τοῦτο μάλιστα ἐπὶ πλαγίων πτώσεων· οἷον τὴν Ἰωνικὴν τῆς στολῆς. Ἐκ τούτων δὲ προῆλθον καὶ αἱ φράσεις εἰς τοῦτ' ἀναιδεΐας προβέβηκε. κτλ.

6'.) Ἐκ τῶν κοινῶν προσδιορισμῶν τὰ ἐπίθετα, πᾶς, πρῶτος καὶ φίλτατος ἐκφέρονται πολλάκις καὶ εἰς οὐδέτερον γένος εἰς πληθυντικὸν ἀριθμόν, διὰ νὰ σημανώσιν ἐπίτασιν· οἷον Πάτροκλος, ὃς σοῦ πατρός ἦν τὰ φίλτατα.— Πάντα ἦν αὐτοῖσι Ζώπυρος καὶ στρατάρχης τε οὗτος καὶ τειχοφύλαξ ἀποδέδεικτο (Ἡρόδ.).— Αἰγινήτεων τὰ πρῶτα (Ἡρόδ.).

4. Οἱ ὡς ὀνομαστικοὶ προσδιορισμοὶ εἶναι ἐπιρρήματα ἐνάρθως λαμβανόμενα καὶ ἐπιθετικὴν ἐπομένως ἔννοιαν ἐκφράζοντα ὡς Περικλῆς ὁ πᾶν.— Ὁ ἄγαν φόβος κτλ. διὰ τοῦτο οὗτοι ἀναφέρονται εἰς τοὺς λοιποὺς ὅρους τοῦ ρήματος πλὴν αὐτοῦ.

5. Οἱ ἐπιρρηματικοὶ ἢ οἱ ὡς ἐπιρρηματικοὶ ἀναφέρονται εἰς αὐτὸ τὸ ρῆμα τῆς προτάσεως καὶ σημαίνουσι τόπον, χρόνον, ποιόν, ποσόν, τρόπον κτλ. περὶ ὧν θέλομεν ἰδεῖ κατωτέρω.

2. Πολλάκις οἱ προσδιορισμοὶ προσδιορίζονται ὑφ' ἐτέρων προσδιορισμῶν συντελούντων εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ συμπλήρωσιν (B. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ).

σιν τῆς ἐννοίας· οἷον Ἀλέξανδρος ὁ μέγας ἦν υἱὸς Φιλίππου υἱοῦ Ἀμύντου Βασιλέως τῶν Μακεδόνων. Τοῦτο λέγεται σειρᾷ ἢ ἄλλοις προσδιορισμῶν.

7. Οἱ κατ' ἐπεξήγησιν προσδιορισμοὶ ἐκφερόμενοι διὰ παρενθετικῶν προτάσεων ἀναφέρονται ὅχι μόνον εἰς τὸ ὑποκείμενον, ἢ κατηγορούμενον ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ὅλον τῆς προτάσεως· οἷον ἅπας ὁ λόγος, ἂν ἀπῇ τὰ πράγματα μάταιόν τι φαίνεται καὶ κενόν. (Δμ).

§ γ'. *Περὶ τῶν εἰς τὸ ῥῆμα ἀναφερομένων προσδιορισμῶν.*

1. Οἱ προσδιορισμοὶ οἱ ἀναφερόμενοι εἰς πᾶσαν τάξιν ρημάτων ἐκφράζουσι 1ον) τόπον, 2ον) χρόνον, 3ον) ποιόν, 4ον) τρόπον, 5ον) πᾶσόν, 6ον) τὸ διατί, ἐν ᾧ α') τὸ ποιητικ. αἷτιον, β') τὸ τελικόν καὶ γ') τὸ ἠθικόν αἷτιον· καὶ 7ον) τὸ κατὰ τι. Καὶ ἀναγονται εἰς τὰς ἐξῆς ἐρωτήσεις· ποῦ; πότε; τί ἢ ποῖον; πόσον; πῶς ἢ πότε; διὰ τί; τίνος ἕνεκα ἢ χάριν τίνος πρὸς τί τέλος; καὶ κατὰ τί;

2. Ἐκφέρονται δὲ ἅπαντες οὗτοι οἱ προσδιορισμοί, ἢ διὰ πλαγίας πτώσεως ἀπροθέτου ἢ ἐμπροθέτου, ἢ διὰ παρεμφατικῆς ἐγκλίσεως, ἢ διὰ μετοχῆς, ἢ δι' ἐπιρ. καταλλήλου.

I. Ὁ Τόπος

1. Ἐκ τῶν εἰς τὸ ῥῆμα ἀναφερομένων προσδιορισμῶν ὁ τόπος ἐκφέρεται τετραχῶς, ὡς ἐξῆς·

α'). Ὁ τόπος ἐν ᾧ ἴσταται τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα· καὶ τοῦτο καλεῖται ἐν τόπῳ στάσις· οἷον οἱ γεραίτεροι οἰκοὶ μένουσι καὶ δικάζουσι τά τε κοινὰ πάντα καὶ τὰ ἴδια (Ξ).

β'). Ὁ τόπος ἐξ οὗ ὁρμᾶται τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα καὶ τοῦτο καλεῖται, τὸ Ἐξ οὗ· οἷον ὁ παῖς ἔρχεται ἐκ πόλεως. — Οἱ παῖδες οἰκοθεν ἄρτους τε καὶ κάρδαμον φέρουσι. (Ξ).

γ'). Ὁ τόπος πρὸς ὃν κατευθύνεται τὸ πρόσωπον, ἢ πρᾶγμα· καὶ τοῦτο καλεῖται Διεύθυνσις πρὸς τι· οἷον Διὶ ἠπειλήσεν ὁ Πλούτος ὅτι ὡς τοὺς δικαίους μόνους βαδιοῖτο (Ἀριστοφ.).

δ'). Ὁ τόπος δι' οὗ διέρχεται τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα καὶ τοῦτο

καλεῖται τὸ Δι' οὗ· οἷον Τυφὼν ἔφυγε διὰ τῆς Σικελικῆς θαλάσσης (Απλδ).

2. Ἐκφέρεται δὲ ἡ μὲν ἐν τόπῳ στάσις: α'.) Διὰ καταλλήλου ἐπιρρήματος: β'.) Διὰ δοτικῆς ἐμπροθέτου τῆς ἐν συνήθως ἀπροθέτως δὲ μόνον ἐπὶ τῶν δῆμων Ἀττικῆς· οἷον Μαραθῶνι, Σαλαμῖνι κτλ. Καὶ γ'.) Δι' αἰτιατικῆς ἐμπροθέτου τῆς Περί, Ὑπό, Εἰς, Πρὸς, Ἐπί, καὶ μόνον παρὰ Ποιηταῖς ἀπροθέτου.

3. Τὸ δὲ Ἐξ οὗ· α'.) Δι' ἐπιρρήματος καταλλήλου· οἷον οἴκοθεν, Ἀθήνηθεν. β'.) Διὰ πλαγίας πτώσεως ἀπροθέτου ἢ ἐμπροθέτου τῆς ἐκ, ἀπό, παρὰ· οἷον ἐξ ἀγορᾶς—ἀπὸ τοῦ βουλευτηρίου, κτλ.

4. Ἡ δὲ Διεύθυνσις πρὸς τι· α'.) Διὰ καταλλήλου ὡσαύτως ἐπιρρήματος Ἀθήναζε, Μεγάραδε.

β'.) Δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς Εἰς, Πρὸς, Ἐπί, καὶ Ὡς· οἷον ἐπορεύετο ὡς τὸν βασιλέα κτλ. γ'.) Διὰ γενικῆς μετὰ τῆς Ἐπί· οἷον πλεῖν ἐπ' οἴκου κτλ.

5. Τὸ δὲ Δι' οὗ ἐκφέρεται διὰ γενικῆς μετὰ τῆς Διὰ προθέσεως, οἷον ρεῖ διὰ τῆς πόλεως.

II. Ὁ Χρόνος.

1. Ὁ Χρόνος ἐκφέρεται κατὰ πέντε τρόπους

α'.) Διὰ χρονικοῦ ἐπιρρήματος, ὡς· κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ, νύκτωρ ἀπῆλθε.

β'.) Διὰ γενικῆς ἐμπροθέτου τῆς Διὰ, Ἐπί· Πρό· οἷον Διὰ βίου, διὰ νυκτός,—ἐπὶ ἀρχοντος—πρὸ τούτου τοῦ χρόνου κτλ. ἀορίστως καὶ μόνον ἐπὶ τῶν ἀριθμητικῶν ἐπὶ ὀρισμένου χρόνου· ἔτι δὲ καὶ ἀπροθέτως· οἷον τρία ἡμιδραρειαὶ τοῦ μηνὸς τῷ στρατιώτῃ (Ξ).

γ'.) Διὰ δοτικῆς ἀπροθέτου ἢ ἐμπροθέτου τῆς Ἐν ἐπὶ ὀρισμένου χρόνου· οἷον Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἤκεν ἄγγελος λέγων ὅτι λελοιπὼς εἶη Συέννεσις τὰ ἄκρα (Ξ). Καὶ ἐπὶ ἑορτῶν ὡς Παναθηναίοις, Διονυσίοις κτλ.

δ'.) Δι' αἰτιατικῆς ἀπροθέτου ἢ ἐμπροθέτου τῆς Περί ἢ Ἀμφί·

οἷον Περί δειλὴν — ἀμφὶ ἀγορὰν πλήθουσιν· ἐτι δὲ καὶ τῆς Μετὰ καὶ Κατὰ· οἷον μετὰ μεσημβρίαν — οἱ καθ' ἡμᾶς χρόνοι κτλ. Καί ἐ.) Διὰ μετοχῆς χρονικῆς· οἷον Ἐπεὶ δειπνήσας ἐπανῆλθον ἐκᾄθευδον εὐθύς (Λουκ.).

III. Τὸ Ποῖον καὶ IV. ὁ Τρόπος.

1 Τὸ ποῖον καὶ ὁ τρόπος ἐκφέρονται συνωδᾶ

α΄.) Διὰ τῶν ποιότητος ἢ τρόπου σημαντικῶν ἐπιρρημάτων· οἷον εὖ ζῆν, εὐδαιμόνως ζῆν κτλ.

β΄.) Διὰ πλαγίων πτώσεων ἀπροθέτων ἢ ἐμπροθέτων· ὡς 1. γενικῆς μετὰ τῆς Διὰ, Μετά, Ἐκ, Ἀπό, ὡς διὰ πένθους, 2. μετὰ χαρᾶς, ἐκ βίας, ἀπὸ στόματος, ἀπὸ ρυτίδος. 3. Δοτικῆς μετὰ τῆς Ἐν ἢ Σὺν ὡς ἐν σιγῇ, σὺν χαρᾷ. Αἰτιατικῆς μετὰ τῆς ἀνά, κατὰ, εἰς· ὡς ἀνὰ μέρος, κατὰ μοῖραν κατ' αἶσαν, ἐς τάχος κτλ.

γ΄.) Ὁ δὲ τρόπος καὶ διὰ τῶν τροπικῶν λεγομένων μετοχῶν· οἷον Παίζων οὐδὲν ἤττον ἢ σπουδάζων ἐλυσιτέλει ὁ Σωκράτης (Ξ).

V. Τὸ πῶς.

1 Τὸ πῶς δὲ ἐκφέρεται.

α΄.) Διὰ πλαγίων πτώσεων ἀπροθέτων ἢ ἐμπροθέτων· οἷον Ἀπέχει ἡ Πλάταια τῶν Θηβῶν σταδίους ἑβδομήκοντα (Ξ). Καί

β΄.) Δι' ἐπιρρήματος καταλλήλου ὅθεν

α΄.) Ἐκφέρεται τὸ πῶς δι' αἰτιατικῆς ἀπροθέτου καὶ ἀορίστως ἐνίοτε· οἷον Πολὺν χρόνον μ' ἐπέσχον· διὰ δοτικῆς ὁπόταν ἐκφράζεται τὸ μέτρον οἷον ἐνιαυτῷ πρεσβύτερος. Ἄλλ' ἢ δοτικῇ ἐπιτείνει ἐνίοτε καὶ τὰ συγκριτικά· οἷον πολλῷ μείζον, πολλῷ χεῖρον. Διὰ γενικῆς δὲ ὁπόταν ἐκφέρεται τίμημα οἷον λέξον μοι πόσον ἂν πρίαιο ὥστε τὴν γυναῖκα ἀπολαβεῖν (Ξ). β΄.) Ἐπιρρ. διὰ τῶν, ἀπαξ, δῖς, τρίς, πολλάκις κτλ.

2. Ἐπιτείνεται δὲ διὰ τῶν ἐπιρρ. ἄγαν, πάνυ, σφόδρα κτλ.

VI. Τὸ Διὰ τί.

1. Τὸ διὰ τί ἀνκρίνεται εἰς τὸ αἷτιον· τοῦτο δὲ διαιρεῖται

α'.) Εἰς ποιητικὸν αἷτιον, εἰς δ' ἀνήκει καὶ τὸ πειστικὸν αἷτιον, καὶ τὸ προτρεπτικὸν αἷτιον, καὶ τὸ ἀναγκαστικὸν αἷτιον, καὶ τὸ ὀργανικὸν αἷτιον,

β'.) Εἰς τὸ τελικὸν αἷτιον, καὶ γ'.) εἰς ἡθικὸν αἷτιον. Περὶ τούτων γενήσεται λόγος κατωτέρω

α'. Τὸ ποιητ. αἷτιον.

1. Περὶ τοῦ ποιητικοῦ αἷτιου εἶπομεν ἤδη τὰ δέοντα (Κερ Β'. 2. α' 3.)

2. Τὸ πειστικὸν αἷτιον, ἀναγκαστικὸν καὶ προτρεπτικὸν ἐκφέρονται

α'.) Δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς Διά· οἷον Διὰ τοῦτο δεσπότου ἐπικούρου προσδέονται.

β'.) Διὰ δοτικῆς ἀπροθέτου· οἷον φόβῳ ἐπραττον ταῦτα.

γ'.) Διὰ τῶν αἰτιολογικῶν Μετοχῶν οἷον κατενόησαν πόστει πολεμίων μέρει πάντες μαχεσάμενοι νενικήκαμεν (Ξ) Καὶ

δ'.) Διὰ γενικῆς μετὰ τῆς ὑπό· οἷον ὑπὸ λύπης ὕβριζει.

3. Τὸ δὲ ὀργανικὸν αἷτιον ἐκφέρεται,

α'.) Διὰ δοτικῆς ἥτις καλεῖται ὀργανικὴ· οἷον οἱ μὲν ῥάβδῳ κρούοντες οἱ δὲ καὶ βακτηρίᾳ.

β'.) Διὰ γενικῆς μετὰ τῆς Διά· οἷον δι' ὀφθαλμῶν ὄραν. Καὶ

γ'.) Διὰ τῶν ὀργανικῶν λεγομένων Μετοχῶν. οἷον πολλῇ τέχνῃ χρώμενος τοὺς πολεμίους ἐνίκησε (Ισ).

β'. Τὸ τελικὸν αἷτιον.

1. Τὸ τελικὸν αἷτιον ἐκφέρεται

α'.) Διὰ γενικῆς ἐμπροθέτου· οἷον ἔνεκα τοῦ τοιούτου πάντες δρῶμεν χάριν (Ξ).

β'.) Διὰ δοτικῆς ἐμπροθέτου οἷον οὐκ ἐπὶ τέχνῃ ἔμαθες. ὥς δημιουργὸς ἐσόμενος, ἀλλ' ἐπὶ παιδείᾳ (Πλτ).

γ'.) Δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς Πρός· οἷον μανθάνομεν πρὸς τὸ εἰδέναι τὴν ἀλήθειαν. (Πλτ).

δ'.) Δι' ὑποτακτικῆς ἢ εὐκτικῆς μετὰ τῶν τελικῶν μορίων.

οἷον ἵνα μὴ ἄνευ κεφαλῆς περιίῃ (Πлт).—ὅπως μὴ καθ' ἐν εἶη. (Ξ)

ε'.) Διὰ τῶν τελικῶν ἀπαρεμφάτων. Καί

στ'.) Διὰ τῶν τελικῶν λεγομένων Μετοχῶν.

γ'. Τὸ ἠθικὸν αἷτιον.

1. Τὸ ἠθικὸν αἷτιον ἐκφέρεται δι' ἀπλῆς δοτικῆς ἢ τῆς προ-
σωπικῆς ἀντωνυμίας, ἢ τῆς Αὐτὸς καὶ ἀναφέρεται

α'.) Εἰς τὴν βούλησιν ὅταν σημαίνεται σκοποῦ τινος ἐκπλή-
ρωσις· οἷον διδάσκω σοι τὸν παῖδα. Ἐν ταύτῃ τῇ περιπτώσει ἡ
δοτικὴ ἀντικαθιστᾷ τὴν γενικὴν· οἷον προθυμηθέντος ἐνὸς ἐκά-
στου, ὅπως αὐτῷ τινι εὐπρεπεῖα τε ἢ ναῦς προέξει = ἡ ναῦς
αὐτοῦ.— Ἐν κακοῖσι δὲ οὐ ρᾶδιον βροτοῖσιν εὐφημεῖν στόμα=
στόμα βροτῶν.

β'.) Εἰς τὸ αἶσθημα, ὅταν σημαίνει ὅτι τὸ πρόσωπον αἰσθά-
νεται εὐάρεστον τι ἢ δυσάρεστον αἶσθημα, ὅπερ πολλάκις ση-
μαίνει καὶ εἰρωνείαν· οἷον ὡς καλὸς μοι ὁ πάππος.— Ἡ μήτηρ ἔα
σε ποιεῖν ὅτι, ἂν βούλῃ ἵν' αὐτῇ μακάριος ᾖς. (Πлт)

γ'.) Εἰς τὸν Νοῦν, ὅταν ἡ δοτικὴ σημαίνει πρόσωπον πρὸς τοῦ
ὁποίου τὴν κρίσιν εἶναι σύμφωνον τὸ πρᾶγμα· οἷον ἄξιός θανά-
του τῇ πόλει.

2. Ὀνομάζεται δὲ αὕτη Δοτικὴ χαριστικὴ ἢ ἀντιχαριστικὴ·
ἄλλως περιποιητικὴ ἢ ἀντιπεριποιητικὴ.

3. Ἐκ τοῦ ἠθικοῦ τούτου αἰτίου προήλθον καὶ αἱ μετοχαί·
Βουλομένω-οις, ἄχθομένω-οις, ἡδομένω-οις, ἔρπομένω-οις, τας-
σόμεναι μετὰ τοῦ ἐστὶ νὰ ἰσῶνται πρὸς ὀριστικὴν οἷον Κροτω-
νιάται εἶπον οὐκ ἂν σφίσι βουλομένοις εἶναι (Θ)=βούλονται.

VII. Τὸ κατὰ τι.

1. Τὸ κατὰ τι ἐκφέρεται

α'.) Δι' αἰτιατικῆς ἀπροθέτου· οἷον ξανθὸς τὴν κόμην.—θαυ-
μαστός τὸ μέγεθος.

β'). Δι' αἰτιατικῆς ἐμπροθέτου· οἷον εἰς χεῖρας ῥῆσαν κατὰ τάχος — Ἡ οἰκοδομὴ κατὰ τάχος ἐγένετο.

γ'). Διὰ δοτικῆς ἀπροθέτου· οἷον, Αἰσχύνῃς ὑπερβέβηκε πάντας ἀνθρώπους ὁμότητι καὶ συκοφαντίᾳ. (Δμ). Καί

δ'). Δι' ἀπαρεμφάτου· οἷον Γυνὴ εὐπρεπὴς ἰδεῖν — τὸ εἶδος.

§ γ'. *Περὶ ἀπολύτων πτώσεων.*

1. Ἀπόλυτοι πτώσεις λέγονται αἱ μὴ ἐξαρτώμεναι μηδὲ συν-απτόμεναι μετὰ τῆς κυρίως προτάσεως. Ἐκφέρονται δὲ αὗται πάντοτε διὰ Μετοχῆς, ἥτις σημαίνει κυρίως μὲν χρόνον, οὐχ ἥττον ὅμως καὶ ὑποθέσιν καὶ αἰτίαν, καὶ εἶναι

α'). Γενικὴ ἀπόλυτος· ἥς ἡ χρῆσις εἶναι συνηθεστάτη. Τίθεται δὲ ὅταν τὸ ὑποκείμενον τοῦ κυρίου ῥήματος δὲν εἶναι καὶ αὐτῆς ὑποκείμενον δηλ. ἐπὶ ἑτεροπροσωπίας· οἷον Θεοῦ θέλοντος κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλέοις (Γν).

Ἐνίοτε ὅμως ἡ ἀπόλυτος γενικὴ τίθεται καὶ ἐπὶ ταυτοπροσωπίας· οἷον Καὶ εἰς αὐτὴν διαβεβηκότος Περικλέους ἡγγέλθη αὐτῷ (Θουκ).

β'). Δοτικὴ ἀπόλυτος· ἥς ἡ χρῆσις εἶναι σπανιωτέρα. Τίθεται δὲ ὡσαύτως ὅταν τὸ ὑποκείμενον αὐτῆς δὲν ᾖναι ὑποκείμενον τοῦ ῥήματος· σημαίνει· δὲ ἢ χρόνον, ἢ τὸ Δι' οὐ· οἷον Περιόντι τῷ Κύρῳ ὁ πατὴρ ἤρχετο λόγου τοιοῦδε (Ξ) — Ἐλλήσποντον ἵκοντο νότῳ τρίτον ἡμᾶρ ἀέντι (Θεόκρ).

γ'). Αἰτιατικὴ ἀπόλυτος· ἥς ἡ χρῆσις συνηθεσττέρα τῆς δοτικῆς· τίθεται δὲ κατ' οὐδέτερον γένος· οἷον Διὰ τί μένεις ἐξόν σοι ἀπιέναι; Καὶ τοῦτο μὲν συνήθως· ἀλλ' ὅμως τίθεται ἡ ἀπόλυτος αἰτιατικὴ καὶ εἰς ἀρσενικὸν ἢ θηλυκὸν γένος μετὰ τοῦ, Ὡς ἢ "Ὡσπερ ὅταν σημαίνῃ ἀληθινὴν ἢ ὡς ἀληθινὴν αἰτίαν· οἷον οἱ πολλοὶ τῶν ἀδελφῶν ἀμελοῦσιν, ὥσπερ ἐκ πολιτῶν μὲν γιγνομένους φίλους ἐξ ἀδελφῶν δὲ οὐ γιγνομένους.

δ'). Ὀνομαστικὴ ἀπόλυτος· ἥς ἡ χρῆσις εἶναι σπάνια· ἀναγεται δὲ εἰς τὸ ἀνακόλουθον σχῆμα καὶ δι' αὐτὸ ἐκεῖ γίνεται λόγος περὶ αὐτῆς.

2. "Όσα μέχρι τοῦδε εἶδομεν συμπληροῦσι τὴν πρότασιν, εἴτε ἀνεπτυγμένην εἴτε συνεπτυγμένην· καὶ εἴτε ἐνεργητικὴν εἴτε παθητικὴν οὖσαν. Τὴν πρότασιν δὲ ταύτην ὁ λόγος διὰ μεταβάσεως συνδέει πρὸς ἄλλην ἢ ἄλλας καὶ οὕτω σχηματίζει τὴν περίοδον· διὰ δὲ τῶν περιόδων τὸ πλῆρες οἰκοδόμημα τοῦτε γραπτοῦ καὶ τοῦ προφορικοῦ λόγου.

4. Μεταβαίνομεν ἤδη εἰς τὰ καθέκαστα τῆς χρήσεως τῶν μερῶν αὐτοῦ λόγου ὡς ὅρων προτάσεως ἐν αὐτῇ ἀρχόμενοι ἐκ τοῦ ἄρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

§ α' Περὶ ἄρθρου.

1. Τὸ ἄρθρον ὀρίζει τὰ ὀνόματα, συγχρόνως δὲ καὶ δεικνύει αὐτὰ εἴτε ἐγγυτέρω, εἴτε ἀπωτέρω. Οὐδέποτε ὁμως τίθεται ὑποκείμενον, ἐκτὸς μόνον ὅταν λάβῃ τὴν ἀρχῇθεν αὐτοῦ δεικτικὴν σημασίαν.

2. Ἡ ἀρχαιοτάτη δὲ αὐτοῦ χρῆσις ἦν ἀντωνυμικὴ ἰσοδυναμοῦσα τῇ δεικτικῇ ἀντωνυμίᾳ. ὅδε, οὗτος, ἐκεῖνος· εἴ τῇ Αὐτός, ὅς, ἡ οὗτος ὅς· οἷον ὁ γὰρ ἦλθεν θαλάς ἐπὶ νῆας = οὗτος· καί, οἷον τὸν μῦθον ἔειπας = οἷός ἐστιν ὁ μῦθος οὗτος ὃν ἔειπας. Παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ὁμως ἐτήρησε τὴν δεικτικὴν αὐτοῦ σημασίαν ἐπὶ τῶν ἀντιθετικῶν λόγων τῶν διὰ τοῦ μὲν—δέ, συνδέσμων συνδεομένων· οἷον ὁ μὲν—ὁ δὲ = οὗτος μὲν—ἐκεῖνος δέ. κτλ.

3. Τιθέμενον δὲ εἰς τὸ ὑποκείμενον ὀρίζει αὐτὸ ἐν σχέσει πρὸς τὰ ὁμοειδῆ ἄτομα, οἷον ὁ ἄνθρωπος, ὁ πατήρ μου, ἡ πόλις, τὸ ζῶον κτλ. ἐστὶν ἀγαθός, δίκαιος, μεγάλη, ἡμερον κτλ.

4. Τιθέμενον εἰς τὸ κατηγορούμενον ὀρίζει τὴν ποιότητα ἢ ἰδιότητα ὡς γνώρισμα ἀχώριστον ἀπὸ τὴν τοῦ ὑποκειμένου ὑπόστασιν· οἷον Σοφὸν τὸ σαφές = τὸ σαφές ἐστὶ σοφόν.

5. Ἀπαντᾷ δὲ ἔτι καὶ ἀντὶ τοῦ ἄλλος μὲν—ἄλλος δέ· οἷον τῶν ἀνδρῶν ὁ μὲν νουνεχής, ὁ δὲ ἄφρων.

6. Ἐτι δὲ ἀπαντᾷ καὶ ἀντὶ τῆς ἀορίστου δεῖνα· ὅτε καὶ διπλασιάζεται· οἷον Καὶ μοι κάλει τὸν καὶ τόν.— ἔδει γὰρ τὸ καὶ τὸ ποιῆσαι, καὶ τὸ μὴ ποιῆσαι.= Τὸ δεῖνα καὶ δεῖνα.

7. Ὅταν δὲ τὸ οὐσιαστικὸν συνοδεύηται καὶ ὑπὸ ἐπιθετικοῦ, ἢ μετοχικοῦ προσδιορισμοῦ, τότε, ἐὰν μὲν ὁ προσδιορισμὸς προτάσσηται, λαμβάνει αὐτὸς τὸ ἄρθρον οἷον ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ— ὁ λάμπων ἥλιος· ἐὰν δὲ ἐπιτάσσηται τότε ἐπαναλαμβάνεται τὸ ἄρθρον οἷον ὁ ἀνὴρ ὁ ἀγαθός, ὁ ἥλιος ὁ λάμπων. Ἐν τῇ δευτέρᾳ ὁμῶς περιπτώσει τὸ ἄρθρον ἀναπληροῖ τὴν μετοχὴν ὧν= ὁ ἀνὴρ ὁ ὧν ἀγαθός.

8. Τὰ κύρια ὀνόματα οἴκοθεν ὄντα ὠρισμένα οὐ χρῆζουσιν ἄρθρου.

Μετὰ τῶν κυρίων δὲ ὀνομάτων κατατάσσονται καὶ τὰ: Οὐρανός, Ἡλῖος, Σελήνη, Γῆ, Ἀήρ, Θάλασσα, Ἄνεμος, Ἄδης, Βασιλεύς. Δευτερεύοντα δὲ εἰσὶ τὰ: Πατὴρ, μήτηρ, ἀδελφός, γονεὺς, πρόγονοι, παῖδες, γυναῖκες.

9. Παρ' Ἀττικοῖς τίθεται ἔτι τὸ ἄρθρον ὡς δεικτικὴ ἀντωνυμία πλὴν τῆς ἐπὶ τῶν ἀντιθετικῶν λόγων καὶ ἐπὶ τῶν ἐξῆς περιστάσεων.

α') Ὅταν σημαίνεται ποσὸν ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν οἷον ἡ γῆ ἔφερε τὸν ἡμέρον καρπόν, τόν τε ξηρὸν καὶ τὸν ὅσον ξύλινος.— Οὕτω καὶ πλὴν τῶν ὅσων, πλὴν τῶν ὀπόσων= Τῶν δ' ὅσον κτλ. ὅπερ ἰσοῦται μὲ τό, τούτων ὅσων, ἐκείνων ὅσων κτλ.

β') Μετὰ τῆς Ἐν εἰς δοτικὴν· οἷον ἐν τοῖς πρῶτοι Ἀθηναῖοι τὸν σίδηρον κατέθεντο (Θ)=ἐν τούτοις.—Ἐν τοῖς βαρύτατα ἂν ἐνέγκαιμι (Πλ) κτλ.

γ') Ὅταν τίθηται ὡς δοτικοφανὲς ἐπὶ ἀνταποδοτικὸν τῆς ἀναφορικῆς· οἷον τῷ τοι, ὃ φίλε Θεόδωρε, μᾶλλον σκεπτέον ἐξ ἀρχῆς ὥσπερ αὐτοὶ ὑποτείνονται—ἀλλὰ τὸ μὲν τῇ, τὸ δὲ τῇ (Ξ). Τῇ δ' εἰς ἡ σ' ἐγὼ περ ἄγω (Ξ).

10. Δύναμις τοῦ ἄρθρου

Τὸ ἄρθρον ἔχει δύναμιν α'). Ἐν ᾧτινι δῆποτε ὄρω τῆς προτάσεως τιθέμενον νὰ μεταβάλλῃ τὰ ἐπίθετα, τὰς ἀντωνυμίας, τὰς

ἀπαρεμφάτους· καὶ τὰς μετοχὰς καὶ αὐτὰ τὰ μόρια· ἔτι δὲ καὶ ὁλόκληρον λόγον εἰς οὐσιαστικά, ἢ εἰς τὴν ιδιότητα τῶν οὐσιαστικῶν.

β'). Δύναμιν συγκεφαλαιωτικήν, οἷον οὐ χρὴ τὰς δόξας πάσας τὰς τῶν ἀνθρώπων τιμᾶν, ἀλλὰ τὰς μὲν τὰς δ' οὐ. (Πλ)

γ'). Δύναμιν περιληπτικήν· οἷον τὰ τῆς τύχης ὀξείας ἔχει τὰς μεταβολάς.

δ'). Δύναμιν ἀναπληρωτικήν· οἷον ὁ ἐμὸς πατήρ καὶ ὁ τοῦ φίλου. Ἀναπληροὶ δέ, ἢ τὴν αὐτήν, ἢ ἑτέραν τινα λέξιν συναφῇ πρὸς τὰ λεγόμενα· οἷον ἡ ὁδὸς ἢ διὰ τῶν ὁρέων—ἡ ἄγρουσα.

11. Ἐπὶ ἑτεροπροσωπίας δὲ τιθέμενον ἐκφέρεται εἰς αἰτιατικήν καὶ λαμβάνει ἐπίσης δύναμιν ἀντωνυμ. δεικτικῆς· οἷον Καὶ κελεῦσαι δοῦναι (Ξ).

12. Ὅταν οὐδεμία ἀνάγκη διαστολῆς ὑπάρχῃ τότε παραλείπεται· οὕτω παραλείπεται καὶ ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν λόγων· οἷον φίλοι δὲ πατρὸς καὶ ξένου σ' οὐκ ὠφέλουν; (Πλ).

13. Ἐπὶ τῶν ἀριθμητικῶν ἐπιθέτων τότε μόνον τίθεται ὅταν ὁ ἀριθμὸς ᾗναι προεγνωσμένος· οἷον Τῶν εἴκοσι νεῶν οὐ παρουσῶν, ἄλλως παραλείπεται.

14. Τίθεται ἐπίσης ἐπὶ τῶν ἀριθμητικῶν ἔτι καὶ ὅταν σημαίνεται τὸ ὅλον χωρὶς ἐξαίρεσίν τινα· οἷον οἱ ἄμφι τὰ πεντήκοντα ἔτη γεγονότες. Καὶ

15. Ἐπὶ τῶν ἐπιμεριστικῶν, ἢ ποσότητος σημαντικῶν τίθεται ὅταν σημαίνεται τὸ μέρος ἐν παραθέσει, πρὸς τὸ ὅλον· οἷον κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκάστην;—ὁ τρόπος τῆς ὅλης πολιτείας,—τὸ πᾶν πλῆθος,—ὁ πᾶς ἀριθμὸς κτλ. Σημειωτέον δὲ ὅτι τῶν ἐπιθέτων πᾶς, ὅλος, τὸ μὲν πᾶς τίθεται ἐπὶ συνεχοῦς ποσοῦ, πᾶ δὲ ὅλος ἐπὶ ὀρισμένου· παραδείγματα δὲ ἔστωσαν τὰ ἑξῆς. Ἡ ὅλη πολιτεία=ὁλόκληρος ἢ πολιτεία· ἢ πᾶσα πολιτεία=ἐκάστη τῶν πολιτειῶν. Οὕτω καὶ ὅλη ἢ πολιτεία καὶ πᾶσα ἢ πολιτεία, ὧν τὸ μὲν πρῶτον εἶναι σαφές=τῷ ὁλόκληρος· τὸ δὲ δεύτερον ἄοριστον Ἀνάθρως δὲ τιθέμενον πᾶς κόσμος—ὅλος ὁ κόσμος=τὸ μὲν μὲ τὸ ἑκάστος, τὸ δὲ μὲ τὸ ὁλόκληρος.

§ 6'. Χρήσις τῆς ἀπαρέμφατος.

1. Ἡ ἀπαρέμφατος τίθεται εἰς τὸν λόγον α'.) ὡς ὄνομα καὶ β'.) ὡς ῥῆμα ἐξαρτώμενον ἐκ τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως.

2. Ὡς ὄνομα τιθεμένη ὀνομάζεται ὀνομαστική, λαμβάνουσα διὰ τοῦ ἄρθρου οὐσιαστικοῦ σημασίαν· οἷον τὸ λέγειν—ὁ λόγος· τὸ γράφειν—ἡ γραφή. Ὡς τοιαύτη δὲ τίθεται ὑποκείμενον, κατηγορούμενον, προσδιορισμὸς καὶ ἀντικείμενον εἰς τὸν λόγον· οἷον τὸ δὲ δυσκαταπρακτοτέρων ἐρᾶν πολλὰς παρέχει ἀσχολίας.

Ἐπειδὴ ὅμως δὲν χάνει καὶ τὴν ρηματικὴν αὐτῆς σημασίαν καὶ ὡς ὄνομα ἐτι ἐὰν τίθεται, διὰ τοῦτο δέχεται καὶ ἴδιον ὑποκείμενον εἰς πτώσιν αἰτιατικὴν, καὶ ἴδιον κατηγορούμενον ἢ ἀντικείμενον, καὶ ἰδίους προσδιορισμούς· οἷον τὸ ἀμαρτάνειν ἀνθρώπους ὄντας οὐ θαυμαστόν.—Οὐδὲν ἐπράχθη διὰ τὸ μὴ παρῆναι ἐκεῖνον.

3. Ὡς ῥῆμα τιθεμένη εἶναι ἢ τελικὴ, ἢ εἰδική, καὶ συντάσσεται ὡς συμπλήρωμα ἢ ἀντικείμενον τῆς κυρίας προτάσεως. Εἶναι δὲ

α'.) Τελικὴ ὅταν ἐκφράζῃ σκοπὸν, ἢ τέλος καὶ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῶν ἐφετικών, προτρεπτικών, ἰκετευτικών καὶ τῶν ἐναντίων, ἐτι δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ἐκφραζόντων δύναμιν, ἔθος, ἰκανότητα, φύσιν πρὸς τι. Ἀναλύεται δὲ διὰ τοῦ ἴνα ἢ ὅπως (ὄφρα παρὰ ποιηταῖς) εἰς ὑποτακτικὴν ἢ εὐκτικὴν. Ἄλλ' ὡς τοιαύτη ἐξαρτᾶται καὶ ἀπὸ τοῦ ὥστε ἢ ὥσπερ, ὡς θέλομεν ἰδεῖ ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ.

β'.) Εἰδικὴ ὅταν εἰδικεύῃ τὴν ἔννοιαν τῆς προτάσεως, καὶ ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν δοξαστικών, εἰκαστικών, αἰσθητικών καὶ λεκτικών ἢ ἀφηγηματικών ῥημάτων. Ἀναλύεται δὲ διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς εἰς Ὀριστικὴν ἢ εὐκτικὴν ἔγκλισιν.

4. Τίθεται ἐπὶ ταῦτοπροσωπίας καὶ ἑτεροπροσωπίας. Καὶ ταῦτοπροσωπία μὲν λέγεται ὅταν τὸ ῥῆμα καὶ ἡ ἀπαρέμφατος ἔχωσι τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον. Ἑτεροπροσωπία δὲ ὅταν ἡ ἀπαρέμφατος ἔχῃ ἕτερον ὑποκείμενον διάφορον.

5. Ἐπὶ ἑτεροπροσωπίας ἡ ἀπαρέμφατος λαμβάνει ὑποκείμενον

εἰς πτώσιν αἰτιατικὴν· οἷον σὺν τῷ νόμῳ οὖν ἐκέλευεν αἰετὸν τὸν δικαστὴν τὴν ψῆφον τίθεσθαι. (Ξ)

6. Ἄλλὰ τὸ ὑποκείμενον τῆς ἀπαρεμφάτου ἐπὶ ἑτεροπροσωπίας ἀπαντᾷ ἐνίοτε καὶ εἰς γενικὴν καὶ εἰς δοτικὴν καθ' ἑλξιν : Περὶ τῆς φαινομένης ταύτης ἀνωμαλίας γενήσεται λόγος εἰς τὸ περὶ ἑλξeos σχῆμα.

7. Ἐπὶ ἑτεροπροσωπίας ἐξαρτᾶται καὶ ἐκ τοῦ χρονικοῦ Πρὶν εἰς δῆλωσιν χρόνου· οἷον, ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἐπορεύετο τὴν ἐπ' Ἐρυθρὰς πρὶν ἔλθεῖν τοὺς Θηβαίους. (Ξ).

8. Ἐπὶ ταυτοπροσωπίας ἐξαρτᾶται καὶ ἀπὸ ἀνεπτυγμένην πρότασιν, ὅταν τὸ κατηγορούμενον καὶ τὸ συνδεδεικὸν συνάμα ἐννοούμενα αἰτοῦσι τελικὴν ἀπαρέμφατον· οἷον Δεινός ἐστι λέγειν. Ἄλλ' ὅταν ἡ πρότασις ἀφ' ἧς ἐξαρτᾶται ἐκφράζη ἀπρόσωπον ἔννοιαν, τότε ἡ ἀπαρέμφατος λαμβάνει σημασίαν παθητικὴν· οἷον ῥάδιον νοῆσαι=ῥάδιόν ἐστι νοηθῆναι.

9. Ἡ ἀπὸ ἀπρόσωπον ἐξαρτωμένη ἀπαρέμφατος λαμβάνει ἐπίσης ὑποκείμενον εἰς πτώσιν αἰτιατικὴν· οἷον ἔχειν δεῖ τοὺς ἐξιόντας τόξα ἢ σάγαριν (Ξ). ἐκτὸς ὅταν τοῦτο ἑλκῇται ὑπὸ τοῦ ἀπροσώπου.

10. Ἐξαίρεσεις ἐπὶ τῆς συντάξεως τῆς ἀπαρεμφάτου εἰσὶν αἱ ἐξῆς.

α'.) Ἐπὶ εὐχῆς, δεήσεως καὶ προσταγῆς τίθεται καὶ ἀνεξαρτήτως ἐν τῷ λόγῳ· οἷον ὦ Ζεῦ, ἐκγενέσθαι μοι Ἀθηναίους τίσασθαι. — Ἄν δ' ἔρα τι τῷ μήκει πονῶν ἄχθῃ μὴ ἐμὲ αἰτιάσθαι τούτων. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ ἀπαρέμφατος ἰσοδυναμεῖ μὲ προσταχτικὴν τρίτου προσώπου.

β'.) Ἐπὶ θαυμασμοῦ ἐπίσης τίθεται ἀνεξαρτήτως· οἷον τὸν Δία νομίζειν τηλικουτονὸν !

γ'.) Παράλειπόμενον τοῦ ἀπροσώπου πρὸς ὃ αὕτη ἀναφέρεται συντάσσεται πολλάκις καὶ πρὸς ἀναφορικὴν ἀντωνυμίαν· οἷον παρελθεῖν χώρην ἣν καλεῖν τοὺς ἐπιχωρίους ζῶνῃν (Πλτ).

δ'.) Κατ' ἀντιμετάθεσιν ἐπὶ φαινομένης ἑτεροπροσωπίας τὸ ὑποκ. τίθεται εἰς ὀνομαστικὴν· οἷον Ἀλέξανδρος ἐφασκεν εἶναι

Διὸς υἱός.—Οἱ δὲ τὸν μισθὸν ἔφασαν δίκαιοι εἶναι ἀπολαβόντες οὕτως ἐξιέναι (Ηρδ).

§ γ'. *Περὶ Μετοχῆς.*

1. Ἡ Μετοχὴ τίθεται εἰς τὸν λόγον I ἐπιθετικῶς II Κατηγορηματικῶς καὶ III Παρενθετικῶς. Καὶ

I.) Ἐπιθετικῶς μὲν τιθεμένη ἢ συμπλέκεται ὡς προσδιορισμὸς μεθ' οὗ τινος δῆποτε ὄρου τῆς κυρίας προτάσεως (πλὴν τοῦ ῥήματος) καὶ συμφωνεῖ μετ' αὐτοῦ κατὰ γένος, κατ' ἀριθμὸν καὶ κατὰ πτώσιν, ἢ τίθεται ὡς ὑποκείμενον, κατηγορούμενον ἢ ἀντικείμενον κατὰ τὰ προλεχθέντα.

II.) Κατηγορηματικῶς δὲ τίθεται μετὰ τοῦ εἶναι καὶ τῶν συγγενῶν ἐκείνῳ ῥημάτων.

III.) Καὶ παρενθετικῶς ὅτε συνάπτεται ὡς δευτερεύουσα πρότασις πρὸς τὴν κυρίαν, συμφωνοῦσα μετὰ τοῦ μεθ' οὗ συνάπτεται ὄρου κατὰ γένος κατ' ἀριθμὸν καὶ κατὰ πτώσιν.

2. Ἀλλ' ἡ Μετοχὴ, ὡς καὶ ἡ ἀπαρέμφατος, ὅπως καὶ ἂν τίθεται εἰς τὸν λόγον ὡς μὴ ἀποβάλλουσα τὴν ῥηματικὴν αὐτῆς σημασίαν δέχεται ὑποκείμενον, ἀντικείμενον, κατηγορούμενον καὶ προσδιορισμούς, ὡς καὶ ἡ κυρία πρότασις. Ταῦτα δὲ τίθενται κατ' ἀνάγκην ἢ ὑπεννοοῦνται.

§ δ'. Ἡ Μετοχὴ ἐπιθετικῶς.

1. Ἐπιθετικῶς τιθεμένη ἡ Μετοχὴ δύναται ἔν' ἀναλυτῇ ἀναφορικῶς οἷον ὁ γράφων—ὅστις γράφει· ὁ ἐρῶν—ὅστις ἐρᾷ.

2. Δύναται δὲ ν' ἀντικατασταθῇ καὶ δι' οὐσιαστικοῦ ὁπόταν τὸ σημαίνόμενον αὐτῆς προσεγγίξει ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν τοῦ οὐσιαστικοῦ σημασίαν· οἷον τὸ ποθοῦν τοῦ ἀνθρώπου—ὁ πόθος τοῦ ἀνθρώπου· τὸ φιλοῦν—ἡ φιλία· τὸ βουλόμενον—ἡ βούλησις· ἀλλὰ μόνον τὸ οὐδέτερον αὐτῆς.

§ ε'. Ἡ μετοχὴ κατηγορηματικῶς.

1. Ἡ Μετοχὴ συντάσσεται κατηγορηματικῶς μετὰ τῶν ἐξῆς ῥημάτων.

α'.) Μετὰ τῶν ἐνάρξεως λήξεως καὶ συνεχείας σημαντικῶν ῥημάτων· οἷον ἀσθενησάσης τῆς μητρὸς οὐ ποτε ἐπαυόμην κλαίων, (Ξ).—Οὐποτε διέλιπον καὶ ζητῶν καὶ μανθάνων ὅτι ἡδυνάμην ἀγαθόν (Ξ).—Οὕτω καὶ ἀρχόμεθα παιδεύοντες—Θεὸν οὐ λήξω προστάτην ἔχων κτλ.

β'.) Μετὰ τῶν καρτερίας, ἀνοχῆς καὶ ψυχικοῦ παθήματος σημαντικῶν· οἷον ἀνέχου πάσχων δρῶν γὰρ ἔχαιρες κτλ.

γ'.) Μετὰ τῶν αἰσθητικῶν, γνωστικῶν καὶ κατανοήσεως σημαντικῶν· οἷον οὐ κατενόησαν τοὺς Θηβαίους οὐ πολλοὺς ὄντας (Θουκ).—Ὅρῳ λύπας ἔχοντας μείζους τοὺς μείζους,—ἦδετο ἐσθίων κτλ.

δ'.) Μετὰ τῶν δεξιέως καὶ δηλώσεως σημαντικῶν· οἷον πάνθ' ἐνεκ' ἑαυτοῦ ποιῶν ἐξελέγηται (Δ).

ε'.) Μετὰ τῶν ἀγγελτικῶν· οἷον Ποῦ δῆτα νῦν ζῶν ἢ θανῶν ἀγγέλλεται; (Σοφ).

ς'.) Μετὰ τῶν ἐχόντων τὴν ἐννοιαν τοῦ δοξάζειν, λέγειν, ὁμολογεῖν· οἷον τίθημί σε ὁμολογοῦντα (Πλ).

ζ'.) Μετὰ τῶν μνημονευτικῶν· οἷον Μέννημαι ἀκούσας ποτὲ σου, ὅτι ἐν ἀπύροις, ὅστις Θεοῦ μεμνήτο τότ' ἄριστα πράττοι (Ξ).

2. Ῥήματά τινα μετὰ μετοχῆς συντασσόμενα ἀποβάλλουσι τὴν ἑαυτῶν σημασίαν· ἡ δὲ μετοχὴ ἐν αὐτοῖς ἐκφράζει τὴν ἐννοιαν τῆς προτάσεως. Τοιαῦτα δὲ εἰσι τὰ ἑξῆς· 1.) τὸ Λαθάνω· 2.) τὸ Τυχάνω· 3.) τὸ φθάνω· 4.) Διατελῶ καὶ διαγίγνομαι· 5.) Χαίρω· 6.) Κυρῶ, καὶ 7.) Οἶχομαι· οἷον ἔτυχεν ἀπιῶν—ἔλαθε φυγών, ἔφθην ποιήσας, ὤχετο ἀπιῶν κτλ.

3.) Μετὰ Μετοχῆς ὁμοῦ συντάσσονται ἔτι

α'.) Τὸ ἔχω· οἷον ἐλὼν γὰρ ἔχει γέρας αὐτὸς ἀπούρας (Ἰλ)—ἔχομεν ἀνθρωπάκοτες (Ξ) ἐν ᾧ ἐμφαίνεται δυνάμεις τις ποιά, βοηθητικὴ καὶ ἀνάλογος τοῦ

β'.) Εἰμί, οἷον εἰληφότες ἤμεν (Πλ) τετληότες ἤμεν (Ἰλ).

γ'.) Ποιῶ· οἷον αἱ νῆες τῶν Ἀθηναίων προσποιηθεῖσαι ὑπῆρχον.

4.) Τοῦναντίον δὲ τὰ φέρω καὶ ἄγω τίθενται μόνον μετοχικῶς

ἐπὶ παντοίων φράσεων· οἷον φέρων ὑπέβαλεν ἑαυτὸν = ἦκεν ἄγων δισχιλίους ὀπλίτας.

§ 5'. Ἡ Μετοχή παρενθετικῶς.

1. Παρενθετικῶς δὲ τίθεται ἡ Μετοχή εἰς τὸν λόγον ὡς δευτερεύουσα πρότασις ἐπὶ τῶν ἐξῆς περιστάσεων.

α'.) "Ὅταν σημαίνει ἀναφοράν· ὅτε καὶ λέγεται ἀναφορική· οἷον τίς ὁ κωλύσας τὸν Ἑλλησποντον ἀπαλλοτριωθῆναι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους (Δμ)=ὅστις ἐκώλυσε.

β'.) "Ὅταν σημαίνει χρόνον· ὅτε καὶ λέγεται χρονική· οἷον Ταῦτα ποιήσαντες ἐπὶ τὰς ἄλλας νήσους ἐτράποντο=ἀφοῦ ἐποίησαν ταῦτα.

γ'.) "Ὅταν σημαίνει αἰτίαν· ὅτε καὶ λέγεται αἰτιολογική· οἷον ἡγούμενος οὖν πρέπει τῶν σπουδαίων ἀλλὰ μὴ τῶν φαύλων εἶναι μιμητὰς ἀπέσταλκά σοι κτλ.—διότι ἡγοῦμαι.

δ'.) "Ὅταν σημαίνει σκοπὸν ἢ τὸ τέλος· καὶ λέγεται τελική· οἷον ἐπεμψαν ἄγγελον ἐροῦντα=ἵνα εἴπῃ.

ε'.) "Ὅταν σημαίνει τὸν τρόπον ἢ τὸ ὄργανον ὅτε καὶ λέγεται τροπική ἢ ὀργανική· οἷον δεῖ σωφρονίζειν τοὺς παῖδας νοουθετοῦντες καὶ ἀπειλοῦντες=ταῖς νοουθεσίαις καὶ ἀπειλαῖς.

ς'.) "Ὅταν σημαίνει ὑπόθεσιν· ὅτε καὶ λέγεται ὑποθετική· Θεοῦ θέλοντος=ἐὰν ὁ Θεὸς θέλῃ.

ζ'.) "Ὅταν σημαίνει ἐναντίωσιν, ὅτε λέγεται ἐναντιωματική· οἷον πολλὰ ποιήσαντες οὐδὲν ἔσχομεν=εἰ καὶ πολλὰ ἐποίησαμεν ὅμως οὐδὲν ἔσχομεν.

η'.) "Ὅταν σημαίνει ἄριστίαν ὅτε λέγεται ἄριστολογική· οἷον ὁ περιπατῶν κινεῖται=ὅστις ἂν περιπατῇ κινεῖται.

θ'.) "Ὅταν σημαίνει εἰδικότητα ὅτε καὶ λέγεται εἰδική· οἷον οἶδ' αὖ σε πονοῦντα=ὅτι πονεῖς.

2. Πᾶσαι αὗται αἱ Μετοχαὶ συνάπτονται μὲν μετὰ τοῦ ὑποκειμένου ἀναφέρονται ὅμως εἰς αὐτὸ τὸ ῥῆμα τῆς προτάσεως μεθ' οὗ κατὰ χρόνον συσχετίζονται, ἐξαιρουμένων τῶν ἀπολύτων.

§ ζ'. *Περὶ ἀναλύσεως Μετοχῶν.*

α'. Αἱ ἀναφορικαὶ ἀναλύονται διὰ τοῦ ὅς ἡ ὅστις εἰς ὀριστικὴν ἢ εὐκτικὴν ἔγκλισιν καὶ τἀνάπαλιν. Οἱ διὰ τοῦ ὅς ἡ ὅστις ἐκφερόμενοι λόγοι δηλ. οἱ ἀναφορικοὶ δύνανται νὰ συμπτυχθῶσιν εἰς μετοχικὴν ἔκφρασιν· οἷον Κύρος ὅς ἦν υἱὸς Καμβύσου καὶ Κύρος ὁ ὢν υἱὸς Καμβύσου.

β'. Αἱ χρονικαὶ διακρίνονται εἰς τρεῖς τάξεις 1) εἰς πρωτεροχρόνους 2.) εἰς συγχρόνους καὶ 3.) εἰς ὑστεροχρόνους. Καὶ

1.) Αἱ μὲν προτερόχρονοι ὡς σημαίνουσαι πράξιν γενομένην πρὸ τῆς τοῦ κυρίου ῥήματος, ἀναλύονται διὰ τοῦ: Ἐπεί, Ἐπειδὴ, ἢ Ἀφοῦ εἰς ὀριστικὴν· οἷον ἀλλήλους πλησιάσαντες περὶ πλείονος ἐποιῶντο σφᾶς αὐτοὺς=ἀφοῦ ἐπλησίασαν ἀλλήλους.

2. Αἱ δὲ σύγχρονοι, ὡς σημαίνουσαι πράξιν σύγχρονον τῇ τοῦ κυρίου ῥήματος ἐνεργείᾳ ἀναλύονται εἰς ἐνεστώτα συνήθως διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς καὶ εἰς ὀριστικὴν ἔγκλισιν ἢ εἰς ἀόριστον· οἷον οἶδα αὐτὸν φάρμακα ὑμῖν ἐγγέοντα=ὅτι ἐνέχεε.

3. Αἱ δὲ ὑστερόχρονοι, ὡς σημαίνουσαι πράξιν γενομένην μετὰ τὴν τοῦ κυρίου ῥήματος, ἀναλύονται διὰ τοῦ ὅταν, ὁπόταν, ἐπὶ ἄν, ἐπειδὴν εἰς ὑποτακτικὴν.

Πρὸς πλείονα δ' ἐπίτασιν τῆς ἑαυτῶν σημασίας αἱ χρονικαὶ λαμβάνουσι πολλάκις καὶ τὰ χρονικὰ ἐπιρρήματα *Μεταξὺ*, καὶ *Εὐθύς*, ἅτινα προτάσσονται· οἷον *Μεταξὺ* δὲ λέγοντος, Ἡράκλεις! ἔφη τις. Προσλαμβάνουσιν ἔτι καὶ τὸ ἅμα, ὅπερ ἄλλοτε μὲν προτάσσεται, ἄλλοτε δὲ ἐπιτάσσεται. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ ἐνταῦθα, δὴ, εἴτα, ἔπειτα καὶ καθεξῆς.

γ'. Αἱ αἰτιολογικαὶ ἀναλύονται διὰ τοῦ Ἐπεί, ἐπειδὴ, ὅτι, διότι, εἰς Ὀριστικὴν ἢ διὰ τῆς διὰ εἰς αἰατικὴν ἢ διὰ τῆς ἐκ εἰς γενικὴν συστοίχου ὀνόματος· ἢ δι' ἀπαρεμφάτου· οἷον ὁ Ἄμμων ἐψεύσατο εἰπὼν=διότι ἢ ἐπειδὴ εἶπε.

Καὶ αὗται μὲν πρὸς πλείονα ἀνάδειξιν τοῦ αἰτίου λαμβάνουσι καὶ τὰ μόρια ἅτε, οἷα καὶ ὡς. Καὶ τὸ μὲν ἅτε τίθεται ἐπὶ βεβαίαις αἰτίαις· ὅτε δηλ. ἡ αἰτία κεῖται ἐν αὐτῇ τῇ φύσει τοῦ λό-

γου, σπανιώτερον δὲ ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας τίθεται τὸ οἶα· τὸ δὲ ὡς, τίθεται ἐπὶ ἀθεθαΐας ἢ ἐπὶ ψευδοῦς αἰτίας· δηλ. ὅτε ἡ αἰτία κεῖται ἐν τῇ ἰδέᾳ τοῦ λέγοντος· Τὸ ὡς δὲ προσλαμβάνον καὶ τὸ ἄν, ἀορισταίνει τὴν αἰτίαν καὶ καθιστᾷ αὐτὴν προβληματικὴν· οἷον ὡς ἂν καὶ ἐωρακότες τὸ πρᾶγμα.

δ'.) Αἱ δὲ τελικαὶ ἀναλύονται διὰ τοῦ ἵνα, ὅπως, ὡς, εἰς ὑποτακτικὴν, ἢ εὐκτικὴν. Ἐκφέρονται δὲ αὗται εἰς μέλλοντα χρόνον συνήθως καὶ συμπληροῦσι τὰ κινήσεως σημαντικὰ ῥήματα· οἷον ἤκω διδάζων· ἐκφέρονται δὲ κατ' ἐνεστώτα ὅταν κινήσεις καὶ σκοπὸς παρίστανται σύγχρονα· οἷον ἐπεμψαν ἄγγελον λέγοντα τάδε.

ε'.) Αἱ δὲ τροπικαὶ ἀναλύονται διὰ δοτικῆς συστοίχου ὀνόματος, ἢ ὀνομαστικοῦ ἀπαρεμφάτου, ἢ προθετοπτώτως, ἢ δι' ἐπιρρήματος, ἐν οἷς πλὴν τῶν ποιότητος ἢ τρόπου εἶναι καὶ τὸ ὅπως ὅπερ πλὴν τῆς τελικῆς ἔχει καὶ τροπικὴν σημασίαν· ὡς τοιοῦτον δὲ συντάσσεται μὲ μέλλοντα ὀριστικῆς ἢ εὐκτικῆς ὅτε καὶ ὁλόκληρος ἡ πρότασις εἰς τὴν τοῦτο ἀναφέρεται γίνεται ἀντικείμενον τῆς κυρίας προτάσεως, σημαῖνον τάσιν τῆς ψυχῆς πρὸς τι· οἷον ἐπιμέλονται ὅπως ἄριστοι ἔσονται. Ὡς τροπικαὶ δὲ λαμβάνονται καὶ αἱ μετοχαὶ ἐκὼν καὶ ἄκων.

ς'.) Αἱ δὲ ὑποθετικαὶ ἀναλύονται διὰ τοῦ εἰ, εἰς ὀριστικὴν ἢ εὐκτικὴν· ἢ διὰ τοῦ ἔάν, ἄν, ἤν, εἰς ὑποτακτικὴν· οἷον ἀποδιδόντα γὰρ σε χάριν ὧν ὀφείλεις ὑπολήψονται = ἔάν σὺ ἀποδίδης χάριν ὧν ὀφείλεις οὗτοι ὑπολήψονται σε.

ζ'.) Αἱ ἐναντιωματικαὶ ἀναλύονται διὰ τοῦ καίτοι, εἰ καί, εἰς ὀριστικὴν· οἷον πολλὰ πονήσαντες οὐδὲν ἔσχομεν = καίτοι, εἰ καὶ πολλὰ ἐπονθήσαμεν ὁμως οὐδὲν ἔσχομεν. Καὶ αἱ ἐναντιωματικαὶ δὲ πρὸς ἐπίτασιν πολλᾶκις τῆς ἐαυτῶν σημασίας λαμβάνουσι τὸν καὶ περ, ὡς καὶ περ' λέγων = καὶ περ' πολλὰ παθόντα κτλ.

η'.) Αἱ ἀοριστολογικαὶ ἐκφράζουσιν ἀοριστίαν καὶ ἀναλύονται διὰ τοῦ ὅς ἄν, ἢ ὅστις ἂν εἰς ὑποτακτικὴν· οἷον ὁ περιπατῶν κινεῖται = ὅς ἄν, ἢ ὅστις ἂν περιπατῇ κινεῖται.

θ'.) Αἱ εἰδικαὶ ἀναλύονται διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς εἰς ὀριστικὴν

ἡ εὐκτικήν ἐγκλισίν· οἷον οἶδα σε πονοῦντα = ὅτι πονεῖς. Καὶ συμπληροῦσι καθὰ ἀνωτέρω εἵπομεν τὰ γνωστικά, ἀγγελτικά, λεκτικά, ἐφετικά καὶ αἰσθητικά ῥήματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

§ α'. *Περὶ τοῦ εἶναι καὶ τῶν συγγενῶν αὐτῶ ῥημάτων.*

1. Ἐν τῇ ἀπλῇ προτάσει τὸ εἶμι κατέχει θέσιν συνδέσμου καὶ διὰ τοῦτο λέγεται καὶ συνδετικόν. Ἡ κυρία ὁμως αὐτοῦ σημασία εἶναι ὑπαρκτική.

2. Ὡς ὑπαρκτικὸν δὲ θεωρούμενον ἀποτελεῖ πρότασιν συνεπτυγμένην καὶ δύναται ν' ἀναλυθῇ ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη πρότασις· οἷον ἔστι θεός = ὁ θεός ἐστίν ὢν. Ὡς τοιοῦτον προτάσσεται καὶ οὐδέποτε παραλείπεται.

3. Ὡς ὑπαρκτικὸν ἔτι δέχεται δοτικὴν συντακτικὴν ἥτις πάντοτε εἶναι προσωπικὴ κατέχουσα θέσιν ὑποκειμένου· οἷον ἔστι μοι Θεός = πιστεύω Θεόν. Οὕτω καὶ ἔστι μοι χρήματα = ἔχω χρήματα.

4. Ὁ μέσος μέλλων αὐτοῦ λαμβάνεται μὲ σημασίαν παθητικὴν· οἷον ἐκ γὰρ Ὁρέστοιο τίσις ἔσσεται (ὄμ).

5. Τὰ συγγενῆ αὐτῶ ῥήματα τυγχάνω, κυρῶ, καὶ γίγνομαι τίθενται ὡς συνδετικὰ περιγραφικῶς συνήθως· οἷον τυγχάνει ὢν εὔνους· ἐν ᾗ περιπτώσει ἡ μετοχὴ συνήθως καὶ παραλείπεται· οἷον τυγχάνει εὔνους· τὸ κυρῶ ὁμως μόνον παρὰ ποιηταῖς ἀπαντᾷ συνήθως καὶ μάλιστα μετὰ γενικῆς καὶ μετὰ δοτικῆς καὶ μετὰ αἰτιατικῆς· οἷον ἐσθλοῦ δ' ἔκυρσα δαίμονος—κακός οὐ κεκλησεται βίον εὐ κυρήσας (Αἰσχλ). Γνώμη κυρήσας οὐδ' ἀπ' οἰωνῶν μαθὼν (Σοφκλ). τὸ δὲ γίγνομαι ἀπαντᾷ καὶ ἀπροσώπως ὡς χρήματά μοι γίγνεται, καὶ περιφραστικῶς· ὡς κωλυτὴς τινος γίγνομαι = κωλύω τινά· καὶ ὡς συνδετικόν, ὡς ἐξ ὀλιγαρχικοῦ γέγονα δημοτικός.

6. Τὸ εἶμι ὡς ὑπαρκτικὸν προτάσσεται, δὲν ἐγκλίνεται δὲ ὡς

τοιούτον οὐδὲ παραλείπεται ἀλλ' ἀναβιβάζει τὸν τόνον ὡς ἔστι θεός. Ἐπίσης δὲ ἀναβιβάζει τὸν τόνον καὶ ὅταν ἔχη πρὸ αὐτοῦ τὰ οὐ, μὴ, εἰ, ἀλλά, ὡς, καί.

§ β'. *Ῥήματα ἐνεργητικὰ ἀμετάβατα.*

1. Καὶ ἐκ τῶν ἀμεταβάτων ἐνεργητικῶν τὰ μὲν σημαίνουναι ψυχικὴν, τὰ δὲ σωματικὴν ἐνέργειαν, ἀλλὰ μὴ μεταβαίνουσιν εἰς ἐξωτερικὸν πρόσωπον ἢ πρᾶγμα. Εἰς πόσας δὲ τάξεις ἀνάγονται ταῦτα εἶδομεν (ἐν κεφ. Α. § ιγ'. 3.)

2. Τὰ ἀμετάβατα ἐνεργητικὰ σημαίνουναι ἔννοιαν αὐτοτελή καὶ διὰ τοῦτο δὲν δέχονται ἀντικείμενον ἀλλὰ μόνον τοὺς κοινούς προσδιορισμούς εἴτε ἀπροθέτως καὶ ἐπιρρηματικῶς εἴτε καὶ διὰ πλαγίων πτώσεων ἐμπροθέτως.

3. Δέχονται ὅμως ἐνίοτε αἰτιατικὴν συντακτικὴν καὶ ἰδίως τὰ κινήσεως σημαντικά· οἷον ἐνιαυτοὺς τρεῖς ἀπενιαυτεῖν (Πлт.). Φεύγει τὴν δίκην—τὸ κοῖλον Ἄργος βᾶς φυγὰς—δόμους στεῖχαις ἐμούς (Σοφ.).

§ γ'. *Ῥήματα ἀποθετικὰ καὶ ἰδιαίτερα σύνταξις αὐτῶν.*

1. Ἀποθετικὰ ὀνομάζονται τὰ ἀποθέσαντα καὶ ἐπομένως μὴ ἔχοντα ἐνεργητικὴν φωνήν· μολονότι ἐνεργητικὴν ἔννοιαν ἐκφράζουσι καὶ μεταβατικὴν.

2. Τῶν τοιούτων ῥημάτων συντάσσονται τὰ μὲν μετὰ γενικῆς, τὰ δὲ μετὰ δοτικῆς, τὰ δὲ μετὰ αἰτιατικῆς.

3. Μετὰ γενικῆς συντάσσονται τὰ ἑξῆς:

α'.) Τὰ αἰσθητικὰ, Αἰσθάνομαι, ἄπτομαι, ὁσφραίνομαι· ἔτι δὲ καὶ τὸ ἀκουστικὸν ἀκροῶμαι.

Ἄλλὰ τὰ αἰσθητικὰ κυρίως εἶναι παθητικὰ, θεωροῦνται ὅμως ἐνεργητικὰ ἀποθετικὰ διότι ἐν αὐτοῖς ἡ ἐνέργεια τῆς ψυχῆς, ἡ διὰ τῶν αἰσθήσεων, ἀναιρεῖ τὸ πάθος τῆς ἀφῆς καὶ παρίστησιν αὐτὰ ἐνεργητικὰ. Περὶ τοῦ ἀκούω τούτων ὅρα (Κεφ. Α. § ις'. 3 σημ.).

β'.) Τὰ ἐφετικὰ ἐφίεμαι, ὀρέγομαι· οἷον ἐφιέμενοι τῆς κακί-

στης δαιμόνων φιλοτιμίας. (Εὐρ.) Τούτου ὀρέγεται καὶ ἐπὶ τούτου ὀρμᾷ. (Πλτ.) Ταῦτα ἀπαντῶσι καὶ ἐνεργητικὰ ἀλλὰ μὲ διάφορον σημασίαν ἐπομένως καὶ σύνταξιν.

γ'). Τὰ ἐπιμελητικά, ἐπιμελοῦμαι κήδομαι, φεῖδομαι· οἶον τί δῆτα φεῖδομαι ψυχῆς ἐμῆς; (Εὐρ.)

δ'). Τὰ μνημονευτικά, μέμνημαι, ἐπιλανθάνομαι· οἶον καὶ ἐμαυτοῦ ἐπιλέλησμαι. (Πλ.)

ε'). Τὸ δέομαι· οἶον ἦν δέ τι δέωνται τοῦ Βασιλέως. (Θουκ.) Τοῦτο ὅμως συντάσσεται καὶ μετὰ γενικῆς καὶ ἀπαρεμφάτου· οἶον ἐδεήθη Δαρείου ἓνα αὐτῷ παῖδα καταλειφθῆναι (Ἡρ.).

4. Μετὰ δοτικῆς δὲ συντάσσονται

α'). Τὰ ἀντιπεριποιητικά, μάχομαι, λοιδοροῦμαι, ἐναντιοῦμαι, μέφομαι κτλ. οἶον οὗτ' ἄρα Τρωσὶν ἀλλὰ σοὶ μαχούμεθα. (Σοφ.)

Ἐκ τούτων τὸ λοιδοροῦμαι καὶ μέφομαι συντάσσονται καὶ διαφόρως. Τὸ μὲν λοιδοροῦμαι ἀπαντᾷ καὶ ἐνεργητικὸν λοιδορῶ, καὶ μέσον· οἶον οὐ σύ με λοιδορεῖς ἀλλ' ὁ τόπος. (Αἰσχ.)—λοιδορίας· ψευδεῖς ἐμοὶ λοιδορούμενον (Αἰσχ.). Τὸ δὲ μέφομαι συντάσσεται δοτικῇ ὡς μέφομαι πόσει τῷ σῶ. (Εὐρ.) Δοτικῇ καὶ αἰτιατ. ὡς μέμψιν μέμψεσθαι τῷ Λοξίᾳ (Ἀριστ.) καὶ αἰτιατ. ὡς μέφομαι τὴν γνώμην. Ἐπίσης καὶ τὰ ρήματα λυμάνομαι καὶ λωβῶμαι συντάσσονται ἄλλοτε μετὰ δοτικῆς καὶ ἄλλοτε μετὰ αἰτιατικῆς.

β'). Τὸ χρῶμαι· οἶον Ὅταν οὖν δέῃ ἀργυρίῳ χρῆσθαι κοινῇ ὁ δίκαιος χρησιμώτερος τῶν ἄλλων. (Πλ.)

γ'). Τὸ εὖχομαι· οἶον Πρῶτον μὲν οὖν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εὖχομαι τοῖς θεοῖς πᾶσι καὶ πάσαις. (Δμ.)

δ'). Τὸ ἀπολογοῦμαι καὶ ἀποκρίνομαι· οἶον ἀπολογεῖσθαι ταῖς κατηγορίαις. (Πλ.)

5. Μετὰ αἰτιατικῆς δὲ συντάσσονται

α'). Τὰ ψυχικῆς ἐνεργείας· Αἰτιῶμαι, τεκμαίρομαι, ἐνθυμοῦμαι, μιμοῦμαι, λογίζομαι, οἶομαι, σκέπτομαι, ἐπίσταμαι, πυνθάνομαι, βούλομαι κτλ

β'). Τὰ σωματικῆς ἐνεργείας· ἐργάζομαι, ἀσπάζομαι, κτῶμαι,

μιμοῦμαι, θεῶμαι, καρποῦμαι, ληίζομαι, καλαμῶμαι, λωβῶμαι κλ.

γ'). Τὰ ρήματα ἔρχομαι καὶ βούλομαι πρὸς μετοχὴν ἢ ἀπαρέμφατον συντάσσόμενα σημαίνουσι σκοπῶ νὰ εἶπω ἢ πράξω τι· οἷον ἔρχομαι ἑρέων—ἔρχομαι ἐπιχειρῶν ἐπιδειξασθαι=ἔχω σκοπὸν νὰ εἶπω, νὰ ἐπιδείξω κτλ. Οὕτως, οὔτε ἀκούειν ἠθέλετε, οὔτε πιστεύειν ἠδούλεσθε=ἐσκοπεῖτε. Τὸ δὲ βούλομαι τίθεται καὶ ἀντὶ τοῦ ἀποφασίζω· οἷον ἐὰν οἷτε θεοὶ ἐθέλωσι καὶ ὑμεῖς βούλεσθε=ἀποφασίσητε. (Δμ.)

6. Παρατηρήσεις.

α'). Τὸ χρῶμαι συντάσσεται καὶ δοτικῇ καὶ αἰτιατικῇ δηλ. χρῶμαι τινι τι· οἷον Ταύτῃ δὲ τῇ σκέψει τούτων τῶν παθημάτων τόδε χρησώμεθα. (Πλ. Φλβ.)

β'). Τὸ ἀποκρίνομαι συντάσσεται καὶ αἰτιατ. ἀπροθέτῳ ἢ ἐμπροθέτῳ· οἷον πότερος ὑμῶν ἀποκρινεῖται τὸ ἐρωτώμενον; Οὐκ ἔχω, ὦ Σώκρατες, ἀποκρίνεσθαι πρὸς ὃ ἐρωτᾷς. — Ταῦτα τοῖς πολλοῖς ἀποκεκριμένοι ἂν ᾤμεν. (Πλ.)

7. Ἀλλὰ πολλάκις καὶ οὐδεμίαν συντακτικὴν πτῶσιν δέχονται ὅταν μάλιστα περιπίπτουσιν εἰς ἀμετάβατα ἢ οὐδέτερα· ἐκ τούτου δὲ κατανοεῖται ὅτι ἡ σημασία μόνον ἐκάστου ρήματος ὀρίζει καὶ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ, οὐχὶ δὲ ὁ τοιοῦτος ἢ τοιοῦτος σχηματισμὸς αὐτοῦ.

§ δ'. *Ρήματα οὐδέτερα.*

1. Οὐδέτερα ὀνομάζονται τὰ μὴ ἐκφράζοντα οὔτε ἐνέργειαν οὔτε πάθος. Ταῦτα δὲ διαιροῦνται·

α.) Εἰς ἀπολύτως οὐδέτερα· οἷά εἰσι τὰ ζῶ, βιώ, πλουτῶ, ὑγιαίνω, εὐτυχῶ, ἀγνύω, εὐημερῶ, εὐδαιμονῶ, εὐσεβῶ κτλ. ἅτινα δέχοντα ἐνίοτε αἰτιατικὴν συντακτικὴν σύστοιχον· οἷον ζῶ ζῶν—πλουτῶ πλουτόν· καὶ κατὰ συνωνυμίαν οἷον ζῆν βίον κράτιστον. Οὕτω καὶ τὸ ἀποθετικὸν οὐδέτερον κοιμῶμαι ὕπνον.

β'). Εἰς κτητικὰ οὐδέτερα· οἷά εἰσι τὰ, χρῆζω, ἐπιτυγχάνω, εὐπορῶ, ἀπορῶ, εὐμοιρῶ, ἀμοιρῶ, σπανίζω, ἀμαρτάνω, ἀπολαύω, ἅτινα συντάσσονται μετὰ γενικῆς.

γ'). Εἰς περιποιητικὰ οὐδέτερα· οἷά εἰσι τά, ὑποχωρῶ, ὑπείκω, ἀρέσκω, ἀπαρέσκω, ἐντυγχάνω, πειθαρχῶ, ἀκολουθῶ, ὁμολογῶ, ὁμοφρονῶ κτλ. ἅτινα συντάσσονται μετὰ δοτικῆς.

2. Οὐδέτερά εἰσι καὶ πάντα τὰ ἀπρόσωπα ῥήματα. ὡς προσήκει, δεῖ, χρή, ἔξεστιν, ἔστι κτλ. Σημειωτέον δὲ ὅτι τὸ εἰμί λαμβάνει καὶ διαφόρους ἑτέρας σημασίας μετοχικῶς ἐκφερόμενον· οἷον οἱ ἐσόμενοι = οἱ ἀπόγονοι· οἱ ὄντες = οἱ ζῶντες· ὁ οὐκ ὢν = ὁ τεθνεώς· ὁ νῦν ὅτι ὢν = ὁ διαρκῶν· ἐσθ' ὅτε = ἐνίοτε κτλ.

§ ε'. Ῥήματα αὐτοπαθῆ.

1. Αὐτοπαθῆ ὀνομάζονται τὰ μὴ ἔχοντα παθητικὸν τύπον εἰ καὶ ἔχουσι παθητικὴν σημασίαν. Τοιαῦτα εἶναι τά, Πονῶ, ἀλγῶ, πᾶσχω, νοσῶ, ἀσθενῶ, κινδυνεύω, κτλ. Διαιροῦνται δέ·

α'). Εἰς αὐτοπαθῆ ἐν οἷς τὸ πάθος ἔχει τὴν αἰτίαν ἐξωθεν καὶ ἐνεργούσαν εἴτε εἰς τὴν ψυχὴν, εἴτε εἰς τὸ σῶμα τοῦ ὑποκ. ὡς καὶ ἐπὶ τῶν παθητικῶν.

β'). Εἰς αὐτοπαθῆ ἐν οἷς τὸ πάθος ἔγκειται μὲν ἐν τῇ φύσει τοῦ ὑποκ. ἡ αἰτία ὅμως ἐξωθεν δίδοται. Καὶ

γ'). Εἰς αὐτοπαθῆ ἐπαμφοτερίζοντα· ἥτοι συντασσόμενα ἢ ὡς ἐνεργητικὰ ἢ ὡς παθητικά· διότι ἢ ἐν αὐτοῖς ἐννοία πολλάκις ἀπαιτεῖ τὸ ἐνεργεῖν αἴτιον εἰς αἰτιατικὴν· ὡς ὁ Παυσανίας κατὰ τὸν Πέρσας.

2. Εἰς τὴν α'. τάξιν ἀνάγονται τὰ ἀποθνήσκω, φεύγω, ἐκπίπτω καὶ τὰ τούτοις ὅμοια, ἅτινα ἀπαιτοῦσι τὸ ποιητικὸν αἴτιον ὅπως καὶ τὰ καθαρῶς παθητικά.

3. Εἰς τὴν β'. τάξιν ἀνάγονται τὰ ἀλγῶ, ποιῶ, πᾶσχω, ἀσθενῶ, νοσῶ, εὐτυχῶ, δυστυχῶ, ἐρυθριῶ, πυρέσσω, ὠδίνω, στένω, δακρῶ, ἀγανακτῶ κτλ. ὢν τὰ μὲν σημαίνουσιν ὅτι τὸ ὑποκείμενον πάσχει ψυχικῶς, τὰ δὲ ὅτι πάσχει σωματικῶς καὶ διὰ τοῦτο τὰ μὲν σημαίνοντα ψυχικὸν πάθος αἰτοῦσι τὸ ποιητικὸν αἴτιον ἢ εἰς δοτικ. μετὰ τῆς ἐπί, ἢ εἰς γενικὴν καὶ αἰτιατ. ἢ εἰς γενικὴν μόνον· οἷον ἀγανακτεῖν ἐπὶ τινι, ὠδίνειν συμφορᾶς βάθος (Σφ.), Ἑλλάδος ταλαιπώρου στένω (Εὐρ.) Ἐνίοτε δὲ τὸ ποιητ.

αἴτιον εἰς αὐτὰ ἐκφέρεται καὶ διὰ τῆς περὶ εἰς γενικὴν καὶ διὰ τῆς διὰ εἰς αἰτίατ. Τὰ δὲ σημαίνοντα σωματ. πάθος κυρίως μὲν δέχονται αἰτίατ. σημαίνουσιν τὸ μέρος· ἐνθα τὸ πάθος πίπτει· ὡς ἀλγεῖν τοὺς πόδας· ἀλλ' οὐχ ἥττον δέχονται καὶ γενικ. ἐμπρόθετον ἢ ἀπρόθετον σημαίνουσιν τὸ αἴτιον· οἷον τὰ ζῶντα ἀλγεῖν χρὴ τύχης παλιγκότου (Αἰσχ.). Καὶ δοτ. ἀπρόθετον μετὰ αἰτίατ. σημαίνουσης τὸ ἀλγοῦν ἢ πάσχον μέρος· οἷον Πονῶν πλευρὰν πικρὰ γλωχίνι. (Σοφ.)—παθόντες ταῦτα πρὸς Αἰγινήτεων (Ηρ.) Συμπορᾶς νοσεῖ πόλις (Σοφ.) κτλ. Καὶ

4. Εἰς τὴν γ'. τάξιν ἀνάγονται τὰ δειμαίνω, δέδοικα, πτήσω, ταρβῶ, φρίσσω, δυσχεραίνω, θρηνῶ, κλαίω, πενθῶ, οἰμώζω, κτλ. οἷον οὐ βωμὸν ἔπιτηξε Θεῶν.—Ζηνὸς κεραυνὸν οὐ φρίσσω (Εὐρ.)—τοὺς ἀπολωλότας πενθεῖν καὶ πενθοῦσι γόοις ἀκορεστοτάτοις (Αἰσχ.).—οἰμώζει ἐπὶ τῷ τραύματι.

5. Τινὰ ὁμῶς τούτων ἀπαντῶσι καὶ εἰς παθητ. τύπον· οἷον πόλεως πονουμένης μάλιστα πολέμῳ (Θ).—Τὰ ὑπὸ πολλῶν κινδυνευθέντα κτλ. ἀλλὰ τότε εἶναι καθαρῶς παθητικά.

6. Ὅπως δὲ τὰ οὐδέτ. δέχονται αἰτιατικὴν σύστοιχον οὕτω καὶ τὰ αὐτοπαθῆ· οἷον κινδυνεύω κίνδυνον· νοσῶ νόσον—ὠδίνων ὠδίνοισι κτλ.

7. Ἡ κατὰ σύστοιχίαν αἰτιατικὴ ἢ καὶ ἡ κατὰ συνωνυμίαν διαφέρει ἐκείνης ἣν λαμβάνουσι τινὰ ἐνεργητικά, ὡς νικᾶν Ὀλύμπια· ἢ παθητικά, ὡς ἐστεφανῶσθαι Πύθια, κατὰ τὸ δραμεῖν στάδιον, διότι εἰς ἐκεῖνα τὰ Ὀλύμπια, Πύθια σημαίνουσι τὸν τόπον ἐν ᾧ ἡ νίκη, ὁ στέφανος· ἐν δὲ τῷ δραμεῖν στάδιον ἡ αἰτ. σημαίνει τὸ μέτρον. Διαφέρει δ' ἐπίσης καὶ ἡ ὀνομαστ. εἰς τὸ ἀφίκοντο Τριταῖοι διότι σημαίνει τὸν χρόνον.

§ στ'. Περὶ τῶν μέσων ρημάτων.

1. Μέσα ῥήματα λέγονται τὰ ὡς πρὸς τὸ σημαίνόμενον κείμενα μεταξὺ τῶν ἐνεργητικῶν καὶ παθητικῶν ῥημάτων· κλίνονται δὲ εἰς τὸν μέσον τύπον καὶ σημαίνουσιν ἢ ἐνέργειαν μόνον ἢ

ἐνέργειαν καὶ πάθος ἅμα ἀλλὰ πάντοτε πρὸς ὄφελος τοῦ ὑποκειμένου.

Ταῦτα διαίρουνται I) εἰς Μέσα ἀμέσου ἐνεργείας, II) εἰς ἀντανακλώμενα, III) εἰς Διάμεσα καὶ IV) εἰς ἀλληλοπαθῆ.

2). Εἰς μέσα δὲ δύνανται νὰ τραπῶσι πάντα τὰ ἐνεργητικά, εἴτε μονόπτωτα, εἴτε δίπτωτα, καὶ κατὰ τὴν σημασίαν καὶ κατὰ τὸν τύπον. Ἄλλ' ἢ μέση διάθεσις ἐνίοτε ἐκφέρεται καὶ διὰ παθητικοῦ τύπου.

I. Μέσα ἀμέσου ἐνεργείας.

1. Μέσα ἀμέσου ἐνεργείας τοῦ ὑποκειμένου ἀλλὰ πρὸς ὄφελος αὐτοῦ γινομένης εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα σχηματίζονται εἰς μέσον τύπον καὶ τῶν ὁποίων τὸ σημαίνονμενον σαφέστερον καταφαίνεται εἰς τὸν μέσον μέλλοντα καὶ μέσον ἄοριστον· ὡς Ἡρακλῆς τὰς Γηρυόνου ἡλάσατο βοῦς = αὐτὸς ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἤλασε, — ἐγραψάμην τὴν ἐπιστολὴν = αὐτὸς ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἔγραψα τὴν ἐπιστολὴν. Οὕτω καὶ εἰς ἐνεστῶτα· οἶαν παρέχομαι μάρτυρας = παρέχω ἑμαυτῷ μάρτυρας — ἄγομαι γυναῖκα = ἄγω ἑμαυτῷ γυναῖκα.

2. Εἰς ταῦτα τὰ ῥήματα ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου γίνεταί οὐχὶ τῇ μεσολαβήσει ἐτέρου προσώπου.

3.) Πολλάκις τὰ ῥήματα ταῦτα ἐκφέρονται καὶ δι' ἐνεργητικοῦ τύπου μετὰ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας· ὡς τάττομαι = τάττω ἑμαυτόν, ἀλλ' ἡ ἀντωνυμία τότε κατὰ τὸ σημαίνονμενον ἢ τίθεται εἰς δοτικὴν ἢ τίθεται εἰς αἰτιατικὴν· ὡς, Καὶ ἐπὶ γεωργίας τὰς ἐν ταῖς ὑπωρεαῖς τρέπονται (=τρέπουσιν ἑαυτοὺς) πρῶτοι, περιβόλους τε οὐσιῶδεις τινας, τειχῶν ἐρύματα τῶν θηρίων ἕνεκα ποιοῦνται (=ποιοῦσιν ἑαυτοῖς), — μίαν οἰκίαν αὖ κοινὴν καὶ μεγάλην ἀποτελοῦντες. (Πλ. περὶ νόμων βιβλ. III 880-1.)

II. Μέσα ἀντανακλώμενα.

1. Ἀντανακλώμενα δὲ λέγονται ὅσα σημαίνουσιν αὐτοπάθειαν· ἦτοι ὅτι ἡ ἐνέργεια ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου ὁρμωμένη εἰς αὐτὸ τοῦτο καὶ πάλιν ἐπιστρέφει· οἶον λούομαι = ἐγὼ λούω ἑμαυ-

τόν· ἐνδύομαι=ἐγὼ ἐνδύω ἑμαυτόν· κτλ. Ἀναλύονται δὲ ταῦτα εἰς σύστοιχα, ἐνεργητικὰ καὶ τὴν αὐτοπαθῆ ἀντωνυμίαν.

2. Ἐπειδὴ δὲ σημαίνουσιν ἔννοιαν πλήρη δὲν δέχονται ἀντικείμενον. Ἐνίοτε ὁμως, εἴτε χάριν σαφειᾶς καὶ διακρίσεως, εἴτε χάριν ἐμφάσεως δέχονται καὶ ταῦτα αἰτιατικὴν συντακτικὴν ἢ ἀντικείμενον· οἷον νίπτεσθαι τὰ σώματα = νίπτειν τὰ ἑαυτῶν σώματα. Λούομαι τὴν κεφαλὴν = λούω τὴν ἑμαυτοῦ κεφαλὴν. Ἐν ταύτῃ τῇ περιπτώσει ἡ ἀντωνυμία μένει ἐκ τετάρτου ἥτοι πόρρω ἀντικείμενον.

3. Τὰ δίπτωτα ἐνεργητικὰ γινόμενα Μέσα συγχωνεύουσιν εἰς ἑαυτὰ τὴν δηλοῦσαν τὸ πρόσωπον πτώσιν, τὴν δὲ ἄλλην ἀφί-
νουςιν ἀμετάβλητον· οἷον ἀφροσύνης ἑαυτὸν ἐμπιπλάναι = ἀφρο-
σύνης ἐμπίπλασθαι.

4. Τὸ γίγνομαι λαμβάνει μέσσην σημασίαν ὅταν ἐν αὐτῷ ση-
μαίνεται κινήσις πρὸς τι· οἷον ὁ Δημοσθένης ἐγένετο ἐπὶ τὴν δε-
τὴν πόλιν.

5. Πάντα τὰ μέσα ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν ἀκολουθοῦσι τὰ ἐ-
νεργητικὰ, εἴτε μονόπτωτα, εἴτε δίπτωτα.

6. Ὁ παθ. ἀόριστος καὶ ὁ παθ. μέλλων τῶν ἀνωμάλων ἐνίοτε λαμβάνουσι σημασίαν μέσσην.

III. Μέσα ἐμμέσου ἐνεργείας ἢ Διάμεσα.

1. Διάμεσα ὀνομάζονται ὅσα σημαίνουσιν ἐνέργειαν ἑμμεσον·
δηλ. ἐνέργειαν ὑπ' ἄλλου μὲν ἐνεργουμένην ἀλλὰ τῇ φροντίδι
καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ ἰδίου ὑποκειμένου καὶ πρὸς ὄφελος αὐτοῦ· οἷον
Διδάσχομαι τὸν παῖδα = διὰ τοῦ διδασκάλου διδάσκω τὸν ἑ-
μαυτοῦ παῖδα. ἔνθα ἐμφαίνεται καὶ ἐπιμέλεια καὶ ὠφέλεια.

2. Καὶ ταῦτα τὰ ρήματα δέχονται τὴν σύνταξιν τῶν ἐνε-
ργητικῶν.

3. Εἶναι δὲ μέσα Διάμεσα κυρίως τὰ : ἀπογράφεσθαι, δανεί-
ζεσθαι, διδάσκεσθαι, ἵστασθαι, καλεῖσθαι, κείρεσθαι, λούεσθαι,
μεταπέμπεσθαι, ναυπηγεῖσθαι, οἰκοδομεῖσθαι, παρατίθεσθαι κτλ.

4. Πάντα ὁμως τὰ ἐνεργητικὰ εἴτε μονόπτωτα εἴτε δίπτωτα

μεταποιούνται εἰς Διάμεσα ἢ ἀντανακλώμενα ἢ ἀλληλοπαθῆ, εἰ καὶ πολλάκις καὶ αὐτὴ ἡ εὐεργετικὴ φωνὴ δύναται νὰ ἐκφράσῃ ἔννοιαν διάμεσον ὡς ἐγγύας παρέχειν (ἐκυτῶ).

IV. Μέσα ἀλληλοπαθῆ.

1. Τὰ ἀλληλοπαθῆ σημαίνουν ὑποκείμενα πλείονα τοῦ ἐνὸς ἐπ' ἀλλήλα ἐνεργοῦντα ἀμοιβαίως. Ὀνομάζονται δὲ οὕτω ὡς πρὸς τὴν σημασίαν, ἥτις ἐκφέρεται συνήθως εἰς πληθυντικὸν ἀριθμόν.

2: Ὡς τοιαῦτα κυρίως λαμβάνονται.

α'.) Τὰ ἀμοιβαίαν μίξιν καὶ συμπλοκὴν σημαίνοντα· οἷον πότερος ἡμῶν πλείω συμβέβληται; — Ἀναμεμιγμένοι ἐν ταυτῷ εἰσιν οἱ τε νεανίσκοι καὶ οἱ παῖδες. (Πλ.)

β'.) Τὰ ἐρίσεως σημαντικά· οἷον ἐγὼ οὖν τοῦτο διαφέρομαι τῷ ποιητῇ (Πλ.). Τοιαῦτα εἶναι τὰ, ἀντιφέρομαι, ἀντιπολιτεύομαι, ἀμιλλῶμαι, διαγωνίζομαι, μάχομαι, μάρναμαι κτλ.

γ'.) Τὰ συμβιβασμοῦ σημαντικά· οἷον διαλύεσθαι τὸν πόλεμον (Ἰσ.) — διαλλαγέντες τῷ Θεῷ (Πλ.)

δ'.) Τὰ διανεμητικά· οἷον διανεμιζόμενοι κοινῇ πέντε δραχμαὶς ἕκαστος προσεδέξαντο (Δ.)

ε'.) Τὰ σημαίνοντα ἀμοιβαίαν ἀγάπην, περιποίησιν καὶ τὰ ἐναντία τούτων οἷον λοιδορεῖσθαι δ' οὐ πρέπει ἄνδρας ποιητάς.

ς'.) Τὰ σημαίνοντα χωρισμόν· οἷον διελύθησαν κατὰ πόλεις (Θ.)

3. Καὶ τὰ ἐνεργητικὰ ρήματα συντασσόμενα μετὰ τῆς ἀλληλοπαθοῦς, ἢ συνθετόμενα μετ' αὐτῆς δύνανται νὰ σημάνωσιν ἀλληλοπαθειαν οἷον φθονοῦσιν ἀλλήλους — ἀδικοῦσιν ἀλλήλους· οὕτω καὶ ἀλληλοκτονοῦσι, ἀλληλοσφαγοῦσι κτλ. (μτγν.)

§ ζ'. Περὶ ἀπροσώπων ρημάτων.

1. Ἀπρόσωπα ὀνομάζονται τὰ ἔχοντα μόνον τρίτον πρόσωπον, οὐδέποτε δὲ δυνικὸν τρίτον· οἷον προσήκει, δεῖ, χρή. Ταῦτα ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν εἶναι οὐδέτερα.

2. Ἀπροσώπως ὅμως λαμβάνεται καὶ τὸ τρίτον ἐνικὸν πρό-

σωπον τοῦ παθ. παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ πολλῶν προσωπικῶν ρημάτων ὡς εἴρηται, δέδοκται. κτλ. Ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ τρίτον ἐνικὸν τοῦ ἐνεστώτος ὡς λέγεται, ἄδεται, ἔστιν, ἔνεστιν, ἔξεστι, δοκεῖ καὶ τὸ γ'. πλ. τοῦ φασί ὡς φασί γοῦν. (Πλ.) Φασὶ τὸν ἥλιον μύδρον εἶναι διάπυρον κτλ. Ἀκούεις ὡς παρὰ πάντων ἄδεται; (Δ.)

3. Ἐκφέρονται δὲ τὰ μὲν ἀνεπτυγμένως τὰ δὲ καὶ συνεπτυγμένως· οἷον πρέπει καὶ πρέπον ἐστὶ· προσῆκόν ἐστι καὶ προσήκει· καὶ δυνατόν ἐστίν, ἀδύνατόν ἐστιν κτλ.

4. Ἄπαντα τὰ ἀπρόσωπα ἔχουσιν ὑποκείμενον τὸν ἀπ' αὐτὰ ἐξαρθώμενον λόγον, συνεπτυγμένα ὄντα· ἀνεπτυγμένα δὲ ὄντα ἔχουσιν ὡς ὑποκείμενον τὴν ἐν αὐτοῖς ἔννοιαν.

5. Συμβαίνει ὅμως πολλάκις τὸ ἀπρόσωπον νὰ ἐκφράζη ἔννοιαν πρώτου προσώπου καὶ νὰ δέχεται· δοτικὴν προσωπικὴν ὡς δοκεῖ μοι ἀπίεμαι, ἔνεστί μοι λέγειν· ἡ δοτικὴ αὕτη καθ' ἑλξιν τότε εἶναι ὑποκείμενον καὶ αὐτοῦ καὶ τῆς ἀπ' αὐτοῦ ἐξαρθωμένης ἀπαρεμφάτου κατὰ τὸ νοούμενον. Διὰ τοῦτο ἀντὶ τοῦ, τὸ λέγειν ἔνεστί μοι, ἐν τῇ συντάξει δυνάμεθ' εἰπεῖν καὶ μοι ἔνεστι λέγειν, οὐχὶ ὅμως καί, μοι ἔξεστι λέγειν οὐτινος ἡ ἔννοια δὲν εἶναι πρώτου προσώπου ἀλλ' ἀκριβῶς τρίτου.

6. Ἡ ἀπὸ ἀπρόσωπον ἐξαρθωμένη ἀπαρέμφατος, (ἡ συνήθως λαμβανομένη ὡς ὑποκείμενον τοῦ ἀπροσώπου,) λαμβάνει ὑποκείμενον εἰς πτώσιν αἰτιατικὴν ὡς τὰ περὶ ἑτεροπροσωπίας· λεχθέντα πλὴν τῆς ὡς ἀνωτέρω εἴρηται περιπτώσεως.

7. Ὅταν τὸ ὑποκ. ἀναφέρηται εἰς τὸ πρόσωπον· εἴτε συνοδεύεται εἴτε καὶ μὴ ὑπὸ Μετοχικοῦ προσδιορισμοῦ· καὶ προτάσσεται τῆς ἀπαρεμφάτου, ἐκφέρεται εἰς δοτικὴν σπανίως δὲ εἰς αἰτιατικὴν. Ὅταν δὲ ἀναφέρηται εἰς τὸ ἀπαρέμφατον ἐκφέρεται εἰς αἰτιατικὴν σπανίως δὲ εἰς δοτικὴν· καὶ εἴτε προτάσσεται εἴτε ἐπιτάσσεται· οἷον ἔδοξε τοῖς Ἀθηναίοις ἔχουσι τηλικαύτην δύναμιν στρατεύεσθαι, καὶ ἔδοξε στρατεύεσθαι τοὺς Ἀθηναίους τηλικαύτην δύναμιν ἔχοντας.

8. Τὸ Δοκῶ λαμβάνεται ἄλλοτε προσωπικῶς καὶ ἄλλοτε ἀπροσώπως.

9. Ἡ τοῦ ἀπροσώπου ἀπαρέμφατος τιθεμένη μετὰ τῶν ρημάτων, φημί, ἡγοῦμαι καὶ οἶμαι ἀποτελεῖ ἔννοιαν εἰδικήν· οἶον οἶμαι δεῖν, φημί προσήκειν κτλ. Ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ ὑποκείμενον αὐτῆς τίθεται εἰς πτώσιν ὀνομαστικὴν καθὼς καὶ ἐπὶ ταῦτοπροσωπίας.

Παρατηρήσεις.

α΄.) Ἡ δοτικὴ ἢ ἀποδιδομένη εἰς τὸ ἀπρόσωπον, εἴτε ὡς συντακτικὴ, εἴτε ὡς ὑποκείμενον εἶναι πάντοτε προσωπικὴ.

β΄.) Τὸ ἀπρόσωπον ὅταν χάσῃ τὴν ἀπρόσωπον σημασίαν αὐτοῦ δέχεται ὑποκείμενον εἰς πτώσιν ὀνομαστικὴν οἶον ἐν δεῖ με μόνον κτλ.

γ΄.) Τὸ Μέλω ὡς ἀπρόσωπον συντάσσεται, ἢ μετὰ δοτικῆς προσωπικῆς καὶ ἀπαρεμφάτου, ἢ μετὰ δοτικῆς καὶ ἔλλειπτικῆς γενικῆς ἢ μετὰ δοτικῆς καὶ αἰτιατικῆς. Σημαίνει δὲ ἐν γένει φροντίζειν· Οἶον οὐκ ἔμελέ μοι ταῦτα μεταλλῆσαι καὶ ἐρεσθαι.—Μέγα πλούτοιο μεμνηλῶς (Ὅμ.) —χρῆ ἄγαθὸν ἐλπίδα ἀνδρὶ μέλειν (Πίνδ.). Ὡς προσωπικὸν δὲ σημαίνει ἐνδιαφέρειν· οἶον ἀνθρώποισι μέλω (Ὀδ.)

§ η΄. *Περὶ τῶν εἰς τὸς καὶ τέος ῥηματικῶν.*

1. Ταῦτα παράγονται ἐκ τοῦ τρίτου προσώπου τοῦ παθητ. παρακ. καὶ σημαίνουσι τὰ μὲν εἰς τὸς τὸν παθόντα, τὰ δὲ εἰς τέος τὸν ὀφείλοντα νὰ πάθῃ.

2. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ τρίτον πρόσωπον τοῦ παθ. παρακ. λαμβάνεται εἰς τὸν λόγον καὶ ἀπροσώπως, διὰ τοῦτο καὶ ταῦτα ἔχουσι σχέσιν πρὸς τὰ ἀπρόσωπα καὶ ἡ σύνταξις αὐτῶν ἐξομοιοῦται πρὸς ἐκεῖνα.

3. Ἀναλύονται δὲ τὰ μὲν εἰς τὸς εἰς τὴν μετοχὴν τοῦ παθ. παρακειμένου καὶ τὸ γ΄. ἐνικ. πρόσωπον τοῦ εἰμί οἶον ὁ γραπτὸς νόμος—ὁ νόμος ὅστις ἐστὶ γεγραμμένος. Ὅταν ὅμως λαμβάνωσι τὸ ἄρθρον ἰσοδυναμοῦσι πρὸς ἀναφορικὸν λόγον ὡς ἀνωτέρω· ἐνῶ τούναντίον, ὅταν εἴπωμεν γραπτὸς ὁ νόμος, ἰσοδυναμεῖ μετὰ τὸ ὁ νόμος ἐστὶ γεγραμμένος.

4. Τὰ δὲ εἰς τέος ἀναλύονται εἰς αὐτὸ τὸ ἀπρόσωπον καὶ τὴν ἀπαρέμφατον εἴτε τοῦ ἐνεστ. εἴτε τοῦ μέλλοντος εἴτε τοῦ ἀορ. ἢ καὶ αὐτοῦ τοῦ παρκα. οἷον γραπτέος ὁ νόμος=δεῖ γραφῆσθαι ἢ γράψασθαι κτλ. τὸν νόμον· καὶ ὅταν μὲν ἡ φύσις τοῦ λόγου εἶναι παρφημένη. ἰσοδυναμοῦσα μὲ τὸ γραπτέος ᾗν ὁ νόμος, τότε ἀναλύεται διὰ τοῦ ἀορίστου ἢ παρακειμένου· οἷον ἔδει γεγράφθαι ἢ γράψασθαι τὸν νόμον. Ὅταν δὲ πάλιν ἡ φύσις τοῦ λόγου εἶναι ἐνεργητικὴ τότε λαμβάνεται εἰς τὸν λόγον συνήθως τὸ οὐδέτερον, ἀλλ' οὐχ ἥττον καὶ τὸ ἀρσενικὸν μετὰ ἡ ἄνευ τοῦ ἔστι, μετὰ προσωπικῆς ὅμως δοτικῆς· οἷον γραπτέον μοι ἔστι ἢ γραπτέος μοι ἔστι. Συνηθέστερα ὅμως εἰς τὸν λόγον λαμβάνεται τὸ ἐνικ. οὐδέτερον αὐτῶν, ἐπειδὴ τοῦτο προσηγγίζει τὰ μάλιστα εἰς τὸ ἀπρόσωπον, τότε δὲ παραλείπεται καὶ τὸ ἔστί· ἐνίοτε δὲ λαμβάνεται καὶ τὸ πληθ. οὐδ. ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ οὐδετέρου ἐμφάσεως χάριν ὡς ἄβατα ᾗν,=ἄβατον ᾗν, ἀκουστέα κτλ.

5. Ὡς τοιαῦτα τὰ ῥηματικὰ ἀποτελοῦσι κυρίαν πρότασιν μετὰ ἡ ἄνευ τοῦ ἔστί, προσλαμβάνοντα ἐνίοτε ὡς καὶ τὰ ἀπρόσωπα καὶ δοτικὴν προσωπικὴν· δέχονται ὅθεν ὑποκείμενον εἰς πτώσιν αἰτιατικὴν καὶ ἀντικείμενον ἢ συντακτικὴν πτώσιν· οἷον οὐ δουλευτέον τοὺς νοῦν ἔχοντας τοῖς κακῶς φρονοῦσιν.

6. Ὡς ἐπίθετα ὅμως συντάσσονται καὶ ἐπίθετικῶς· οἷον λεκτέος ὁ τοιοῦτος νόμος καὶ οὐκ ἑατέος κύριος εἶναι. Πότε ὅμως ἡ σημασία αὐτῶν εἶναι ἐνεργητικὴ καὶ πότε παθητικὴ τοῦτο τὸ προσδιορίζει ἡ χρῆσις. Ἐπίσης καὶ οἱ παραθετικοὶ αὐτῶν βαθμοὶ ἐκφέρονται τῶν μὲν εἰς τὸς διὰ τοῦ τερος ἢ τatos, τῶν δὲ εἰς τέος διὰ τῶν, μᾶλλον, μάλιστα. κτλ.

§ θ'. Περὶ τῶν παραθετικῶν καὶ διαφορικῶν ἰδία.

1. Ἐν πάσῃ συγκρίσει ἀπαιτοῦνται δύο ὅροι· ὁ ὅρος τοῦ συγκρινομένου· καὶ ὁ πρὸς ὃν συγκρίνεται. Τούτων ὁ μὲν εἰς ἀναφέρεται εἰς πτώσιν ὀρθὴν ἢ καὶ πλαγίαν· ὁ δὲ ἕτερος εἰς γενικὴν συνήθως πάντοτε. (ὡς εἶδομεν ἐν Κεφ. Α'. § ιη'. ιε'.)

2. Ἐξαίρεσεις.

Ἄλλ' οὐχ' ἦττον ὁ δεύτερος ὅρος ἐκφέρεται κατὰ τινὰς περιπτώσεις καὶ ὁμοιοπτῶτως πρὸς τὸν πρῶτον, ἢ καὶ κατ' ἄλλην πτῶσιν οἶον.

α'.) Ὅμοιοπτῶτως ὅταν παρεντίθῃται ὁ συγκριτικός ἢ, ἢ ἥπερ. οἶον σὺν Θεῷ ἄμεινον ἢ τότε ἐθέμεθα τὸν πόλεμον — ἀρελοσιν ἥπερ ὑμῖν (Ἰλ).

β'.) Ἐτεροπτῶτως ὅταν ὁ δεύτερος ὅρος ἐκφέρῃται μετὰ τοῦ ἢ κατὰ οἶον σοφία μείζων ἢ κατ' ἀνθρώπων. — Μείζω ἢ κατὰ δύναμιν (Ξ).

γ'.) Ὅταν ὁ δεύτερος ὅρος ἐκφέρῃται μετὰ τοῦ ὡς ἄν, ἔχοντος πρὸ αὐτοῦ τὸν ἢ, εἰς ἐνδειξιν τοῦ δυνατοῦ οἶον Σοφία μείζων ἢ ὡς ἂν ἔχοι ἄνθρωπος.

δ'.) Ὅταν ὁ δεύτερος ὅρος ἐκφέρῃται μετ' ἀπαρεμφάτου ἐχούσης πρὸ αὐτῆς πάλιν τὸν ἢ, μόνον ἢ καὶ μετὰ τοῦ ὥστε οἶον οὐκ ἔστιν ἀσχυριον, ἢ παρέχειν ἑαυτὸν τιμώμενον. Ὀλίγοι ἐσμέν ἢ ὥστε ἐγκρατεῖς εἶναι (Ξ).

3. Καὶ ἐμπροσθέντος δὲ τιθέμενος ὁ δεύτερος ὅρος φυλάττει τὴν ἔννοιαν τῆς συγκρίσεως μᾶλλον ἢ ἦττον καὶ ἐν σχέσει καταφατινομένην, οἶον

α'.) Ὅταν ἐκφέρῃται μετὰ τῆς παρὰ προθέσεως εἰς αἰτιατικήν οἶον ὁρῶν τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν παρὰ τὰ τῶν ἄλλων.

β'.) Ὅταν ἐκφέρῃται μετὰ τῆς ὡς πρὸς οἶον ἄπιστον τὸ πλῆθος λέγεται ἀπολέσθαι ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τῆς πόλεως. — Λυγκεὺς ἐκεῖνος ὡς πρὸς ἐμέ. (Ξ)

γ'.) Ὅταν ἐκφέρῃται εἰς γενικήν μετὰ τῆς ἀντὶ εἰς δῆλωσιν καὶ ἀντικαταστάσεως οἶον βουλεύεται ὅπως βούλεται ἀντὶ ἐκείνου.

δ'.) Ὅταν ἐκφέρῃται μετὰ τῆς πρό, ὅτε καὶ σημαίνει προτίμῃσιν οἶον κάλλιον πρὸ τοῦ φεύγειν ὑπέχειν τὴν δίκην.

ε'.) Ὅταν ἐκφέρῃται μετὰ τῆς ὑπὲρ εἰς αἰτιατικήν ὅτε καὶ σημαίνει βαθμόν, ἢ δύναμιν οἶον ὅσῳ πλείονα ὑπὲρ τὴν ἀξίαν πεποίηκε — παρὰ τὴν ἀξίαν.

4. Εἰς τοὺς παραθετικούς λόγους ὁ κοινὸς προσδιορισμὸς ὁ ση-

μαίνων τὸ Κατὰ τι, ἐκφέρεται εἰς δοτικὴν ἀπρόθετον· οἷον Ὁμολογεῖται Περσέως Ἡρακλέα εἶναι τέσσαρσι γενεαῖς νεώτερον.

5'.) Πολλάκις ἐν τῷ λόγῳ λαμβάνεται τὸ θετικὸν μὲ σημασίαν συγκριτικοῦ καὶ τὸ συγκριτικὸν μὲ σημασίαν ὑπερθετικοῦ.

6. "Ὅταν, δὲ ἐκφέρωνται δύο ἰδιότητες εἰς συγκριτικὸν βαθμὸν ἀναφέρονται δὲ εἰς τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον, ἀλλὰ τῆς μιᾶς ὑπερισχύει ὁ βαθμὸς, τότε καὶ αὗται συνδέονται διὰ τοῦ συγκριτικοῦ ἢ· οἷον ἐποίησα σαφέστερα ἢ ταχύτερα.

7. Ἡ σύγκρισις δύναται νὰ γείνη ἔτι καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον· οἷον δεινότεροι ἑαυτῶν ἐγένοντο.

8. Ἰδιότητες δὲ ἀνήκουσαι εἰς τὸ ὑπερθετικὸν εἰσιν αἱ ἐξ ἧς. α'.) Ὅτι τὸ ὑπερθετικὸν δέχεται καὶ γεν. πληθ. μετὰ τῆς ἐκ ἧς. οἷον Ἐγὼ δὲ ἐξ ἀπασῶν ἡ καλλίστη ἔδοξα εἶναι.

β'.) Δέχεται δοτικὴν μετὰ τῆς Ἐν· οἷον ἐπιμελέστατος ἐν τοῖς μαθηταῖς.

γ'.) Λαμβάνει πολλάκις πρὸς ἐπίτασιν καὶ τὸ ὅτι, ἡ ὥς· οἷον Τὴν δὲ Ἑλληνικὴν δύναμιν ἤθροιζεν ὥς μάλιστα ἡ δύνατο ἐπικρυπτόμενος ὅπως ὅτι ἀπαρασκευαστότατον (ἀπαρασκευότατον) λάβοι Βασιλέα (Ξ) βουλευσόμεθα περὶ τῶν τέκνων ὅπως ὅτι βέλτεστα παιδεύσομεν· ἐπὶ τῶν τροπικῶν μάλιστα ἐκφράσεων.

9. Ἀλλὰ καὶ ἡ οἷος πρὸ τῶν θετικῶν τιθεμένη καθιστᾷ τὴν δύναμιν ὑπερθετικὴν· οἷον Θαυμαστόν τι οἷον κάλλος—θαυμασιώτατον κάλλος. Ἐπίσης καὶ τὰ ἐπιρρήματα πολλάκις καὶ τὸ μάλιστα, καὶ τὸ πολὺ, καὶ τὸ πολλῶ καὶ αὐτὸ τὸ θετικὸν τιθέμενον πρὸ ὑπερθ. ἐπιτείνουσι τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπερθετικοῦ, ἢ τὸ θετικὸν παριστῶσι συγκριτικὸν καὶ τοῦτο πάλιν ὑπερθετικὸν· οἷον πολλῶ κάλλιον· τὰ μάλιστα ἀγαθός ὦ μισρῶν μισρότατε κτλ.

10. Ὅπως τὰ παραθετικά οὕτω καὶ τὰ διαφορικά ἕτερος, ἐκάτερος, ἕκαστος, ἄλλος, ἄλλοις κτλ. συντάσσονται μετὰ γενικῆς.

11. Καὶ τὰ διαφορικά παραθέτουσιν τό, Εἰμὴ ἢ ὅτι μὴ ἐνίοτε καὶ καθιστῶσι τὸν δεύτερον ὅρον ὁμοιόπτωτον· οἷον Οὐδὲν ἄλλο ὅτι μὴ ὅπλα καὶ ἀρετή. Ἀλλὰ ταῦτα παραθέτουσιν ἐνίοτε καὶ τὸ πλὴν· οἷον ἄλλο τι πλὴν ἀσεβεῖν φήσομεν;

§ ι'. Περὶ ἀριθμητικῶν.

1. Τὰ ἀριθμητικά τίθεται εἰς τὸν λόγον, ὡς ὑποκείμενα, κατηγορούμενα ἀντικείμενα καὶ προσδιορισμοί. Ἀλλὰ τὸ μὲν εἰς ἐνικῶς, τὸ δὲ δύο συνήθως δυϊκῶς, καὶ τὰ περαιτέρω πληθυντικῶς.

2. Τὰ συντασσόμενα ὁμῶς πληθυντικῶς ἐνίοτε συντάσσονται καὶ ἐνικῶς ὡς περιληπτικά· οἷον χιλία ἵππος ἀντὶ χίλιοι ἵππεῖς, ἅσπῃς μυρία ἀντὶ ἀσπιδοφόροι μυριοί. (Ξ)

3. Ὅταν οἱ ἀριθμοὶ σημαίνωσι τελείας δεκάδας ἐλλείψει τοῦ ἐνός, ἢ τῶν δύο κτλ. ἀναπληροῦνται διὰ τοῦ δέον· οἷον Δυσὶν, δέοντοιν εἴκοσιν ἔτη=παρ' ἡμῖν εἴκοσι παρὰ δύο.

4. Ἐπὶ δισταγμοῦ ὡς πρὸς τὸ ποσόν, ἀντὶ ὀνομαστικῆς λαμβάνεται ἡ αἰτιατική μετὰ τῆς ἀμφὶ ἢ περὶ· ἔτι δὲ καὶ ἡ εἰς· οἷον ἔστησαν ἐκ τῶν δορυφόρων εἰς τρισχιλίους, ἢ ἀμφὶ τοὺς δισχιλίους, ἢ περὶ τοὺς δισχιλίους.

5. Λαμβάνεται εἰς ταῦτα ἐνίοτε καὶ ἡ αὐτὸς πρὸς ἐπίτασιν καὶ σημαίνει προσθήκην· οἷον Ξενοκλείδης ἦν Κορινθίων στρατηγὸς ὁ Εὐθυκλέους πέμπτος αὐτός. (Ξ.)

6. Τὰ ἀπόλυτα συντάσσονται καὶ μετὰ γενικῆς διααιρετικῆς· οἷον τῶν πολλῶν εἰς.

7. Τὰ τακτικά ἐπίσης συντάσσονται μετὰ γενικῆς· οἷον πρῶτος τῶν ἄλλων, δεύτερος ἐκείνου.

8. Καὶ τὰ πολλαπλασιαστικά ἐπίσης συντάσσονται μετὰ γενικῆς, Ἀλλὰ τούτων τὸ οὐδέτ. πληθυντικὸν λαμβάνεται καὶ ἐπιρρηματικῶς.

§ ιε'. Χρῆσις τῶν ἀντωνυμιῶν.

Προσωπικαί.

1. Αἱ ἀντωνυμίαι τίθενται ἀντὶ ὀνόματος, ὅθεν κατέχουσιν οἷας καὶ τὰ ὀνόματα θέσεις ἐν τῇ προτάσει. Τούτων

2. Αἱ μὲν προσωπικαί σημαίνουσι τὸ πρόσωπον, διὰ τοῦτο καὶ ὅταν δὲν εἶναι ἀνάγκη ἐμφάσεως ἢ διαστολῆς παραλείπονται ὡς δηλούμεναι διὰ τῆς καταλήξεως τοῦ ῥήματος, ἥτις ἐπίσης

εἶναι προσωπική· οἷον θαυμάζω ὅπως ἡθέλησέ σοι ὁ τοῦ δεσμο-
τηρίου φύλαξ ὑπακοῦσαι (Πλ.) καὶ ἐπὶ ἐμφάσεως καὶ διαστολῆς·
οἷον ἐγὼ ἀποδείξω σε τοῦ Διὸς πολὺ μείζον δυνάμενον (Ἀριστφ.)
'Ἄλλ' ἐν ἐξαρτήσῃ λόγου πολλάκις καίτοι ἐμφαίνεται διαστολὴ
παραλείπονται ὡς ἐκ τῶν ἡγουμένων παραλαμβανόμεναι.

3. Ἐνίοτε εἰ καὶ ἐμφαίνεται ἔμφασις ἢ διαστολὴ ἀπαιτοῦσα
τὴν προσωπικὴν ἀντωνυμίαν, ἀλλ' ὅμως παραλείπεται αὕτη,
διότι ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἄρθρου ὅπερ ἔχει δύναμιν ἀντι-
καταστάσεως· λέγεται δὲ αὕτη, Παραλείψις ἐξ ἀντικαταστάσεως
καὶ συμβαίνει ἐν ἐξαρτήσῃ λόγου· οἷον Οἱ μὲν Σεμέλης καὶ Ἀλ-
κμήνης υἱοὶ εὐωχοῦνται· ὁ δὲ τῆς Μαΐας τῆς Ἀτλαντος διακο-
νοῦμαι αὐτοῖς=ἐγὼ δὲ ὁ τῆς Μαΐας κτλ.

4. Ἡ αὕτη χρῆσις, ἐπὶ διαστολῆς καὶ μὴ, κρατεῖ καὶ ἐπὶ τοῦ
δυϊκοῦ ἀριθμοῦ· οἷον νῶ μὲν δὴ πρὸς ἄρχὴν διοίσετον. (Πλ.).—Ἀλλὰ
μὴν μετὰ τὸν σοφιστὴν ἀναγκαῖον τὸν πολιτικὸν ἄνδρα ἀναζη-
τεῖν νῶν κτλ. καθὼς καὶ ἐπὶ τοῦ πληθυντικοῦ.

5. Ἀντὶ τῆς τριτοπροσώπου, ἀχρήστου οὐσης, ὀνομαστικῆς ἢ
ἢ λαμβάνεται ἡ αὐτός. Τὸ δὲ σφεῖς τοῦ πληθυντικοῦ τίθεται
σπανιώτερον τοῦ πληθ. αὐτοὶ καὶ πάντοτε ἐν συνεπείᾳ λόγου·
οἷον ὡς σφεῖς τῆς τροφῆς ἐπιμελοῦνται τῆς ἀνθρωπίνης. (Πλ.)

6. Αἱ πλάγιαὶ δὲ τοῦ ἐνικοῦ τρίτου προσώπου λαμβάνονται
συνήθως ἐπὶ αὐτοπαθείας· οἷον Συμφύλακας τῆς εὐδαιμονίας οἱ
ᾤετο χρῆναι ἔχειν. (Ξ) = ἑαυτῷ.

7. Ἡ τοῦ πρώτου δὲ προσώπου ὀνομαστικὴ ἔχει καὶ δύναμιν
ἀναπληρωτικὴν ἐν συνεπείᾳ λόγου τιθεμένη ὡς βεβαιωτικὴ· οἷον
Βούλει μικρὸν τί μοι χάρισσασθαι; ἔγωγε· ἀλλ' ἐπίσης καὶ ἡ τοῦ
δευτέρου· ὡς ἐγὼ ἐπιδείξω σε τοῦ Διὸς πολὺ μείζον δυνάμενον.
'Εμὲ σύ; Ἀλλὰ πάντοτε ἐπὶ ἐρωτήσεως.

§ 15'. Δεικτικά.

1. Τούτων ἡ μὲν ἐκαῖνος δεικνύει τὸ ἀπωτέρω, ἡ δὲ οὗτος τὸ
ἐγγυτέρω, ἡ δὲ ὅδε τὸ ἐγγυτάτω.

2. Αὗται τίθενται ἐν τῷ λόγῳ καὶ ὡς ἀνακεφαλαιωτικαὶ καὶ
(B. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, -ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ).

ὡς προεξαγγελτικάι. Καὶ ὡς ἀνακεφαλαιωτικάι μὲν τίθενται ἐν τῷ λόγῳ ἐν συνεπειᾷ ὡς ἀνακεφαλαιοῦσαι τὰ προλεχθέντα. Προεξαγγελτικάι δὲ ἐν ἀρχῇ ὡς προεξαγγέλλουσαι τὰ ἐξῆς ρηθησόμενα. Κατὰ τὰ ἄλλα δὲ ἀκολουθοῦσι τὸν γενικὸν κανόνα. Ἄλλ' ἐπιτεινόμεναι διὰ τῆς ὀριστικῆς ἀκολουθοῦσι τὸν γενικὸν κανόνα τοῦ σημαινομένου αὐτῶν οἷον αὐτὰ ἐκεῖνα, — αὐτὰ ταῦτα, μὴ ἐπεκτεινόμενης τῆς συντάξεως αὐτῆς καὶ ἐπὶ τοῦ τρίτου προσώπου, εἰ μὴ ἐπὶ ἐπιρρηματικῆς σημασίας, ὡς ὅδ' αὐτὸς = ἰδοὺ ἐγὼ αὐτός. Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει καὶ ἡ σημασία τῆς διακρίσεως ὡς Ἀριστείδης ἐκεῖνος, αἱ νῆες ἐκεῖναι κτλ. ἥτις σημαίνει μέγα τι καὶ σημαντικόν.

3. Λέγονται ἔτι καὶ ἀνταποδοτικάι ὡς ἀναφερόμεναι εἰς ἀναφορικὴν πρότασιν ἀνταποδοτικῶς· οἷον ὅσα ἡ ψυχὴ δέχεται ταῦτα διαπονεῖν νόμιζε. (Ἰσ.) Ἔτι δὲ καὶ

4. Ἀναλυτικάι· διότι εἰς τὰς προτάσεις τὰς περιεχούσας καὶ τὴν ἀναφορικὴν καὶ τὴν ἀνταποδοτικὴν (ἐν αἷς παραλείπεται καὶ ἡ ἀναφορικὴ καὶ ἡ δεικτικὴ) τιθέμεναι ἰσχύουσιν ὅπως ἀναλύσωσιν αὐτὴν εἰς δύο προτάσεις συνδεομένας ἀναφορικῶς· οἷον οὐδὲν θαυμαστὸν λέγεις = οὐδὲν θαυμαστὸν ἐστὶ τοῦτο ὃ σὺ λέγεις.

5. Ἡ ὅδε, ἡδε, τόδε εἶναι πάντοτε προεξαγγελτικὴ. Μετὰ τῆς αὐτὸς δὲ τιθεμένη ἰσοδυναμεῖ τῷ ἰδοῦ· οἷον Ἐνδον μὲν δὴ ὅδ' αὐτὸς ἐγὼ κακὰ πολλὰ μογῆσας ἤλυθον = Ἰδοὺ ἐγὼ αὐτὸς ἤλυθον κακὰ πολλὰ μογῆσας.

6. Ἡ κλητικὴ ὦ οὗτος, ὦ αὕτη τίθεται ἐπὶ προσφωνήσεως καὶ ἰσοῦται τῷ ὦ φίλε, ὦ φίλη.

7. Τόσος, τοσός δε, τοσοῦτος· λαμβάνονται ὡς σημαντικάι ποσότητος, μεγέθους, ἢ ἐκτάσεως καὶ εἰσιν ἀνταποδοτικάι τῆς Ὅσος καὶ ὀπόσος· οἷον Οὐ τι τόσος γε ὅσος Αἴας ἀλλὰ πολὺ μείων. (Ὅμ.)

8. Τοῖος, τοιός δε, τοιοῦτος· λαμβάνονται ὡς ποιότητος ἢ ιδιότητος σημαντικάι καὶ εἰσιν ἀνταποδοτικάι τῆς οἷος καὶ ὀποῖος· οἷον τοιοῦτος γίγνου περὶ τοὺς γονεῖς, οἷους ἂν εὖξαιό περὶ σεαυ-

τὸν γενέσθαι τοὺς σεαυτοῦ παῖδας (Ἰσ.) εἶναι δὲ καὶ ἀνταποδο-
τικαὶ τοῦ ὥστε.

7. Τηλίκος, τηλικός, δε, τηλικούτος· σημαίνουσιν ἡλικίαν, μέ-
γεθος, ἔκτασιν, καὶ εἶναι ἀνταποδοτικαὶ τῆς ἡλικος, πηλίκος,
ἀλλὰ καὶ τῆς οἶος καὶ τῆς ὥστε ὅταν ἀπαιτῇται τὸ συμπέρασμα·
οἶον μὴδὲνα ἀξιοῦτε τηλικούτον εἶναι παρ' ἡμῖν ὥστε παραβάντα
μὴ δοῦναι δίκην. (Ἰσοκ.)

§ ιζ'. Ἡ Ὀριστικὴ αὐτός.

1. Ἡ αὐτός ὡς ὀρίζουσα τὰ πρόσωπα ὀνομάζεται ὀριστικὴ· ὡς
διαστελλούσα διασταλτικὴ, καὶ ὡς ἐπαναλαμβάνουσα ὀνομάζεται
ἐπαναληπτικὴ. Ἀλλ' ἡ ὀνομαστικὴ αὐτῆς ἔχει καὶ σημασίαν προ-
σωπικὴν τρίτου προσώπου ὡς εἶδομεν ἤδη.

2. Ἡ αὐτός πολλάκις περιπίπτει καὶ εἰς τὴν σημασίαν τοῦ
μόνος· οἷον αὐτοὶ ἐσμέν κοῦπω ξένοι πάρεσιν. Προσλαμβάνουσα
δὲ τὸ ἄρθρον σημαίνει ταυτότητα προσώπου ἢ πράγματος· οἷον
τὴν Ἀττικὴν ἀνθρώποι κατέχουν οἱ αὐτοί. (Θ)

3. Πολτάκις δὲ ἐπιτείνει, ἢ τὴν ἔννοιαν τῆς προτάσεως, ἢ δο-
τικὴν ὀργανικὴν· τότε λέγεται ἐπιτατικὴ· οἷον δύο ἵπποι αὐτοῖ-
σιν ὄχεσφιν· οὕτω καί, ἀπώλοντο αἱ νῆες αὐτοῖς ἀνδράσι =
αὐτανδρῶν.

4. Ἐκ τῆς ὀριστ. καὶ διασταλτικῆς αὐτῆς δυνάμειος προῆλ-
θεν ὥστε νὰ τίθεται μόνη πρὸς διάκρισιν ὀρισμένου προσώπου· οἷον
Τίς οὗτος οὐ' πὶ κρεμάθρας ἀνήρ; — Αὐτός. — Τίς αὐτός; — Σω-
κράτης. Καὶ τὸ περίωνυμον τῶν Πυθαγορικῶν. Αὐτός· ἔφα.

5. Ἐπικῶς δὲ ἀντὶ ταύτης λαμβάνεται ἡ Μιν ἐγκλητικὴ
ἥτις εἶναι αἰτιατικὴ ἀχρήστου ὀνομαστικῆς· ἡ δὲ ἔν ἢ ἐν μετὰ
τῆς αὐτὸς λαμβανομένη περιπίπτει εἰς ἀντωνυμίαν αὐτοπαθῆ·
οἷον ἐν δ' αὐτῷ (Ἡσ.)

6. Ἐπιτατικὴ λέγεται καὶ ὅταν προσδιορίζῃ πρῶτον καὶ δεύ-
τερον πρόσωπον, ὡς ἐγὼ αὐτός, ἡμεῖς αὐτοί, ὑμεῖς αὐτοί· καὶ
προτάσσεται δὲ εἰς τὴν ἐκεῖνος καὶ ἕκαστος· οἷον αὐτὸς ἐκεῖνος,
αὐτὸς ἕκαστος. Ἐκ τούτου προῆλθε νὰ λαμβάνηται καὶ σημασίαν πολ-

λάχις α'. προσώπου· ὡς αὐτὸς ἔφην, αὐτὸς ἦλθον κτλ. οἷον ἀπαν-
τες ἐσμέν· εἰς τὸ νουθετεῖν σοφοί· αὐτοὶ δ' ὅταν σφαλῶμεν οὐ γι-
γνώσκομεν=ἡμεῖς. Ἀλλὰ τοῦτο μόνον ἐπὶ ὀρθῆς πτώσεως.

§ ιη'. *Αὐτοπαθεῖς ἢ σύνθετοι.*

1. Ἐκ συνθέσεως τῆς προσωπικῆς μετὰ τῆς ὀριστικῆς προῆλ-
θον αἱ αὐτοπαθεῖς, αἵτινες ὡς καὶ τὰ αὐτοπαθῆ ῥήματα σημαί-
νουσιν αὐτοπάθειαν.

2. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ πάθος ἐν αὐταῖς προέρχεται οἰκεία βουλή-
σει ἢ ἐνεργείᾳ, διὰ τοῦτο ἀντικαθιστῶσιν αὗται τὰ ἀντανakλώ-
μενα ῥήματα μετὰ τῶν ἐνεργητικῶν τιθέμεναι· οἷον ἔλουσα ἐμαυ-
τόν· καὶ συνενούσι πρὸς τὰ Μέσα πάντα τὰ ἀποθέσαντα τὸν μέσον
τύπον· οἷον δέδοικα ἐμαυτόν.

3. Διὰ τῆς ὀρθῆς πτώσεως ἐγὼ αὐτός, σὺ αὐτός, οὐδεμία αὐ-
τοπάθεια ἐμφαίνεται, τῆς αὐτὸς τηρούσης τὴν ἐπιτατικὴν αὐτῆς
σημασίαν.

4. Ἐχει δὲ ἡ αὐτοπαθῆς ἀντωνυμία καὶ σημασίαν κτητικὴν
καὶ ἰδίως ἡ τοῦ τρίτου προσώπου· οἷον ἔξεστὶ σοι ζῆν καρπούμε-
νον τὰ αὐτοῦ—Τὰ αὐτῶν ἅμα ἐκπορίζόμεθα (Θ) κτλ.

5. Τίθεται δὲ πολλάκις καὶ ἀντὶ ἀλληλοπαθοῦς ἀντωνυμίας,
ἐξ οὗ ἐμφαίνεται ἐν αὐτῇ καὶ δύναμις ἀντικαταστατικῇ· οἷον
ἀκούοντες ἐν μέρει ἑαυτῶν κοσμίως (Πλ).

6. Ἄλλ' ἴδιον αὐτῇ χαρακτηριστικὸν εἶναι καὶ ἡ ἀντιμετά-
βασις, ὅταν σημαίνη ὅτι ἡ ἐνέργεια ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου εἰς ἐξω-
τερικὸν ἀντικείμενον ἐπενεργοῦσα μεταβιβάζει τὴν ὠφέλειαν εἰς
αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον πρὸς τὸ συμφέρον· οἷον οὐχ ὀρᾷς ὅτι καὶ
Μήδους ἀπαντας δεδίδαχεν ἑαυτοῦ μέτον ἔχειν; ὥστε θάρρει (Ξ).

7. Ὁ δυνικός ἀριθ. νῶϊ αὐτῷ, σφῶϊ αὐτῷ ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ
δευτέρου μόνον προσώπου ἀπαντῶμενος δὲν σημαίνει αὐτοπάθειαν.

8. Ἡ τριτοπρόσωπος ἑαυτοῦ ἀπαντᾷ καὶ ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ
δευτέρου προσώπου· οἷον δεῖ δέ με καὶ ὑπὲρ Λυκίσκου ἀπολογή-
σασθαι ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ μόνου (Ἰσοκ).

9. Παρ' Ὀμήρῳ δὲ ἡ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου

ἀπαντᾷ καὶ ἀναλελυμένως ἔμ' αὐτόν, σέο αὐτοῦ, κτλ. οἷον Καὶ μαχόμεν κατ' ἔμ' αὐτὸν ἐγώ. ('Ιλ)

§ ιθ'. Ἀλληλοπαθής.

1. Ἡ ἀλληλοπαθής σημαίνει ἀμοιβαίαν ἐνέργειαν καὶ πάθος καὶ συμπληροῦ τὰ ἀλληλοπαθῆ. Τίθεται δὲ

α'.) Κατὰ γενικὴν οἷον διαφέρουσι ἀλλήλων.

β'.) Κατὰ δοτικὴν οἷον οἱ πονηροὶ ἀλλήλοις ὅμοιοι· ὡς συντακτικῇ.

γ'.) Κατ' αἰτ. ὡς ἀντικείμενον· οἷον φιλοῦσιν ἀλλήλους— Τὸ φῶς καὶ σκότος οὐκ ἐθέλει παραμένειν ἄλληλα.

2. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀλληλοπαθής συγγενεῦει πρὸς τὴν αὐτοπαθῆ διὰ τοῦτο ἡ αὐτοπαθής πολλάκις τίθεται καὶ ἀντὶ τῆς ἀλληλοπαθοῦς ἀντωνυμίας, ὡς Παυσόμεθα τῆς πρὸς ἡμᾶς αὐτοῦς φιλονεικίας. Συμβαίνει δὲ τοῦτο ὅταν ἡ ἀλληλοπαθία περιστέλλει τὴν ἐνέργειαν αὐτῆς εἰς πρόσωπα θεωρούμενα ὡς ἀνήκοντα εἰς ἐνόητά τινα.

§ κ'. Κτητικαί.

1. Αἱ κτητικαὶ σημαίνουνσι σχέσιν κτήτορος πρὸς κτῆμα ἢ καὶ τἀνάπαλιν κτήματος πρὸς κτήτορα. Τίθενται δὲ εἰς τὸν λόγον ὡς ὑποκείμενον, κατηγορούμενον, προσδιορισμὸς καὶ ἀντικείμενον.

2. Ἐκ δὲ τῆς ἐν λόγῳ χρήσεως αὐτῶν προκύπτουσιν οἱ ἐξῆς συνδυασμοί·

α'.) Εἰς κτήτωρ καὶ ἐν κτῆμα· οἷον ἡ ἐμὴ οἰκία—σὸς πόθος κτλ.

β'.) Πολλοὶ κτήτορες καὶ πολλὰ κτήματα· οἷον οἱ ἡμέτεροι ἄγροί.

γ'.) Πολλὰ κτήματα καὶ εἰς κτήτωρ οἷον οἱ ἐμοὶ ἄγροί.

δ'.) Πολλοὶ κτήτορες καὶ ἐν κτῆμα οἷον ὁ ἡμέτερος ἄγρός.

3. Οἱ αὐτοὶ συνδυασμοὶ ἰσχύουσιν ἐπὶ τοῦ δευτέρου καὶ ἐπὶ τοῦ τρίτου προσώπου. Κατὰ δὲ τὰ ἄλλα ἡ ἀντωνυμία αὕτη λαμβάνει ἐν τῷ λόγῳ σημασίαν ἐπιθετικὴν ἢ ἐπεξηγηματικὴν.

4. Ἡ χρῆσις ὁμῶς τοῦ ἐνικ. γ'. προσώπου ἐός, ἐή, ἐόν (συγκ. ὅς, ἡ, ὄν) ἀπαντᾷμόνον παρὰ ποιητ. οἶον ἐφ' αὐτοῦ θυμῷ· ἐνίοτε μάλιστα ὁ πληθ. λαμβάνει σημασίαν α' ἢ β' προσώπου· οἶον δώμασιν ἦσιν ἀνάσσεις ('Οδ.)=σοῖς· καί, 'Αλλ' αἰεὶ φρεσὶν ἦσιν ἔχων δεδαῖγμένον ἦτορ ἡλώμην=ἐμαῖς φρεσὶ ('Οδ). Ἐπίσης παρὰ ποιηταῖς εἶναι εὐχρηστος καὶ ἡ τοῦ δυϊκ. τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου, νωίτερος, σφωίτερος· οἶον νωίτερον λέχος σφωίτερον ἔπος κτλ.

5. Τὴν τοῦ γ'. προσώπου σημασίαν τῆς κτήσεως ἀντικαθιστᾷ ἡ τοῦ τρίτου προσώπου αὐτοπαθῆς παρὰ τοῖς πεζοῖς, ἀλλ' ἐπὶ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ μόνον, οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ πληθ. οἶον οἱ Ἀχαιοὶ οὐ περιόψεσθαι ἐδόκουν τὰ σφέτερα διαφθαρέντα. (Θ).—καρπούμενον τὰ ἑαυτοῦ. κτλ.

6. Πολλάκις ἡ κτητικὴ ἐπιτείνεται καὶ διὰ τῆς αὐτός· οἶον ὑμέτεροι αὐτῶν ὀφθαλμοὶ (Λυσ). — σφέτερον αὐτῶν κέρδος (Θ).

7. Ἡ δὲ πληθυντ. ἐμοί, σοί, συμφωνεῖ τῇ δοτικῇ τῶν προσωπικῶν ἐμοί, σοί· οἶον Παῖδες ἐμοὶ καὶ πάντες οἱ παρόντες φίλοι, ἐμοὶ μὲν τὸ τέλος τοῦ βίου ἤδη πάρεστι. (Ξ).

§ κα'. Ἀναφορικάι.

1. Ἐκ τῶν ἀναφορικῶν, ἡ μὲν δς ἀναφέρεται εἰς ὠρισμένον πρόσωπον ἢ πράγμα οἶον· Ζεὺς δς πάντ' ἐφορᾷ καὶ κρατύνει. Ἡ δὲ ὅστις καὶ ὅσπερ εἰς ἀόριστον· οἶον μακάριος ὅστις οὐσίαν καὶ νοῦν ἔχει.

2. Ἐνίοτε ὁμῶς ἡ δς ἐκφράζει τὸ ποιὸν καὶ διὰ τοῦτο προσεγγίζει εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ οἷος· οἶον Δεῖ τοὺς θεατὰς μ' εἰδέναι δς εἰμ' ἐγώ, ἀντὶ τοῦ οἷός εἰμι ἐγώ. Προσλαμβάνουσα δὲ καὶ τὸν ἀοριστολογικὸν ἂν μεταπίπτει εἰς ἀόριστον ἀντωνυμίαν· οἶον δς ἂν τούτων τι δρᾷ.

3. Προτασσομένου ὁμῶς πολλάκις ἐν τῷ λόγῳ τοῦ Οὕτω τροπικοῦ, λαμβάνουσι καὶ ἡ ὅστις καὶ ἡ δς σημασίαν τελικὴν ἰσοδύναμον τῷ ὥστε· οἶον Τίς οὕτω μαίνεται ὅστις οὐ σοὶ βούλε-

ται φίλος εἶναι ; ὅπερ ἰσοῦται τῷ, ὥστε οὐ βούλεται σοι φίλος εἶναι ; (Ἰσοκρ.)

4. Ὅποταν δὲ ἡ ἀντωνυμία πρὸς ἣν ἀναφέρεται προτάσσηται, τότε προκύπτουσι τὰ : Ἔστιν ὃς, ἔστιν ἃ, ἔστιν οἷς, ἔστιν οὓς κτλ. ἅτινα ἰσοδυναμοῦσι τῇ ἀορίστῳ τις, τινος, τινι, τινα, τισι, τινας κτλ. ἅτινα ἢ ἀποδίδονται εἰς τὸ κύριον ῥῆμα ὡς ἀντικείμενον ἢ ἀναλύονται εἰς ἰδίαν πρότασιν ὡς ἐπίσης καὶ τὰ, ἔνιοι, ἔνιαι, ἔνια· οἷον Πελοποννήσιοι ἔκκησαν τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἔστιν ἃ χωρία. — Κλεόπομπος τῆς παραθαλασσίας ἔστιν ἃ ἐδῆωσε; (Θ.)

5. Ἡ αἰτιατική τῆς ὃς, ἣ, δ, λαμβάνεται πολλάκις ἀντὶ τῆς ἄλλος μὲν, ἄλλος δὲ ἐπιμεριστικῶς· οἷον πόλεις Ἑλληνίδας ἃς μὲν ἀναιρῶν, εἰς ἃς δὲ τοὺς φυγάδας κατὰγων. (Δμ.) Καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις, ὃν μὲν ἐδείραν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν=ἄλλον μὲν, ἄλλον δέ.

6. Ἐπεταὶ δὲ ἡ ἀναφορική συνήθως τῇ δεικτικῇ ἀντωνυμίᾳ ἀποτελοῦσα τοὺς ἀναφορικοὺς λόγους· ἐνίοτε ὅμως καὶ προτάσσεται αὐτῆς· οἷον Ἄ δ' αὖ εἶπεν, ὡς οὓς Ὀμηρος ἐν νεῶν καταλόγῳ φησὶν Ἀλιζῶνας Βιθυνοὶ εἰσιν (Ἀρ.). — ἃ δ' αὖ εἶπεν, ὡς ἐγὼ εἰμι οἷος ἀείποτε μεταβάλλεσθαι κατανοήσετε καὶ ταῦτα.

7. Παραλειπομένης ὅμως πολλάκις τῆς δεικτικῆς ἀντωνυμίας ὀλόκληρος ὁ ἀναφορικός λόγος γίνεται ὑποκείμενον τῆς προτάσεως· οἷον Μακάριος ὅστις Μακαρίοις ὑπηρετεῖ.—Μακάριος ἔστιν ἐκεῖνος ὅστις μακαρίοις ὑπηρετεῖ.

8. Ὅταν δὲ τὰ ἀνταποδοτικά, εἰς ἃ ἀναφέρεται ἡ ἀντωνυμία αὕτη εἶναι πλείονα τοῦ ἐνὸς καὶ ἡ ἀρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ ἢ οὐδενόθεν γένους, τότε αὕτη ἐκφέρεται εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον γένος· οἷον ἦλθον ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ παιδία, οὓς ἐγὼ τιμῶ καί, ἦλθον γυναῖκες καὶ παιδία ἃς ἐγὼ τιμῶ. Ἀλλ' ἐπὶ τῶν ῥημάτων εἶναι καὶ γίγνεσθαι δὲν συμφωνεῖ· οἷον πόλεις ἐκεῖναι εἰσιν, οὓς φώλεους εἶναι νομίζεις· (καθ' ἑλξιν).

9. Διαλογικῶς δὲ λαμβάνεται ἀντὶ τῆς δεικτικῆς ἀντωνυμίας παρ' Ἀττικοῖς· οἷον Καὶ ὃς εἶπε=καὶ οὗτος εἶπε Προσλαμβά-

νοῦσα δὲ τὸν τε· οἷον ὃς τε, ἢ τε, ὃ τε προσκτᾶται καὶ σημασίαν συμπλεκτικήν.

10. Τὸ οὐδ. πληθυντικὸν ἅ τε, ἢ τίθεται αἰτιολογικῶς, ἢ τίθεται ὁμοιωματικῶς ἐνίοτε· οἷον ἅ τε καὶ θέρους ὄντος=ἐπειδὴ ἦτο θέρος.— Ἄ τε πολεμίους ὄντας=ὥς ὄντας πολεμίους.

11. Ὅταν δὲ ἡ ἀνταπόδοσις τίθηται εἰς αἰτιατικήν, τὸ δὲ ἀνταποδοτικὸν εἰς γενικήν ἢ δοτικήν, τότε γίνεται σχῆμα λόγου καλούμενον Ἐλξίς, ὅπερ ἀνάγεται εἰς τὰς συνεπτυγμένας ἐννοίας· οἷον χρῶμαι οἷς ἔχω βιβλίους = χρῶμαι τοῖς βιβλίους ἐκείνοις ἃ ἔχω.

12. Ἡ γενική οὖ συντασσομένη μετὰ γεν. πληθ. σημαίνει ἠθικήν κατὰστασιν· οἷον ὁ δὲ συνιδῶν οὐ κακῶν ἦν. (Λ.)

§ κβ'. Οἶος, ὁποῖος.

1. Οἶος. Αὕτη σημαίνει ἰδιότητα ἢ μεγεθότητα καὶ ἀναφέρεται πάντοτε εἰς τὴν τοιόςδε ἢ τοιοῦτος, εἴτε ὑπαρχούσης ἐν τῷ λόγῳ εἴτε καὶ μὴ· οἷον εἴ τις ἐστὶν ἐν αὐτοῖς ἀνὴρ οἶος ἔμπειρος πολέμου=τοιοῦτος οἶος· ἔνθα εἴτε προτάσσεται ἡ τοιοῦτος εἴτε καὶ μὴ, αὕτη προσλαμβάνει τὴν ἔννοιαν τοῦ ὥστε πολλάκις· οἷον τοιοῦτος ἦν, οἶος μὴ βούλεσθαι=ὥστε μὴ βούλεσθαι.

2. Συντασσομένη δὲ μετ' ἀπαρεμφάτου, ἢ τιθεμένη ὡς κατηγορούμενον λαμβάνει σημασίαν τοῦ Ἐπιτήδειος πρὸς τι, ἢ ἱκανὸς πρὸς τι· οἷον οἶος λέγειν—ἐγὼ εἰμι οἶος ἀείποτε μεταβάλλεσθαι. Μάλιστα δὲ τὴν τοιαύτην σημασίαν λαμβάνει ὁπότεν παραλείπεται τὸ ἀνταποδοτικὸν εἰς ὃ ἀναφέρεται, διότι ὁπότε ἡ τοιοῦτος προτάσσεται τότε αὕτη ἰσοῦται τῇ ὃς ἢ ὅστις· οἷον τοιοῦτος γίγνου περὶ τοὺς γονεῖς, οἷους ἂν εὖξαιο περὶ σεαυτὸν γενέσθαι τοὺς σεαυτοῦ παῖδας = οὓς τινὰς ἂν εὖξαιο κτλ. ἢ τῷ ὥστε οἷον, Οἱ Περσικοὶ νόμοι ἐπιμέλονται, ὅπως τὴν ἀρχὴν μὴ τοιοῦτοι ἔσονται οἱ πολῖται, οἶοι πονηροῦ τινος ἢ αἰσχροῦ ἐφίεσθαι=ὥστε ἐφίεσθαι.

3. Ἐν γένει δὲ αὕτη λαμβάνει τὴν ἔννοιαν τοῦ δυνατοῦ μετὰ ἡ ἄνευ τοῦ τε πρὸς ἀπαρέμφατον ἀναφερομένη· ὅπως ἔτι καὶ

ἐννοίαν θαυμασμοῦ ἢ περιφρονήσεως· οἷον, οἷος μὲν ἐγὼ βασιλεύς, οἷος δὲ οὗτος ληστής ἐγένετο!

4. Τὸ οὐδέτερον οἷον λαμβάνεται καὶ ἐπεξηγηματικῶς. Προσλαμβάνον δὲ τόν γε, ἢ περ, ἢ τε, ἐμφαίνει τρόπον. Τὸ δὲ πληθυντ. οἷα μόνον, ἢ καὶ μετὰ τῶν μορίων γε, τε, δὴ, περ, τίθεται ἐπίσης ἐπιρρηματικῶς. Συντασσόμενον δὲ μετὰ μετοχῆς ἐπιτείνει τὴν αἰτιολογίαν· οἷον οἷα ἐμβαλλόντος τοῦ ὕδατος. (Ηρ.) Ἐπιτείνει ἐπίσης τὴν σημασίαν καὶ παντὸς ἐπιθέτου, ὡς θαυμαστὸν οἷον.

5. Ἡ δὲ ὁποῖος τίθεται μόνον ἐπὶ ιδιότητος· προσλαμβάνουσα δὲ καὶ αὕτη τὸν δὴ, ἢ δήποτε σημαίνει ἄοριστίαν.

§ κγ'. Ὅσος, ὁπόσος, ἡλίχος.

1. Αὗται σημαίνουν· μέγεθος ἢ ποσὸν καὶ ἀναφέρονται εἰς τὴν τόσος, τυσοῦτος καὶ τηλικούτος· οἷον τσαύτην εὖνοιαν εἰς τὴν πατρίδα ἐμαυτῷ συνοῖδα, ὅσην παρ' ὑμῶν εὐχομαι τυχεῖν. (Δμ.)

2. Ὅσος, πρὸς ἐπίθετον ἐπίσης ἀναφερομένη σημαίνει ἐπίτασιν, οἷον θαυμαστὸν ὅσον· ἀλλὰ μεταπίπτει καὶ εἰς ἐλαττωτικὴν σημασίαν· ὡς ἀπεῖχον ἀλλήλων ὅσον στάδιον· ἔτι δὲ καὶ τελικὴν ὅτε ἰσοῦται μὲ τὸ ὥστε· οἷον ὅσον ἀποζῆν=ὥστε ἀποζῆν.

3. Καὶ ἡ ὅσος καὶ ἡ ὁπόσος προσλαμβάνουσιν ἄοριστολογικὴν σημασίαν μετὰ τοῦ δὴ, δήποτε, δηποτοῦν τιθέμεναι· ἡ δὲ οἷος προσέτι λαμβάνει καὶ περιληπτικὴν ἐννοίαν μετὰ τοῦ πᾶς· οἷον Πᾶν ὅσον ἦν ὁρατόν. (Πλ.)

4. Ἡ ὁπόσος τίθεται ἐπὶ μεγέθους ἢ ποσοῦ. Ἡ δὲ

5. Ἡλίχος τίθεται ἐπὶ μεγέθους ἢ ἡλικίας καὶ ἀναφέρεται εἰς τὴν τηλικούτος.

§ κδ. Ἐρωτηματικά.

Τούτων ἡ τίς, τί, τίθεται ἐπὶ προσώπου, ἐπὶ πράγματος καὶ ἐπὶ αἰτίας, ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου καὶ ἀνεξαρτήτως πάντοτε.

2. Ἐνίοτε δὲ διὰ τὴν σημαντὴν δισταγμὸν τινα πρὸς τῇ ἐρωτῇ τῆς προσλαμβάνει τὰ καταληκτικὰ μόρια, ποτέ, δήποτε, ἄρα, οὖν κτλ. οἷον τίποτε πέπονθας. (Σοφ.)

3. Τὸ οὐδέτερον τί, καὶ ἐπιτάσσεται ἐνίοτε ὡς ἀντικείμενον, μάλιστα ἐπὶ ἐρωτήσεως ἀπολύτου μὲν ἀλλ' εἰς χρονικὸν λόγον ἀναφερομένης· οἷον Ἀλλ' ὅταν τί ποιήσωσι νομιεῖς ἐπιμελεῖσθαι σου; (Ξ.)

4. Ταύτης ἡ ἐνικ. ὄνομ. τοῦ οὐδετέρου καταχρηστικῶς ἀναφέρεται καὶ εἰς πληθ. ἀριθμόν· οἷον Τί δὲ δὴ τὰ περὶ αὐτὸν τὸν θάνατον; Τί ἦν τὰ λεχθέντα καὶ πραχθέντα; = Τίνα ἦν τὰ περὶ αὐτὸν τὸν θάνατον κτλ. (Πλ.)

5. Ὅταν ὁμως τὸ οὐδ. προσλάβῃ καὶ τὸ μὴν τότε τίθεται εἰς τοὺς ἐρωτηματικούς λόγους ὡς ἀπάντησις ἰσοδυναμοῦσα μετὴν παρ' ἡμῖν, καλὲ τί λόγος; δηλ. βεβαιωτικὴν· οἷον καὶ νομοθέτης ὡσαύτως;—Τί μὴν;=καλὲ τί λόγος;=βέβαια.

6. Πότερος. Αὕτη σημαίνει, τίς ἐκ τῶν δύο· οἷον πότερον ἰσχυρότερον ἀνάγκη ἢ ἐπιθυμία; Συντάσσεται δὲ μετὰ γενικῆς διαιρετικῆς.

7. Καὶ ἡ τίς ὁμως καὶ ἡ πότερος τίθενται καὶ ἐπὶ διπλῆς ἐρωτήσεως· οἷον τίς τίνας ἐστι;—πότερος ποτέρου φίλος γίγνεται; (Πλ). Μάλιστα ὁπόταν ἐννοοῦνται πλείονα τοῦ ἐνὸς πρόσωπα ἢ περιστάσεις.

8. Ποῖος. Αὕτη σημαίνει ποιότητα ἐπὶ ἐρωτήσεως καὶ ἀναφέρεται μὲν εἰς τὴν τοιοῦτος, ἀλλ' οὐχ ἥττον καὶ εἰς τὴν ἀόρ. ποῖός· Καὶ ταύτης δὲ ἡ ἐρώτησις μεταπίπτει εἰς ἀοριστίαν διὰ τῆς προσλήψεως τῆς ἀόρ. τίς· οἷον Ὅπως δ' εἶδῶ, ποῖός τις ἐστι τὴν ὄψιν; (Λ). Συντάσσεται δὲ μετὰ γενικῆς διαιρετικῆς, ἢ μετὰ αἰτ. δηλούσης τὸ κατὰ τι.

9. Πόσος. Τίθεται ἐπὶ ποσοῦ. Μεταπίπτει ὁμως καὶ αὕτη εἰς ἀόριστον ἅμα προσλαβοῦσα τὴν τίς ἀόρ. οἷον Πόσος τίς τὸ πλῆθος, τὸ ὕψος, τὸ μέγεθος κτλ.

10. Πηλίκος. Αὕτη σημαίνει μέγεθος, πλῆθος καὶ ἡλικίαν καὶ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν ἀόριστον ἡλικίαν, ἐπὶ ἀορίστου ἀποκρίσεως. Συντάσσεται δὲ μετὰ γενικῆς διαιρετικῆς, ἢ αἰτιατ. δηλούσης τὸ κατὰ τι.

11. Ποδαπός. Αὕτη σημαίνει τὸ πόθεν κατάγεται τίς καὶ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν ἀόριστον ἄλλοδαπός ἢ ἡμεδαπός.

12. Πόστος· ἐξ ἧς τὸ χρονικὸν ποσताίος· αὕτη σημαίνει κυρίως ποσότητα χρόνου καὶ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν ποσοστός.

13. Τὸ ῥήμα δέ, πρὸς ὃ πᾶσα ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἀναφέρεται καὶ πᾶν ἀναφορικὸν ἐπιρρημα, τίθεται πάντοτε εἰς ὀριστικὴν ἐπὶ ἀπολύτου μόνον ἐρωτήσεως· αἱ δὲ πλάγια ἐρωτήσεις ἐκφέρονται καὶ εἰς ὑποτακτικὴν καὶ εἰς εὐκτικὴν.

14. Ἐπὶ δὲ πλαγίων ἐρωτήσεων ἀντὶ τοῦ τίς, πότερος, ποῖος, πόσος, πηλίκος, πόστος, τίθενται αἱ, ὅστις, ὁπότερος, ὁποῖος, ὁπόσος κτλ. Ἄλλ' ἐνίοτε τίθενται καὶ αὗται αἱ ἐρωτηματικαί.

15. Πᾶσα δὲ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία εἰς τὰς ἐρωτήσεις τὰς κατ' ἀντίθεσιν γιγνομένης ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ οὐδεὶς. Τοιουτοτρόπως καὶ τὰ ἐρωτηματικὰ ἐπιρρήματα· οἷον τὸ πόθεν ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ οὐδαμόθεν· τὸ ποῦ μὲ τὸ οὐδαμοῦ· τὸ πῶς μὲ τὸ οὐδαμῶς· οἷον Πῶς ἂν οἰηθείμεν τὸν τοιοῦτον ἢ ἡμᾶς σῶσαι, ἢ τοὺς πολεμίους κρατῆσαι; (Ξ)=οὐδαμῶς ἂν οἰηθείμεν. Ἡ ἀποφατικὴ δὲ πάλιν ἐρώτησις ἰσοδυναμεῖ πρὸς κατάφασιν· οἷον Τί κακὸν οὐχὶ πάσχοντες=πᾶν κακὸν πάσχοντες.

§ κε'. Ἀόριστος.

1. Ἡ ἀόριστος τις, τι, εἴτε κατηγορούμενον τιθεμένη, εἴτε προσδιορισμός, σημαίνει πάντοτε ἀοριστίαν, ἀορισταίνει δὲ καὶ τὸ ὑπ' αὐτῆς προσδιοριζόμενον.

2. Ἰδίως δὲ τιθεμένη ὡς κατηγορούμενον σημαίνει μέγα τι καὶ σημαντικὸν πρόσωπον ἢ πρᾶγμα· οἷον Ἦν τί σοι δοκῶ εἶναι. Συντάσσεται δὲ μετὰ γενικῆς διααιρετικῆς· οἷον τῶν ἱερέων τις τῶν ἀρχόντων τις.

3. Τίθεται δὲ ἔτι πολλάκις καὶ ἀντὶ τῆς ἑκάστος· οἷον ἤδη τις ἐπιδεικνύτω ἑαυτόν.

4. Παρατηρήσεις.

Ἀοριστίαν σημαίνει ἔτι

α'.) Τὸ πᾶς ὅταν συντάσσεται μετὰ γενικῆς· οἷον εἰς πᾶν θυμοῦ ἀφίκετο. (Παυσ). Ὁμοιοπτῶτως δὲ σημαίνει καὶ ἐπιμερισμὸν οἷον χώρει πᾶς τις, φύλλατε πᾶς ἄερα κτλ.

β'). Τὸ δὲ ἔνιοι, αἱ, α καὶ δεῖνα ἐκφράζουσι καθαρωτέραν ἀοριστίαν.

5. Περὶ τῶν συσχετικῶν Ποσός, ποιός, ἡλίκος κτλ. εἵπομεν ἀνωτέρω συσχετίσαντες αὐτὰς πρὸς τὰς ἐρωτηματικὰς.

§ κς'. Ἐπιμεριστικάι.

1. Πῶς συντάσσονται αἱ ἐπιμεριστικάι εἵπομεν ἤδη εἰς τὴν περὶ παραθετικῶν καὶ διαφορικῶν παράγραφον. Ἐνταῦθα δὲ προσθέτομεν τὰ ἑξῆς.

α'). Ἐτερος. Αὕτη σημαίνει εἰς ἓκ τῶν δύο, ἐνάρθρως ἐκφερομένη καὶ συντάσσόμενη μετὰ γενικῆς· οἷον ὁ ἕτερος τῶν Διουσιῶν· ἀνάρθρως δὲ ἰσοδυναμεῖ τῇ ἄλλος καὶ διάφορος· ἐνίοτε ὅμως τίθεται καὶ ἀνάρθρως ὑπὸ τὴν σημασίαν τῆς ἄλλος, ἀλλ' ἐλλειπτικῶς καὶ ἐπεξηγηματικῶς· οἷον τῇ ἐτέρᾳ χειρὶ. Τίθεται ἔτι καὶ ὑπὸ τὴν σημασίαν τοῦ ἄλλοις, ἕξ οὗ καὶ ἑτεροῖον=ἀλλοιότικον (Λ).

β'). Ἐκάτερος. Αὕτη σημαίνει δύο πρόσωπα ἢ πράγματα, χωριστὰ ὅμως ἕκαστον καὶ συντάσσεται μετὰ γενικῆς· οἷον ἕκαστος τούτων ἐποίησε τὸ ἀγαθόν=καὶ ὁ εἰς μὲν καὶ ὁ ἄλλος, ἀλλ' ἕκαστος χωριστὰ· οἷον ἔν' ἐν μέρει πρὸς ἑκατέραν, ἀλλὰ μὴ πρὸς ἀμφοτέρας ἅμα τὰς δυνάμεις κινδυνεύσῃσι. (Λυσ).

γ'). Ἐκαστος. Αὕτη σημαίνει πολλὰ μὲν πρόσωπα, ἀλλ' ὅμως χωριστὰ, καὶ συντάσσεται μετὰ γενικῆς σημαντικῆς τοῦ ὅλου· οἷον ἕκαστος ὑμῶν βαλλέτω. Πολλάκις ὅμως καὶ τὸ ῥῆμα εἰς δ ἀναφέρεται αὕτη ὡς ὑποκείμενον τίθεται εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν δυνάμει τῆς πραγματικῆς αὐτοῦ σημασίας· οἷον ἐνθυμεῖσθε καθ' ἑκάστους τε καὶ ξύμπαντες (Θ). Ἐναντίον δὲ τούτου τίθεται τὸ οὐδεὶς ὅπερ ἀναφέρεται εἰς πληθ. ἀριθμὸν ἐνίοτε· οἷον οἱ δὲ οὐδεὶς αὐτῶ προσεῖχον.

δ'). Ἄλλος. Αὕτη ἐνάρθρως τιθεμένη σημαίνει διαφοράν, ἢ ἐτερότητα· ὡς ἄλλος οὗτος λόγος=διαφέρει τοῦτο. Ἐνάρθρως δὲ σημαίνει τὸ ὅλον ἐν παραθέσει πρὸς τὸ μέρος· οἷον ἡ ἄλλη χῶρα=ἡ λοιπὴ χῶρα. Ὅταν ὅμως ἐπαναλαμβάνηται ἢ προσλαμ-

βάνη τὸ ἐπίρ. ἄλλοθεν, σημαίνει ἀοριστίαν· οἶον ἄλλος ἄλλου, ἢ ἄλλος καὶ ἄλλος, ἢ ἄλλοθεν ἄλλοθεν κτλ.

2. Παρατηρήσεις.

Πρὸς ταύτας ἀναλογοῦσι καὶ αἱ, ἄμφω, ἀμφοῖν, καὶ ἀμφοτέροι — αι — α, ἧς τὸ οὐδέτερον ἀπαντᾷ καὶ ἐνικῶς ἄλλ' ὡς ἐπίρρημα. Ἄλλὰ ἡ μὲν ἄμφω καὶ ἀμφοῖν τίθενται δυϊκῶς ὡς ὑποκείμενον καὶ προσδιορισμὸς κτλ. οἶον ἄμφω ἐμαχεσάτην· ἡ δὲ ἀμφοτέροι — αι — α τίθενται πληθ. κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα. Σημαίνουνσι δὲ καὶ ὁ εἷς καὶ ὁ ἄλλος μαζί. Δὲν συντάσσονται δὲ τοῖς ἀριθμητικοῖς διότι τὰ μὲν δύο, δυεῖν, ἀναφέρονται εἰς ποσὰ διακεκριμένα, ἐνῶ αὗται εἰς πρόσωπα ἀπολύτως, ἢ διακεκριμένως. Τὸ δὲ οὐδέτερον ἀμφοτέρον τιθέμενον ἐνικῶς ἔχει ἐπιφερόμενον διττὸν προσδιορισμόν· οἶον Ἀμφοτέρον νίκης τε καὶ ἔγχος ὁ ξυνέαζεν — Ἀμφοτέρον βασιλεὺς τ' ἀγαθὸς κρατερὸς τ' αἰχμητής. Ἀλλὰ παρὰ ποιηταῖς μόνον ἀπαντᾷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

§ α'. Περὶ τῶν χρόνων τοῦ ρήματος.

1. Χρόνοι ὀνομάζονται γραμματικῶς οἱ διάφοροι τρόποι δι' ὧν ἡ λογικὴ τῆς ψυχῆς ἐνέργεια συσχετίζεται πρὸς τὸ παρελθόν, πρὸς τὸ ἐνεστώδες καὶ πρὸς τὸ μέλλον, τὸ ὁποῖον ἐκ τοῦ παρωχηκότος καὶ διὰ τοῦ ἐνεστῶτος, ἀφ' οὗ μετάβασις, ἢ διάνοια ὑπονοεῖ.

2. Δύο εἰσιν ἐπομένως οἱ χρόνοι οὓς ἡ ψυχὴ διὰ τῆς κρίσεως αὐτῆς ἐξευρίσκει, ὁ παρελθὼν ἢ παρωχηκῶς ὅστις κεῖται ἐνώπιον αὐτῆς διὰ τῆς μνήμης ἣν ὑποτρέφει ὡς φυτῶριον γνώσεων εἰς τὴν θύραν τοῦ ὁποίου ἡ τοῦ ἐνεστῶτος τίθεται σφραγίς, καὶ ὁ μέλλον ὅστις ἀδηλος μὲν νοητὸς ὅμως καὶ ἐκ τοῦ παρωχηκότος καταληπτὸς.

3. Ἀλλὰ καταληπτὸν σημεῖον χρόνου τῇ ψυχικῇ Διανοίᾳ εἶναι

τὸ ἐνεστῶς ὅπερ θέτει αὐτὴν εἰς σχέσιν καὶ πρὸς τὸ παρῳχηκὸς καὶ πρὸς τὸ μέλλον· αὐτὸ τὸ ἐνεστῶς δημιουργεῖ ἐν αὐτῇ τὸ αὐτοσυνείδητον ἄφ' οὗ ὁρμωμένη ὀρίζει ἐποχὰς ἐν τε τῷ παρῳχηκότητι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, ὥς περιβάλλει διὰ γραμματικῶν τύπων οὓς καλεῖ χρόνους· διὰ τῶν γραμματικῶν δὲ τούτων τύπων σχηματίζει τὴν γλῶσσαν καὶ καθιστᾷ αὐτὴν πλήρη.

4. Ὁ ἐνεστῶς ἄρα εἶναι σημεῖον ἐνεργείας καὶ μεταβάσεως ἐν χρόνῳ· ὁ δὲ χρόνος τὸ ποσὸν τοῦ βίου τῆς φύσεως.

Ἐνεστῶς I.

1 Ὁ ἐνεστῶς ἐκφράζει τὴν ἐνέργειαν ἀορίστως ἀρξαμένην καὶ ἐνεργοῦσαν, ὥς ἔχει ἡ σάλπιξ=ἐξακολουθεῖ ἡχοῦσα, ἢ ὥς ἡδὴ ἀρχομένην καὶ βαίνουσαν ὥς ἡ βάσκω, γηράσκω. Τὸν ἐνεστῶτα διαδέχεται ὁ ἀόριστος, ὥς ἤχησα, ἤβησα, ἐγήρασα κτλ. Ὁ ἐνεστῶς ἄρα εἶναι ἡ ἀρχή, τὸ τέλος δὲ ὁ ἀόριστος.

2. Ἐκ τῆς σχέσεως ὅμως, ἣν ὁ ἐνεστῶς ἔχει πρὸς τὸ παρελθὸν μεταπίπτει πολλάκις καὶ εἰς σημασίαν παρκειμένου καθὼς καὶ ὁ παρατατικὸς ὑπερσυντελικοῦ. Τοῦτο καταφαίνεται εἰς τὸ ρῆμα ἦκω· οἷον ἦκω σαφῇ τάκειθεν ἐκ στρατοῦ φέρων=ἐλήλυθα φέρων· ὁ παρατ. ὅμως ἦκον ἔχει σημασίαν μᾶλλον ἀορίστου ἢ παρατατικοῦ ἐνίοτε· οἷον ἦκεν ἄγων τὸν μέλλοντα δώσειν τὸ φάρμακον. (Πλ.)

3. Ὁ ἐνεστῶς λαμβάνει ἐπίσης καὶ μέλλοντος σημασίαν μάλιστα ἐρωτηματικῶς· οἷον ἐὰν ἀδικήσῃ αὐτὸν ἐκόντα δεῖ ἶναι ἐκεῖσε ὅπως δώσει δίκην· ἢ πῶς λέγομεν;=πῶς ἐροῦμεν; (Πλ.)

4. Λαμβάνει δὲ καὶ σημασίαν ἀορίστου, ὅτε καὶ λέγεται ἱστορικός· οἷον Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος γίνονται παῖδες δύο. (Ξ.)

Παρατατικὸς II.

1. Ἐὰν ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος σημείου στραφῶμεν εἰς τὸ παρελθὸν εὐρίσκομεν ἀμέσως τὸν παρατατικὸν σημαίνοντα ἐν τῷ παρελθόντι ὅ,τι ὁ ἐνεστῶς ἐν τῷ παρόντι δηλ. παράτασιν ἐνεργείας.

2. Ἐν τῇ παρατάσει ταύτῃ ὀρίζομεν ἐποχάς· ταῦτό δὲ πρᾶττομεν καὶ ἐπὶ μελλούσης ἐνεργείας. Οὕτω λέγομεν·

Ἐγραφον, γράφω, γράψω.

Τρεῖς χρόνοι σημαίνοντες παρατατικὴν ἐνέργειαν.

3. Αἱ ἐποχαὶ χρησιμεύουσιν ὡς ἀνάπαυλα τῆς ἐνεργείας τῆς ψυχῆς, τῆς διανοίας αὐτῆς, τοῦ διασκεπτικοῦ αὐτῆς, καὶ διὰ τοῦτο αὕτη ἐξευρίσκουσα ὀρίζει αὐτὰς κατὰ τὸ ἐνὸν αὐτῇ.

4. Εἰς τὰς ἐποχὰς ταύτας ἀνάγεται ὁ ἀόριστος, ὁ ὑπερσυντελικὸς καὶ ὁ παρακειμένος. Καὶ ἐν μὲν τῷ ἀορ. ὀρίζεται ἐνέργεια ἀόριστος ἄνευ τινος σχέσεως πρὸς ἄλλην ἐποχὴν· ἐν δὲ τῷ ὑπερσυντελικῷ ὀρίζεται ἐνέργεια γενομένη πρὸ ἄλλης πράξεως, ἐν δὲ τῷ παρακειμένῳ ἐνέργεια παρακειμένη εἰς ἐνεργὸν χρῆσιν ἐν τῷ παρόντι οἶον· ἔγραψα, ἐγεγράφειν, γέγραφα, ὅπερ ἐστὶν ἔγραψα ἀσχέτως, ἐγεγράφειν ὅτε ἦκες καὶ γέγραφα ἤδη ὅτε λαλῶ μετὰ σοῦ.

2. Ἐπὶ ἱστορικῶν παραστάσεων ἡ χρῆσις τοῦ παρατατικοῦ ἀποτελεῖ τοὺς διηγηματικούς λόγους. Εἶναι δὲ διηγηματικοὶ λόγοι ἐκεῖνοι καθ' οὓς διηγεῖται τίς τι ὡς παρ' ἄλλων αὐτὸ ἤκουσεν· οἶον ἔφασαν λέγειν τὸν Κύρον ὅτι φίλους καλῶς κεκοσμημένους μέγιστον κόσμον ἀνδρὶ νομίζει. (Ξ.)=εἶπον ὅτι ὁ Κύρος ἔλεγεν ὅτι νομίζει κτλ.

Ἀόριστος III.

1. Ὁ ἀόριστος ἰδίᾳ τίθεται

α.) μετὰ τοῦ ἱστορικοῦ ἐνεστῶτος πολλάκις· οἶον ἐπεὶ τε ἐξήγερθη καὶ ἑαυτῷ λόγον ἔδωκεν ἄγεται τῷ παιδί γυναῖκα (Ηρ.)

β.) τίθεται συνωνύμως τῷ παρακ. καὶ ὑπερσυντ. οἶον μεταπέμπεται δ' αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἧς σατράπην αὐτὸν ἐποίησεν=ἐπεποιήκει (Ξ.) καὶ

γ.) ἐπὶ ἐρωτηματικῶν λόγων ὅταν ὑπονοεῖται θαυμασμός· οἶον τί οὐ καὶ Πρόδικον καὶ Ἰππῖαν ἐκαλέσαμεν ἵνα ἐπακούσωσιν ἡμῶν; (Πλ.) Οὕτω καί, ὁ ἐνστάς πόλεμος=ὁ ἐνεστηκὼς πόλεμος. Εἰς περιστάσεις δὲ τινὰς τίθεται καὶ ἀντὶ ἐνεστῶτος οἶον τί ἐγέλασας;=τί γελάς·

2. Ὡς ὁ παρατατικός ὁμως οὐδεμίαν ὀρίζει ἐποχὴν ἐν τῷ παρελθόντι, οὕτω καὶ ὁ ἀόριστος, ἔγραφον, ἔγραψα. Κατὰ συνέπειαν οἱ δύο οὗτοι χρόνοι ἔχουσι συγγένειαν ὥς πρὸς τὸ σημαϊνόμενον καὶ δύνανται ν' ἀντικαταστήσωσιν ἀλλήλους εἰς τινὰς περιστάσεις, ἀρκεῖ μόνον νὰ τηρηθῇ τὸ σημαϊνόμενον τῆς ἀορίστου παρατάσεως ἢ τῆς ἀσχέτου λήξεως· οἷον Κλέανδρος δὲ ἐθύετο ἐπὶ τῇ πορείᾳ καὶ συνῆν Ξενοφῶντι φιλικῶς καὶ ξενίαν συνεβάλλοντο. (Ξ.)

Ὑπερσυντελικὸς IV.

Ὁ Ὑπερσυντελικὸς ἦτο παρακείμενος ἐν τῷ παρελθόντι· οἷον ἔγραφον, ἔγραψα, ἐγεγράφειν· ὑπῆρξε δηλ. ἐποχὴ καθ' ἣν ἔγραφον, ἐποχὴ καθ' ἣν ἔγραψα καὶ ἐποχὴ καθ' ἣν ἡ τοῦ ἔγραψα ἐποχὴ παρῆλθε πρὸ τινος ἐτέρου σημείου χρόνου, πρὸ τινος ἐτέρας ἐνεργείας· ὥς αὐτὰρ ὅγ' ἦρως εὖδ' ὑπὸ δ' ἔστρωτο ῥινὸν βοός, αὐτὰρ ὑπὸ κράτεσφι τάπης τετάνυστο φαεινός (Ίλ Κ). Τὴν ἀγορὰν ἀνεκεύασαν καὶ αἱ πύλαι ἐκέκλειντο καὶ ἐπὶ τῶν τειχῶν ὄπλα ἐφαίνετο. (Ξ).

Παρακείμενος V.

1. Ὁ Παρακείμενος ἐκφράζει τὸ τέλειον ἐνεργείας γενομένης ἐν τῷ παρελθόντι, ληξάσης καὶ ἐν τῷ ἐνεστῶτι παρακειμένης πρὸς χρῆσιν· οἷον ἔγραψα γέγραφα.

2. Ἐκ τῆς τοιαύτης ὁμως σχέσεως ὁρμώμενος ὁ νοῦς συνταυτίζει πολλάκις τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἐνεστῶτος μὲ τὴν τοῦ παρακειμένου· τὸ τοιοῦτο δὲ καταφαίνεται εἰς τὰ ῥήματα ὧν ὁ παρακ. ἐνεδύθη τὴν τοῦ ἐνεστῶτος σημασίαν οἷον οἶδα, μέμνημαι, δέδοικα κτλ.

3. Ἐχει λοιπὸν ὁ παρακείμ. δύο σημασίας, μίαν μὲν ὅταν τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ἀδιάφορον ἐὰν σώζηται· ὥς τέθνηκεν ὁ ἀνὴρ—λέλεκται λόγος πᾶς. Ἐτέραν δὲ ὅταν τὸ ἀποτέλεσμα παράκειται ἐν τῷ παρόντι ἐνεργόν· οἷον τῶν ποιητῶν τινες τῶν προγεγενημένων ὑποθήκας ὥς χρῆζῃν καταλελοιπίσιν (Ίσ.)—ἐντοῖς τιμιω-

τέροις τὸ τιμιώτερον καθίδρυσεν ἡ φύσις (Ἄριστ). Ἰδίᾳ ὁμως τὴν τοιαύτην ἔννοιαν ἐκφράζει ἡ μετοχὴ τοῦ παρακειμένου· οἷον ἐμοὶ τραφεῖς τε καὶ καθιερωμένοι (Αἰσχ)—Ἐπεὶ δὲ ἦλθον εἰς Λακεδαιμόνα οἱ ἐκπεπτωκότες Ροδίων ὑπὸ τοῦ δήμου (Ξ). Ἀλλὰ πρὸς πλείονα ἔμφασιν ὁ παρακ. λαμβάνει ἐνίοτε καὶ τὸν χρονικὸν ἥδη· οἷον γέγραφα ἤδη.

4. Παρατίθεται δὲ πολλάκις ὁ παρακ. τῷ ἐνεστώτι ὁπότε ἡ ἐνέργεια ἐπισπεύδει τὸ ἀποτέλεσμα οἷον οὐ βουλεύεσθαι ὧρα ἀλλὰ βεβουλεύεσθαι (Πλ)—Ἐὰν ἀφέλῃς τι ἢ προσθῇς ἕτερος εὐθύς γέγονε· ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει λαμβάνονται καὶ τὰ χρονικὰ ἐπιρρήματα, ταχύ, παραχρῆμα καὶ εὐθύς.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ παρῳχηκότος, ἐπισκοπήσωμεν ἤδη καὶ περὶ τοῦ Μέλλοντος.

Μέλλων VI.

1. Ὅπως τὸ παρελθὸν οὕτω καὶ τὸ μέλλον διαιρεῖ ὁ ἄνθρωπος εἰς ἐποχὰς μὴ ὑπερβαινούσας τὸν κύκλον τῆς διανοητικῆς αὐτοῦ δυνάμεως, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἡμιπεριφέρεια τοῦ παρῳχηκότος μὲ κέντρον τὸ ἐνεστώς νὰ διαχαράττῃ κύκλον διὰ τῆς ἡμιπεριφέρειας τοῦ μέλλοντος ἐν ᾧ νὰ περιστρέφηται πᾶσα ἐνέργεια αὐτοῦ εἴτε ὡς ἀτόμου εἴτε ὡς γένους.

2. Τέσσαρας λοιπὸν παρῳχημένους χρόνους ὀρίζει ἐν τῷ παρῳχηκότι ἐν οἷς ἡ διάνοια αὐτοῦ περιστράφη ὡς ἔγραφον, ἔγραφα, ἔγεγράφειν, γέγραφα, καὶ τέσσαρας μέλλοντας χρόνους ἐν οἷς ἡ διάνοια αὐτοῦ μέλλει νὰ περιστραφῇ γράψω, γράφων ἔσομαι, γράψας ἔσομαι, γεγραφῶς ἔσομαι ἢ γεγράφομαι.

3. Τοὺς τέσσαρας τούτους χρόνους ἐκφράζει περιφραστικῶς, πλὴν τοῦ μετ' ὀλίγον Μέλλοντος ὃν ἐκφράζει καὶ μονολεκτικῶς. Ἀναλογοῦσι δὲ οὗτοι· ὁ μὲν ἀπλοῦς Μέλλων πρὸς τὸν ἀόριστον· ὡς γράψω καὶ μέλλω γράψειν· ὁ δὲ γράφων ἔσομαι πρὸς τὸν παρατατικόν· ὁ δὲ γράψας ἔσομαι πρὸς τὸν συντετελεσμένον μέλλοντα ὅστις ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸν ὑπερσυντελικόν καὶ ὁ γεγραφῶς ἔσομαι πρὸς τὸν παρακειμένον.

(B. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ).

4. Τοὺς Μέλλοντας τούτους ἐκφέρει ἡ γλῶσσα ἡ διὰ τοῦ Μέλλω, ἡ διὰ τοῦ βούλομαι, ἡ διὰ τοῦ εἰμί, καὶ ἀπαρεμφάτου ὡς ἐξ ἧς· α'.) Διὰ τοῦ μέλλω, ὡς μέλει δὲ τοί σοι τῶν περ μέλλεις τελεῖν (Αἰσχ). Εἰ μέλλοιεν ἡκριν=ἐληλυθέναι—ὅπερ μέλλω παθεῖν—ὡς διαβαινόντων μέλλοιεν ἐπιθήσεσθαι (Ξ)—Μέλλεις ἐνεῖκαι, θέμεν, τεύξαι (Πινδ). Καὶ διὰ τοῦ μετ' ὀλίγον μέλλοντος μονολεκτικῶς ὡς Ἐς ἀίδιον τοῖς ἐπιγιγνομένοις μνήμη μεταλλεῖται (Θ.).

β'.) Διὰ τοῦ βούλομαι ὡς βούλομαι φράσω (Ἀριστοφ.)—βούλομαι ἀπαξ ἀπὸ θυμὸν ὀλέσαι (Οδ.)—βουλήσομαι λέγειν τάληθῃ—Εἰς βαλανεῖον βούλομαι ἰέναι κτλ.

γ'.) Διὰ τοῦ Εἰμί ὡς ἀπωρφανισμένος ἔσοιτο (Σοφ.)—κατακάνοντες ἔσεσθε (Ξ) κτλ.

5. Παρατηρήσεις.

α'.) Τὸ ὅτω καὶ ὅτομαι μετ' ἀπαρεμ. λαμβάνει σημασίαν μέλλουσαν· οἷον τό δε καὶ τελέεσθαι ὅτω ("Ομ)—ὀτόμενος λαοσσόον ἔμεναι Ἀθήνην.

β'.) Ἀπὸ τοῦ μέλλοντος ὅμως ἡ ἐνέργεια μεταβαίνει (ὡς μέλλουσα πάντοτε ἀλλ' ἐνδεχομένη καὶ εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ λέγοντος κειμένη) εἰς τὸ παρῳχηκός, ὅταν μάλιστα τεθῶσιν οἱ παρῳχημένοι χρόνοι τοῦ Μέλλω καὶ βούλομαι ὡς ἔμελλον εἰπεῖν—ἔμελλε λέγειν—οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι κτλ.

γ'.) Ὁ μετ' ὀλίγον Μέλλων προσλαμβάνει πολλάκις καὶ τὸ ἦδη· ὁ δὲ παρατατικὸς μέλλων τὸ συνεχῶς ἡ ἀεὶ.

§ β'. Περὶ τῶν ἐγκλίσεων ἀπολύτως.

1. Οἱ χρόνοι κατὰ τὴν ἐν χρόνῳ ἐνέργειαν τῆς ψυχῆς ἐκφέρονται κατ' ἰδίους τρόπους ἕκαστος, οὓς ἐγκλίσεις παρεμπατικὰς ὀνομάζομεν διότι παρεμφαίνουσι πρόσωπον καὶ ἀριθμὸν.

2. Αἱ ἐγκλίσεις αὗται εἶναι πέντε Ὅριστική, Ὑποτακτική, Προστακτική, Εὐκτική καὶ Ἀπαρέμφατος· ἀλλ' ἡ ἀπαρέμφατος ἐκλήθη οὕτως ὡς μὴ παρεμφαίνουσα πρόσωπον καὶ ἀριθμὸν ἀμέσως ὡς καὶ αἱ λοιπαί· ἐπεὶ δὲ ταῦτα ὀρίζονται ὑπὸ τοῦ ῥήματος

ἀφ' οὗ αὕτη ἐξαρτᾶται· δύναται ὅμως νὰ ἀναλυθῇ αὕτη καθ' ἃ εἶδομεν (κεφ. Γ'. § 6.), εἰς τὴν περὶ ἀπαρεμφάτου παράγγραφον εἰς ὑποτακτικὴν ἢ εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἵνα ἢ ὅπως, ἢ εἰς ὀριστικὴν ἢ εἰς εὐκτικὴν· ὅθεν

3. Ἡ ὀριστικὴ τίθεται·

α'.) Ὅταν ἡ ἔννοια εἶναι ἐντελῶς ὀρισμένη, εἴτε ἐπὶ ἀπολύτου καταφάσεως, εἴτε ἐπὶ ἀπολύτου ἀποφάσεως· οἷον ἔχουσι ταῦτα οὕτως, ἢ οὐκ ἔχουσι ταῦτα οὕτως.

β'.) Ὅταν ἦναι μὲν ὑποθετικὴ ἡ ἔννοια, ἀλλ' ὅμως λαμβάνεται ὡς θετικὴ καὶ ὀρισμένη· οἷον Καὶ δὴ καὶ ἀποβαίνομεν.

γ'.) Ὅταν ἐκφράζεται θετικὴ ἐρώτησις· οἷον πότερον μενεΐτε καὶ εἰσὶ σπουδαί, ἢ ὡς πολέμου παρ' ὑμῶν ἐρῶ; (Ξ).

δ'.) Ὅταν ἡ ἐρώτησις ἐξυπακούῃ αὐστηρὰν ἀπαγόρευσιν διὰ τοῦ μέλλοντος χρόνου· οἷον Οὐ μὴ λαλήσεις; — δὲν θὰ σιωπήσῃς;

ε'.) Ἐπὶ ἐρωτήσεων δι' ὧν ἐκφέρεται ἔννοια ὑποθετικὴ· οἷον ἀσθενέστερος εἶ; τοῖς ἀρχουσιν ὑψηλοῦ. (Δμ)

ς'.) Ἐπὶ εὐχῆς περὶ πραγμάτων παρελθόντων· οἷον Εἴθε σοὶ τότε συνεγενόμην.

ζ'.) Ἐκ τῆς εὐχῆς μεταπίπτει καὶ ἡ σημασία τοῦ δυνατοῦ ἐπὶ παρῳχημένων χρόνων ὡς ἔλεγον ἄν, εἶπον ἄν, εἰρήκειν ἄν, μετὰ τοῦ δυνητικοῦ ἄν.

4. Ἡ ὑποτακτικὴ σημαίνει ὅτι ἡ ἐνέργεια ἡ ἐν χρόνῳ ὑποτάσσεται εἰς τὴν Ὀριστικὴν· ὅθεν κυρίως μὲν τίθεται αὕτη ἐν ἐξακτῇ, οὐχ ἥττον ὅμως τίθεται καὶ ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ ὅταν ἡ διάθεσις θεωρεῖται προσδοκωμένη· τίθεται ὅθεν καὶ

α'.) Ἐπὶ τῶν αὐθυποτάκτων λεγομένων σχημάτων· οἷον ἄγωμεν, ἴωμεν, κτλ. ἐν οἷς ὁ λέγων παρακελεύεται καὶ ἑαυτόν.

β'.) Ἐπὶ ἐρωτήσεων ἀπορηματικῶν δηλ. ἐν αἷς ζητεῖται ἡ γνώμη τῶν ἀκροατῶν ἢ ἡ συγκατάθεσις αὐτῶν· οἷον Εἶπω τι τῶν εἰωθότων; — Δέξασθε ἡμᾶς ἢ ἀπίωμεν; Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τίθεται ἐνίοτε καὶ τὸ βούλομαι· οἷον βούλει θῶ;

γ'.) Ἐπὶ ἀγανακτήσεως· οἷον σοὶ γ' ἐγὼ σιωπῶ.

δ'.) Ἐπὶ ἀποτροπῆς ἢ ἀπαγορεύσεως· οἷον Μηδενὶ συμφορὰν

ὀνειδίσῃς· κοινὴ γὰρ ἡ τύχη καὶ τὸ μέλλον ἀόρατον=ὄρα μὴ ὀνειδίσῃς.

5. Ἡ δὲ εὐκτικὴ σημαίνει εὐχὴν καὶ τίθεται

α΄.) Ἐπὶ εὐχῆς μὴ οὐσης μὲν πεπληρωμένης ἀδιάφορον ὅμως καὶ ἐὰν ἔτι πληρωθῇ ἐν τῷ Μέλλοντι· οἷον ἐκτελεῖτο δὴ τὰ χρηστά=εἴθε νὰ ἐκτελεσθῶσι κτλ. Ἐν τῇ τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει λαμβάνει καὶ τὰ μόρια εἰ, εἰ γάρ, εἴθε (παρὰ ποιηταῖς αἶ γάρ, αἴθε)· οἷον εἰ γὰρ γένοιτο.

β΄.) Τίθεται μετὰ τοῦ ἂν, εἰς ἐνδειξιν τοῦ δυνατοῦ· οἷον γένοιτ' ἂν, ὅπερ καλεῖται λόγος δυνητικός ὅστις εἶναι ἀπόδοσις ὑποθετικοῦ λόγου· οἷον βουλοίμην ἂν εἰ μὴ ἀπεκρίνατο· καλεῖται δὲ ὁ λόγος οὗτος καὶ εἰκαστικός ἢ διστακτικός.

γ΄.) Τίθεται ἐπὶ ἐρωτήσεων δι' ὧν ἐρωτᾶται τὸ δυνατόν γενέσθαι· οἷον ἄρα ἐβλήσεις Γοργίας ἡμῖν διαλεχθῆναι;

δ΄.) Ἐπὶ γνωμικῶν· οἷον ἀνὴρ ἄριστος οὐκ ἂν εἴη δυσγενής.

6. Εἰς ὅλας τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις ὑπονοεῖται εὐχὴ πάντοτε καὶ διὰ τοῦτο αὕτη ἐκλήθη εὐκτικὴ.

7. Ἡ δὲ Προστακτικὴ σημαίνει κυρίως πρόσταγὴν εἰ καὶ τὸ σημαίνονμενον αὐτῆς πολλάκις μετατρέπεται καὶ εἰς προτροπὴν καὶ εἰς ἀπαγόρευσιν καὶ εἰς εὐχὴν. Τίθεται δὲ

α.) Ἐπὶ προσταγῆς· οἷον δεῦρ' ἐλθέ.—λάβε, παῖ, λύχνον κτλ.

β΄.) Ἐπὶ ἀπαγορεύσεως· οἷον τὰ μὲν ποιεῖ, τὰ δὲ μὴ ποιεῖ.

γ΄.) Ἐπὶ προτροπῆς καὶ παραινέσεως· οἷον τοὺς μὲν γονεῖς σέβου, τὸν δὲ Θεὸν τίμα· μηδὲνα πρὸ τοῦ τέλους μακάριζε.

δ΄.) Ἐπὶ εὐχῆς ἢ κατάρας· οἷον ἔρρ' εἰς κόρακας.

ε.) Ἐπὶ ἰκεσίας· οἷον τοῦτο ὅμως χάρισαί μου.

ς΄.) Ἐπὶ συγκαταθέσεως, ὡς καὶ τοῦτο ἔστω.

ζ΄.) Ἐπὶ ἐρωτήσεως, ὡς κείσθω νόμος ἡμῖν; (Πλ.)

8. Καὶ οὕτω μὲν αὗται τίθενται καθ' ὅσον ἡ ἔννοια ἐκφέρεται ἀπλῇ καὶ ἀνεξάρτητος. Ἐπειδὴ ὅμως αἱ προτάσεις συνδέονται πρὸς ἀλλήλας διὰ συνδέσμων, ὅπως ἐκφράσωσιν εὐρυτέρας ἐννοίας ἐξ οὗ προκύπτουσιν οἱ λεγόμενοι λόγοι. α΄.) Συμπλεκτικοί· β΄.) διαζευκτικοί· γ΄) συγκριτικοί ἢ παραθετικοί· δ΄.)

ἀντιθετικοί ἢ ἐναντιωματικοί· εἰς αἰτιολογικούς· ζ'.) τελικοί· ζ'.) ὑποθετικοί· ή.) ἀναφορικοί· θ'.) χρονικοί· ι.) συμπερασματικοί· ια.) εἰδικοί· ιβ'.) ἐρωτηματικοί· ιγ') τροπικοί κτλ. Διὰ τοῦτο καὶ αἱ ἐγκλίσεις τίθενται καὶ ἐν συνδέσει ἢ ἐξαρτήσῃ καὶ μὲ διάφορον τῆς ἀρχῆθεν αὐτῶν σημασίαν· ἄλλως δηλ· ἢ ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν ἄλλ' ὡς κατωτέρω θέλομεν ἰδεῖ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Περὶ λόγων ἡτοι συνθέτων προτάσεων οὐσιαστικῶν.

1. Σύνθετος πρότασις κυρίως ὀνομάζεται ἡ οὐσιαστικὴ ἔκφρασις ἢ ἐκ δύο μερῶν συνισταμένη, ἢ παράλειψις τοῦ ἐνὸς τῶν ὁποίων ἢ καθιστᾷ τὴν ἔννοιαν ἐλλειπῇ, ὡς ὅταν εἴπωμεν, Τὰ τε θεῖα διδάξομαι (ἐνθα ἐννοητέον καὶ τό, τὰ τε ἀνθρώπινα) ἢ ἀτελῇ ὡς Σπουδάζω.

2. Διαιροῦνται δὲ αἱ σύνθετοι προτάσεις εἰς Παραλλήλους ἢ ὁμοταγεῖς καὶ εἰς ὑπαλλήλους ἢ ὑποταγεῖς καὶ ὀνομάζονται λόγοι διότι ἐκφράζουσι πλῆρες ἐκ τοῦ λόγου ἀπορρέον διανόημα.

3. Εἰς τὰς ὁμοταγεῖς ἢ παραλλήλους τάσσονται οἱ συμπλεκτικοί, οἱ διαζευκτικοί, οἱ ἐναντιωματικοί καὶ οἱ ἐρωτηματικοί. Εἰς δὲ τὰς ὑπαλλήλους ἢ ὑποταγεῖς, οἱ αἰτιολογικοί, οἱ τελικοί, οἱ ἀναφορικοί, οἱ ὑποθετικοί, οἱ ἐρωτηματικοί, οἱ χρονικοί, οἱ συμπερασματικοί, οἱ εἰδικοί καὶ οἱ τροπικοί.

4. Ὡς δὲ αἱ πτώσεις ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς μεταπίπτουσαι καὶ τῆς οὐσίας τὰς σχέσεις συντελοῦσαι ἀντιπροσωπεύονται διὰ τῆς ὀνομαστικῆς, οὕτω καὶ αἱ ἐγκλίσεις τῶν χρόνων ἀπὸ τῆς Ὀριστικῆς μεταπίπτουσαι λειτουργοῦσι εἰς σχηματισμὸν τῶν συνθέτων προτάσεων, ἢ λόγων, διὰ τοῦτο ἀντὶ νὰ πραγματευθῶμεν περὶ τῶν ἐγκλίσεων ἐν τῷ χρόνῳ πραγματευόμεθα περὶ τῶν χρόνων ἐν ταῖς ἐγκλίσεσιν αὐτῶν καὶ τῆς ἐν χρόνῳ λειτουργίας τῶν ἐγκλίσεων, ἀρχόμενοι ἀπὸ τοὺς συμπλεκτικούς λόγους ἢ συμπλεκτικὰς προτάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Περὶ λόγων.

§ α. Συμπλεκτικοί.

1. Συμπλεκτικοὶ ὀνομάζονται οἱ λόγοι ὁπόταν τὰ μέρη αὐτῶν ἢ κῶλα συμπλέκονται διὰ τῶν συμπλεκτικῶν συνδέσμων, Καί-τε, καί-καί, τε-τε, τε-καί, καταφατικῶς· ἢ διὰ τῶν ἀποφατικῶν οὔτε-οὔτε, μήτε-μήτε, οὐδὲ-μηδέ· ἢ καὶ συμμίκτως διὰ τοῦ οὐ μόνον ἀλλὰ καί. Σημαίνουσι δὲ οἱ τοιοῦτοι συμφωνίαν καὶ προσθήκην καὶ διὰ τοῦτο καλοῦνται παράλληλοι ἢ ὁμοταγεῖς.

2. Ἐκ τῶν συμπλεκτικῶν συνδέσμων ὁ Καὶ ἐνόει εἶτε λόγους, ὁλοκλήρους εἶτε μέρει λόγου· καὶ ἡ ὁμοία ἢ ἀνόμοια. Ἐκ τούτου καὶ διπλασιάζεται καὶ τριπλασιάζεται καὶ τετραπλασιάζεται πολλάκις· τὴν αὐτὴν χρῆσιν ἔχει καὶ ὁ Τε ἀλλὰ μόνον παρὰ ποιηταῖς. Ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ οὔτε ἐνῶ ὁ Τε, συνδέει συγγενῇ καὶ στενῶς συνδεδεμένα, ὡς ἔργα τε ἔπος τε—καὶ ὅλως τὰ τε θεῖα, τὰ τε ἀνθρώπινα οὐκ ἐς μακράν σε διδάξομαι.

3. Τοὺς διὰ τοῦ οὐ μόνον-ἀλλὰ καί, ἐκφερομένους λόγους ὀνομάζουσι κλιμακωτοὺς. Οὗτοι δὲ ποικίλλουσιν ἐν τῷ λόγῳ. Οὕτω τίθεται καὶ τὸ Οὐχ ὅτι ἀλλὰ καί, ὅπερ ἔχει καταφατικὴν ἔννοιαν· οἷον Οὐχ ὅτι ἄνδρες ἀλλὰ καὶ γυναῖκες.

4. Παρατηρήσεις.

α.) Συμπλεκτικὴν ἔννοιαν ἐκφράζουσι καὶ οἱ ἀντιθετικοὶ μὲν-δέ.

β.) Ὁ ἀπλοὺς Καί, ἔχει σημασίαν μεταβατικὴν ἢ προσθετικὴν· ἐπίσης δὲ καὶ ὁ ἀπλοὺς δέ.

γ.) Οἱ συμπλεκτικοὶ σύγκεινται ἐκ πλειόνων κῶλων ἢ ἐκ δύο μόνον.

δ.) Εἰς τοὺς κλιμακωτοὺς διὰ τὴν κατὰ τὴν οὐχ ὅτι-ἀλλὰ καί, ἀποφατικὸν δέον τὴν προστεθῇ καὶ τὸ οὐδὲ· οἷον οὐχ ὅτι τὰ ἐν Εὐρώπῃ ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἐν Ἀσίᾳ.

ε.) Τὸ οὐχ ὅπως-ἀλλὰ, ἐκφράζει ἔννοιαν ἀποφατικὴν, εἶτε προσλαμβάνει τὸ οὐδὲ, εἶτε καὶ μή.

ς'). Ἐπὶ ἀποφατικῆς ἐννοίας λαμβάνονται καὶ τὰ μὴ ὅτι ἀλλά· ἢ μὴ ὅπως ἀλλά· οἷον Μὴ ὅτι ὀρχεῖσθαι, ἀλλ' οὐδὲ ὁρθεῖσθαι ἡδύνασθε.

4. Εἰς τὴν χρῆσιν τὸν ἐγκλίσεων οἱ συμπλεκτικοὶ ἀκολουθοῦσι τοὺς κανόνας περὶ ἀνεξαρτήτων προτάσεων, διότι τὸ δεύτερον κῶλον ἐν αὐτοῖς ἐκφέρεται εἰς τὴν αὐτὴν ἐγκλιν εἰς ἣν καὶ τὸ πρῶτον.

§ 6'. Διαζευκτικοί.

1. Οἱ Διαζευκτικοὶ ἐπίσης εἶναι ὁμοταγεῖς ἢ παράλληλοι· σημκίνουσι δὲ ὅτι ἡ παραδοχὴ τοῦ ἐνὸς ἀποκλείει τὴν τοῦ ἐτέρου ἢ τῶν ἐτέρων κῶλων· διότι συνήθως μὲν οἱ Διαζευκτικοὶ σύγκεινται ἐκ δύο κῶλων ἀλλ' οὐχ ἥττον ἐνίστε καὶ ἐκ τριῶν καὶ ἐκ τεσσάρων· ὡς Ἡ ἐνοῦσα ἐντὸς τῇ περιφερεῖ τούτῳ φαινομένη σῶματι, πάντα δοκιμάζει τὸ τοιοῦτον· ἡποθεν ἔξωθεν σῶμα αὕτη πορισμένη πυρός, ἢ τινος ἀέρος· ἢ τρίτον αὕτη ψιλὴ σώματος οὔσα ποδηγεῖ.—Αὐτοῦ δὲ ἄμεινον ταύτην τὴν ψυχὴν εἴτε ἐν ἄρμασιν ἔχουσα ἡμῖν ἥλιον ἄγει φῶς τοῖς ἀπασιν, εἴτ' ἔξωθεν, εἴθ' ὅπως, εἴθ' ὅπη (Πλτ)· ἐνίστε ὁμῶς ὁ ἐπαναληπτικὸς ἢ, δύναται νὰ παρλειφθῇ ἐκ τοῦ πρώτου ὅρου ὡς δός μοι χρυσὸν ἢ ἄργυρον—δός μοι ἢ χρυσὸν ἢ ἄργυρον, ἀλλὰ τότε περιπίπτει εἰς τὴν σημασίαν τοῦ εἴτε.

2. Ἐκφέρονται δὲ οὗτοι διὰ τῶν Διαζευκτικῶν συνδέσμων ἡ-ἢ, Ἡτοι—ἦτοι, Ἡτοι—ἦ, Εἴτε—εἴτε, Εἴτ' οὖν—Εἴτ' οὖν, ἐάν τε—ἐάν τε, ἄντε—ἄντε, ἦντε—ἦντε.

3. Τούτων δὲ ὁ μὲν ἢ, τίθεται ὅταν ἡ παραδοχὴ τοῦ ἐνὸς ἀποκλείει τὸ ἕτερον ἢ τὰ ἕτερα. Τὸ δὲ ἦτοι, ὅταν ἡ παραδοχὴ τοῦ ἐνὸς εἶναι ἀδιάφορος· ἀλλὰ τοῦ ἦτοι—ἦτοι, ἡ χρῆσις εἶναι σπανία καὶ μὴ δόκιμος· τοῦ δὲ Ἡτοι—ἦ, εἶναι συνήθης· οἷον ἦτοι κρύφα γε ἢ φανερώς (Θ)· ἐνίστε δὲ μετὰ τοῦ εἴτε ἐπαναλαμβάνεται καὶ δις ὁ ἦ· ὡς ἦτοι ἡδονῇ ἢ ὠφελείᾳ ἢ ἀμφοτέρους. (Πλ).

4. Τοῦ Εἴτε—εἴτε ἡ χρῆσις ἐπίσης εἶναι συνήθης ὅταν ἡ παραδοχὴ εἶναι ἀδιάφορος· οἷον εἴτε δικαίως, εἴτε μὴ. Καὶ ἀπαντᾷ

ἐπίσης καί, εἰ—εἴτε, εἴτε—ἦ, ἦ εἴτε. Καί μετὰ τοῦ οὖν, εἴτ' οὖν —Εἴτ' οὖν, καί μετὰ τοῦ καί, εἴτε καί—εἴτε καί κτλ.

5. Ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν τῶν ἐγκλίσεων εἰς τοὺς Διαζευκτικούς ἐπικρατεῖ ὁ αὐτὸς κανὼν ὅστις ἐπικρατεῖ καί εἰς τοὺς συμπλεκτικούς.

§ γ'. Συγκριτικοί.

1. Περὶ τούτων εἶδομεν εἰς τὴν περὶ παραθετικών καὶ διαφορικών παράγραφον ἐν ἐκτάσει. (σελ 61 § θ'.)

§ δ'. Ἀντιθετικοί.

1. Οἱ ἀντιθετικοὶ δηλοῦσιν ἀντίθεσιν. Εἶναι δὲ ἀντίθεσις σχέσις δι' ἧς ἡ ἐνέργεια τοῦ ἑνὸς εἶναι ἀντίθετος τῆς ἐνεργείας τοῦ ἑτέρου· οἷον ἐγὼ μὲν σπουδάζω, σὺ δὲ παίζεις. Ἐν τῇ ἀντιθέσει ἐμφαίνεται διαφωνία ἥτις ἐκφέρεται διὰ τῶν συνδέσμων μὲν—δέ, μὲν—ἀλλὰ, μὲν—ὅμως κτλ.

2. Ἡ ἀντίθεσις ὅμως γίνεται ἐμφαντικωτέρα καὶ διὰ μόνου τοῦ ἀλλὰ, τιθεμένου ἐν τῷ δευτέρῳ κώλῳ τοῦ λόγου· οἷον φαμέν γε που ἀδύνατον εἶναι, ἀλλ' ὅμως συμβαίνει (Πλ). Ἡ καὶ διὰ τοῦ ἀλλ' οὐ· οἷον φιλοσόφους, ἀλλ' οὐ φιλοδόξους κλητέον.

3. Ἀντιθετικῶς τίθεται καὶ τὸ οὐ μὴν ἀλλὰ· οἷον Οὐ μὴν ἀλλ' ἐπέμεινεν ὁ Κύρος μόλις πῶς καὶ ὁ ἵππος ἐξανέστη (Ξ).

4. Ὅταν ἐπαναλαμβάνηται ἡ συνώνυμος τῆς ἀντιθέσεως λέξις ἐν τῷ δευτέρῳ κώλῳ, τότε ὁ δέ, προσλαμβάνει σημασίαν προσθετικὴν.

5. Προσθετικὴν δὲ σημασίαν λαμβάνει ὁ δέ, καὶ ὅταν προηγῇται ὁ καί, τῆς πρώτης λέξεως τῆς ἀντιθέσεως· οἷον καὶ στρατηγὸν δὲ αὐτὸν ἀπέδειξε πάντων ὅσοι εἰς Καστωλοῦ πεδῖον ἀθροίζονται.—Προσέτι καὶ στρατηγόν.

6. Ὅποταν δὲ πλὴν τῆς ἀντιθέσεως ἐκφέρηται καὶ ἐναντίως τότε ὁ λόγος ὀνομάζεται ἐναντιωματικὸς ἐκφερόμενος διὰ τῶν συνδέσμων μὲν—ἀλλὰ, καίτοι—ἀλλ' ὅμως, μὲν—ὅμως, καίπερ

—ὅμως. Ἡ καὶ διὰ τῶν ἐναντιωματικῶν μετοχῶν, οἷον Καίτοι φαρμέν γε που ἀδύνατον εἶναι, ἀλλ' ὅμως συμβαίνει.

7. Οἱ ἀντιθετικοὶ λόγοι συνήθως ἐκφέρονται διὰ δύο κώλων· ἡ δὲ χρῆσις τῶν ἐγκλίσεων βαίνει ἀπὸ ὀριστ. εἰς ὀριστ. ἀπὸ ὑποτακτ. εἰς ὑποτακτ. κτλ. πλὴν τινων ἐξαιρέσεων, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι παράλληλοι ἢ ὁμοταγεῖς· οἷον Ἐκεῖνος μὲν ὤχετο ἀπίων, ἐγὼ δὲ ἐκάθευδον (Λ). Ἐγὼ δὲ σύνειμι μὲν Θεοῖς, σύνειμι δὲ ἀνθρώποις τοῖς ἀγαθοῖς (Ξ).

8. Σημειωτέον ὅμως ὅτι ὁ ἀλλά, τίθεται καὶ ὡς μεταβατικὸς πολλάκις ὅπως καὶ ὁ καί. Ἔτι δὲ καὶ ὅτι πολλάκις τίθεται ἐν τῷ λόγῳ ὁ μὲν, ἄνευ ἐπιφερομένου δέ· ἐπίσης δὲ καὶ ὁ δέ, ἄνευ προηγουμένου μὲν.

§ ε'. Αἰτιολογικοί.

1. Οἱ αἰτιολογικοὶ ἐξηγοῦσι σχέσιν παράγοντος καὶ παραγομένου. αἰτίου δηλ. καὶ αἰτιατοῦ καὶ εἶναι ὑπάλληλοι ἢ ὑποταγεῖς. Τὸ αἷτιον δὲ ἢ παράγον ἐκφέρεται διὰ τῶν μορίων, ἐπειδὴ, ἐπεὶ, ὥς, ὅτι, διότι, γάρ· καὶ εἴτε προτάσσεται, εἴτε ἐπιτάσσεται, πλὴν τοῦ διὰ τοῦ γάρ ἐκφερομένου αἰτίου, ὅπερ συνήθως ἐπιτάσσεται.

2. Σύγκεινται δὲ οἱ αἰτιολογικοὶ ἐκ δύο κώλων· οἷον ἰδεῖν ἐπεθύμει ὅτι ἤκουεν αὐτὸν καλὸν καγαθὸν εἶναι (Ξ).

3. Ἐκφέρεται δὲ τὸ αἷτιον ἔτι καὶ διὰ τοῦ ἅτε καὶ οἷα καὶ ὥς· ὡσαύτως καὶ διὰ τοῦ ἔνεκεν μετὰ πλαγίας πτώσεως· οἷον ἅτε ἀήθους τοῖς Λακεδαιμονίοις γεγεννημένης τῆς συμφορᾶς πολὺ πένθος ἦν (Ξ)· ἢ μάλα μευ καταδάπτειτ' ἀκούοντος φίλον ἦτορ, οἷά φατε μνηστῆρες ἀτάσθαλα μηχανᾶσθαι (Ὅμ) ἔνθα τὸ οἷα σημαίνει καὶ θαυμασμόν.

4. Ἐκφέρεται ἔτι καὶ διὰ τῆς Διὰ εἰς αἰτιατ. οἷον δι' ἀτασθαλίας ἔπαθον. Συχνότερα ὅμως διὰ τῆς διὰ καὶ ὀνοματ. ἀπαρεμφάτου· οἷον ἐπεὶ δὲ οἱ Κερκυραῖοι ἐκ μὲν τῆς γῆς οὐδὲν ἐλάβανον διὰ τὸ κρατεῖσθαι κατὰ γῆν, κατὰ θάλατταν δὲ οὐδὲν εἰσήγετο αὐτοῖς διὰ τὸ κεκρατῆσθαι, ἐν ἀπορίᾳ ἦσαν. (Ξ.)

5. Ἐκφέρεται ἔτι καὶ δι' αἰτιολογικῆς μετοχῆς ὡς (Κεφ. Γ'. § 5' σελ. 47.) εἰδομεν. Οἷον καὶ ἀγανακτοῦσιν ὡς μεγάλων τινων ἀπεστερημένοι, — καὶ τότε μὲν εὖ ζῶντες νῦν δὲ οὐδὲ ζῶντες. (Πλ.)

6. Συνήθης μὲν ἔγκλισις εἰς τὸ αἷτιον εἶναι ἡ ὀριστικὴ μετὰ τοῦ ἐπεί, ἐπειδὴ κτλ. οἷον Ποιητέα ταῦτα ἐπὶ ὑμῖν δοκεῖ· ὅταν ὅμως εἰς τὸ αἰτιατὸν ὑπάρχη χρόνος παρωχημένος τότε τίθεται ἡ εὐκτική· οἷον ἀναστὰς εἶπον ὅτι μοι δοκοῖ κρίνειν τοὺς σιτοπώλας κατὰ τὸν νόμον. (Δυσ.) Καὶ ὅταν ἡ φύσις τοῦ λόγου ἀναφέρεται εἰς τὸ παρελθόν=ὅτι μοι ἐδόκει.

7. Σημειωτέον ὅμως ὅτι καὶ τὰ χρονικὰ ὅτε καὶ ὁπότε λαμβάνονται ἐνίοτε αἰτιολογικῶς· οἷον ὅτε τοῖνυν ταῦθ' οὕτως ἔχει προσήκει προθύμως ἐθέλειν ἀκούειν τῶν βουλομένων συμβουλεύειν (Δμ) ἔνθα ἀντὶ τοῦ ἀφοῦ λοιπὸν ταῦτα οὕτως ἔχουσι, δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν καὶ, Διότι λοιπὸν ταῦτα οὕτως ἔχουσι· μάλιστα ἐπὶ σκέψεων ἀπορρουσῶν ἐκ προηγουμένων λόγων.

§ 5'. Τελικοί.

1. Οἱ Τελικοί ἐξηγουσιν σχέσιν ἐνεργείας πρὸς ἐπιτυχίαν τέλους ἢ σκοποῦ τινος· οἷον σπουδάζω ἵνα σοφὸς γένωμαι, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ὑποταγεῖς ἢ ὑπάλληλοι.

2. Ἐκφέρεται δὲ ἐν αὐτοῖς τὸ δεύτερον κῶλον,

α) Διὰ τῶν τελικῶν μορίων, ἵνα, ὅπως ὡς (παρὰ ποιηταῖς Ὅφρα)· οἷον Γυμναζε σαυτὸν πόνοις ἐκουσίοις ὅπως ἂν δύναιο καὶ τοὺς ἀκουσίους ὑπομένειν (Ἰσ.)—ὅφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω. (Ὁμ.)

β'.) Διὰ τελικῆς ἀπαρεμφάτου οἷον βούλομαι ἐπιδεῖξαι ὑμῖν διὰ βραχέων· καὶ

γ'.) Διὰ τῶν τελικῶν Μετοχῶν· οἷον ἔρχομαι πρὸς τὸν Θεὸν ἀναθήσω τὸ τριδώνιον ἐν ᾧ ἐνερρίγωσα ἔτη τρία καὶ δέκα (Ἀριστοφ.) (σελ. 47. § 5').

3. Τελικοί λόγοι ἐκφέρονται καὶ ἀποφατικῶς διὰ τῶν ἵνα μή, ὅπως μή, ὡς μή, εἰς ὑποτακτ. ἢ εὐκτικήν. ὅταν ἡγεῖται ἐνε-

στῶς ἢ μέλλων ὀριστικῆς· οἷον ὅπως μὴ περιμένητε τοὺς πρέσβεις οὓς ἦτε ἐκπεπομφοτές.

4. Εἰς τοὺς Τελικοὺς λόγους παρῳχημένου χρόνου ἡγουμένου ἐκφέρεται τὸ δεύτερον κῶλον εἰς εὐκτικήν· οἷον ἐμάνθανον ἵνα σοφὸς γενοίμην.—Τοὺς Ὑρκανίους περιμένειν ἐκέλευσεν ἵνα ἅμα ἴοιεν. (Ξ.) Ἀρχικοῦ δὲ ἡγουμένου εἰς ὑποτακτικήν κτλ.

5. Ὅταν ὅμως ἐκφέρηται σχέσεις παρῳχηκότος πρὸς τὸ ἐνεστῶς, τότε καὶ παρῳχημένου ἡγουμένου ἔπεται πάλιν ὑποτακτική· οἷον ἐπράττετο γάρ... ὅπως μὴ περιμένητε τοὺς πρέσβεις. Οὕτω καὶ ἐνεστῶτος πολλάκις ἡγουμένου ἔπεται εὐκτική μετὰ τοῦ ἄν.

6. Ἐνίστε ὅμως καὶ ἐνεστῶτος ἡγουμένου τίθεται ὑποτακτική καὶ ἄνευ τῶν μορίων ἵνα, ὅπως, ὥς· οἷον βούλει μικρόν τι ἀφέλωμαι καὶ τῶν ὀφρύων;—Ἀπορῶ πότερον ὑπολάβω. κτλ.

7. Οἱ Ἀττικοὶ πολλάκις μετὰ τοῦ ὅπως χρῶνται καὶ τῷ ἄν· οἷον ὅπως ἂν ἐκμάθω ἐπὶ ἀοριστολογίας· ἀλλ' οὐχ ἦττον καὶ χωρὶς τοῦ ἄν ἐκφέρουσιν ταύτην· οἷον ὅπως δ' εἰδῶ ποίος τις ἐστι τὴν ὄψιν κτλ. (Λ.)

8. Ὁ σύνδεσμος ὅπως προτιμᾶται τοῦ ἵνα ὁσάκις ἐμφαίνεται ἐκ τῷ λόγῳ τάσις τῆς ψυχῆς πρὸς τι.

9. Ὅταν ὁ ὅπως συντάσσεται πρὸς ὀριστικὴν τότε μεταπίπτει εἰς τροπικὴν σημασίαν.

§ ζ'. Ὑποθετικοί.

1. Οἱ ὑποθετικοὶ ἐξηγοῦσιν ὡσαύτως σχέσιν παράγοντος καὶ παραγομένου, ἀλλ' ὑποθετικῶς καὶ διὰ τοῦτο διαιροῦνται εἰς ὑπὸθεσιν καὶ συνέπειαν· ἢ ἄλλως εἰς πρότασιν καὶ ἀπόδοσιν· οἷον εἰ μὲν εἰσι βωμοί, εἰσι καὶ θεοί. Εἶνε δὲ ἡ ὁμοταγεῖς ἢ ὑποταγεῖς κατὰ τὴν ἀνάγκην.

2. Εἰς τοὺς ὑποθετικοὺς συνήθως ἡ συνέπεια ἐπιτάσσεται, ἀλλ' οὐχ ἦττον ἐνίστε καὶ προτάσσεται· οἷον οὐκ ἄρα ἔτι μαχεῖται, εἰ ἐν ταύταις οὐ μαχεῖται ταῖς ἡμέραις (Ξ)· πρὸς πλείονα ἐμφασιν.

3. Ἐκφέρονται δὲ διὰ τῶν ὑποθετικῶν συνδέσμων εἰ, ἂν, ἐὰν, ἦν, εἰς μίαν τῶν παρεμφατικῶν ἐγκλίσεων καθ' ὠρισμένους κα-
νόνας, ἡ καὶ δι' ὑποθετικῶν μετοχῶν.

4. Ἀνάγονται δὲ εἰς δύο τάξεις τὰς ἐξῆς :

α.) Ὅταν ἡ ὑπόθεσις ἐκφέρηται μετὰ τοῦ εἰ εἰς ὀριστ. ἡ εὐ-
κτικὴν ἐγκλίσιν, ἡ δὲ συνέπεια ἐκφέρηται μετὰ ἡ ἄνευ τοῦ ἂν
εἰς ὀριστ. ἡ εὐκτικὴν ἡ προστακτικὴν ἐγκλίσιν. Καὶ

β.) Ὅταν ἡ ὑπόθεσις ἐκφέρηται μετὰ τοῦ ἂν, ἐὰν, ἦν, εἰς
ὑποτακτικὴν· ἡ δὲ συνέπεια ἐκφέρηται μετὰ ἡ χωρὶς τοῦ ἂν εἰς
ὀριστ. ἡ ὑποτακτ. ἡ εὐκτικὴν.

Α'. Τάξεις.

1. Ἡ πρώτη τάξις περιέχει τοὺς ἐξῆς τύπους:

Α'.) Εἰ ἔστιν ἔν, ἔστιν ἡ ἔσσονται καὶ δύο.

Β'.) Εἰ ἔστι ἔν, ἔστιν ἂν, ἡ ἔσσονται ἂν καὶ δύο.

Γ'.) Εἰ ἔστιν εἰς, εἴησαν ἂν ἡ ἔσοιντο ἂν καὶ δύο.

Δ'.) Εἰ εἴη εἰς, ἔστιν ἡ ἔσται καὶ δύο.

Ε'.) Εἰ εἴη εἰς, ἦν ἂν, ἔστιν ἂν, ἔσσονται ἂν καὶ δύο.

ΣΤ'.) Εἰ εἴη εἰς, εἴησαν ἂν καὶ δύο.

Ζ'.) Εἰ ἦν εἰς, ἦν ἂν καὶ δύο.

Α'. Τύπος.

Εἰ ἔστιν ἔν, ἔστιν ἡ ἔσσονται καὶ δύο.

Ἡ ὑπόθεσις ἐκφέρεται μετὰ τοῦ εἰ εἰς ὀριστικὴν εἴτε ἔνεστ.
εἴτε μέλλοντος· ἡ δὲ συνέπεια εἰς ὀριστ. εἴτε ἔνεστῶτος εἴτε μέλ-
λοντος ἄνευ τοῦ ἂν, ὅταν ἡ μὲν ὑπόθεσις παρίσταται ὡς δυνα-
μὴ νὰ γείνη· ἡ δὲ συνέπεια ὡς ἀναγκαία καὶ ἀναπόφευ-
κτος· οἷον εἰ τὰ τοιαῦτα λέγειν, τοῦτ' ἔστι τὸ λειτουργεῖν,
ὁμολογῶ Μειδίαν ἀπάντων τῶν ἐν τῇ πόλει λαμπρότατον γε-
γενῆσθαι (Δμ).

Ἐπίσης καὶ ἀπὸ Μέλλοντος εἰς μέλλοντα· οἷον Εἰ δὲ δὴ καὶ
δειλίας καὶ ἀνανδρίας ἕνεκα δειχθήσεται πεποιηκώς... ἐγὼ καὶ
τοῦτο διδάξω. Καὶ ἀπὸ Ἐνεστῶτος εἰς Μέλλοντα οἷον Εἰ γὰρ

ἐθέλεις ἐννοῆσαι τὴν γε τῶν ἄλλων ἀνδρίαν καὶ σωφροσύνην δόξει σοι εἶναι ἄτοπος.

2. Ἐνίοτε ὁμως τίθεται τὸ Εἰ εἰς Ὅριστ. ἐνεστ. ἢ δὲ ἀπόδοσις εἰς εὐκτ. ἄνευ τοῦ ἄν· οἶον Εἰ μὲν οὖν ἄλλος τις βέλτιον ὀρᾷ ἄλλος ἐχέτω· εἰ δὲ μὴ, Χειρίσοφος ἡγοῖτο. (Ξ.) Ἐν τῇ περιπτώσει ὁμως ταύτῃ ἡ συνέπεια ἀναφέρεται εἰς δύο ὑποθέσεις καὶ ἀνάγεται εἰς τὰ σχήματα· ἐμφαίνει δὲ εὐχὴν.

Β'. Τύπος.

Εἰ ἐστὶν ἐν, ἔστιν ἂν ἢ ἔσονται ἂν καὶ δύο.

1. Ἡ ὑπόθεσις ἐκφέρεται μετὰ τοῦ Εἰ εἰς ὀριστ. (εἴτε ἐνεστ. εἴτε παρατ. εἴτε μέλλοντος), ἢ δὲ συνέπεια παρίσταται καὶ δυνατὴ καὶ λογικὴ καὶ ἐκφέρεται εἰς ὀριστ. μετὰ τοῦ ἄν· οἶον Σφῶν δ', ὧ τέκνα, εἰ μὲν εἰχέτην ἤδη φρένας, πολλὰ ἂν παρήνουν. (Σοφ. Οἶδ.) Εἰ δὲ ἐν τῇ θαλάσῃ κίνδυνός τις ἦν, εἰς τὴν γῆν δῆλον ὅτι ὤχετο ἂν (Δμ.)

Γ'. Τύπος.

Εἰ ἐστὶν εἰς, εἴησαν ἢ ἔσονται ἂν καὶ δύο.

1. Ἡ ὑπόθεσις ἐκφέρεται εἰς ὀριστικὴν ἐνεστ. παρατ. ἢ ἀορίστου ἢ δὲ συνέπεια εἰς εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἂν ὅταν ἐκφέρηται ἅμα καὶ τὸ δυνατόν γενέσθαι· οἶον Εἰ μετὰ τέχνης ἐχρῆτο, ὥσπερ ἔχει, οὕτως ἂν ἡγήσαιτο (Ξ)—Εἴ μοι καὶ μέσως ἡγούμενοι μᾶλλον ἐτέρων προσεῖναι αὐτὰ πολεμεῖν, ἐπέισθητε, οὐκ ἂν εἰκότως νῦν γε τοῦ ἀδικεῖν αἰτίαν φεροίμην (Πλ.) ἀπὸ παρῶχ. δηλαδὴ εἰς παρῶχ-χμῆνον.

Δ'. Τύπος.

Εἰ εἴη εἰς, ἔστιν ἢ ἔσται καὶ δύο.

1. Ἡ ὑπόθεσις ἐκφέρεται μετὰ τῶν Εἰ εἰς εὐκτικὴν, ἢ δὲ συνέπεια εἰς ὀριστικὴν ἐνεστ. ἢ μέλλοντος· οἶον δεύτερ' ἡγεῖται τὰ τῆς οἴκου διαίτης εἰ πατὴρ τροφὴν ἔχει (Θ).—Εἰ ραθυμία μᾶλλον ἢ πόνων μελέτῃ, καὶ μὴ μετὰ νόμου τὸ πλεῖον ἢ τρό-

πων ἀνδρείας ἐθέλοισιν κινδυνεύειν περιγίγνεται ἡμῖν τοῖς μέλ-
λουσιν ἀλγεῖνοις μὴ προκαμνεῖν (Πλ).

Ε'. Τύπος.

Εἰ εἴη εἷς, ἦν ἄν, ἔστιν ἄν, ἔσονται ἄν καὶ δύο.

1. Ἡ ὑπόθεσις ἐκφέρεται μετὰ τοῦ εἰ, εἰς Εὐκτικήν, ἡ δὲ συνέ-
πεια μετὰ τοῦ ἄν, εἴτε εἰς ἐνεστ. εἴτε εἰς παρατ. εἴτε εἰς μέλ-
λοντα· οἷον Εἰ τὴν δε τὴν πόλιν, ἡ ἐκοῦσαν φίλην ποιήσαιντο, ἡ
ἄκουσαν καταστρέψαιντο, ῥαδίως τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἀρξέιν
ἠγήσαντο (Λυσίας).—Εἰ βουλευθείμεν εἰδέναι μὴ μόνον ποῖοι ἄν-
θρωποὶ εἰσιν ἀλλ' ὅποιοι ὑγιεῖνοι ἡ νοσώδεις, ἄρα ἱκανοὶ ἄν ἡμῖν
ἦσαν διδάσκαλοι οἱ πολλοί; (Ξ). Ἐπὶ συνεπείας ἐκφραζούσης
ἀμφιβολίαν καὶ συνήθως ἐρωτηματικῶς.

Ζ'. Τύπος.

Εἰ εἴη εἷς, εἴησαν ἄν καὶ δύο.

1. Ἡ ὑπόθεσις ἐκφέρεται μετὰ τοῦ εἰ, εἰς εὐκτικήν, ἡ δὲ συνέ-
πεια ἐπίσης εἰς εὐκτικήν μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν ἡ ἀλήθεια τῆς προ-
τάσεως συνεπάγεται καὶ τὴν ἀλήθειαν τῆς συνεπείας· οἷον Εἰ
γὰρ τοὺς κρατοῦντας τοῦ πλήθους ἐπ' ἀρετὴν προτρέψειαν ἀμφο-
τέρους ἄν ὠφελήσειαν (Ισ).

Ἄλλ' ἡ ὑπόθεσις ἐκτὸς τοῦ εἰ λαμβάνει ἐν τῇ τοιαύτῃ περι-
πτώσει πολλάκις καὶ τὸν ἄν· οἷον Τοὺς ἀπαιδεύτους παντάπασιν
ἀρετῆς θαυμάζοιμ' ἄν εἴ τι πλεόν ἄν ὠφελήσειε λόγος καλῶς ρη-
θεὶς εἰς ἀνδραγαθίαν (Ξ).

Ζ'. Τύπος.

Εἰ ἦν εἷς, ἦν ἄν καὶ δύο.

1. Ἡ ὑπόθεσις ἐκφέρεται μετὰ τοῦ εἰ, εἰς παρατ. ἡ ἀόριστον·
ἡ δὲ συνέπεια μετὰ τοῦ ἄν ἐπίσης εἰς παρατατ. ἡ ἀόριστον ὅταν
πρὸς τὴν ἀλήθειαν τῆς ὑποθέσεως εἶναι δυνατὴ καὶ ἡ ἀλήθεια
τῆς συνεπείας. Οἷον, Καὶ γὰρ ἄν εἰ τὸ σῶμα ἔκρινε τοῦ σοῦ Ἄνα-

ξαγόρου ἂν πολὺ ᾔην.—Οὐδ' εἰ γὰρ ᾔην τὸ πρᾶγμα μὴ θεήλατον, ἀκάθαρτον ὑμᾶς εἰκὸς ᾔην οὕτως ἔσν. Καὶ μετὰ τῶν ῥηματικῶν εἰ μὲν τοίνυν αἰσχροὺν τι ἔμελλον ἐργάσασθαι, θάνατον ἄντ' αὐτοῦ προαιρετέον ᾔην (Δμ).

Β'. Τάξεις.

1. "Οταν ἡ ὑπόθεσις ἐκφέρηται μετὰ τοῦ τοῦ ἔάν, ἂν, ᾔην, εἰς ὑποτακτικὴν ἢ συνέπεια ἐκφέρεται εἰς ὀριστ. εἴτε μέλλοντος, εἴτε ἄορ. ἄνευ τοῦ ἂν· οἷον ἔάν ᾔης φιλομαθὴς ἔσει καὶ πολυμαθὴς· ὡς ὀρισμένη καὶ ἀναπόφευκτος.

2. "Οταν ἡ ὑπόθεσις ἐκφέρηται μετὰ τοῦ ἂν, ἔάν, ᾔην, εἰς ὑποτακτικὴν ἢ συνέπεια ἐκφέρεται μετὰ τοῦ ἂν εἰς ὀριστικὴν εἴτε ἔνεστ. εἴτε μέλλοντος· οἷον ἔάν ᾔσι πολλοὶ ἔσονται ἂν καὶ πλεῖστοι· — ἔάν τε μένητε, ἔάν τε ἐξίητε ὁμολογήσεται εἶναι τοιοῦτοι οἷους Μειδίᾳς ὑμᾶς ἀποφαίνει (Δμ).

3. "Οταν ἡ ὑπόθεσις ἐκφέρηται μετὰ τοῦ ἂν εἰς ὑποτακτ. ἢ συνέπεια ἐκφέρεται μετὰ τοῦ ἂν εἰς εὐκτικὴν· οἷον ᾔην γὰρ παρέχωσιν οἱ κναφεῖς χλαίνας πλευρῖτις ἡμῶν οὐδέν' ἂν λάβοι ποτε. (Ἰσοκ.)

4. 'Επὶ παραινέσεως τίθεται ἐν τῇ προτάσει ὁ ἔάν εἰς ὑποτακτικὴν, ἐν δὲ τῇ συνεπείᾳ προστακτικὴ· οἷον 'Ἐάν βούλησθε χειροτονήσατε· ὡσαύτως καὶ ἐπὶ προσταγῆς ἢ παρακελεύσεως.

5. Εἰς τοὺς ὑποθετικούς λόγους ἐν γένει ἡ προσθήκη τοῦ ἂν καθιστᾷ τὴν ἔννοιαν ἀληθῶς ὑποθετικὴν. 'Ενῶ ἡ ἀπουσία αὐτοῦ καθιστᾷ τοῦναντίον τὴν ἔννοιαν τῆς προτάσεως θετικὴν καὶ βεβαίαν.

6. 'Η χρῆσις τῶν παρεμφατικῶν ἐγκλίσεων ποικίλλει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τοὺς ὑποθετικούς λόγους, ἀλλ' οὐδέποτε ἐξέρχεται τοῦ κυρίου σημαινομένου, τῆς μὲν ὑποτακτ. ἐξαρτωμένης ἢ ὑποτασσομένης εἰς τὴν ὀριστ. ἐνέργειαν, τῆς δὲ εὐκτικῆς ὡς ἐκφραζούσης ἐπιθυμίαν καὶ ὑπαγομένης τῇ βουλήτει, τῆς δὲ προστακτικῆς ὡς σημαίνουσας προσταγὴν, προτροπὴν ἢ παραινέσιν.

§ η'. Ἀναφορικοί.

1. Οἱ ἀναφορικοί ἐπίσης εἰσὶν ὑποταγεῖς ἢ ὑπάλληλοι καὶ ἐξηγουῦσιν ἀναφοράν, σχέσιν δηλ. τοῦ ἐπομένου πρὸς τὸ ἡγούμενον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, δι' ἧς ἐπεξηγεῖται τὸ ἀναφερόμενον ἀπὸ τοῦ ἀναφορικοῦ· διότι ἄνευ τῆς τοιαύτης ἐπεξηγήσεως ὁ λόγος μένει ἀτελής καὶ ἀβέβαιος· οἷον οὐκ ἐδιδάξατό σε ὁ πατήρ καὶ ἐπαίδευσεν ἅπερ οἱ ἄλλοι ἐνθάδε παιδεύονται ; (Πλ.)

2. Σύγκεινται ὅθεν ἐκ δύο κώλων, ὧν τὸ μὲν πρῶτον περιέχει ἀντωνυμίαν δεικτικὴν, ἡ δεικτικὸν μόριον καὶ καλεῖται ἀναφερόμενον· τὸ δὲ δεύτερον ἀντωνυμίαν ἀναφορικὴν ἢ ἀναφορικὸν μόριον καὶ καλεῖται ἀναφορικόν· οἷον Ταῦτα, ὧ Κρίτων, ἅπερ αἰεὶ λέγεις (Πλ.).—Οὕτως ἔχειν ὡς ἐγὼ διελήλυθα. (Πλ.).

3. Οἱ ἀναφορικοί λόγοι χρησιμεύουσιν εἰς τὸ νὰ προστίθεται νέα μὲν τις ἰδέα ἀλλ' ἢ προσδιορίζουσα ἢ προσθετικὴ· οἷον Σοὶ δὲ χρὴ μέλειν ἐπιστολάς, ἅς σοι ὁ πατήρ ἐφείτο (Αἰσχ.).

4. Τίθεται δὲ εἰς τὸ ἀναφορικὸν ὀριστικὴ ὁπόταν ἀναφέρηται τοῦτο εἰς ὀρισμένον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, ἢ εἰς ὀρισμένην ιδιότητα· οἷον Ζεὺς ὃς ἐφορᾷ πάντα καὶ κρατύνει. Καὶ

5. Ὑποτακτικὴ μετὰ τῶν πτωτικῶν τε καὶ μοριακῶν ἀναφορικῶν ἐχόντων τὸν ἀοριστολογικὸν ἄν· οἷον ὃς ἄν, ὅστις ἄν, οἷος ἄν, ὅσος ἄν, ὡς ἄν, ὅπως ἄν κτλ. οἷον Οὐδὲν ἄλλο ἔφη ἢ πιόντα περιέναι, ἕως ἄν σου βάρος ἐν τοῖς σκέλεσι γένηται. (Πλ.).—“Α μὲν γὰρ ἄν κτήσωνται στρατευόμενοι κοινά, οἶμαι, ἑαυτῶν ἡγήσονται εἶναι. (Ξ).

6 Ἀλλ' Ὑποτακτικὴ εἰς τὸ ἀναφορικὸν τίθεται καὶ ἐπὶ ἄλλων περιστάσεων οἷον ἐνεστῶτος ἢ μέλλοντος ἡγούμενου· παρῶχημένου ὅμως ἡγούμενου ἢ ἔπεται παρῶχημένος ὀριστικῆς, ἢ ἔπεται εὐκτικῆς. Καὶ

α'.) Ὑποτακτικὴ μὲν ἐπὶ τῶν ἄλλων τίθεται ὅταν ἐκφράζηται ἔννοια Τελικὴ· οἷον εἰς καλὸν ἡμῖν Ἄνυτος ᾧδε παρεκαθέζετο ᾧ μεταδῶμεν τῆς ζητήσεως. (Πλ.).

β'.) Εὐκτικὴ δὲ τίθεται ἱστορικοῦ χρόνου ἡγούμενου ὅταν ἐκ-

φράζεται συνάμα καὶ ὑπόθεσις, ἢ τὸ δυνατόν γενέσθαι· οἷον ἐάν ποτε σοι συμβῇ πταῖσμα, & πολλὰ γένοιντ' ἂν ἀνθρώποις (Δι).

7. Ἀλλὰ καὶ ἄνευ τοῦ ἂν, παρωχημένου ἡγουμένου ὑποθετικῶς, τίθεται εὐκτική σημαίνουσα θετικὴν ἀναφοράν· οἷον Εἰ μὴ ποιησαίμεθ' & Θηραμένης κελεύοι. (Λυσ.). Ὅπως ἐπίσης τίθεται εὐκτική καὶ ἀρχικοῦ χρόνου ἡγουμένου, ὅταν ἐκφέρηται θετικὴ ἀναφορά· οἷον Οὐ ῥαδίόν ἐστιν εὐρεῖν ἔργον ἐφ' ᾧ οὐκ ἂν τις αἰτίαν ἔχοι (Ξ).

8. Οἱ ἀναφορικοὶ λόγοι ἐκφέρονται καὶ δι' ἀναφορικῶν μετοχῶν (ὡς εἶδομεν κεφ. Γ'. § 5'. σελ. 47).

9. Εἰς τοὺς ἀναφορικοὺς κατατάσσονται καὶ οἱ σημαίνοντες ὁμοίωσιν, οἵτινες καλοῦνται ὁμοιωματικοὶ ἢ παραβολικοὶ λόγοι· οἷον ἐσιώπα ὡς πάντας εἰδότας.

§ θ'. Χρονικοί.

1. Οἱ χρονικοὶ εἰσιν ὑποταγεῖς ἢ ὑπάλληλοι καὶ σημαίνουσι χρόνον, ἥτοι σημεῖον χρόνου, καὶ διαιροῦνται ἐπίσης εἰς δύο μέρη, ὧν τὸ μὲν λέγεται προσδιοριζόμενον τὸ δὲ προσδιοριστικόν. Ὁμοιάζουσι δὲ καθ' ὅλα τοὺς ἀναφορικοὺς. Ἐκφέρεται δὲ καὶ εἰς τούτους τὸ δεύτερον κῶλον καὶ διὰ μετοχῆς (Κεφ. Γ'. § 5'. σ. 47).

2. Ὅταν ὁ λόγος ἐκφέρηται σύγχρονος πρὸς τὸ ἀναφερόμενον καὶ ἀναφέρηται εἰς ὠρισμένον χρόνον σημεῖον, τότε εἰς τὸ ἐξαρτώμενον κῶλον δηλ. τὸ προσδιοριστικόν τίθεται ὀριστικὴ μετὰ τοῦ ὅτε, Ὅποτε, ἐπεὶ· οἷον Ὀλίγον πρόσθεν, ὅτε ἐγὼ ἔφην πλουτεῖν ἐγέλασας (Ξ).

3. Τίθεται δὲ καὶ ὑποτακτικὴ μετὰ τῶν μορίων ὅταν, ὁπότεν, ἐπειδάν, ἕως ἄν, εἴτ' ἄν, ἄχρι ἄν, μέχρι ἄν, ἡνίκα ἄν, ὅταν ἀρχικοῦ χρόνου ἡγουμένου ἐν τῷ προσδιοριζομένῳ ὁ λόγος ἀναφέρεται εἰς τὸ παρὸν ἢ μέλλον· οἷον τοῦτο καὶ νῦν ἐτι ποιοῦσιν οἱ βάρβαροι βασιλεῖς ὁπότεν στρατοπεδεύωνται. Ἐνθα ὁ λόγος ἐμφαίνει ἐννοίαν ὑστερόχρονον.

4. Ὅποτεν δὲ ἡ ἐνέργεια ἐμφαίνῃ ἐπανάληψιν, τὸ δὲ ἡγούμενον κῶλον ἐκφέρηται παρωχημένως, τότε ἔπεται τὸ προσδιο-

(Β. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, - ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ).

ριστικόν, ἢ ἐπόμενον κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα εἰς εὐκτικήν· οἷον
Καὶ οἱ μὲν ὄνοι, ἐπεὶ τις διώκοι, προδραμόντες ἂν εἰστήκεσαν καὶ
πάλιν ἐπεὶ πλησιάζοι ὁ ἵππος ταῦτ' ἐποιοῦν (Ξ).

5. Ἐν γένει δὲ τίθεται εὐκτική ὁπόταν ὁ χρόνος ἀναφέρεται
εἰς τὸ παρῳχηκὸς μετὰ τοῦ ὅτε, ὁπότε, ἐπεὶ, ἐπειδὴ, οἷον ὁπότε
Κρήτηθεν ἵκοιτο (Γλ),—ὁπότε λήξειεν αἰείδων.—ἐπειδὴ δὲ ἐκά-
στοις ἔτοιμα γίγνοιτο κατὰ τὸν χρόνον τὸν εἰρημένον, ζυήσεσαν
τὰ δύο μέρη ἀπὸ πόλεως ἐκάστης εἰς τὸν Ἰσθμὸν (Θ). Διότι ἡ
εὐκτική ὡς τροπὴ ἐνεστώτος ἀναφέρεται εἰς τὸ μέλλον κυρίως,
ὡς τροπὴ ὅμως παρατατικῷ ἀναφέρεται εἰς τὸ παρελθόν.

6. Ὅποταν δὲ ὁ λόγος ἐκφέρηται πρωτοχρόνως τότε δὲ κυρίως
λαμβάνονται εἰς τὸ προσδιορίζον τὰ μόρια ἐπεὶ, ἐπειδὴ, ἀφοῦ,
εἰς ὀριστικήν ἢ εὐκτικήν ἔγκλισιν κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα περὶ
τὴν χρῆσιν τῶν ἐγκλίσεων.

§ 1'. Συμπερασματικοί.

1. Οἱ Συμπερασματικοὶ περιέχουσι δύο κῶλα, ὧν τὸ δεύτερον
ἐκφράζει τὴν συνέπειαν τοῦ πρώτου καὶ εἶναι ὑπάλληλοι. Ἐκφέ-
ρουσι δὲ αὐτό :

α'.) Δι' ὀριστικῆς μὲν καὶ τοῦ ὥστε ὅταν σημαίνεται ἔννοια
θετικὴ καὶ οὐχὶ ἀμφίβουλος, εἴτε ὡς γιγνομένη, εἴτε ὡς γενομένη,
εἴτε ὡς γενησομένη: δηλ. εἴτε εἰς τὸ ἐνεστώ, εἴτε εἰς τὸ παρῳ-
χηκὸς, εἴτε εἰς τὸ μέλλον ἀναφερομένη· οἷον ταχὺ δὲ καὶ τὰ ἐν
τῷ παραδείσῳ θηρία ἀνηλώκει ὥστε ὁ Ἀστυάγης οὐκ ἔτ' εἶχεν
αὐτῷ συλλέγειν θηρία. (Ξ.)

β'.) Δι' εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἂν καὶ τοῦ ὥστε, ὅταν σημαίνεται
ἔφσεις ἢ τὸ δυνατόν γενέσθαι· οἷον ὥστε βουλοίμην ἂν χαρίζε-
σθαι σοί.

γ'.) Διὰ προστακτικῆς ἐπὶ παραινήσεως, προσταγῆς, δεήσεως,
καὶ τῶν τοιούτων· οἷον ὥστε μὴ λίαν στένε. — ὥστε θάρσει κτλ.

δ'.) Δι' ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἀπαγορευτικοῦ Μή, ἥτις ἰσο-
δυναμεῖ μὲ προστακτικήν· οἷον ὥστε μηκέτι ἀποκάμῃς σεαυτὸν
σῶσαι—ὥστε οὐ τοῦτο δέδοικα μὴ οὐκ ἔχω ὅ,τι δῶ κτλ.

έ.) Δι' ἀπαρεμφάτου· μάλιστα ὁπόταν ἡ συνέπεια εἶναι ὁμοιόμορφος τῇ ιδιότητι τῆς προτάσεως· οἷοι τοιοῦτοι ἦσαν ὥστε τοὺς ἡμαρτηκότας ἀργύριον λαμβάνοντες ἀφίεναι.—Πολλὰι προσβείαι ἀπήντων καὶ χρήματα ἐδίδοσαν ὥστε μὴ ἐμβάλλειν. (Ξ) Καὶ 5.) Τὸ συμπέρασμα ἐνίοτε ἐκφέρεται καὶ δι' ἱστορικοῦ χρόνου μεταφέρον τὴν ἐνέργειαν εἰς τὸ μέλλον· οἷον ὥστε τί ἂν ἀπετόλμησεν ἐπιχειρῆσαι τοιούτῳ πράγματι; (Λυσ.)

§ ιά. Εἰδικοί.

1. Εἰδικοί ὀνομάζονται οἱ λόγοι ἐκφερόμενοι α.) Διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς· β.) Διὰ τῶν εἰδικῶν ἀπαρεμφάτων. γ.) Διὰ τῶν εἰδικῶν Μετοχῶν. Εἶναι δὲ ὑπάλληλοι. Καὶ

α.) διὰ μὲν τοῦ ὅτι ἐκφέρονται ὅταν ἡ ἔννοια θεωρεῖται πραγματική καὶ ἀνεξάρτητος ἀπὸ τοῦ κυρίου ρήματος· ὡς λέγουσιν ὅτι ἀφίκετο· ἐνθα τὸ ἀφίκετο εἶναι ὠρισμένον καὶ πραγματικόν. Διὰ δὲ τοῦ ὡς, ὅταν ἡ ἔννοια θεωρῇται ἀμφίβουλος καὶ ὑπὸ σκέψιν· οἷον Ἦδεσθε τοῦ δ' ἔνεκα ὡς περιεσσομένους ἡμέας Ἑλλήνων = μὲ τὴν ιδέαν ὅτι θὰ νικήσωμεν. (Ἡρόδ.)

β.) Δι' ἀπαρεμφάτου ὅταν θεωρῇται ὡς γνώμη ἐκ τοῦ κυρίου ρήματος πηγάζουσα· οἷον Οἶμαι γάρ σε ἀκηκοέναι (Πλ). Συμβαίνει δὲ τοῦτο ἐπὶ τῶν δοξαστικῶν οἶσθαι, ἡγεῖσθαι, δοκεῖν, ἐλπίζειν, καὶ ἐπὶ τῶν λεκτικῶν ὅτε ἡ σημασία αὐτῶν ὑπεμφαίνει δόγμα· οἷον σὺ δὲ πολεμίους λέγεις εἶναι ὡς δυσμυρίους. Πλήν τινων ἐξαίρεσεων, ὡς φῆς ὅτι, φασὶν ὡς, φατὲ ὡς, κτλ.

γ.) Διὰ Μετοχῆς ὅταν θεωρῇται ὡς κατηγόρημα ἐνυπάρχον εἰς τὸ ὑποκείμενον· οἷον οὐ συνίσσαν περὶ πράγματος ὀλιγοχρονίου πονοῦντες (Λουκ.).

2. Καὶ εἰς τοὺς Εἰδικοὺς λόγους Ἐνεστῶτος ἢ Μέλλοντος ἡγουμένου ἔπεται εὐκτική κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα· οἷον Πάντες / ὅρις: αριστ: συμφωνοῦσιν οἱ σοφοὶ ὡς νοῦς ἐστὶ βασιλεὺς οὐρανοῦ καὶ γῆς / ὁμοῦται δὲ καὶ εὖ λέγουσι. (Πλ) — Ἐγὼ δὲ ὦν μεираκιον ἡπειλησ' ὅτι ὡς τοὺς δικαίους καὶ σοφοὺς καὶ κοσμίους μόνους βαδισίμην (Ἀρσφ.).

3. Ὅπόταν ὁμως σημαίνεται σχέσις τοῦ παρελθόντος πρὸς

τὸ ἐνεστὼς ἢ μέλλον τίθεται ὀριστική· οἷον ἔλεγον ὅτι ὁ Κύρος τέθνηκεν—ἔλεγεν ὅτι ἄξει—ὑποψία ἦν ὅτι ἄγει αὐτοὺς πρὸς βασιλέα (Ξ)—ὡς γὰρ ἐγὼ ἤκουσά τινος ὅτι ὁ Κλέανδρος μέλλει ἤξειν—ὁ Κλέανδρος ἐλεύσεται.

4. Ἐνίοτε ὁ Εἰδικὸς λόγος ἐκφέρεται καὶ δι' ἀπαρεμφάτου ἐχούσης πρὸ αὐτῆς τὸ ὡς ἢ ὅτι· οἷον ἐκεῖνα μέμνησαι, ἃ ποτε ἐδόκει ἡμῖν, ὥς, ἅπερ δεδώκασιν οἱ θεοί, μαθόντας ἀνθρώπους βέλτιον πράττειν, ἢ ἀνεπιστήμονας αὐτῶν ὄντας.—ὡς, ἐπεὶ οἱ βάρβαροι ἀπίσωσι τὰ τοξεύματα, τὸν ἥλιον ὑπὸ τοῦ πλήθους ἀποκρύπτειν (Ἡρ). κτλ.

5. Ἐπὶ τῶν δοξαστικῶν ρημάτων τιθέμενον τὸ ὡς, καθιστᾷ τὴν σημασίαν ἀμφιβολὸν καὶ ψευδῆ· οἷον λέγει ὡς ἡμεῖς ἤλθομεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ὅστρακον φέροντες (Λυσ).

§ ιβ'. Ἐρωτηματικοί.

1. Οἱ ἐρωτηματικοὶ εἶναι ὁμοταγεῖς ἢ παράλληλοι πλὴν τινων περιστάσεων καὶ ἐκφέρονται

α.) Διὰ τῶν ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν· οἷον Τίνα γραφὴν σε γέγραπται; (Πλ).

β.) Διὰ τῶν ἐρωτηματικῶν ἐπιρρημάτων· οἷον Πῶς γὰρ οὐ;—Πῶς διαφέρει; κτλ. καὶ

γ.) Διὰ τῶν μορίων οὐ, οὐκουν, ἄρα, μῶν, μὴ καὶ ἦ. Καὶ

2. Διὰ μὲν τοῦ οὐ καὶ οὐκουν, ἐκ τῶν μορίων, γίνεται ἡ ἐρώτησις ὅταν αἰτῇται ἀπάντησις καταφατική· οἷον οὐ νυ καὶ ἄλλοι ἔασι;—οὐ τοῦτο δειμαίνεις πλέον;—οὐκ ἐρεῖς; κτλ. Οὕτω καί, οὐκουν πόροις ἂν τὴν δε δωρεὰν ἐμοί; (Αἰσχ). Διὰ δὲ τοῦ ἄρα, ὅπερ συνήθως μὲν σημαίνει ἀμφιβολίαν ἀλλ' οὐχ ἥττον καὶ βεβαιότητα, γίνεται ἡ ἐρώτησις ὅταν αἰτῇται ἀπάντησις ἀποφατική· οἷον ἄρ' οὐν μὴ καὶ ἡμῖ. ἐναντιώσεται; (Ξ)—οὐχί. Ἐνίοτε ὅμως ἡ ἀποφατικὴ γίνεται καταφατικὴ. Ἀναφέρεται δὲ τὸ ἄρα καὶ εἰς διπλὴν ἐρώτησιν ὑπὸ τὴν τοιαύτην ἔννοιαν τῆς καταφάσεως· οἷον ἄρα τὸ ὅσιον, ὅτι ὅσιόν ἐστι φιλεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν, ἢ ὅτι φιλεῖται ὅσιον ἐστίν; (Πλ)—ἄρ' οὐν δῆλός ἐστιν ὁ φιλό-

σοφος ἀπολύων τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῆς τοῦ σώματος κοινωνίας; (Πλ)
 Διὰ δὲ τοῦ Μῶν γίνεται ἡ ἐρώτησις, ὅπερ ἐπίσης σημαίνει ἀμφι-
 βολιάν, ὅταν αἰτῆται ἀπάντησις ἀποφατική· οἷον Μῶν τι ἡδί-
 κηκας τὸν πατέρα ἢ τὴν μητέρα; Μὰ Δι', οὐκ ἔγωγε, ἔφη (Πλ).
 Ἰσοῦται δὲ τοῦτο μὲ τὸ μήπως ἢ ἴσως ἐν ἐρωτήσει· ὡς μὴν δοῦ-
 λος ὢν; — ἴσως διότι εἶναι δοῦλος; Διὰ δὲ τοῦ Μῆ ὅταν ἐν τῇ
 ἐρωτήσει ἐμφαίνεται ἀμφιβολία καὶ εὐχὴ ἵνα ἡ ἀπάντησις γένη-
 ται ἀποφατική· οἷον Μῆ τι νεώτερον ἀγγέλλεις; — Μὴ οὖν ἐγὼ
 ληρῶ; (Πλ).

3. Οἱ ἐρωτηματικοὶ λόγοι ἐκφέρονται πολλάκις καὶ ἄνευ τῶν
 ἐρωτηματικῶν ἐπιρρημάτων, καὶ ἄνευ τῶν ἐρωτηματικῶν ἀντω-
 νυμιῶν, ἀλλὰ δι' ἄλλων μορίων· ὡς Ἄλλ' ἐξελξ με κούδεν αἰδέ-
 σει λιτάς; (Εὐρ) — Εἴτα οὐκ αἰσχύnei, ὦ Σώκρατες, τοιοῦτον
 ἐπιτηδεύμα ἐπιτηδεύσας; ἐξ οὗ κινδυνεύεις νυνὶ ἀποθανεῖν; (Πλ).
 Καὶ χωρὶς τούτων ὡς, Πράττεται δὲ τὸ μὲν ὑπὸ σωφροσύνης, τὸ
 δὲ ὑπ' ἀφροσύνης; — Ναί. (Πλ).

4. Διὰ τοῦ ἦ, γίνεται ἡ ἐρώτησις ὅταν ὑπεμφαίνηται μὲν πι-
 θανότης περὶ τῆς ἀληθείας, ἐρωτᾶται ὁμῶς πρὸς ἐξακριβώσιν αὐ-
 τῆς· ἡ δὲ ἀπάντησις ἔπεται καταφατική· οἷον, ὦ τέκνον, ἦ πάρε-
 στον; (Σοφ) — Μανίαν γὰρ ἐφήσαμεν τὸν ἔρωτα εἶναι, ἦ γὰρ; —
 Δὲν εἶναι οὕτω; ἔνθα ἐξυπακούεται τὸ Ναί. Ἐπίσης δὲ ἐρωτη-
 ματικῶς τίθεται καὶ τὸ ἦ, ἀλλ' ἐπὶ πλαγίας ἐρωτήσεως· ὡς οὐ
 δοκεῖ σοι τῶν τοιούτων διαφέρει τὰ ἐκούσια τῶν ἀκουσίων, ἦ ὁ
 μὲν ἐκὼν πεινῶν, φάγοι ἄν, ὅποτε βούλοιο; (Ξ) — ὡς μάλλον
 δῆλον γένηται, ἦ ἐπιμέλῃται ὡς ἂν βέλτιστοι εἰ οἱ πολῖται.
 (Ξ). Σημειωτέον δὲ ὅτι, ἐρωτηματικῶς τίθεται ἐν τῇ λόγῳ καὶ
 τό, τί δῆτ' ἄν;

5. Ἡ ἐρώτησις εἶναι ἡ ἀπλή ἢ σύνθετος· καὶ ἀπλή μὲν λέγε-
 ται ὅταν γίνηται ἐν μόνον ἐρώτημα, σύνθετος δὲ ὅταν πλείονα
 τοῦ ενός. Ἐτι δὲ λέγεται καὶ ἀπόλυτος καὶ ἐξαρτωμένη. Καὶ ἀπό-
 λυτος μὲν λέγεται ὅταν κεῖται καθ' ἑαυτὴν εἰς τὸν λόγον· ἐξαρ-
 τωμένη δὲ ὅταν προσαρτᾶται ὡς ἀκολούθημα ἐτέρου λόγου, ὅτε
 λέγεται καὶ πλαγία ἐρώτησις, ἢ πλάγιος ἐρωτηματικὸς λόγος,

ἐκπερόμενος διὰ τοῦ ὅστις, ὁπότερος, ὅπου, ὁπότε, ὅπως, εἵτις κτλ.

6. Ἐπὶ καταφατικῆς ἀπαντήσεως ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα μεταχειρίζεται τὸ Ναί, πάνυ μὲν οὖν, Παντάπασι μὲν οὖν, Κομιδῇ μὲν οὖν, Πάνυ γε, Παντάπασί γε, Μάλιστα γε, Πῶς γὰρ οὐ; Μεταχειρίζεται δὲ ἐτι καὶ τὰ ῥήματα φημί, ἔστι καὶ ἔστω. Ἐπὶ ἀποφατικῆς δὲ τὰ οὐ, οὐ φημί, οὐκ ἔστι.

7. Ἐπὶ ἀπολύτου ἐρωτήσεως, εἴτε ἀπλῆς εἴτε συνθέτου οὔσης, ἡ ἔννοια ἐκφέρεται κατὰ τὴν αὐτὴν ἔγκλισιν καθ' ἣν ἤθελε τεθῇ καὶ ἄνευ ἐρωτήσεως· οἷον Ἔστι ταῦτα; Ἔστι ταῦτα. Ὅρᾳς; Ὅρᾳς.

Τίθεται δὲ

α'.) Ὅριστικὴ ὅταν ἐρωτᾶται ὀρισμένως περὶ ὄντος γενομένου ἢ γενησομένου, εἴτε καταφατικῶς εἴτε ἀποφατικῶς· οἷον Τίς οὐτος ἐστ' ἀδελφέ; κτλ.

β'.) Ὑποτακτικὴ δὲ ὅταν ἐρωτᾶται περὶ τοῦ δέοντος γενέσθαι· οἷον πῶς μάχωμαι θνητὸς ὧν θεία τύχη; (Σ).

γ'.) Εὐκτικὴ ὅταν ἐρωτᾶται περὶ τοῦ δυνατοῦ γενέσθαι· οἷον πῶς ἂν εἰδείην σαφῶς;

8. Εἰς τοὺς ἐρωτηματικούς λόγους τίθεται καὶ ὑποτακτικὴ ἀνεξαρτήτως ἐπὶ περιστάσεων, ἐν αἷς ἤθελε τεθῇ ὑποτακτικὴ καὶ ὅτε οὐδεμία ἐρώτησις ὑπάρχει· οἷον τί εἶπω; Εἶπω τι. Πῶς εἶπω; Εἶπω πῶς. Συμβαίνει δὲ τοῦτο ἐπὶ τῶν αὐθυποτάκτων σχημάτων ἢ ὅταν ἐκφέρηται ἀπορία· οἷον ἄγωμεν; ἄγωμεν. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ ἀπορηματικοὶ λόγοι ἀνάγονται εἰς τοὺς ἐρωτηματικούς.

9. Ἐπὶ ἐξαρτωμένης δὲ ἐρωτήσεως τίθεται

α'.) Ὑποτακτικὴ ἀρχικοῦ χρόνου ἡγουμένου· οἷον οὐκ ἔχω ὅ, τι ἀποκρίνωμαί σοι (Πλ).—βουλεύομαι πῶς σε ἀποδρῶ. (Ξ)

β'.) Εὐκτικὴ παρφηγμένου χρόνου ἡγουμένου· οἷον ἡ μῆτηρ διηρώτα τὸν Κύρον πότερον βούλοιο μένειν ἢ ἀπιέναι (Ξ). Ἡ ἀκρίβεια ὅμως αὕτη δὲν τηρεῖται ἰδίως ἐπὶ ὑποθετικῶν ἐρωτήσεων οἷον ἐρωτῶμεν εἰ παραδοῖμεν.

10. Ἐπὶ ἐξαρτωμένης ἐρωτήσεως πολλάκις ἀντὶ τῶν συσχετιζόντων ἀντωνυμιῶν ἢ ἐπιρρημάτων ὅπου, ὁπότερος, ὅστις, ὁπότε,

ὅπως κτλ. Τίθενται καὶ τὰ ἀπλᾶ τίς, πότερος, ποῦ, πότε, πῶς, κτλ.

11. Διακοπτομένης πολλάκις τῆς σειρᾶς τῆς διηγήσεως τίθεται ὀριστική μετὰ τοῦ ἐρωτηματικοῦ μόνον σημείου, ἐπὶ συνθέτου, ἢ πλαγίας ἐρωτήσεως· οἷον Εἰ ἔροιτό τις ἡμᾶς, εἰρήνην ἄγετε; ὅπερ συμβαίνει ἐπὶ τῶν διπτῶτων μάλιστα ῥημάτων.

12. Πολλάκις ὁ ἐρωτηματικὸς λόγος ἀποκλίνει πρὸς τὸν διαζευκτικὸν μεθ' οὗ ἀφομοιοῦται διὰ τοῦ εἴτε—εἴτε· οἷον ἐβουλεύοντο, εἴτε κατακαύσωσιν ἐμπρήσαντες τὸ οἶκημα, εἴτε τι ἄλλο χρήσωνται.

§ ιγ'. Τροπικί.

1. Οἱ τροπικοὶ λόγοι ἐπίσης εἶναι ὑπᾶλληλοι καὶ ἐκφράζουσι τὸ ποιὸν ἢ τὸν τρόπον. Εἶναι δὲ μετὰπτωσίς τις ἀπὸ τῶν τελικῶν λόγων καὶ ἐκφέρονται ἢ διὰ τῶν τροπικῶν μετοχῶν, ἢ διὰ παρεμφατικῶν ἐγκλίσεων μετὰ τοῦ τροπικοῦ ὅπως· οἷον Σεύθης κελεύει Ξενοφῶντα προθυμεῖσθαι ὅπως διαβῇ τὸ στράτευμα. (Ξ)

2. Καὶ εἰς τοὺς τροπικοὺς ἐπικρατεῖ ὁ αὐτὸς κανὼν ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν τῶν ἐγκλίσεων, ὅστις ἐπικρατεῖ καὶ εἰς τοὺς τελικοὺς λόγους ἢ εἰς τοὺς ἐρωτηματικούς, ὅταν ἡ ἔννοια προσεγγίζῃ εἰς τὰς πλαγίας ἐρωτήσεις· οἷον κατὰ ταυτὸν ἵναί πάντας ὅπως ἂν αὐτὸν ὀρέωσι σπουδῆς ἔχοντα. (Ηρ.)—Ἐὰν δὲ ἔλθῃ, μηχανητέον ὅπως ἂν διαφύγῃ καὶ μὴ δῶ δίκην. (Πλ.)—Ὅπως ἀσφαλῶς θηρῶν ἱππέας τε προσέλαβε πολλοὺς καὶ πελταστάς. (Ξ).

3. Οἱ Τροπικοὶ λόγοι συμπληροῦσι τὰ ῥήματα· βουλευέσθαι, σπουδάζειν, παρασκευάζεσθαι, πάντα ποιεῖν, μηχανᾶσθαι, σκοπεῖν κτλ. Ἔτι δὲ καὶ τὰ ἐπιμελεῖσθαι, φροντίζειν, ὀρᾶν, ὡς ἐπεμέλετο ὅπως μήποτε εἰσίοιεν (Ξ). Ἐκφέρονται δὲ συνήθως εἰς μέλλοντα ὀριστικῆς· ὡς βουλευέται ὅπως μήποτε ἔσται τῷ ἀδελφῷ (Ξ)· σπανίως δὲ εἰς ἐνεστώτα ὑποτακτικῆς ὅταν ὁ ἐνεστώς ἀναφέρηται εἰς τὸ μέλλον· ἢ εἰς ἀόριστον ὑποτακτ. οἷον περιφραζώμεθα πάντες νόστον ὅπως ἔλθῃσι ("Ομ).

§ ιδ'. Παρατηρήσεις.

1. Δευτερεύοντες λόγοι καὶ ἐπεξηγηματικοὶ εἰσιν οἱ ἐξῆς :

α'.) Οἱ ὁμοιωματικοὶ οἱ ἐκφερόμενοι διὰ τοῦ, οὕτως—ὥς, ἢ ὅπως—ὥς· οἷον Οὕτω νικήσαιμι γ' ἐγὼ καὶ νομιζοίμην σοφός, ὥς ὑμᾶς ἡγούμενος θεατὰς δεξιούς· πρώτους ἡξίωσ' ἀναγεῦσ' ὑμᾶς —Κυνδυνεύει ὥς πρὸς ἀστρονομίαν ὄμματα πέπηγεν ὥς πρὸς ἐναρμόνιον φορὰν ὧτα παγῆναι.

β'.) Οἱ ὀρικοὶ οἵτινες ἀναφέρονται ὥς εἰς λόγος προσδιοριστικὸς εἴτε τοῦ ὑποκειμένου εἴτε τοῦ ἀντικειμένου, οὕτινος τὴν θέσιν καταλαμβάνουσι καὶ ἐκφέρονται συνήθως εἰδικῶς.

γ'.) Οἱ Διηγηματικοὶ οἵτινες μεταπίπτουσιν ἀπὸ τῶν εἰδικῶν ὅταν ἡ ἰδέα παρίσταται λεγομένη οὐχὶ ὑπὸ τοῦ λαλοῦντος ὥς ἰδέα αὐτοῦ, ἀλλ' ὥς ἰδέα ἣν ὁ λαλῶν μεταχειρίζεται ὥς ξένην. οἷον ἦκεν ἄγγελος λέγων ὅτι λελοιπῶς εἴη Συέννεσις τὰ ἄκρα (Ξ).

δ'.) Οἱ Δυνητικοὶ οἵτινες μεταπίπτουσιν ἀπὸ τῶν ὑποθετικῶν λόγων καὶ τίθενται ὅπως καὶ ἐν τῷ ἀπολύτῳ λόγῳ μετὰ τοῦ δυνητικοῦ Ἄν, ἐπεξηγηματικῶς καὶ συνοδεύουσι πάντας τοὺς ἄλλους λόγους πρὸς ἔκφρασιν τοῦ δυνατοῦ· οἷον ἀπεκρίνατο Κλεά-νωρ ὅτι πρόσθεν ἂν ἀποθάνοιεν, ἢ τὰ ὅπλα παραδοῖεν (Ξ). Ἐκφερόνται δὲ εἰς Εὐκτικὴν συνήθως.

ε'.) Οἱ ἀπορηματικοὶ οἵτινες εἶναι ἐρωτηματικοὶ λόγοι μετ' ἀπορίας ἐκφερόμενοι. Τὸ τὴν ἀπορίαν δὲ σημαίνειν ῥῆμα λαμβάνει συμπλήρωμα πλάγιαν ἐρώτησιν ἐκφερομένην διὰ τινος τῶν συνθέτων ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν ἢ ἐπιρρημάτων, ἢ καὶ διὰ τοῦ εἴ τις· Οἷον ἀπορῶ ὅστις ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ἢ εἴ τις ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος οὗτος.

ς'.) Ἀοριστολογικοὶ οἵτινες μεταπίπτουσιν ἐκ τῶν ἀναφορικῶν καὶ ἐκφέρονται μετὰ τοῦ ἀριστολογικοῦ ἄν, ἢ τοῦ ποτέ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

§ α. *Περὶ τῶν ἀρνητικῶν Οὐ, Μή, Οὐδέ, Μηδέ.*

1. Τῶν μορίων τούτων ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ τὸ μὲν οὐ, ἐκφράζει τελείαν ἄρνησιν μεθ' ὀριστικῆς· οἷον οὐ θέλω, οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν κτλ.

2. Τὸ δὲ Μή, ἐκφράζει ἄρνησιν ἐξαρτωμένην ἀπ' ἄλλου ἀμφίβολον, διὰ τοῦτο καὶ τίθεται ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ μόνον ἐπὶ ἀπαγορεύσεως· οἷον Μή λέγε ταῦτα· ἐνῶ ἄλλως τίθεται ἐν ἐξακρτήσιν· ὡς Οὐ λήψομαι εἰ μὴ σὺ κελεύεις· ἢ ἐπὶ αὐθυποτάκτων σχημάτων· οἷον μὴ φοβηθῶμεν, μὴ ἐλπίσωμεν.

3. Τὸ οὐ ἐπὶ ἀνεξακρτήτου ἐρωτήσεως τιθέμενον ἀπαιτεῖ θετικὴν ἀπάντησιν συνήθως· οἷον οὐ καὶ σὺ αὖ ὁμολογήσεις μηδὲν ὑπ' ἐμοῦ ἀδικεῖσθαι· Ἄλλ' ἀνάγκη, ἔφη, εὐδαίμονας δὲ δὴ λέγεις οὐ τοὺς τάγαθὰ καὶ καλὰ κεκτημένους; (Πλ). Ἐνίοτε ὅμως παρ' ἐλπίδα ἀπαντᾷ καὶ ἀποφατικὴ ἀπάντησις ἐπὶ διαφορᾷ γνωμῶν.

4. Καὶ τὸ Μή καὶ τὸ μηδὲ ἔτι τίθενται ἐπὶ ἀπολύτου ἐρωτήσεως, τότε ὅμως ἐννοεῖται ἀπάντησις ἀποφατικὴ, ἢ ἀπειλή, ἢ δισταγμός· οἷον Μή καὶ σὺ ἡδέα ἄττα καλεῖς κακὰ καὶ ἀνιαρὰ ἀγαθὰ; (Πλ). ἐνταῦθα ὑπονοεῖται τὸ οὐχί. Τὸ δὲ μὴ, τίθεται ἀπολύτως καὶ ἐπὶ εὐχῆς· οἷον Μή γένοιτο.

5. Ἀλλὰ καὶ μετ' εὐκτικῆς τίθεται τὸ οὐ καὶ οὐδέ, ὁπότεν ἡ μὲν ἄρνησις εἶναι ὀριστικὴ, ὁ δὲ λόγος δυνητικός· οἷον οὐκ ἂν γένοιτο ταῦτα.

6. Τὸ Μή, ἔχει πρὸ αὐτοῦ πάντοτε ἐν ἐξακρτήσιν ἓνα τῶν εἰ, εἰάν, ἥν, ὅταν, ἐπειδάν, ἕως ἂν, συνδέσμων. Σπανίως δὲ τίθεται μετὰ τοῦ ὅτε καὶ ὁπότε καὶ μάλλον ὅταν ταῦτα περιπίπτωσιν εἰς τὴν ἀοριστολογικὴν σημασίαν, ἢ τὴν τῆς ἐξαίρεσεως· οἷον οὕτε τέφρῃ σπένδεις Θεῶν ὅτι μὴ Διὶ (Ὅμ).

7. Τὰ ἀποφατικὰ δὲ ταῦτα πολλάκις προσλαμβάνουσι καὶ

τὸ ἀόρ. τί, οἶον οὐ τι, μή τι καὶ τότε ἰσοῦνται τῷ κατὰ τι, καθ' ὅτι οὖν. Προσλαμβάνουσι δὲ τό τι καὶ τὰ οὔτε καὶ μήτε· οἶον οὔτε τι, *Μήτε τι* κτλ. οἶον οὐ τι τοῦτο θαῦμ' ἐμοί (Σοφ).

§ β'. *Περὶ τοῦ Οὐ (οὔτε) ἐν ἐξαρτήσει.*

1. Τὸ οὐ, τίθεται ἐν ἐξαρτήσει :

α.) 'Επὶ διηγηματικῶν ἤτοι ἐκθετικῶν λόγων, διὰ τοῦ ὅτι ἡ ὥς ἐκφερομένων ὥς εἶδμεν· (σελ. 104. κεφ. Ζ'. § ιδ'.) καὶ ἡ εἰς ὀριστ. ἡ εἰς εὐκτικήν· ἔγκλισιν· οἶον λέγουσιν ὅτι οὐκ ἐπὶ τούτῳ ἔρχονται. — 'Ἐλεξεν ὅτι οὗτος μὲν διὰ ταῦτα οὐ φαίη εἰδέναι (Ξ).

β.) 'Επὶ τῶν διὰ τοῦ ὅτι ἡ ὥς· ἔτι δὲ καὶ διὰ τῶν, Διότι, ἐπειδὴ, γὰρ ἐκφερομένων αἰτιολογικῶν· οἶον οὐ γὰρ Θέμις τὸν Τισσαρέρνην τὰς τε ναῦς ταύτας οὐ κομίζειν καὶ τροφήν ὅτι οὐ ξυνεχῶς οὐδ' ἐντελῇ διδούς κακοῖ τὸ ναυτικόν (Θ).

γ.) 'Επὶ τῶν ἀναφορικῶν λόγων ὅταν οὗτοι ἀναφέρωνται εἰς ὠρισμένον τι καὶ βέβαιον· οἶον Πρωταγόραν ὃν οὔτε γινώσκεις — 'Εκφυγὼν δ' ἔχει τοσοῦτον ἄλγος οὐ ποτ' οὐ λελήσεται (Εὐρ).

δ.) 'Επὶ τῶν χρονικῶν ἀλλὰ σπανιώτερον· οἶον "Οτε οὐδὲν ἦν ἐρευνῶσι πλέον — ὅτε οὐδὲ βοὸς ἐτολμῶμεν γεύεσθαι (Πλ.) κτλ.

ε.) 'Επὶ τῆς εἰδικῆς ἀπαρεμφάτου· οἶον λέγουσιν οὐκ εἶναι. — "Αν δ' αὖ εὖ γένηται οὐ μεμνησθαί σε φασιν (Ξ).

ς.) 'Επὶ τῶν ἐρωτηματικῶν λόγων· ὅταν ὁ λόγος ἀναφέρηται εἰς ὠρισμένον πρόσωπον, ἢ πρᾶγμα, ἀλλὰ πλαγίως· οἶον Πῶς οὐ δεῖ δεδιέναι, μὴ τοσαύτης ἐπιδόσεως γιγνομένης, τελευτῶντες εἰς τραχύτερα πρᾶγματα τῶν τότε γιγνομένων ἐξοκείλωμεν;

ζ.) 'Επὶ τῶν ἀντιθετικῶν λόγων ἐν οἷς τὸ δεύτερον κῶλον ἐκφερόμενον ἄνευ ἀντιθετικοῦ συνδέσμου φαίνεται ὑπάρχον καθ' ἑαυτὸ καὶ οὐχὶ ἐν ἐξαρτήσει· οἶον σὺν ἄρα τοῦργον οὐκ ἐμὸν κεκλησεται. — Οὐ δέδοικα μὴ οὐκ ἔχω ὅ, τι δῶ . . . ἀλλὰ μὴ οὐκ ἔχω ἱκανοὺς οἷς δῶ (Ξ).

2. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὁμοίωσιν ἐκφραζόντων λόγων, τῶν διὰ τοῦ ὥς ἡ ὥσπερ ἐκφερομένων τίθενται τὸ οὐ, ἔτι δὲ καὶ ἐπὶ τῶν διὰ τοῦ ὥστε ἐκφερομένων συμπερασματικῶν. Πάντοτε ὅμως ἡ

ἄρνησις εἶναι θετική· οἷον ὥστε οὐ τοῦτο δεδοικα (Ξ)—ὥστε οὐ πολλοῦ ἄξιαί εἰσιν (Πλ).

§ γ'. *Περὶ τοῦ Μὴ (μήτε) ἐν ἐξαρτήσει.*

1. Ἐν ἐξαρτήσει λόγου τίθεται τῇ Μή :

α.) Ἐπὶ τῶν ὑποθετικῶν λόγων· οἷον εἰ μὴ φυλάξης τὰ μικρὰ ἀπολεῖς τὰ μεῖζονα. — Εἰ μὴ καθέξεις γλώσσαν ἔσται σοι κακόν (Εὐρ).

β.) Ἐπὶ τῶν τελικῶν λόγων οἷον ὅπως τὰ ὅπλα μὴ αἴσθησιν παρέχοι . . . — ὅπως μὴ σεαυτὸν οἰκτιεῖς πότέ. (Αἰσχύλ).

γ.) Ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν ἐχόντων ἢ μὴ τὸν ἀοριστολογικὸν ἄν, ὡς ἀναφερομένων εἰς ἀόριστόν τι καὶ ἀβέβαιον· οἷον Κωφὸς ἀνὴρ τις δς Ἑρακλεῖ στόμα μὴ παραβάλλῃ (Πλ) = δς ἂν μὴ παραβάλλῃ.

δ.) Ἐπὶ τῶν χρονικῶν, ἀλλὰ σπανίως, καὶ μάλιστα ὅταν ἐκφέρηται καὶ δισταγμός οἷον ὅτε μὴ αὐτός γε κελεύοι· — ὁπότε μὴ φαῖεν ἀπάγοντες ἀπέκτεινον (Θ).

ε.) Ἐπὶ τῶν ἐρωτηματικῶν ὅταν ἡ ἐρώτησις γίνεται ἀορίστως ἢ ἐκφράζεται ἀπορία· οἷον Δεῖ με παραγενέσθαι ἢ μὴ ; = Ἔδοξεν ὀρᾶν ὅτῃ τρόπῃ τὰ πράγματα μὴ ἀνεθήσεται (Θ).

ς.) Ἐπὶ τελικῆς ἀπαρεμφάτου· οἷον ἐδέοντο μὴ περιορᾶν. — Συμβουλεύω σοι μὴ ἀφαιρεῖσθαι ἃ ἂν δῶς (Ξ).

2, Τίθεται ἔτι τὸ Μή, μετὰ τῶν λεκτικῶν· ὡσαύτως δὲ καὶ μετὰ τῶν, Δεικνύναι, δηλοῦν, πυθάνεσθαι, ὑπισχνέσθαι, ἀπειλεῖν, βουλεύεσθαι, μεταγιγνώσκειν. Ἔτι δὲ καὶ μετὰ τῶν, Ὁμνῶναι, ὁμολογεῖν, ἀρνεῖσθαι. Καὶ μετὰ τῶν ἀπροσώπων χρή, ἀνάγκη, ἀδύνατον, εἰκός, δίκαιον.

3. Μετὰ τῶν φόβου σημαντικῶν ρημάτων ἔπεται εἰς ὑποτακτικὴν συνήθως· οἷον δεδοικα μὴ ὕστερον μετανόησθε, ἀλλ' ἀπὸ παρῶχημένου καὶ εἰς εὐκτικὴν. Ἀπαντᾷ δ' ἔτι καὶ εἰς ὀριστικὴν μάλιστα εἰς τὰ προνοίας σημαντικά· οἷον φοβεῖται μὴ εὐρήσομεν. Καὶ πρὸς ἀπαρέμφατον ἀλλὰ σπανιώτερον· οἷον δεδοικε μηδὲν ἐξαμαρτάνειν, φόβος δ' ἦν ὥστε μὴ τέγξαι πόδα (Εὐρπ).

4. Πολλάκις ἐνοῦνται τὰ μόρια ταῦτα εἴτε πρὸς ἐπίτασιν δεήσεως ἐν ἀποφάσει· οἷον οὐ μὴ δυσμενὴς ἔσει ἐφίλοις=μὴ εἶσαι δυσμενὴς, εἴτε καὶ πρὸς ἐπίτασιν ἀπλῆς ἀποφάσεως, ὅτε καὶ προτάσσεται ὁ Μῆ, οἷον αἰσχύνομαι μὴ οὐ ποιεῖν τοῦτο. Ὅταν δὲ προτάσσεται μὲν ὁ Μῆ, ἀναφέρονται δ' ἀμφοτέρω εἰς ὑποτακτικὴν τότε τὸ μὴ ἰσοῦται τῷ μήπως· οἷον φοβοῦμαι μὴ οὐ καλὸν ἢ Ὅπως ὁμως ἐπιταθῇ ἐπὶ μᾶλλον ἢ ἄρνητις πολλάκις προστίθεται ὁ οὐχὶ ἢ ὁ οὐδέ.

5. Ὅταν δὲ τίθενται εἰς τὸν λόγον δύο ὅμοια ἀρνητικὰ μόρια ἢ ἀποφασίς γίνεται κατὰφασίς· οἷον οὐδεὶς ἔτῳ οὐκ ἀρέσκει=παντὶ ἀρέσκει.

§ δ'. Περὶ τοῦ Οὐ καὶ Μῆ μετὰ Μετοχῆς

1. Ἡ Μετοχὴ δέχεται τὸ οὐ ὅταν ἐξηγῇ ἔννοιαν θετικὴν· οἷον οἱ οὔτε ἀγαθοὶ οὔτε κακοὶ ὄντες.

2. Δέχεται δὲ τὸ Μῆ,

α'.) Ὅταν ἡ πλοκὴ τοῦ λόγου ἀπαιτῇ τὴν τοιαύτην ἄρνησιν (§ α'. β'. γ').

β'.) Ὅταν ἐξηγῇ ἔννοιαν ὑποθετικὴν· οἷον Μῆ τυχὼν γὰρ οὐδὲν βλαβήσει (Ἰσ).

§ ε'. Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ Οὐ καὶ Μῆ.

1. Ὅταν τὰ κῶλα συμπλέκωνται διὰ τοῦ Οὐτε—Οὐτε πρὸς τὴν ὑπάρχουσαν δὲ ιδέαν προστίθεται καὶ ἑτέρα, τότε λαμβάνεται ὁ οὐδὲ ἐπὶ ὀριστικῆς ἀρνήσεως ἢ ὁ μὴδὲ ἐπὶ ἀορίστου· οἷον οὔτε πόλις οὔτε πολίτεια, οὐδὲ γ' ἀνὴρ (Πλ). Οἱ μὴ τιμωροῦντές φησι τῷ Ἀπόλλωνι, μήτε τῇ Ἀρτέμιδι, μήτε τῇ Λητοῖ, μὴδὲ Ἀθηνᾶ προνοίᾳ (Αἰσχ).

2. Ἐπὶ ἀπαγορεύσεως ἐκφερομένης διὰ τοῦ Μῆ λαμβάνεται ὁ οὐδὲ καὶ μὴδέ· οἷον Μῆ ἐξέστω αὐτῷ.... μὴδὲ συνδικασάτω.... μὴδὲ ἀρξάτω.

3. Ὅπως λέγομεν καὶ τοῦτο καὶ ἐκεῖνο, ὅπερ ἰσοῦται μὲ τὸ ἀμφοτέρω· οὕτω λέγομεν καὶ οὔτε τοῦτο, οὔτε ἐκεῖνο· ἢ μήτε

τοῦτο μήτε ἐκεῖνο, ἐπομένως συμπλέκομεν ἀποφατικῶς. Διὰ τοῦτο ὁ οὐδὲ καὶ ὁ μηδὲ πολλάκις ἰσοῦνται μετὰ τὸν Καί· ὡς οὐ μόνον τοῦτο ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνο· ἢ οὐ μόνον τοῦτο ἀλλ' οὐδὲ ἐκεῖνο.

4. Τὸ οὐ προσλαμβάνον τὸ μὴν ἐκφράζει συμπέρασμα· οἷον οὐ μὴν=ὄχι ὅμως· ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ μὴν=ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ ὅμως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

§ α'. Περὶ Προθέσεων.

1. Αἱ προθέσεις τίθενται εἰς τὸν λόγον ἐν συνθέσει καὶ ἐν συντάξει καὶ διαιροῦνται εἰς Μονόπτωτους, εἰς Διπτώτους καὶ εἰς Τρίπτωτους. Καὶ

2. Μονόπτωτοι μὲν λέγονται αἱ συντασσόμεναι μετὰ μιᾶς ὀρισμένης πτώσεως. Δίπτωτοι δὲ αἱ μετὰ δύο ὀρισμένων πτώσεων καὶ Τρίπτωτοι αἱ μετὰ τριῶν πτώσεων.

3. Εἰσὶ δὲ Μονόπτωτοι μὲν ἑπτὰ αἱ ἐξῆς α'). Ἀντί, ἀπό, ἐκ ἢ ἐξ, πρό, αἵτινες συντάσσονται μετὰ γενικῆς. β'). Ἡ σὺν ἢ ζὺν καὶ ἡ ἐν, αἵτινες συντάσσονται μετὰ δοτικῆς καὶ γ'). ἡ εἰς ἢ ἐπ', ἡτις συντάσσεται μετὰ αἰτιατικῆς.

4. Δίπτωτοι δὲ τέσσαρες αἱ ἐξῆς. Ἀνά, Διά, Κατά, Ὑπέρ, ὧν αἱ μὲν Διὰ καὶ Κατά καὶ Ὑπέρ συντάσσονται μετὰ γενικῆς καὶ αἰτιατικῆς· ἡ δὲ Ἀνά μετὰ γενικῆς καὶ δοτικῆς.

5. Τρίπτωτοι δὲ εἰσὶν ἑπτὰ αἱ ἐξῆς· ἀμφί, περί, ἐπί, μετά, παρά, πρός, ὑπό.

6. Αἱ προθέσεις, εἴτε ἐν συνθέσει, εἴτε ἐν συντάξει τίθενται, προτάσσονται πάντοτε. Ἐνίοτε ὅμως καὶ ἐπιτάσσονται ἐν συντάξει. Ἐπιτάσσόμεναι ὅμως ἀναβιβάζουσι τὸν τόνων των· καὶ τὸ μὲν διότι ἐπιτάσσονται ὀνομάζεται Ἀναστροφή· οἷον Τοῦ πέρι· Ἀργείων πάρα. Τὸ δὲ διότι ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον ὀνομάζεται Μετατύπωσις.

7. Ἐκ τῶν συνθέτων δὲ ἐξ αὐτῶν λέξεων πολλάκις ἀποκόπτε-

ται ἡ πρόθεσις καὶ παρεντίθεται μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ῥήματος ἑτέρα λέξις ὡς ἐπ' ἔσπερος ἦλθεν ἀντὶ ἐπῆλθεν ἔσπερος· τοῦτο καλεῖται τμησίς καὶ γίνεται μόνον εἰς τὰ ῥήματα τὰ σύνθετα ἐκ προθέσεων. Ὅταν δὲ ἡ σύνθετος λέξις ἦναι οὐχὶ ῥῆμα χωρίζεται δὲ καὶ παρεντίθεται μεταξὺ ἄλλη λέξις τότε λέγεται παρένθεσις οἷον Οὐδὲ καθ' ἓν, ἀντὶ καθ' οὐδέν. Ἐνίοτε δὲ παρεντίθενται καὶ ἄλλαι λέξεις εἰς τὴν τμησιν ὡς Πάρα δὲ Κεφαλλήνων ἀμφὶ στίχους οὐκ ἀλαπαδναὶ ἔστασαν (Ὅμ).

§ β'. Ἀντί.

1. Ἐκ τῶν Μονοπτῶτων προθέσεων ἡ ἀντὶ συντάσσεται μετὰ Γενικῆς καὶ σημαίνει

α'.) Ἀνταλλάγην· ὡς ἓν ἀνθ' ἑνός.

β'.) Ἀντικατάστασιν· ὡς Δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

γ'.) Ἀμοιβὴν· οἷον τὸν Μίνωα τιμωρούμεθα, ἀνθ' ὧν ἡμᾶς ἠνάγκασε τοὺς δασμοὺς τελεῖν ἐκείνους (Πλ).

δ'.) Προτίμησιν· οἷον Ἀντὶ πολλῶν χρημάτων ὑμᾶς ἐλῆσθαι ἀν νομίζω τὸ μέλλον συνοίσειν τῇ πόλει. (Δ)

ε'.) Αἰτίαν· οἷον Τοῖς δ' ἀντὶ τοῦ ἀργυρίου διαλλάττειν ὅσοι τι δέονται πρίασθαι (Πλ).

ς'.) Τὸ ἀντικρὺ· οἷον ἀντὶ ἐμοῦ στήσασθαι.

2. Ἐν συνθέσει δὲ σημαίνει

α'.) Τὸ ἐναντίον· οἷον ἀνταγωνιστής, ἀνταγωνίζομαι· ἢ ἀντίθεσιν· οἷον ἀντιβαίνειν· καὶ β'.) ἀνταμοιβὴν ἢ ἀντίδοσιν· οἷον ἀντιτιμωρεῖν, ἀντιδιδόναι, ἀντευποιεῖν κτλ.

3. Τὰ ἐξ αὐτῆς σύνθετα ἀκολουθοῦσι τὸ σημαίνον· ὅθεν καὶ ὅτε μὲν μετὰ γενικῆς, ὅτε δὲ μετὰ δοτικῆς καὶ ὅτε μετὰ αἰτιατικῆς συντάσσονται, ὡς ἀντιτίθημι τὴν ἐκ πολλοῦ ἐμπειρίαν—ἀντίπρακτον ἀλλήλοις—ἀντιλαμβάνομαι τοῦ τρίβωνος (Πλ).

4. Ἐκ τοῦ ἄντα ἐξ οὗ αὕτη παρήχθη γίνεται τὸ ῥῆμα ἀντάω ὅπερ ὡσαύτως μετὰ γενικῆς συντάσσεται. Τὴν αὐτὴν σύνταξιν

λαμβάνει καὶ τὸ ἀντίος· ἔτι δὲ καὶ τὸ ἐπὶρ. ἀντικρὺ ἢ ἀντικρυς
ἐξ αὐτῆς παράγονται ἀλλὰ τίθενται ἀπτῶτως.

§ γ'. Ἀπό.

1. Ἡ Ἀπό ἐπίσης συντάσσεται μετὰ γενικῆς καὶ σημαίνει
α'.) Κίνησιν ἀπὸ τόπου· οἶον ὅταν πρὸς οἴκους ναυστολῶσ'
ἀπ' Ἰλίου (Εὐρ.)

β'.) Τὸ μέρος· οἶον οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς ἀπὸ νηῶν εὐχεσθαι
(Ὅμ),—ἀπὸ τοῦ πολέμου βιοτεύειν.—ἔτοιμ' ἂ βούλει τάπ' ἐμοῦ
—(Ὅμ).

γ'.) Ἀπομάκρυνσιν· οἶον ἔνθα ἔστιν αἱ διώρυχες ἀπὸ τοῦ Τί-
γρητος ῥέουσai (Ξ).

δ'.) Χωρισμόν· οἶον ἀπὸ δ' αὐχένος ὦμον ἐέργαθεν. (Ὅμ.).

ε'.) Τὸ ποιητικὸν αἶτιον· οἶον ἀπὸ στάσεων ἐκπίπτοντες.

2. Εἰς τὰ ἀνωτέρω σημαίνόμενα καταλεκτέα καὶ τὰ ἐξῆς· α'.)
ὁ τόπος· β'.) ἡ Πατρίς· γ'.) ἡ καταγωγὴ· δ'.) τὸ πλῆθος· ε'.)
τὸ πρόσωπον· ς'.) ἡ θέσις· ζ'.) ὁ χρόνος· η'.) ἡ ἀφορμὴ· θ'.) ἡ
συμφωνία· ι'.) τὸ ὄργανον· ια'.) ἡ ὕλη ἢ τοῦ ἐξ οὗ· ιβ'.) ὁ πόρος
ἢ τὸ μέσον.

3. Ἐν συνθέσει δὲ φυλάττει τὰ αὐτὰ σημαίνόμενα. Ἀλλὰ
μεταπίπτει ἔτι καὶ 1) εἰς τὴν τῆς ἀρνήσεως, ὡς ἀπόφημι καὶ 2)
τὴν τοῦ ἐντελοῦς, οἶον ἀπεργάζομαι.

4 Παροξυτονουμένη λαμβάνει ἐπὶρ. σημασίαν ἴσην τῇ μακράν·
ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς γινόμενα ἄποθεν καὶ ἄποθεν συντά-
σσονται μετὰ γενικῆς. Ταῦτα δ' ἐνίοτε λαμβάνοντα καὶ ἄρθρον
μετατρέπουσι τὰ σημαίνόμενα αὐτῶν· οἶον ὁ ἄποθεν, ἡ ἄποθεν, τὸ
ἄποθεν.

§ δ'. Ἐκ ἢ Ἐξ

1. Ἡ ἐκ συντάσσεται μετὰ γενικῆς καὶ σημαίνει
α'.) Τὸ ἐκτός· οἶον ἐκ καπνοῦ κατέθηκα (Ὅμ) καὶ τοῦτο εἶτε
ἐπὶ τόπου, εἶτε ἐπὶ χρόνου, εἶτε ἐπὶ προσώπου, εἶτε ἐπὶ ἀποστά-
σεως, εἶτε ἐπὶ ὕλης.

β'.) Χρόνον· οἷον ἐξ οὗ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν εἰς τοσαύτην τὴν μεταβολὴν ἦλθον (Ισ).

γ'.) Αἰτίαν ἢ ὀργανικὴν ἢ ποιητικὴν· οἷον ἐξ ἔριδος μάχεσθαι.

δ'.) Τὸ ἐξ οὗ, οἷον καὶ διδάξαντες ἐξ ὧν διφύκουν (Ισ).

ε'.) Ἐκλογὴν· οἷον ἐκ πάντων μάλιστα — ἐκ πάντων προτιμᾶσθαι (Θ).

ς'.) Γένεσιν ἢ ἀρχὴν· οἷον τῶν μὲν ἐξ Ἐλευσίνος, τῶν δὲ ἐξ Ἀστεως.

ζ'.) Τὴν ἀπὸ τόπου κίνησιν· οἷον ἐν τούτῳ δὲ καὶ οἱ ἐκ τοῦ πεδίου δρόμῳ ἔθρον (Ξ).

2. Ἐν συνθέσει δὲ φυλάττει τὰ αὐτὰ σημαινόμενα· προσλαμβάνει ὅμως καὶ τὴν σημασίαν τῆς ἀφαιρέσεως· οἷον τοὺς ὀδόντας ἐκβαλεῖν οὐ βούλομαι τυπτόμενος (Εὐρ). Ἔτι δὲ καὶ τὴν τῆς ἐξαίρεσεως, ἐξ ἧς μεταπίπτει καὶ εἰς τὴν σημασίαν τοῦ ἐντελοῦς καὶ εἰς τὴν σημασίαν τῆς ὑπερβολῆς.

3. Τὴν αὐτὴν σύνταξιν λαμβάνουσι καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς παραγόμενα ἐπιρρήματα ἐξω, ἐκτός, ἐξωθεν· οἷον ἐξω τούτων, ἐκτὸς τούτου κτλ.

§ ε'. Πρό.

1. Ἡ πρό συντάσσεται μετὰ γενικῆς καὶ σημαίνει,

α.) Τὸ ἐμπρός· εἴτε τοπικῶς εἴτε χρονικῶς· οἷον πρό ἄστεως — πρό τούτου τοῦ χρόνου.

β'.) Προτίμησιν· οἷον κάλλιον πρό τοῦ φεύγειν ὑπέχειν τὴν δίκην.

γ'.) Ὑπεράσπισιν· οἷον πρό Τρώων ἐσταότα — πρό Ἀχαιῶν μάχεσθαι.

2. Σὺν τούτοις λαμβάνει καὶ τὴν σημασίαν τῆς ἀντικαταστάσεως καὶ τὴν τῆς αἰτίας· οὐδέποτε δὲ ἀναστρέφεται οὐδ' ἐπιτάσσεται.

3. Ἐν συνθέσει φυλάττει τὰ αὐτὰ σημαινόμενα λαμβάνουσα μόνον καὶ τὴν σημασίαν τῆς ἐπιτάξεως, οἷον πρόπαν, πρόπαλαι κτλ.

4. Ἐπίσης δὲ συντάσσονται καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς ἐπιρ. πόρρω, πόρρωθεν.

§ 5. Σὺν ἢ Ἐν.

1. Ἡ Σὺν συντάσσεται μετὰ δοτικῆς καὶ σημαίνει,

α.) Τὸ ὁμοῦ· οἶον δεῦρό ποτ' ἤλυθας σὺν Μενελάῳ.

β.) Συμφωνίαν· οἶον σὺν τῷ νόμῳ, σὺν τῷ δικαίῳ.

γ.) Βοήθειαν· οἶον σὺν θεῷ εἰρήσεται.—Μενέλαος ἐνίκησε σὺν Ἀθήνῃ (Ομ).

δ.) Τρόπον ἢ ὄργανον· οἶον τὰ πέραγμα ξὺν τοῖς δε ὄπλοις πέρσας (Σοφ).

2. Ἐν συνθέσει λαμβάνει πλὴν τῶν ἀνωτέρω καὶ τὴν ἔννοιαν τῆς συστολῆς καὶ τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπιτάσεως· οἶον συλλέγειν, συντιθέναι, συστέλλειν, συμπίπτειν κτλ. καὶ μετατρέπει τὰ ῥήματα εἰς τὴν μετὰ δοτικῆς σύνταξιν.

§ 6. Ἐν.

1. Ἡ Ἐν συντάσσεται μετὰ δοτικῆς ἐπίσης καὶ σημαίνει,

α.) Στάσιν· οἶον ἔμιμνον ἐν δόμοις (Εὐρ)· εἴτε ἐν τόπῳ, εἴτε ἐν χρόνῳ.

β.) Τὸ ἐνώπιον· οἶον ὄνομα μέγα ἐν πᾶσιν ἀνθρώποις ἔχειν (Θ).

γ.) Κατάστασιν εἴτε ἐσωτερικὴν εἴτε ἐξωτερικὴν· οἶον ἐν σοὶ νῦν ἐστὶ καταδουλώσαι Ἀθήνας (Ηρ.) οὕτω καὶ οἱ ἐν τοῖς πράγμασιν—οἱ ἐν τέλει κτλ.

δ.) Τὸ μεταξύ· οἶον ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλῃσι (Ιλ).

ε.) Τὸ ὄργανον· οἶον ἐν ξύλῳ δῆσας—ἐν ὀφθαλμοῖς ἔχειν κτλ.

ς.) Κυριότητα· οἶον ἐν σοὶ πᾶς ἐγὼ σώζομαι.

ζ.) Ἐν ῥηθεῖν· οἶον ἐν δὲ τοῖς καὶ τοῦτο μεταλοπρεπέστερον = μεγαλοπρεπέστατον.

2. Ἐν συνθέσει φυλάττει τὰ αὐτὰ σημαίνόμενα ὡς καὶ ἡ σύν.

3. Τὰ δὲ ἐξ αὐτῆς ἐπιρ. ἔνδον, ἔνδοθεν, ἐντός ἐνεργε κτλ συντάσσονται μετὰ γενικῆς συνήθως.

§ ή. Εἰς ἡ 'Ες.

1. 'Η Εἰς συντάσσεται μετὰ αἰτίατ. καὶ σημαίνει.
 α.) Κίνησιν εἰς τόπον ἢ πρόσωπον· οἷον ἐπλευσεν εἰς 'Αθήνας.
 β.) Τὸ ἐντός, ἥτοι στάσιν εἰς τόπον· οἷον εἰς ἐμβολὴν θώρακος (Ξ).—Χθονὸς μὲν εἰς τηλουρόν ἤκομεν πέδον κτλ.
 γ.) Σκοπὸν ἢ τὸ τέλος· οἷον ἀλλ' εἰς καλὸν σὺ τοῦτ' εἶπας (Σοφ).
 2. 'Επὶ τῶν ἀριθμητικῶν σημαίνει τὸ ὡς ἔγγιστα ἢ περίπου· οἷον εἰς δισχιλίους ξένους.—Ναῦς εἰς τὰς τριακροσίας (Ξ).
 3. 'Η πρόθεσις Εἰς, μετατρέπει πολλάκις τὴν δοτικὴν τῆς ἐν, εἰς αἰτιατικὴν· οἷον ἀρετῇ συντελεῖν=συντελεῖν εἰς ἀρετὴν—ἐν Σκλαμῖνι μένειν=εἰς Σκλαμῖνα μένειν. Μεταβάλλει δὲ καὶ τὴν συντακτικὴν πτώσιν εἰς ἐπίρρημα· ὡς εἰς ὑπερβολὴν = ὑπερβαλλόντως.
 4. 'Εν συνθέσει φυλάττει τὰ αὐτὰ σημαίνόμενα. Τὰ δὲ ἐξ αὐτῆς ἐπιρρήματα συντάσσονται μετὰ γενικῆς· οἷον εἴσω τῆς χειρός.
 5. Συγχωνεύουσα δὲ δύο ἐννοίας εἰς μίαν ἀποτελεῖ τὸ σχῆμα τὸ καλούμενον Ζευγμα· οἷον ἀνίστατο εἰς οἴκημά τι=ἀνίστατο ἵνα πορευθῇ εἰς οἴκημά τι.

§ θ'. Περὶ τῶν Διπτῶτων προσθέσεων ἀνά, κατά, διά, ὑπέρ.

'Ανά. (αἰτιατικῇ καὶ δοτικῇ).

- 1 'Η 'Ανά μετὰ αἰτιατικῆς συντασσομένη σημαίνει.
 α.) Τὸ ἄνω· οἷον ὤχθησαν ἀνὰ δῶμα Διός ('Ιλ).
 β.) Κίνησιν εἰς χώρον ἢ διὰ χώρου· οἷον ἀνὰ τὰ ὄρη πλανᾶσθαι — ἀνὰ μάχην—ἀνὰ δῶμα κτλ.
 γ.) Διάστημα ἢ ἑκτασιν· οἷον φοιτᾷ ὑπ' ἀγρίαν ὕλαν ἀνὰ τὰ ἄντρα καὶ πέτρας ὡς ταῦρος (Σοφ).
 δ.) Συνέχειαν χρόνου· οἷον ἀνὰ τὸν πόλεμον τοῦτον = καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου.
 ε.) Διανομὴν ἢ ἐπιμερισμόν· οἷον ἀνὰ ἑκατὸν ἄνδρας.
 ς.) 'Αντιθετον κίνησιν· οἷον ἀνὰ ποταμὸν πλεῖν.

ζ'). Τὸ μεταξύ· οἶον ἄν' Ἑλλάδα, ἀνὰ στρατόν· ἀλλὰ σπανίως.

2. Εὐρηται δὲ καὶ μετὰ γενικῆς ἐν Ὁδ. Β. 416 καὶ Ἰλιάδ. 177 καὶ 284 ἀλλὰ θεωρεῖται ὡς τμησις, οἶον ἀνὰ νηὸς ἔβην, — ἄν' δὲ αὐτὸν ἐβήσατο— ἄν' δ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαίνει.

3. Μετὰ δοτικῆς δὲ σημαίνει,

α.) Τὸ ἐπάνω ἐν ἡρεμίᾳ· οἶον ἀνὰ σκήπτρῳ—εὐδεν ἀνὰ Γαργάρῳ ἄκρῳ.

β'). Τὸ ἐντὸς ἀντὶ τῆς ἐν· οἶον ἀνὰ ταῖς ναυσὶ—ἐν ταῖς ναυσίν.

4. Ἐν συνθέσει πλὴν τῶν ἀνωτέρω λαμβάνει καὶ τὰς ἐξῆς σημασίας.

α'). Τὴν τῆς ἐπανόδου· οἶον τρόπαιον στήσαντες ἀνεχώρησαν.

β'). Τὴν τῆς ἀπομακρύνσεως· οἶον μὴδ' ἔτι δηρὸν ἀμβαλλόμεθα ἔργον.

γ'). Τὴν τῆς ἐπαναλήψεως· οἶον ἀναβαπτίζειν.

δ'). Τὴν τῆς ἐπιτάσεως· οἶον ἀναγινώσκειν.

ε'). Τὴν τοῦ διαμερισμοῦ· οἶον ἀναιρεῖν.

ς'). Τὴν τῆς συμφωνίας· οἶον ἀνομολογεῖν.

5. Ἡ ἀνὰ ἐπίσης δὲν ἀναστρέφεται, διότι ἀπαντᾷ ἀνα=ἀνάστηθι καὶ ἀνα=ἀναξ. (ἐπὶ Θεοῦ).

6. Τὰ ἐξ αὐτῆς ἐπὶ συντάσσονται γενικῇ· οἶον προαγαγὼν ἄνω τῶν πραγμάτων. Τὸ ἄνευ δὲ μετὰ γενικῆς σημαίνει στέρησιν· οἶον ἄνευ ξύλου μὴ βαδίζειν, ἢ ἐξαίρεσιν· οἶον ἄνευ τούτου, ἢ τρόπον κτλ. Τὸ δὲ ἄνευθε συντάσσεται μετὰ γενικῆς καὶ σπανίως τίθεται ἀντὶ τῆς ἄνευ. Συνήθως ὅμως τίθεται ἐπιρρηματικῶς καὶ σημαίνει μακράν, ἢ χωριστά.

§ ι'. Κατὰ (γενικῇ καὶ αἰτιατικῇ).

1. Ἡ κατὰ μετὰ γενικῆς σημαίνει

α'). Ἐχθρικὴν κίνησιν ἢ τὸ ἐναντίον· οἶον Ταῦτα δὴ κατὰ κατὰ πάντων Περσῶν ἔχομεν λέγειν, — ψεύδεσθαι κατὰ τοῦ Θεοῦ (Ξ).

β'). Τὸ σημεῖον πρὸς δ' ἢ διεύθυνσις· οἶον κατὰ σκοποῦ τοξεύειν· ἐξ οὗ καὶ τὸ μέρος· οἶον ἀφανίζεσθαι κατὰ θαλάσσης (Θ).

γ'.) Κίνησιν ἄνωθεν πρὸς τὰ κάτω· οἷον ἔντο μάλα κατὰ πρानοῦς γηλόφου.

δ'.) Τὸ διὰ μέσου· οἷον κατὰ χειρῶν ὕδωρ διδόναι—οὕτω καὶ εὐχεσθαι κατὰ βοῶς—καθ' ἐκατόμβης κτλ.

ε'.) Τὸ ἀντιθετον τοῦ φαινομένου· οἷον "Ο καὶ μέγιστόν ἐστι καθ' ἡμῶν ἐγκώμιον.

2. Ἡ πρόθεσις αὕτη τίθεται πολλάκις καὶ ἀντὶ τῆς περί.

3. Μετὰ αἰτιατικῆς δὲ σημαίνει

α'.) Διεύθυνσιν πρὸς τι οἷον κατὰ στήθος βάλλειν—ὥς κατὰ τοῦτο τὸ χωρίον ἐγένοντο.

β'.) Στάσιν ἐν τόπῳ· οἷον στάς κατὰ πύλας—οἱ κατὰ τὸ Ἀρκαδικὸν πελτασταί.

γ'.) Ἑκτασιν χρονικὴν ἢ τοπικὴν· οἷον λευκὸν κατ' ἡμᾶρ—μίαν καθ' ἡμέραν—κατὰ τὸν πόλεμον τοῦτον—κατὰ γῆν καὶ θάλατταν.

δ'.) Ὡρισμένον χρόνον· οἷον κατὰ τοὺς Τρωϊκοὺς χρόνους· κατὰ τὸν κατὰ Κροῖσον χρόνον.

ε'.) Ἐπιμερισμόν· οἷον κατὰ φύλα, κατὰ φρήτρας—κατ' ἑνδεκα μέρη κεκοσμημένην (Πλ).

ς'.) Συμφωνίαν· οἷον κατ' ἄνθρωπον φρονεῖν—Κατὰ μὲν τὴν τούτου προθυμίαν τέθνηκας, τὸ δὲ κατὰ Θεοὺς καὶ ἐμὲ περίεις ('Ηρ.)

ζ'.) Αἰτίαν· οἷον κατὰ τὸ ἔχθος τῶν Λακεδαιμονίων (Σοφ).

η'.) Τὸ ἐξ ὁλοκλήρου· οἷον αἰροῦσι τὴν πόλιν κατὰ κράτος.

θ'.) Τὸ κατὰ τι· οἷον καθ' ἑαυτόν,—καθ' ὅσον—καθ' ὅτι κτλ.

ι'.) Τρόπον=κατὰ πάππον=ὥς ὁ πάππος—ὁμολογῶ οὐ κατὰ τούτους εἶναι ῥήτωρ.

4. Ἐν συνθέσει δὲ φυλάττει μὲν τὰ αὐτὰ σημαίνόμενα· ἀλλ' οὐχ ἥττον προσλαμβάνει καὶ τὴν τῆς ἐπιτάσεως· οἷον κατανοεῖν, καὶ τὴν τῆς ὑπερβολῆς· οἷον κατεπλήγη φίλον ἥτορ, καὶ τὴν τῆς ἀκριβείας· οἷον καταπορθέω, ἔνθα καὶ ἡ σημασία τοῦ ἐξ ὁλοκλήρου, εἴτε ἐπὶ καλοῦ, εἴτε ἐπὶ κακοῦ.

5. Τὰ δὲ ἐξ αὐτῆς ἐπιρρήματα κάτω, κάτωθεν συντάσσονται γενικῇ· οἷον οἱ κάτω τοῦ χρόνου· ἀλλὰ καὶ δοτικῇ ἐνίοτε· οἷον

κάτω διεχώρει αὐτοῖς. Ἐνίοτε δὲ λαμβάνονται καὶ ὀνομαστικῶς· οἷον οἱ κάτω, τῶν κάτω,=οἱ μεταγέστεροι.

§ ια'. Διὰ (γενικῇ καὶ αἰτιατικῇ).

1. Ἡ Διὰ μετὰ γενικῆς σημαίνει

α'.) Διάβασιν εἴτε διὰ τόπου εἴτε διὰ χρόνου· οἷον Διὰ δέκα ἐπάλξεων πύργοι ἦσαν μεγάλοι Διὰ τῶν νεκρῶν διεξήτε—ἀπὸ τῆς ἀρχῆς διὰ πάντων ἄχρη τῆς τελευτῆς διεξήλθον (Δ). ἀκούσασθ' ὡς μάθητε διὰ τέλους τὸ πᾶν.

β'.) Διανομὴν ἢ τὸ διὰ μέσου· οἷον διὰ δέκα ἐπάλξεων πύργοι ἦσαν μεγάλοι, ἔνθα καὶ τὸ ὄργανον· οἷον διὰ στόματος τὸν Κύρον εἶχον. (Ξ)

γ'.) Ἐπανάληψιν· οἷον ὅσοις τὸ ζῆν διὰ κακουργημάτων ἠλάθη (Πλ).

δ'.) Τὸ ὄργανον· οἷον Δι' εὐφήμου γλώσσης ἔχειν τινα· οὕτω καὶ δι' ὀφθαλμῶν ὁρᾶν.

ε'.) Τὴν ὕλην· οἷον οὐ διὰ μέλανος, ἀλλὰ δι' αἵματος γράψαι τοὺς νόμους (Πλ).

2. Μετὰ αἰτιατικῆς δὲ σημαίνει

α'.) Τὸ διὰ μέσου· οἷον Ἀθηναίης διὰ βουλᾶς — φεύγει διὰ κύμα ἄλιον (Αἶσχ)

β'.) Αἴτιον· οἷον δι' ἀτασθαλίας ἔπαθον κακὰ—διὰ ἀρετὴν οὐ διὰ Τύχην νικᾶν (Ἰσοκ).

γ'.) Χρόνον· οἷον ἔρχεαι οἷος νύκτα δι' ὀρφναίην.

3. Ἡ διὰ, δὲν πάσχει ἀναστροφὴν, τιθεταὶ ὅμως πολλάκις μετὰ τὴν συντακτικὴν πτώσιν· ὡς ἦν διὰ πολλὰ παθῶν=δι' ἦν πολλὰ παθῶν—νύκτα δι' ὀρφναίην=διὰ νύκτα ὀρφναίην.

4. Παρ' Ὀμήρῳ ἀπαντᾷ καὶ μετὰ τῆς ἐκ οἶον διὰ βεβήκει—διὰ Μεγάροιο ἀναχωρεῖν· καὶ μετὰ τῆς πρό· οἷον ἀλλὰ διαπρὸ αἰχμὴ χαλκείῃ ῥῆξ' ὅστέον, καὶ μετὰ γεν. οἷον διαπρὸ δ' εἶσατο καὶ τῆς—τῆς δὲ διαπρὸ αἰχμὴ χαλκείῃ πταμένη θώρακι πελάσθη.

5. Ἐν συνθέσει φυλάττει μὲν τὰ αὐτὰ σημαζόμενα ἀλλ' οὐχ ἥττον προσλαμβάνει καὶ τὴν σημασίαν 1) τῆς διαίρέσεως· ὡς

διαίρειν, 2) τῆς ἀμοιβαιότητος· ὡς διαδικάζεσθαι, 3) τῆς ἐντελείας· ὡς διαλευκαίνω.

§ 16'. Ὑπέρ (γενικῇ καὶ αἰτιατικῇ).

1. Ἡ ὑπὲρ μετὰ γενικῆς συντασσομένη σημαίνει,

α.) Τὸ ὑπεράνω· οἷον ὁ ἥλιος τοῦ θέρους ὑπὲρ ἡμῶν καὶ τῶν στεγῶν πορευόμενος σκιὰν παρέχει (Ξ).

β.) Τὸν σκοπόν· οἷον ἐώρων τὸν Φίλιππον ὑπὲρ ἀρχῆς καὶ δυναστείας τὸν ὀφθαλμὸν ὑπεκκεκομμένον (Δ).

γ.) Ἀντικατάστασιν· οἷον Νικομήδους ἡγουμένου ὑπὲρ Πλειστοάνακτος τοῦ βασιλέως νέου ὄντος (Θ).

δ.) Αἴτιον τελικὸν πρὸς ἀπαρτέμ. οἷον ὑπὲρ τοῦ μὴ ποιεῖν τὸ προσταττόμενον· ποιητ. δὲ πρὸς γενικ· οἷον κόρην παῖδά τε δύσφρονος ἐριδος ὑπὲρ (Εὐρ).

ε.) Ὑπεράσπισιν· οἷον καὶ μιν ὑπὲρ πατρός καὶ μητέρος ἡυκόμοιο, λίσσσο καὶ τέκεος, ἵνα οἱ σὺν θυμῷ ὀρίνης (Ὀμ).

2. Μετὰ αἰτιατικῆς δὲ σημαίνει,

α.) Τὸ ὑπεράνω· οἷον ῥιπτεύουσιν ὑπὲρ τὸ δόμον = ἄνωθεν τῆς οἰκίας—Θραξὶ τοῖς ὑπὲρ Ἑλλησποντον οἰκοῦσι.

β.) Τὸ ἐπέκεινα εἴτε ἐπὶ χρόνου, εἴτε ἐπὶ ποσοῦ, εἴτε ἐπὶ βαθμοῦ, εἴτε ἐπὶ δυνάμει, εἴτε ἐπὶ ιδιότητος οἷον καὶ οὐδεπώποτε ἐπὶ ταῖς εὐτυχίαις ὑπὲρ ἀνθρώπων ἐφρόνησα — ἄλλο τοῖς ὑπὲρ τὰ στρατεύσιμα ἔτη γεγρονόσι (Ξ) κτλ.

γ.) Αἰτίαν· οἷον Τελαμῶνα ἔγενε εἰς Τροίαν Λαομεδοντίαν ὑπὲρ ἀμπλακίαν Ἀλκμήνης τέκος (Πίνδ).

δ.) Ὑπέρβασιν· οἷον λόγοι ὑπὲρ τοὺς ιδιώτας ἔχοντες (Ἰσ.) Ὑπὲρ ἡμᾶς φαίνεται τὰ εἰρημένα εἰρῆσθαι=ὑπεράνω ἢ ἀνώτερα τῆς ἀντιλήψεως ἡμῶν.

3. Ἐν συνθέσει σημαίνει καὶ 1) ὑπεροχὴν οἷον ὑπερέχω, ὑπερακοντίζω· 2) ὑπερβολὴν οἷον ὑπερβάλλω, ὑπερακμάζω· 3) περιφρόνησιν· οἷον ὑπερφρονῶ=περιφρονῶ.

4. Τὰ δὲ ἐξ αὐτῆς ἐπὶρ. ὑπερθα καὶ ὑπερθεν συντάσσονται

μετὰ γενικῆς· οἷον ξίφος οἱ ὑπερθε κλιντήρος, καὶ σημαίνουν· τὸ ὑπεράνω ἢ παράθεσιν ἢ ἐπίτασιν.

§ ιγ'. Περὶ τῶν τριπτώτων προθέσεων.

Ἀμφί, Ἐπί, Μετά, Παρά, Περὶ, Πρός, Ὑπό.

Ἀμφί.

Ἡ Ἀμφί συντασσομένη μετὰ γενικῆς σημαίνει,

α.) Τὸ περίξ ἐπὶ τόπου. ἐπὶ χρόνου, ἐπὶ προσώπου· εἶναι δὲ ἡ γενικωτέρα αὐτῆς σημασία· οἷον ἐνταῦθα δὴ τὸν Κύρον (λέγεται) λαβόντα τῶν κρεῶν διδόναι τοῖς ἀμφὶ τὸν πάππον θεραπευταῖς (Ξ).

β.) Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος· οἷος Ἀμφὶ μὲν κρίσιος τῶν μνηστήρων τосαῦτα ἐγένετο (Ἡρ)

γ.) Τὸ ἕνεκέν τινος ἐν ᾧ δηλοῦται καὶ προστασία καὶ ὑπεράσπισις· οἷον τῆς δίκης τῆς ἀμφὶ τοῦ πατρὸς—ἀεΐδειν ἀμφὶ φιλότητος=ἕνεκεν φιλότητος.

2. Μετὰ δοτικῆς δὲ σημαίνει.

α.) Τὸ περίξ· οἷον ἀμφὶ στήθεσι.

β.) Τὸ μεταξύ· οἷον θανάτου ἀμφὶ φόβῳ—ἀμφὶ τάρβει (Αἰσ).

γ.) Τὸ πλησίον· οἷον Φύλακα Τεῦκρον ἀμφὶ σοι λείψω.— Ἀμφὶ πυρὶ στήσε τρίποδα—ἀμφὶ κλάδοις ἔξεσθαι (Εὐρ).

δ.) Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος· οἷον τί δήποτ' ἀμφὶ ἐμοὶ στένεις τάδε. (Σοφ)

ε.) Αἰτίαν· οἷον ἀμφὶ γυναικὶ πάσχειν (Σοφ)=ἐξ αἰτίας.

3. Μετὰ αἰτιατικῆς δὲ σημαίνει,

α.) Τὸ περίξ· οἷον ἀμφὶ δὲ χλαίνην βάλλει· εἴτε ἐπὶ χρόνου, εἴτε ἐπὶ ἀριθμοῦ, εἴτε ἐπὶ προσώπου· οἷον οἱ ἀμφὶ Κορινθίους (Αἰσχ).

β.) Κίνησιν εἰς τόπον· οἷον ἀμφὶ ἄλλα κέλσαι.— ἀμφὶ Διόνυσον ("Ομ).

γ.) Στάσιν εἰς τόπον· οἷον ἀμφὶ δέ σε Τρῳαὶ κλαύσονται — ἀμφὶ Ἴλιον (Εὐρ).

δ.) Τὸ Μεταξύ· οἷον ἀμφὶ χρόνον.

ε.) Τὸ ὁμοῦ· οἷον ἀμφὶ Μοῦσαν.

4. Πρὸς κύρια ὀνόματα δὲ ἀναφερομένη σημαίνει ἢ συμφωνίαν· οἷον ἀμφὶ Θεμιστοκλέα = οἱ φονοῦντες τὰ τοῦ Θεμιστοκλ. ἢ σημαίνει συνοδίαν ἐκπροσωπούμενην ὑφ' ἐνὸς μόνου προσώπου· οἷον οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Κῦρον ὑπετέμνοντο (Ξ).

5. Ἐξ συνθέσει φυλάττει τὰ αὐτὰ σημαίνόμενα καὶ τὴν αὐτὴν σύνταξιν.

6. Ἡ πρόθεσις αὕτη ἀναστροφομένη δὲν ἀναβιβάζει τὸν τόπον· ἥτοι δὲν ὑφίσταται μετατύπωσιν. Ἐνάρθρως ἄμως λαμβανόμενη μετὰ ἢ χωρὶς τοῦ ς. σημαίνει τὸ διὰ Μέσου· οἷον ἀμφὶς ἄρματος ἰδεῖν = ἴπποι ἀμφὶς ὁδοῦ δραμέτην.

§ 18'. Ἐπί.

1. Ἡ ἐπὶ μετὰ γενικῆς συντασσομένη σημαίνει.

α. Τὸ ἐπάνω, καὶ αὕτη εἶναι ἡ γενικωτέρα αὐτῆς σημασία, εἴτε ἐν στάσει εἴτε ἐν κινήσει· οἷον τὰ μὲν ἄχθρα οἱ μὲν ἄνδρες ἐπὶ τῶν κεφαλῶν φορέουσιν αἱ δὲ γυναῖκες ἐπὶ τῶν ὤμων. (Ἡρ.) Ἐξ αὐτῆς τῆς σημασίας ἔμως μεταπίπτει καὶ εἰς τὴν τοῦ πλησίον· οἷον μείνας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ· καὶ εἰς τὴν τοῦ ἐνώπιον· οἷον ἐπὶ μαρτύρων· καὶ εἰς τὴν τῆς συνοδίας· οἷον ἐπὶ προσπόλου μιᾶς.

β'. Ἐπιστασίαν· οἷον τοὺς τριηράρχους αἰρεῖσθαι ἐπὶ τὴν τριήρη (Δ).

γ'. Ὁμοιότητα ἢ συμφωνίαν· οἷον ἐπὶ τῶν καιρῶν θεωρεῖν τοὺς συμβουλευόντας—Σκοπεῖν ἐπὶ τινος (Ξ).

δ'. Τὸ κατὰ μέρος· οἷον ἐφ' ἑαυτοῦ οἰκεῖν — ἐπὶ πεντήκοντα ἀσπίδων συνεστραμμένοι (Ξ).

ε'. Ἐπιμερισμόν· οἷον ἐπὶ τριῶν, ἐπὶ τεσσαρῶν.

ς'. Τὸ περὶ τινος μετὰ τοῦ λέγειν καὶ τῶν ὁμοίων· οἷον ὅπερ ἐπὶ τῶν δούλων ἐλέγομεν.

ζ'. Κίνησιν εἰς τόπον· οἷον ἐπὶ Λυδίας οἴχεσθαι (Ξ).

η'. Χρόνον (καὶ ἡ χρῆσις συνήθης)· οἷον ἐπὶ ἄρχοντος Εὐθυκλέους.

2. Μετὰ δοτικῆς δὲ σημαίνει,

α.) Τὸ ἐπάνω· οἷον Κῦρος ἐφ' ἵππῳ ἐπορεύετο (Ξ). Εἴτε ἐν στασίσει εἴτε ἐν κινήσει.

β.) Τὸ πλησίον· οἷον Πύργους ἐπὶ τῷ ποταμῷ ὠκοδόμει.

γ.) Ἐπιστάσιαν· οἷον ἐπὶ ταῖς μηχαναῖς πέμπειν τινὰ ἐπὶ τῷ στρατεύματι (Θ).

δ.) Τὸ αἷτιον εἴτε ποιητικόν, εἴτε τελικόν· οἷον ἐπὶ ποίῳ ποτὲ ἔργῳ ἄνθρωπος ὀφοράγος καλεῖται (Ξ)—ἐπ' ἐπαίνῳ πάντα πόνον ὑπεδύετο (Ξ)—ἐπὶ τούτοις συνθήκην ἐποιήσατο.

ε.) Συνθήκην· οἷον ἐφ' ᾧ τε ξυγγράψαι νόμους. (ἡρέθησαν).

ς.) Ἐξουσίαν· οἷον τὰ μὲν ἔστιν ἐφ' ἡμῖν.

ζ.) Προσθήκην· οἷον ἀνέβη ἐπ' αὐτῷ Φεραύλης (Ξ). ἄλλος ἐπὶ ἄλλῳ

η.) Τὸ ὕστερον· οἷον ἐπὶ δ' ἄλγεσιν ἄλγεα κεῖται (Εὐρ.)

θ.) Τὸ ὁμοῦ· οἷον ὑποσχόμενος ἀδελφὴν ἑαυτοῦ δώσειν καὶ χρήματα ἐπ' αὐτῇ. (Θ).

3. Μετὰ αἰτιατικῆς δὲ σημαίνει

α.) Τὸ ἐπάνω· οἷον ἀναβαίνειν ἐπὶ ἵππον—ἐπὶ θρόνον. (Ηρ.)

β.) Διεύθυνσιν πρὸς τι· οἷον ἰέναι ἐπὶ θήραν. (Ηρ.)

γ.) Τὸ ἐναντίον ἥτοι ἐχθρικὴν κίνησιν· οἷον οὐδὲν ποικίλον δεῖ ἐπ' αὐτὸν μηχανᾶσθαι (Ξ)

δ.) Σκοπόν· οἷον ἐξάγει αὐτὸν ἐπὶ θήραν—ἐπ' αὐτό γε τοῦτο πάρεσμεν, ὡς ἐπιδείξοντε καὶ διδάξοντε (Πλ.).

ε.) Χρόνον· οἷον ἐπὶ ἡμέραν,—ἐπὶ μεσημερίαν, — ἐπὶ δύο ἡμέρας.

ς.) Τρόπον· οἷον ἐπ' ἀσπίδας πέντε καὶ εἴκοσι—ἐπὶ πόδα ἀναχωρεῖν—ἐπὶ σκέλος πάλιν χωρεῖν (Εὐρ.).

ζ.) Ἀναλογίαν· οἷον ἐπὶ στάθμην ἴθουε.

4. Καὶ πρὸς μετοχὴν σημαίνει προσθήκην οἷον ἐπ' ἐξεργασμένοις ἐλθεῖν. ἐν ᾗ σημαίνεται παρελθὼν χρόνος=πολὺ ἀργά.

5. Ἐν συνθέσει ἐπικρατεῖ ὡσαύτως ἡ σημασία τοῦ ἐπάνω ἀλλὰ πρὸς τούτοις καὶ ἡ α'.) τῆς ροπῆς πρὸς τι· οἷον ἐπίχολος· β'.) τῆς ἐπιτάσεως· οἷον ἐπιθεβαιῶ· γ'.) τῆς ἐλαττώσεως· οἷον ἐπιξανθος· δ'.) τῆς ἀμοιβαιότητος· οἷον ἐπιπλέκειν τὰς χεῖρας.

6. Ἡ πρόθεσις αὕτη πάσχει καὶ ἀναστροφὴν καὶ μετατύπω-
σιν, ἀλλὰ παροξυτονουμένη πολλάκις συμφωνεῖ πρὸς τὸ ἐπὶ τοῦ
συγκεκομμένου ἔπεστι· οἷον Ἐπι δέ μοι γέρας παλαιὸν (Αἰσχ).

§ 1ε'. Μετά.

1. Ἡ Μετὰ συντασσομένη μετὰ γενικῆς σημαίνει·

α'.) Τὸ ὁμοῦ (ὅπερ συνηθέστερον) ἐπὶ προσώπου, ἐπὶ πράγμα-
τος, ἐπὶ ιδέας, ἐπὶ συστήματος, ἐπὶ καταστάσεως κτλ. οἷον οἱ
μετὰ Κύρου βάρβαροι—μετὰ Λακεδαιμονίων γενέσθαι κτλ. μετὰ
παιδείας καὶ οἴνου—οἴκτου μέτα κτλ.

β'.) Τρόπον· οἷον τολμᾶν μετὰ κινδύνων τὰ βέλτιστα· οὕτω
καὶ μετὰ χειρᾶς ἐλθεῖν (Ηρ).

2. Μετὰ δοτικῆς δὲ σημαίνει (ἀλλὰ συνήθως παρὰ ποιηταῖς).

α'.) Τὸ ἐν μέσῳ· οἷον μετ' ἀθανάτοισι—Μετὰ πρώτη ἀγορῇ
(Ὅμ.) κτλ.

β'.) Τὸ ἐντός· οἷον Νῦν δὲ μεθ' ὑμετέρῃ ἀγορῇ ἡμαί (Ὅμ.).

3. Μετὰ αἰτιατικῆς δὲ σημαίνει

α'.) Τὸ ἔπειτα, ἥτις σημασία εἶναι καὶ ἡ συνηθεστέρα· οἷον
Μετὰ τρίτην ἡμέραν—μετὰ μεσημβρίαν.

β'.) Τὸν σκοπὸν· οἷον ὥχοντο μετὰ δεῖπνον—πλεῖν μετὰ χαλ-
κόν·=ἵνα λάβω χαλκόν.

γ'.) Τὸ ἐν τῷ μέσῳ εἴτε ἐν στάσει, εἴτε ἐν κινήσει· οἷον μετὰ
πάντας ὁμήλικας·—μετὰ φῦλα θεῶν.

δ'.) Τὸ ἐν τινι εἶναι, ἔνθα ἰσοῦται πρὸς ῥῆμα· οἷον ἄ μετὰ
χειρᾶς ἔχει (=μεταχειρίζεται), ἐξηγήσασθαι οἷός τε.

4. Ἐν συνθέσει πλὴν τῶν ἀνωτέρω λαμβάνει καὶ τὰς ἐξῆς ση-
μασίας· α'.) Τὴν εἰς τὰ ὀπίσω κίνησιν· οἷον μεταστρέφομαι β'.)
Τὴν τῆς ἀλλαγῆς θέσεως, σκέψεως, βουλήσεως· οἷον μετανῶ,
μεταπειθῶ, μεταβιβάζω. γ'.) Τὴν τῆς Μετοχῆς· οἷον μετέχειν
τινος. δ'.) Τὴν τῆς ἀποβολῆς· οἷον μετέμαθε τὴν ἐλευθερίαν.

5. Τὸ ἐξ αὐτῆς γινόμενον Μεταξὺ συντάσσεται μετὰ γενικῆς·
οἷον μεταξὺ λέγοντος, μεταξὺ λόγων. Ἀπαντᾷ δὲ καὶ μετὰ τοῦ
ἄρθρου· οἷον τὸ μεταξύ, ἐν τῷ μεταξύ· ἀλλὰ καὶ πρὸς ὀρθὴν πτώ-

σιν ἀναφέρεται ὡς χρονικόν· οἷον μεταξὺ περιπατῶν καὶ πρὸς αἰτιατικὴν· οἷον μεταξὺ δειπνοῦντα.

§ 15'. Παρά.

1. Ἡ παρὰ συντασσομένη μετὰ γενικῆς σημαίνει

α'.) Τὴν ἀπὸ προσώπου τινος κίνησιν ὡς αἰτίου· οἷον Εἴ σοι παρ' ἐμοῦ ἡδίων μανθάνειν (Πλ.). Τοῦτο δὲ μάλιστα ἐπὶ τῶν ῥημάτων, ἔρχεσθαι, ἀκούειν, μανθάνειν, φέρειν, δέχεσθαι κτλ. οἷον Ταῦτα πυνθάνομαι παρὰ Περσῶν (Ηρ.) κτλ.

β'.) Τὸ ποιητικὸν αἷτιον· μάλιστα ἐπὶ τῶν ῥημάτων λέγεσθαι, ὁμολογεῖσθαι, δεικνύσθαι καὶ τῶν ὁμοίων. Ἔτι δὲ μετὰ τῶν ῥημάτων, λαμβάνειν, ζητεῖν μανθάνειν, πυνθάνεσθαι κτλ.

2. Μετὰ δοτικῆς δὲ σημαίνει

α'.) Τὸ πλησίον ἐν στάσει· ἐν ᾧ ἐννοητέον καὶ τὸ παραλλήλως κινεῖσθαι· οἷον Ἦν ἐπικρατήση παρὰ τῷ βασιλεῖ. (Ηρ.)—Ὀρμίζεσθαι παρὰ Χερρονήσῳ (Ξ).

β'.) Κυριότητα· οἷον τὸ παρ' ἡμῖν—τὸ ἡμέτερον—Εἰ δ' οὖν ἐστὶ καὶ παρ' ἐμοί τις ἐμπειρία τοιαύτη. (Δ).

γ'.) Κρίσιν· οἷον ὡς θαυμαστότερος παρὰ πᾶσι νομίζεται.—παρ' ἡμῖν οὐ βεβουλεῦσθαι κακῶς (Σοφ.)

3. Μετὰ αἰτιατικῆς δὲ σημαίνει.

α'.) Τὸ πλησίον εἴτε ἐν στάσει, εἴτε ἐν κινήσει ἐν ᾗ ἐννοητέον καὶ τὸ παραλλήλως κινεῖσθαι· οἷον τῷ δ' αὐτῷ ἔτην παρὰ νῆας Ἀχαιῶν (Ὀμ.).—Ἐπορεύετο παρὰ τὸν ποταμόν.

β'.) Τὸ μᾶλλον· οἷον ἐπόνει παρὰ τοὺς ἄλλους.

γ'.) Σύγκρισιν· οἷον παρὰ τὰ ἄλλα ζῶα ὥσπερ Θεοὶ οἱ ἄνθρωποι βιοτεύουσι (Ξ).

δ'. Προσθήκην· οἷον παρὰ ταῦτα καὶ ἄλλα.

ε'.) Τὸ ἐπέκεινα ἐν ᾧ ἐμφαίνεται καὶ διαφωνία καὶ ἐξαίρεσις· οἷον παρὰ τὸ βέλτιστον πράττειν—παρὰ πάντα τὸν βίον.

ς'.) Διάρκειαν χρόνου· οἷον παρὰ πολὺ.

ζ'.) Αἰτίαν· Οὐ παρὰ τὴν αὐτοῦ ρώμην τόσον ἐπηύξεται ὅσον παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀμέλειαν.

η'.) 'Επίτασιν· οἷον παρὰ τοσοῦτον ἦλθεν ἡ Μιτυλήνη κινδύνου ('Ηρόδ).

4. 'Εν συνθέσει δὲ σημαίνει ἔτι

α'.) Τὸ ἐμπρός, ἦτοι παρουσίαν, εἴτε ἐν στάσει, εἴτε ἐν κινήσει εἰς ἃ σημαίνεται καὶ ἡ τοῦ πλησίον· οἷον παρῆναι, παράγειν κτλ. β'.) Διάθασιν καὶ ὑποχώρησιν· οἷον παρέρχεσθαι, παραχωρεῖν. γ'.) 'Επίτασιν· οἷον παραβιάζεσθαι. δ'.) Ὑπερβολήν· οἷον παράτολμος.

5. Ἡ παροξυτονουμένη πάρα ἢ ἀναβιβάζει τὸν τόνον κατὰ μετατύπωσιν καὶ ἀναστροφήν, ἢ λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ πάρεστιν· οἷον πάρα λεύσειν πτώματα νεκρῶν (Σοφ). Τὰ δὲ παρὲκ ἢ παρῆξ καὶ πάρεξ, καὶ παρεκτός, συντάσσονται γενικῇ· εἰς δὲ τὴν φράσιν, πάρεξ ἔχε δίφρον—ἰσοῦται μὲ τὸ μάκρυναι τὸν δίφρον.

§ ιζ'. Περὶ.

1. Ἡ περὶ μετὰ γενικῆς συντασσομένη σημαίνει,

α.) Τὸ περίξ (παρὰ ποιηταῖς)· οἷον τείχη περὶ Δαρδανίας (Εὐρ). Τετάνυστο περὶ σπείους γλαφυροῦ ἡμερίς (Εὐρπ).

β'.) Τὸ περὶ οὐ ὁ λόγος· οἷον ὁκνῶ περὶ σοῦ τὰ προσήκοντα λέγειν.—περὶ ὧν οἶσθα σαφῶς ἢ περὶ ὧν ἀνγκυαῖον εἰπεῖν ('Ισ).

γ'.) Τὸν ἕνεκά τινος προσδιορισμόν· οἷον περὶ παίδων θνήσκειν—περὶ πατρίδος μάχεσθαι ('Ισ) κτλ. ἔνθα ἐμφαίνεται καὶ ἡ ἐννοια τῆς ὑπερασπίσεως—οὐδεὶς αὐτῶν πέρι ἄξιος συμβληθῆναι (Ηρ).

δ'.) Τὸ μάλλον· οἷον περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι.

2. Μετὰ δοτικῆς δὲ σημαίνει τὸ περίξ εἴτε ἐπὶ τόπου, εἴτε ἐπὶ προσώπου, καὶ μάλιστα μετὰ τῶν φόβου, θάρρους ἢ ἐλπίδος σημαντικῶν ρημάτων· οἷον δεδιότες περὶ τῷ χωρίῳ—ὅρα μὴ περὶ τοῖς φιλτάτοις κυβεύης καὶ κινδυνεύης. Ἐνίοτε ὁμῶς σημαίνει καὶ τὸν σκοπόν· οἷον θαρρεῖν περὶ τινι (Πλ)—μάχεσθαι περὶ δαιτί ('Οδ)· ἀλλὰ συνήθως παρὰ ποιηταῖς.

3. Μετὰ αἰτιατικῆς δὲ σημαίνει,

α.) Τὸ περίξ ἐν στάσει καὶ ἐν κινήσει, καὶ εἴτε ἐπὶ προσώπου,

εἴτε ἐπὶ χρόνου, εἴτε ἐπὶ ἀριθμοῦ· οἷον περὶ τὸν οὐρανόν — περὶ Θεοῦς — περὶ ἀνθρώπους — ᾤκουν Φαίακες περὶ πᾶσαν Σικελίαν (Θ).

β'.) Συνοδίαν· οἷον οἱ περὶ Ἀρχίδαμον· οἱ περὶ τὸν Θεμιστοκλέα· οἱ περὶ Κέκροπα· προσεγγίζουσα εἰς τὴν σημασίαν, ἣν ἡ ἀμφὶ μετὰ αἰτιατικῆς ἐκφράζει· διότι ἡ, ἀμφὶ Εὐθύφρονα διαφέρει τῆς οἱ περὶ Ἀρχίαν, τῆς μὲν σημανούσης ὁμοιότητα, τῆς δὲ ἀκολουθίαν.

γ'.) Τὸ περίπου· οἷον περὶ λύχων ἀφ᾽ ἑ — περὶ τοὺς τριακοσίους ἱππεῖς, ὅπερ τίθεται πολλάκις καὶ ὡς κατηγορούμενον.

δ'.) Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος· οἷον οἱ περὶ ταῦτα ὄντες (Πλ) — οἱ περὶ τὴν θήραν — οἱ μὲν περὶ τὰ ἐπιτήδεια ἦσαν (Ξ).

ε'.) Σχέσιν ἢ ἀναφορᾷ· οἷον τοιοῦτος γίγνου περὶ τοὺς γονεῖς (Ισ) — περὶ ἐμὲ — περὶ τούτους κτλ. — Τίθεται δ' ἐνίοτε καὶ εἰς ἔνδειξιν τοῦ ἐναντίου· οἷον ἐξαμαρτάνειν περὶ τινά.

4. Ἐν συνθέσει δὲ προσλαμβάνει καὶ τὴν σημασίαν α'.) τῆς ὑπερβυλῆς· οἷον περιμάχεσθαι καὶ β'.) τὴν τῆς περιφρονήσεως οἷον περιορᾶν.

5. Τὸ ἐξ αὐτῆς περίξ συντάσσεται μετὰ γενικῆς· οἷον περίξ δὲ τοῦ ἱροῦ φοίνικες πεφύκασιν· ἢ μετὰ αἰτίατ. περίξ τὴν λίμνην οἰκέουσι=περιοικουσι τὴν λίμνην· καὶ μετὰ δοτικῆς ὡς ἐξ οὗ γὰρ ἀμφὶ τὴν δε Τρωϊκὴν χθόνα φοῖβός τε καὶ γῶ λαῖνους πύργους περίξ ὀρθοῖσιν ἔθεμεν κανόσι (Εὐριπ) ἐκφέρεται δὲ ἀνάρθως καὶ σημαίνει ἐπίσης ἀκολουθίαν οἷον οἱ περίξ καὶ τὰ περίξ.

§ ιη. Πρὸς (προτί, ποτί).

1. Ἡ πρὸς συντασσομένη μετὰ γενικῆς σημαίνει.

α. Τοπικὴν διεύθυνσιν ἐν ἣ νητέα καὶ ἡ πρὸς πρόσωπον· ἔτι δὲ καὶ αὐτὸ τὸ μέρος πρὸς ὃ ἐγένετο, ἢ γενήσεται ἡ διεύθυνσις· οἷον πρὸς τοῦ ποταμοῦ τὰ ὑποζύγια ἔχοντες (Ξ) μαθηάνειν ἤχομεν πρὸς ἀστῶν (Δ).

β'.) Ποιητικὸν αἷτιον· οἷον καλόν τε καὶ ἀγαθὸν πρὸς πάντων ὁμολογούμενον=ὑπὸ πάντων (Ξ).

γ'.) Τὸ προσήκον ἢ ὠφέλιμον· οἷον πρὸς τῶν ἐχόντων τὸν νόμον τίθης. (Εὐρ).

δ'.) Τὸ ἐνώπιον ἐπὶ ὅρκου ἢ μαρτυρίας· οἷον πρὸς Διὸς τοῖνυν ἔφην ἐγώ. (Λ)

2. Τίθεται δὲ καὶ ἐπιρρηματικῶς μετὰ γενικῆς· οἷον πρὸς δίκας=δικαίως.

3. Μετὰ δοτικῆς δὲ σημαίνει,

α.) Τὸ πλησίον· οἷον ποτὶ γούνασι—προτὶ γαίῃ—πρὸς βωμῶ σφαγεῖς (Εὐρ)· ἀλλ' ἐννοητέον τὸ πλησίον οὐ μόνον ἐν στάσει ἀλλὰ καὶ ἐν κινήσει· οἷον ποτὶ σκῆπτρον βάλε γαίῃ.

β'.) Ἐνασχόλησιν· οἷον γίγνομαι πρὸς τοῖς πράγμασι=ἀσχολοῦμαι. Σπανίως δὲ καὶ χρόνον· οἷον πρὸς τῇ ἐσπέρᾳ· μὴ ἀναιρουμένης τῆς σημασίας τοῦ πλησίον.

γ'.) Προσθήκην· οἷον πρὸς τοῖς δε μὲν τοι πῦρ ἐγώ σοι ὥπασα (Αἰσχ).—Πρὸς τοῖς παροῦσιν ἄλλα προσλαθεῖν θέλεις; (Αἰσχ). Ἀλλὰ καὶ ἀνευ πτώσεως τιθέμενον σημαίνει προσθήκην· οἷον καὶ ἔτι πρὸς — πρὸς δέ. Τίθεται δὲ καὶ κατὰ πλεονασμόν· οἷον πρὸς ἐπὶ τούτοις, ἀλλὰ πρὸς ἐπίτασιν.

5. Μετὰ αἰτιατικῆς δὲ σημαίνει,

α.) Διευθύνσιν πρὸς τι· οἷον ἡλίῳ πρὸς ἀνατολὰς στρέψασα σαυτὴν—πλεῖς ὡς πρὸς οἶκον κτλ.

β'.) Ἐχθρικὴν κίνησιν· οἷον πρὸς Τρῶας μάχεσθαι—μάχη Μήδων πρὸς Ἀθηναίους (Θ)—ιέναι πρὸς τοὺς πολέμους (Ξ).

γ'.) Ἀναφορὰν ἢ σχέσιν μετὰ τῶν ρημάτων λέγειν, ἐννέπειν, φάναι, μισθοῦσθαι, ἀγορεύειν· οἷον πρὸς ὕμῃς εὐσεβῆς πέλω—Τὰ Κύρου οὕτως ἔχει πρὸς ἡμᾶς ὥσπερ τὰ ἡμέτερα πρὸς ἐκεῖνον (Ξ)—ἀγορεύομεν πρὸς ἀλλήλους κτλ.

δ'.) Χρόνον· οἷον πρὸς ἐσπέραν—πρὸς ἔω—πρὸς ἡμέραν—πρὸς καιρόν.

ε.) Τὸ περίπου ἢ σχεδόν· οἷον πρὸς ἐβδομήκοντα ναῦς (Θ)=περὶ τὰς ἐβδομήκοντα.

ς'.) Σύγκρισιν· οἷον ἄπιστον τὸ πλῆθος λέγεται πρὸς τὸ μέ-

γεθος τῆς πόλεως ἀπολέσθαι (Θ) — τᾶλλα πάρεργα πρὸς τὸ λαμβάνειν νομίζουσι (Δ).

ζ΄.) Συμφωνίαν. οἶον πρὸς τὰς τύχας τὰς φρένας κεκτῆμεθα — πρὸς τὰ πάτρια ἔθη ζῆν — λύραν πρὸς αὐλὸν — ἡμεῖς ἐκεῖ πρὸς ταῦτα βουλευσόμεθα (Ξ).

ή.) Σκοπόν· οἶον πρὸς ἀρετὴν τὰς τιμὰς νέμειν — πρὸς τί με ἐρωτᾷς κτλ.

5. Καὶ ἐν συνθέσει δὲ τὰ αὐτὰ σημαίνοντα ἐκφράζει πλήν ὅτι λαμβάνει καὶ τὴν σημασίαν α΄.) τῆς προσεγγίσεως· οἶον προσέρχομαι· β΄.) τῆς κουφότητος· οἶον προσάπτομαι, προσψύω.

6. Τὸ ἐξ αὐτῆς γινόμενον πρόσθεν, ὡς ἐπίρρημα μὲν σημαίνει τόπον καὶ συντάσσεται γενικῇ οὐχ ἥττον ὅμως σημαίνει καὶ προτίμησιν καὶ χρόνον, τιθέμενον ἔτι καὶ ἐνάρθρως. Τὸ δὲ πρόσω μετὰ γενικῆς σημαίνει ἢ τόπον, ἢ χρόνον καὶ λαμβάνεται ἐπίσης καὶ ἐνάρθρως. Κυρίως ὅμως τὰ παραθετικὰ προσωτέρω, προσωτάτω σημαίνουνσι τὸ ἐμπρὸς ἐννοουμένης ὅμως ἀποστάσεως· οἶον ὡς προσωτάτω ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων (Ξ).

§ 10'. Ὑπό (ὑπαί)

1. Ἡ ὑπὸ μετὰ γενικῆς συντασσομένη σημαίνει,

α.) Τὸ ὑποκάτω, εἴτε ἐν στάσει, εἴτε ἐν κινήσει· οἶον ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον — πᾶς γὰρ ὁ τ' ἐπὶ γῆς καὶ ὁ ὑπὸ γῆς χρυσός ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιός (Πλ).

β΄.) Τὸ ποιητικὸν αἴτιον συνήθως οἶον Ἀνάλωτος ὑπὸ φόβου — ὥστε ὑπὸ ψήφισματος Ἀθηναῖοι πληρώσαντες ναῦς πολλὰς ἀπεκομίσαντο τοὺς ἐκ τοῦ φρουρίου (Ξ).

γ΄.) Ὑποταγὴν· οἶον πάλιν ὑπὸ βασιλείᾳ ἐγένετο — ὑπὸ τῆς ἐμῆς δυνάμεως καὶ τῶν ἐμῶν χρημάτων οὐδεὶς ἐθέλει σου μαρτυρεῖν (Λυσ).

δ΄.) Συνοδίαν. οἶον ἐπορεύοντο ὑπὸ σαλπίγγων — καὶ τὰ τείχη κατέσκαπτον ὑπὸ αὐλητρίδων προθυμίᾳ πολλῇ (Ξ).

2. Μετὰ δοτικῆς δὲ σημαίνει,

α.) Τὸ ὑποκάτω παρὰ ποιηταῖς συνήθως· οἷον ὑπὸ δρυὶ δαῖτα πένοντο.

β.) Τὸ ποιητικὸν αἷτιον ὡσαύτως παρὰ ποιηταῖς· οἷον ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεῖς.

γ.) Συνοδίαν ἢ ὁδηγίαν· οἷον ὑπὸ ράβδοις ὁμοῦ καὶ πελέεσι κατιῶν ἐκ τῆς οἰκίας (Πλ).

δ.) Ὑποταγὴν· οἷον ἵνα τὰ πάντα ὑπὸ Ἑλλήσι γένηται.

3. Μετὰ αἰτιατικῆς δὲ σημαίνει,

α.) Τὸ ὑποκάτω· οἷον ὕπεςτιν οἰκήματα ὑπὸ γῆν.

β.) Ὑποταγὴν· οἷον οἱ ὑφ' ἐαυτὸν ἡγεμόνες — ὑφ' ἐαυτὸν ποιεῖσθαι πόλεις καὶ ἔθνη (Πλ).

γ.) Χρόνον· οἷον ὑπὸ νύκτα—ὑπὸ τὴν ἔω—ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους.

δ.) Προστασίαν ἢ σκέπην· οἷον στὰς ὑπὸ στέγην—ὑπὸ στρατὸν καταφυγεῖν.

ε.) Συνοδίαν· οἷον βούλεσθε ὑπὸ τὸν αὐλὸν ὑμῖν διαλέγωμαι;

4. Ἐν συνθέσει δὲ προσλαμβάνει ἔτι. α.) Τὴν ἔννοιαν τῆς ὀπισθοχωρήσεως· οἷον ὑποχωρῶ. β.) Τὴν τοῦ λάθρα· οἷον ὑπέρχομαι. γ.) Τὴν τοῦ κατὰ μικρὸν γίγνεσθαι· οἷον ὑπολευκαίνομαι. Τὸ δὲ ἐξ αὐτῆς ἐπίρρημα ὑπαιθα, ἢ τίθεται ἐπίρρηματικῶς ὑπὸ τὴν σημασίαν τοῦ ὑποκάτω, ἢ συντάσσεται μετὰ γενικῆς ἀντὶ τῆς ὑπό· οἷον ὑπαιθα ἀνακτος ἐποίπνυον (Ὅμ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄.

§ α. Περὶ ἐπίρρημάτων.

1. Τὰ ἐπίρρηματα τίθενται ἐν τῷ λόγῳ,

α.) Ὡς προσδιορισμοὶ ρημάτων οἷον εὖ ποιεῖν, καλῶς πράττειν.

β.) Ὡς προσδιορισμοὶ ἐπιθέτων· οἷον ἐπιμελής λίαν.

γ.) Ὡς προσδιορισμοὶ οὐσιαστικῶν· οἷον Περικλῆς ὁ πᾶν, ἢ ἄγαν ἐλευθερία.

δ'.) Ὡς προσδιορισμοὶ ἄλλων ἐπιρρημάτων οἷον πάνυ καλῶς. Καί
ε'.) Ἐν ἰδίᾳ συντάξει.

α. Ὡς προσδιορισμοὶ ρημάτων.

1. Τὰ ἐπιρρήματα ὡς ρημάτων προσδιορισμοὶ τιθέμενα, σημαίνουσιν εἴτε ἐν στάσει εἴτε ἐν κινήσει.

α.) Τόπον· οἷον οἴκοι μένειν.

β.) Χρόνον· οἷον χθὲς ἔφυγον.

γ.) Ποιότητα ἢ τρόπον· οἷον ἡσυχῇ βαδίζειν.

δ.) Ποσότητα· οἷον λίαν δεδοικέναι.

ε.) Ἐρώτησιν· οἷον μὲν ἐλεύθερον ἀγῶνα ἔγνωκας;

2. Ἀλλὰ καὶ ἐπιθέτα πολλάκις λαμβάνουσι σημασίαν ἐπιρρηματικὴν· κυρίως τὸ ἐνικὸν οὐδέτερον τοῦ θετικοῦ· οἷον θαλάσσιον ἐκρύψατε, ταχὺ βαίνειν· οὐχ ἥττον ὅμως καὶ τὸ ἐνικὸν οὐδέτερον τοῦ συγκριτικοῦ, καὶ τὸ πληθ. οὐδ. τοῦ ὑπερθετικοῦ πολλάκις λαμβάνονται ἐπιρρηματικῶς.

β'. Ὡς προσδιορισμοὶ ἐπιθέτων.

1. Ὡς προσδιορισμοὶ ἐπιθέτων σημαίνουνσι,

α.) Τὸ ἐξ ὁλοκλήρου ἐπιτατικῶς οἷον παντελῶς κεναί. Καί

β.) Σύγκρισιν ἢ ἐπίτασιν· πάνυ ἄλκιμοι, πάνυ ταπεινοί.

γ'. Ὡς προσδιορισμοὶ οὐσιαστικῶν.

1. Ὡς προσδιορισμοὶ οὐσιαστικῶν σημαίνουνσιν ιδιότητα.

α'. Κατ' ἐπίτασιν· οἷον ἡ ἄγαν ἐλευθερία.

β'.) Κατὰ στάσιν· οἷον τὴν οἴκοι πολιτείαν.

γ'.) Κατὰ χρόνον· οἷον οἱ πάλοι σοφοί.

δ'. Ὡς ἐπιρρημάτων προσδιορισμοί.

Ὡς ἄλλων ἐπιρρημάτων προσδιορισμοὶ σημαίνουνσιν, ἢ προσδιορίζουσι

α'.) Τόπον· οἷον ἄλλοθί που.

β'.) Χρόνον· οἷον οὕτω πρῶτ.

(Β. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, -ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ).

γ'). Τρόπον· ἢ ποιότητα· οἷον πᾶνυ καλῶς.

δ'). Ποσότητα· οἷον λίαν ταχέως.

ε'). Ἐν ἰδίᾳ συντάξει.

1. Ἐν ἰδίᾳ συντάξει τίθενται τὰ μετὰ πτώσεως συντασσόμενα, τοιαῦτα δὲ εἶναι.

I). Τὰ ἀπὸ ἐπιθέτων παραγόμενα ἤτοι τὰ ἐπιθετικά. II). Τὰ μετὰ τῶν προθέσεων συγκαταλεγόμενα· διότι καὶ ταῦτα προτάσσονται, διὰ τοῦτο δὲ καὶ προθετικά μῦρια καλοῦνται· κέκτληται δὲ ὡσαύτως καὶ ἐπιρρηματικὴν σημασίαν.

I. Ἐπιθετικά ἐπιρρήματα.

1. Τὰ ἐξ ἐπιθέτων ἐπιρρήματα συντάσσονται μετὰ γενικῆς ὅταν σημαίνωσι.

α'). Ἰδιότητα· οἷον ἀξίως ἡμῶν αὐτῶν.

β'). Συνεπτυγμένην ἔννοιαν οἷον πανταχοῦ τῆς γῆς. Καὶ

γ'). Τρόπον· οἷον ἐμὲ δ' ἔξοχα πάντων ζῆται (Πινδ).

2. Τοιαῦτα ἐπιρρήματα εἶναι καὶ τὰ γενικοφανῆ, δοτικοφανῆ καὶ αἰτιατικοφανῆ.

3. Ἐνάρθως ἐκφερόμενα τὰ ἐπιρρήματα λαμβάνουσι σημασίαν ἐπιθετικὴν· οἷον οἱ πάλαι ἄνθρωποι—οἱ παλαιοί· Ὡσαύτως δὲ καὶ οὐσιαστικὴν ὁπόταν παραλείπηται τὸ προσδιοριζόμενον, εἴτε οὐσιαστικόν, εἴτε ἐπίθετον, εἴτε μετοχή· οἷον οἱ ἐκεῖ, οἱ πᾶνυ κτλ.

Σημειωτέον δὲ ὅτι τὸ αἰεὶ μετὰ τοῦ ἄρσενικοῦ ἄρθρου πρὸς μετοχὴν ἀναφερόμενον σημαίνει, ὅστις ἂν τύχη· οἷον ὁ αἰεὶ ἡδικημένος. Μετὰ δὲ τοῦ ἄρχω σημαίνει τὸ κατὰ καιρόν· οἷον ὁ αἰεὶ ἄρχων οὐχὶ ὁ διὰ βίου, ἀλλ' ὁ νῦν ἢ ὁ κατὰ καιρὸν ἄρχων.

4. Ἀλλὰ καὶ ρηματικά τινα ἐπιρρήματα, τὰ παρακλευσματικά καλούμενα· οἷα εἰσι τὰ ἄγε, φέρε, ἴθι δεῦτε, συντάσσονται, ἢ μετὰ ἀνθυποτάκτου προτάσεως· οἷον φέρε σκεψώμεθα. ἢ μετὰ προστακτικῆς· οἷον ἄλλ' ἄγε μίμνετε πάντες ἢ καὶ πρὸς κλητικὴν· οἷον ἄγε ὦ Σώκρατες.

5. Τὰ δεικτικά, ἰδοῦ, ἰδέ, ἡνίδε, ἡνί, ἄθρει, ἀποτελοῦσι καὶ κυρίαν πρότασιν καὶ συντάσσονται εἴτε πρὸς ὀριστικήν, ἢ τίθενται ὡς ἐπιρρήματα ἀπλῶς· οἷον ἄλλ' ἄθρει—ἄλλ' ἰδοῦ· ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ συγκαταθετικὸν εἶεν καὶ τὸ εὐκτικὸν ὥφειλον.

6. Τὰ ἐπιθετικά ἐπιρρήματα συντάσσονται καὶ μετὰ δοτικῆς ὅταν ἡ φύσις τοῦ ἀφ' οὗ παράγονται ἐπιθέτου συντάσσεται μετὰ δοτικῆς.

II. Προθετικά.

1. Τὰ μετὰ προθέσεων συγκαταλεγόμενα μόρια διαιροῦνται α.) εἰς τὰ μετὰ γενικῆς καὶ β.) εἰς τὰ μετὰ αἰτιατικῆς συντασσόμενα.

2. Μετὰ γενικῆς συντασσόμενά εἰσι τὰ,

α'.) Ἄνευ ὅπερ σημαίνει στέρησιν, ἔτι δὲ καὶ ἐξαιρέσιν καὶ ἰσοδυναμεῖ μετὰ τὸ ἐκτός. Τοῦτο πολλάκις καὶ ἀναστρέφεται κατὰ τὰ περὶ προθέσεων λεχθέντα· οἷον τούτων ἄνευ — ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ, κτλ. Πλὴν δὲ τῶν ἀνωτέρω σημαίνει καὶ τόπον· οἷον οὐ γάρ ποτ' ἄνευ δητῶν ἦν (Ὅμ). Τὸ δὲ ἄνευθε ποιητικῶς ἰσοῦται μετὰ τὸ ἄνευ, ἀλλὰ τίθεται καὶ ἐπιρρηματικῶς ἀντὶ τοῦ μακρὰν ἢ χωριστὰ ἢ ἐν μέρει κτλ. οἷον οἶος ἄνευθε ἄλλων.

β'.) Ἄτερ τοῦτο ὡσαύτως σημαίνει στέρησιν, ἢ ἐξαιρέσιν· οἷον ἄτερ Ζηνός=ἄνευ τοῦ Θεοῦ· συντάσσεται δὲ καὶ πρὸς ῥῆμα ὑπὸ τὴν σημασίαν τοῦ χωριστά· οἷον ἄτερ ἤμενον.

γ'.) Ἀχρι(ς) ἐκ τοῦ ἄκρος· σημαίνει ἀναφοράν· συντάσσεται δὲ μετὰ γενικῆς· οἷον ἄχρι λόγου, ἢ καὶ μετ' ἐμπροθέτου αἰτιατικῆς· οἷον ἄχρις ὑπὸ τὴν πηγὴν.—Ἀχρι πρὸς τὰ ἱερὰ ἀπεδήμει. Ἐπιρρηματικῶς δὲ ἀναφέρεται εἰς ῥῆμα εἴτε ὀριστικῆς, εἴτε καὶ ὑποτακτικῆς πρὸς ἔκφρασιν τοῦ ἐντελοῦς· οἷον ἄχρις ἄραξεν. Λαμβάνει δ' ἐνίοτε καὶ ἀναφορικὴν σημασίαν εἰς ἐνδειξιν ἢ τοῦ τελικοῦ σκοποῦ ἢ τοῦ χρόνου· οἷον Ἀχρις οὐ ἀσφαλῶς ἀσφαλῶς ἐγένετο.

δ'.) Ἐνεκα ἢ ἐνεκεν· σημαίνει αἰτίαν· οἷον ἐνεκα τούτου, ἢ τούτου ἐνεκα. Σημαίνει ὁμῶς καὶ παρέμφασιν, ὅτε ἰσοδυναμεῖ μετὰ τὸ ὅσον διὰ; ἢ ὅσον τὸ κατὰ, ἢ ὡς πρὸς. Μάλιστα ὅταν προσ-

λαμβάνη καὶ τὸν ἐλαττωτικόν Γε, οἷον Ἐνεκέν γε χρημάτων
μηδένα Θεὸν ὁμόσης = οἷον ὅσον διὰ χρήματα, ὅρα μὴ ὁμόσης
κτλ.

Παρὰ ποιηταῖς εἶναι εὐχρηστον ἀντὶ τούτου τὸ ἔκρητι, ὅπερ
ἔχει σημασίαν εἴτε ποιητικὴν εἴτε τροπικὴν, σημαίνουσιν τὸ διὰ
μέσου· οἷον Θεῶν ἔκρητι = μετὰ τὴν βοήθειαν τῶν Θεῶν. Ἐπὶ ἐναν-
τίας δὲ περιστάσεως τίθεται τὸ ἀέκρητι.

ε'.) Ἐως σημαίνει κίνησιν εἰς τόπον ἢ ἀναφορὰν εἰς χρόνον,
ὡς καὶ τὸ Μέχρι· εἶναι ἀνταποδοτικὸν τοῦ τέως καὶ συντάσσεται
πρὸς ὀρθὴν πτώσιν ἀπρόθετον ἢ ἐμπρόθετον, ἢ πρὸς ῥῆμα ἢ πρὸς
ἀππρέμφατον· παρὰ δὲ ποιηταῖς τίθεται καὶ ἀντὶ τοῦ ἴνα· οἷον
ἡδέως ἂν Καλλικλέῃ τούτῳ ἔτι διαλεγόμεν, ἕως αὐτῷ τὴν τοῦ
Ἀμφίωνος ἀπέδωκε ῥῆσιν, (Ξ) — Ἐως ὅγε Φαιήκεσσι φιληρέ-
μοισι μιγείη (Ὀδ) — εἰσόκεν ἄστὶ μέγα Πριάμοιο ἔλωμεν — ἕως
πρὸς τὰ ἱερὰ ἀπεδήμει κτλ.

ς'.) Μέχρι ἰσοῦται τῷ ἄχρι, ἢ ἕως κατὰ τὴν σύνταξιν· οἷον
Μέχρις Ἰωνίας — Μέχρι οὗ = Μέχρι ἣν ἀπειρος τῶν τοῦ βίου
κακῶν κτλ.

ζ'.) Πλὴν (πλέον)· σημαίνει ἐξαίρεσιν· οἷον πλὴν Λαοδάμαν-
τος — πλὴν Θεοφράστου. Τίθεται δὲ καὶ παραθετικῶς ἐν συγκρί-
σει ἀντὶ τοῦ ἧ, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν διαφορικῶν ἐπιθέτων ἅτινα
τότε ἐκφέρονται ὁμοιοπτῶτως, τὸ προσδιορίζον πρὸς τὸ προσδιο-
ριζόμενον· οἷον ὁρῶ γὰρ ὑμᾶς οὐδὲν ἄλλο ὄντας πλὴν εἰδῶλα.
Συντάσσεται ὅμως καὶ πρὸς ἀππρέμφατον ὑπὸ τὴν σημασίαν τῆς
ἐξαίρεσεως· οἷον Ἄλλο τι πλὴν ἀσεβεῖν φήσομεν; Συντασσόμενον
ὅμως πρὸς ἄλλα τινὰ μόρια μετατρέπει τὴν σημασίαν αὐτοῦ·
οἷον Πλὴν ἄλλᾳ, πλὴν εἰ, πλὴν εἰμή, πλὴν ἧ, πλὴν ὅμως, πλὴν
ὅτι, πλὴν ὅσον· ἔτι δὲ καὶ μετὰ τοῦ ἂν ἀναφέρεται εἰς ὑπο-
τακτικὴν.

η'.) Τῇλε· τοῦτο εἶναι εὐχρηστον παρὰ ποιηταῖς συνήθως τι-
θέμενον καὶ ἐν συνθέσει καὶ ἐν συντάξει ὑπὸ σημασίαν ἐπιρρημα-
τικὴν = τῷ μακρὰν ἢ μακρόθεν. Κυρίως ὅμως συντάσσεται μετὰ
γενικῆς τὸ Τηλοῦ ἢ Τηλόθι· οἷον τηλόθι Πάτρης. Καὶ τὸ μὲν

ὅμως καὶ τὰ δὲ συντάσσονται καὶ πρὸς ῥῆμα καὶ πρὸς ἐμπρόθετον γενικὴν ὡς Τηλοῦ ἀπὸ θεῶν.

θ'). Χωρὶς τοῦτο συντάσσεται μετὰ γενικῆς καὶ αἰτιατικῆς καὶ μετὰ γενικῆς μὲν συντασσόμενον σημαίνει ἐξαίρεσιν ὅπως καὶ τὸ πλὴν· τιθέμενον ἐπὶ τῶν αὐτῶν περιστάσεων καὶ παραθετικῶς, προσλαμβάνον ἐνίοτε καὶ τό, ἢ ὅτι· οἷον χωρὶς ἢ ὅτι πολλῶ μείζονας. Προσέτι δὲ καὶ πρὸς ἐμπρόθετον γενικὴν ἀναφέρεται ὡς ἐπιρρηματικὸς προσδιορισμός· οἷον χωρὶς ἀπὸ τῶν σωμάτων αἱ κεφαλαὶ=χωριστά. Μετὰ αἰτιατικῆς δὲ σημαίνει ἀποχωρισμὸν ἢ διαίρεσιν· οἷον διακαθίσας τοὺς γεωργούς, καὶ τοὺς τεχνίτας χωρὶς ἑκατέρους=χωριστά.

ι') Μετὰ αἰτιατικῆς δὲ συντάσσονται τὰ ὁμοτικά, Μά, Νή· ἀλλὰ τὸ μὲν Μά ἐπὶ ἀποφάσεως, τὸ δὲ Νή ἐπὶ καταφάσεως· οἷον Μὰ Δι' οὐκ ἐποίησα—νὴ Δι' οὕτως ἔχει.

Ἐνίοτε ὅμως προτασσόμενον τοῦ καταφατικοῦ Ναὶ πρὸς τὸ ἐπὶ ἀποφάσεως τιθέμενον Μὰ ἀναιρεῖ τὴν σημασίαν αὐτοῦ καὶ μεταβάλλει αὐτὸ εἰς κατάφατικόν· οἷον ναὶ μὰ Δι' οὕτως ἐγένετο. Ἐνίοτε ὅμως ἐπιτείνεται ἡ ὁμοσις διὰ τοῦ οὐ προτασσόμενου· οἷον οὐ μὰ Δι', οὐκ ἔγωγε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Περὶ συνδέσμων καὶ ἐπιφωνήματος

§ α'. Σύνδεσμοι.

1. Οἱ σύνδεσμοι χρησιμεύουσιν εἰς τὸ νὰ συνδέωσιν τὰς προτάσεις, τὰ κῶλα καὶ τὰς περιόδους.

2. Αἱ κύριαι κατηγορίαι δι' ὧν συνδέονται οἱ λόγοι εἰσὶν αἰτία, χρόνος, ὑπόθεσις, συμπέρασμα, συμπλοκή, διάζευξις, ἀντίθεσις ἢ ἐναντίωσις, τρόπος (ἐν ᾧ καὶ ἡ ιδιότης), σκοπὸς ἢ τέλος, ἐρώτησις, εἶδος, σύγκρισις.

3. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ οἱ σύνδεσμοι καθὼς καὶ τὰ ἐπιρρήματα

ἔχουσι καὶ ἐξαίρέσεις καὶ ποικιλίας δι' ὧν ποικίλλουσι τὴν χρῆσιν αὐτῶν, θέλομεν εἶπει περὶ αὐτῶν ὅσα χρήσιμα εἰς τὴν κατάληψιν ἐν τῷ Β'. Μέρει καὶ ἐν ἰδίᾳ πραγματεία.

§ 6'. Περὶ ἐπιφωνήματος.

1. Τὰ ἐπιφωνήματα τίθενται ἀνεξαρτήτως εἰς τὸν λόγον, διὰ νὰ ἐκφράσωσι, χαράν, λύπην, θαυμασμόν, ἐνθουσιασμόν, ἀγανάκτησιν, ἀποστροφὴν, γέλωτα, θρῆνον, καὶ εἶναι λείψανα τῆς πρώτης γλώσσης τῆς διὰ νεύματος καὶ κινήσεων γιγνομένης.

2. Ἐκ τούτων ἄξιον μνείας εἶναι τὸ θαυμαστικὸν ὦ, ὡς συντασσόμενον μετὰ γενικῆς ἐλλειπτικῆς· οἶον ὦ τοῦ θαύματος· ἢ μετὰ δοτικῆς· οἶον ὦ μοι=οἶμοι· καὶ μετὰ ὀρθῆς πτώσεως· οἶον ὦ, τάλας ἐγώ.

3. Τὴν αὐτὴν δὲ μετὰ γενικῆς σύνταξιν λαμβάνει καὶ τὸ οἶμοι· οἶον οἶμοι τῶν κακῶν (Θεογ)· καὶ τὸ φεῦ, οἶον φεῦ τοῦ ἀνδρὸς ('Αριστοφ) φεῦ ὅσῳ λέγεις τεχνικωτέρας νύμφας (Πλ)!

4. Ἀποτελοῦσι δὲ ἰδίαν πρότασιν παθητικὴν πρὸς ἣν ἡ πτώσις ὡς ποιητικὸν αἷτιον ἀποδίδεται.

5. Τῶν λοιπῶν ἐπιφωνημάτων ἡ χρῆσις εἶναι συνήθης παρὰ ποιηταῖς.

ΜΕΡΟΣ Β'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Εἰς τὸ πρῶτον μέρος εἶδομεν ὅτι ἐκ τῶν λέξεων, ἐκφράζουσης ἐκάστης ἰδίαν ἔννοιαν, διὰ συμπλοκῆς δυνάμεθα ν' ἀπαρτίσωμεν τελείαν πρότασιν καὶ πλήρη ἐν ἧ τὸ τέλειον ἡμῶν διάνημα νὰ ἐκφέρηται. Ὅτι τὴν πλήρη ταύτην πρότασιν συνδυάζοντες πρὸς ἄλλην ἢ πρὸς ἄλλας ἀποτελοῦμεν τέλειον λόγον ὃν χωρίζομεν διὰ τελείας στιγμῆς καὶ καλοῦμεν περίοδον.

2. Τὴν περίοδον ταύτην διαιροῦμεν εἰς κῶλα, ὅταν αἱ προτάσεις πρὸς ας ἡ κυρία πρότασις συνδυάζεται ἔχουσι προσθετικὴν ἢ παρεμπιπτούσαν σημασίαν.

3. Συνδυάζοντες δὲ διὰ μεταβάσεως συνδετικῆς ἀπὸ ἐννοίας εἰς ἔννοιαν καὶ τὰς περιόδους ἀποτελοῦμεν λόγον πλήρη ἐν ᾧ πᾶσα ἡ διανοητικὴ ἡμῶν ἐνέργεια περιστρέφη ἢ περιστρέφεται.

4. Μεταβαίνοντες ἤδη εἰς τὸ δεύτερον περὶ σχημάτων καὶ ἰδιωμάτων μέρος παρατηροῦμεν ὅτι αἱ μὲν ἐν τῇ λέξει φαινόμεναι ἀνωμαλῖαι ὀνομάζονται τροπαί· αἱ δὲ ἐν τῇ προτάσει σχήματα· αἱ δὲ ἐν τῇ περιόδῳ ἰδιώματα, καὶ ὅτι ἰδιαίτερος τρόπος συνθέσεως περιόδων παρὰ τοῖς ρήτορσι ἀποτελεῖ τὰ ρητορικὰ καλούμενα σχήματα περὶ ὧν ἡ ρητορικὴ τέχνη διεξοδικῶς πραγματεύεται.

5. Αἱ ἐν τῇ λέξει δὲ φαινόμεναι ἀνωμαλῖαι περιλαμβάνονται εἰς τὰς ἀκολούθους ἑπτὰ περιπτώσεις καὶ ὀνομάζονται I. Περιφρασίς. II. Συνεκδοχή. III. Μετωνυμία. IV. Ἀντονομασία. V. Ὀνοματοποιία. VI. Κατάχρησις. VII. Μετάληψις.

Τροπαί.

I. Περιφρασικ.

1. Περιφρασικ λέγεται ἡ ἔκφρασις ἐννοίας ἀπλῆς διὰ δύο λέξεων ἀντὶ διὰ μιᾶς πρὸς πλείονα ἔμφασιν· οἷον λόγον ποιοῦμαι ἀντὶ τοῦ μανθάνω.—'Εννοια ποθ' ἡμῖν ἐγένετο = ἀντὶ τοῦ ἐσκέφθην ποτε (ἐξ οὗ περιφραστικῶς).

II. Συνεκδοχή.

2. Συνεκδοχή· αὕτη ἔχει σχέσιν πρὸς τὸν πλεονασμόν· καλεῖται δὲ οὕτω, διότι ἐν αὐτῇ,

α'.) Τὸ μέρος ἐκφράζει τὸ ὅλον· οἷον τοιαύτην κεφαλὴν ποθέω, = τοιοῦτον ἄνδρα ποθῶ.

β'.) Τὰ πολλὰ ἀντὶ τοῦ ἐνός· οἷον τὰ στήθη ἀντὶ τὸ στήθος· οὕτω καὶ ὅταν ἐπὶ τὸ μεγαλοπρεπέστερον ἐκφράζουσιν ἀντικείμενόν τι· οἷον οἱ γάμοι = ὁ γάμος· αἱ ταφαὶ = ἡ κηδεία. Τὰ ὀνόματα τῶν ἑορτῶν ἐπίσης ἐκφέρονται συνεκδοχικῶς εἰς πληθ. ἀριθ. οἷον τὰ Διονύσια, τὰ Ὀλύμπια. Κεῖ αὐτὰ δὲ τὰ κύρια ὀνόματα παρὰ τοῖς κωμικοῖς ἐκφέρονται εἰς πληθ. ἀριθμ. ἐνίοτε.

γ'.) Τὴν ὕλην ἀντὶ τὸ εἶδος οἷον σίδηρος ἀντὶ ξίφος.

δ'.) Τὸ γένος ἀντὶ τοῦ εἶδους· οἷον ὄρνις αἴσιος ἀντὶ οἰωνός αἴσιος.

ε'.) Τὸ εἶδος ἀντὶ τοῦ γένους· οἷον ἄρτος ἀντὶ τροφή· καὶ

ς'.) Τὸ προηγούμενον ἀντὶ τοῦ ἐπομένου οἷον Ἡὼς ἀντὶ ἡμέρα (ἐξ οὗ συνεκδοχικῶς).

III Μετωνυμία.

3. Μετωνυμία· ἐν αὐτῇ λαμβάνεται α'.) Τὸ ἰδανικὸν αἷτιον ἢ ἀφηρημένον ἀντὶ τοῦ συγκεκριμένου· οἷον ἡ Δήμητρα ἀντὶ σῖτος· ὁ Βάκχος ἀντὶ οἶνος ὁ Ποσειδὼν ἀντὶ ἡ θάλασσα· οὕτω καὶ Παίδευσιν τῆς Ἑλλάδος = διδάσκαλον τῆς Ἑλλάδος. (Θ)· πρεσβείαν μὴ προσδέχεσθαι (Θ) = πρέσβεις μὴ προσδέχεσθαι (Θ) καὶ ἄτον ὅμμα = ὁ Ζεὺς.

β'.) Τὸ ἀφηρημένον οὐσιαστικὸν ἀντὶ τοῦ συγκεκριμένου προσώπου· οἷον θεραπεία ἀντὶ θεράποντες· πλοῦτος ἀντὶ πλούσιος κτλ. Οὕτω καὶ ὁμηλικίη ἀντὶ ὁμήλικες, συμμαχία ἀντὶ σύμμαχοι, δουλεία ἀντὶ δοῦλοι, φυλακὴ ἀντὶ φύλακες, ἵππος ἀντὶ ἵππεῖς, χάραξ ἀντὶ χάρακες, ἐσθῆς, λίθος ἀντὶ ἐσθῆτες, λίθοι (Αἰσχ.) Οὕτω καὶ Μητέρα Θεῶν στύγος=ἀντὶ στυγερὰν μισητὴν· ἀγεμόνευμα νεκροῖσι πολύστονον=ἡγεμόνα (Αἰσχ.) νύμφευμα=νύμφη, ὕβρισμα καὶ διαφθοράν=ὕβριστήν καὶ διαφθορά. (ποιητ.)

γ'.) Τὸ περιέχον ἀντὶ τοῦ περιεχομένου ἢ πόλις ἀντὶ πολῖται, τὸ στρατόπεδον ἀντὶ στρατιῶται, ὅπερ συμβαίνει ἐπὶ τῶν περιληπτικῶν ὀνομαζομένων ὀνομάτων.

δ'.) Τὸ σημεῖον ἀντὶ τοῦ σημαινομένου οἷον ἐλαία ἀντὶ εἰρήνη δάφνη ἀντὶ νίκη. (ἐξ οὗ μετωνυμικῶς.

IV Ἀντονομασία.

4. Ἀντονομασία λέγεται ἀντονομασία ὁπότεν λαμβάνηται εἰς τὸν λόγον ἀντὶ τοῦ κυρίου ὀνόματος τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ ἢ τὸ ἐπίθετον, ἢ τὸ πατρωνυμικόν· οἷον ὁ ποιητὴς ἀντὶ Ὀμηρος· ὁ ῥήτωρ ἀντὶ Δημοσθένης κτλ. ὁ Ἀτρεΐδης ἀντὶ ὁ Ἀγαμέμνων, ἢ Μενέλαος κτλ. Οὕτω καὶ Ὀκεανόν τε θεῶν γένεσιν καὶ μητέρα τηθὺν=γενήτορα. (Ιλ.)· γένος ἢ γενεὴ=υἱὸς (Ποιητ.)

V Ὀνοματοποιΐα.

5. Ἡ ὀνοματοποιΐα ἀποβλέπει τὴν παραγωγὴν τῆς λέξεως· ὅταν δηλ. παράγῃται ἢ πλάττηται αὕτη ἐκ τοῦ ἤχου τοῦ σημαινομένου· οἷον, γδοῦπος, βόμβος κτλ.

VI Κατάχρησις.

Κατάχρησις δὲ λέγεται ὁπότεν ἐλλείψει λέξεως πρὸς ἔκφασιν ἰδέας λαμβάνεται ἑτέρα μὴ οἰκεία αὐτῆς· οἷον γόνου καλῶς, ὀφθαλμὸς ἀμπέλου κτλ. οἷον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἄνω ὀρῶ βλαστάνοντα τὰ φυτὰ (Ξ).

VII Μετάληψις.

1. Μετάληψις δὲ λέγεται ὅταν ὑπάρχωσι δύο λέξεις συνωνυμοὶ ὡς κόρη καὶ γλήνη ὡς πρὸς τι σημαίνόμενον· ἀλλ' ἡ μία τούτων ἔχει καὶ ἕτερον ἴδιον σημαίνόμενον, λαμβάνεται δὲ εἰς τὸν λόγον οὐχὶ κατὰ συνωνυμίαν ἀλλὰ μὲ τὸ δεύτερον αὐτῆς σημαίνόμενον οἷον ἔρρε κακὴ γλήνη=φύγε κακὸν εἶδωλον, ὅπερ ἐστὶ, κοράσιον.

2. Παρατηρήσεις

α΄.) Καὶ παρὰ ποιηταῖς δὲ καὶ παρὰ τοῖς πεζογράφοις εἶναι συνήθης πολλάκις ἡ χρῆσις τῶν συγκεκριμένων ἀφηρημένως· οὕτω λέγεται ἄσπις τρισχίλια ἀντὶ τρισχίλιοι ἄσπιδοφόροι—ὀρφάνευμα ἐμῶν τέκνων ἀντὶ ὀρφανὰ τέκνα μου.

β΄.) Τὸ οὐδετ. μῆνυμα καὶ τὸ θηλ. μῆνις λαμβάνονται ἀντὶ τοῦ αἰτίου ὀργῆς. Τὸ νόσος ἀντὶ λυμεῶν κτλ. Καὶ παρὰ ποιηταῖς δὲ συχνότατα ἀπαντᾷ ὀλεθρος ἀντὶ ὀλέθριον, ἄλγημα καὶ πεπάλγημα ἀντὶ πανούργος· κρότημα ἀντὶ ὀκροτῶν· λῆρος ἀντὶ ληρώδης, γέλως καὶ κατὰγελως ἀντὶ ἀξιογέλαστα· ἐπὶ καλοῦ δὲ λαμβάνεται τὸ κάλλος ἀντὶ ὠραῖον· ὦ φιλότης ἀντὶ ὦ φίλε, μέλημα ἀντὶ ἀγαπητὸν καὶ περισπούδαστον πρόσωπον. Ἐπίσης λέγεται, ὕβριν, ἀνέρα ἀντὶ ὕβριστήν—Ἑλλὰς στολή, Ἑλλὰς γλῶσσα ἀντὶ Ἑλληνικὴ στολή, Ἑλληνικὴ γλῶσσα· κόμπος εἶ, ἀντὶ κομπαστῆς εἶ· ψεῦδος ἀντὶ ψευδές· Σωτήρ ἀντὶ σώτειρα· γυναῖκα ἀντὶ γυναικεῖον.

γ΄.) Οὕτω καὶ τὰ ἐθνικὰ λαμβάνονται ἀφηρημένως εἰς ἐνικὸν ἀριθμόν· οἷον ὁ Πέρσης, ὁ Μῆδος, ἀντὶ οἱ Πέρσαι οἱ Μῆδοι.

δ΄.) Οὕτως ἐπὶ τῶν περιεκτικῶν ὀνομάτων λαμβάνεται τὸ οὐδετ. οὐσιαστικὸν ἀφηρημένως, ἢ τὸ θηλυκόν· οἷον ἡ πόλις ἀντὶ οἱ πολῖται, τὸ στρατόπεδον ἀντὶ οἱ στρατιῶται· τὸ θέατρον ἀντὶ οἱ θεαταί.

ε΄.) Περιφραστικῶς ἔτι λαμβάνεται ἡ ἀφηρημένη ἔννοια μάλιστα παρὰ ποιηταῖς καὶ ἰδίως τοῖς ἐπικοῖς· οἷον ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο ἀντὶ ἀγαθός Ἀλκίνοος.—Μένος Ἄρης ἀντὶ ὀρμητικὸς

Ἄρης· βίη Ἡρακλείη ἀντὶ ὁ βίαιος Ἡρακλῆς· σθένος Ἐκτορος ἀντὶ ἰσχυρὸς Ἐκτωρ· Πατροκλῆος λάσιον κῆρ ἀντὶ ὁ γενναῖος Πάτροκλος. Οὕτω καὶ ὁ τῆς ἡσυχίας βίοςτος=ὁ ἡσυχος βίος. (Εὐρ.) Ἴς Τηλεμάχοιο ἀντὶ ἰσχυρὸς Τηλέμαχος. Οὕτω καὶ ἐν μέσῃ δ' ἔην Δράκοντος φόβος=φοβερός δράκων—Ἡ φιλτάτον γυναικὸς Ἰοκάστης κάρα ἀντὶ ὧ φιλτάτη κεφαλὴ.—Ἐανθὴ κάρηνα ἀντὶ ξανθὴ κεφαλὴ· ὧ μητρός ἐμῆς σέβας ἀντὶ ὧ μητερ σεβαστὴ (Αἰσχ.)

ς'.) Παρὰ τοῖς τραγικοῖς ἔτι λαμβάνεται ἡ λέξις δέμας, σημαίνουσα ἄνδρα θεωρητικόν, ὑψηλόν, καὶ μεγαλοπρεπῆ. Ὡσαύτως καὶ τὸ υἷες Ἀχαιοῶν ἀντὶ Ἀχαιοί, καὶ τὸ εὐνῆς λέκτρον ἀντὶ κλίνη· καὶ τὸ σκάφος ἀντὶ ναῦς· καὶ τὸ μάχης ἀγὼν ἀντὶ πόλεμος. κτλ.

ζ'.) Καὶ οἱ ποιηταὶ δὲ καὶ οἱ πεζοὶ μεταχειρίζονται τὴν λέξιν χρῆμα διὰ νὰ σημάνωσι μέγα τι, εἴτε κατὰ τὸν ὄγκον, εἴτε κατὰ τὸ βάρος, εἴτε κατὰ τὴν ἀξίαν οἷον σὺς χρῆμα μέγα,—καλόν τι χρῆμα καὶ μέγα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ σχημάτων.

§ α'. Σχῆμα Ἀττικόν.

1. Σχῆμα Ἀττικόν ἡ ἀττικὴ σύνταξις λέγεται ὁπόταν ἐν τῇ προτάσει τίθεται οὐδέτερον πληθυντικὸν ὑποκείμενον μετὰ ἐνικού ῥήματος· οἷον Τὰ παιδιά παίζει.—Ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἐπράχθη—ἐκ τούτου διελύθη μὲν τὰ πεζικά, διελύθη δὲ καὶ τὰ ναυτικά στρατεύματα (Ξ)

2. Ὅποταν ὅμως τὸ οὐδέτ. πληθ. ὑποκείμενον ὑπονοῇ ἔμφυχον, ἢ τῶν τοιούτων προτάσεων παρακολουθῇ ἡ μία τὴν ἄλλην ὁ κανὼν οὗτος συνήθως δὲν τηρεῖται· οἷον τὰ τέλη τῶν Λακεδαιμονίων ὑπέσχοντο.—Καὶ δὴ δοῦρα σέσηπε νεῶν καὶ σπάρτα λένονται (Ὅμ).

3) Ἐπίσης δὲ δὲν τηρεῖται καὶ ὅταν ἐμφαίνεται ἡ ἔννοια τοῦ καθέκαστα· οἷον τὰ μεираκία κατεφρόνησαν.

§ 6' Σχῆμα πρὸς τὸ νοούμενον.

1. Τὸ σχῆμα τοῦτο λέγεται καὶ κατὰ σύνεσιν. Ἐν αὐτῷ δὲ ἡ σύνταξις βαίνει οὐχὶ πρὸς τὸ πραγματικὸν φαινόμενον ἀλλὰ πρὸς τὸ νοούμενον· οἷον τὰ μοχθηρὰ ἀνθρώπεια πασῶν τῶν ἐπιθυμιῶν ἀκρατεῖς εἰσι ἀντὶ ἀκρατῆ εἰσιν. Ἡ διαφορὰ δὲ αὕτη συμβαίνει εἴτε κατὰ γένος, εἴτε κατ' ἀριθμὸν εἴτε καὶ κατ' ἀμφοτέρα.

2. Εἰς τὸ σχῆμα τοῦτο ἀνάγεται καὶ ἡ ὡς ἀνωτέρω εἴρηται ἀφηρημένη χρῆσις τῶν συγκεκριμένων ὀνομάτων ἥτις γίνεται κατὰ γένος καὶ κατὰ ἀριθμὸν· οἷον α'.) Κατὰ γένος ὡς φίλον τέκος=ἀντὶ ἀγαπητὴ υἱέ. β'.) Κατ' ἀριθμὸν οἷον ὁ στρατὸς ἀπέβαινον=ἀντὶ οἱ στρατιῶται ἀπέβαινον. καὶ γ'.) Κατ' ἀμφοτέρα· οἷον ἀφίκοντο εἰς Κωτύωρα πόλιν Ἑλληνίδα, Σινωπέων ἀποίκους, οἰκοῦντας ἐν τῇ Τιβαρηνῶν χώρα (Ξ)

3. Ἐτι δὲ καὶ ἡ περιληπτικὴ χρῆσις τῶν ὀνομάτων· οἷον τὸ πλῆθος οἶονται — Τὸ στρατόπεδον ἀνεχώρου. Καὶ ἐν συμπλοκῇ· οἷον μελέτω σοι περὶ τοῦ πλῆθους καὶ περὶ παντὸς ποιοῦ κεχαρισμένως αὐτοῖς ἄρχειν = αὐτῷ, διότι ὁ νοῦς φέρεται εἰς τό, πολλοῖς.

4. Ἐτι δὲ καὶ ἡ κατὰ συνωνυμίαν γινομένη πλοκὴ τοῦ λόγου ἐν ἣ τὸ ἐπόμενον κῶλον ἐκφέρεται δι' ἑτερογενοῦς μὲν ἀλλὰ συνωνύμου λέξεως· οἷον ἐντυχῶν δ' ἐγὼ τούτων μὲν οὐχ ἡπτόμην, τοῦ μεираκίου δ' ἐπελαμβανόμην· οὗτοι δ' ἐκεῖνον τε ἦγον βίᾳ καὶ ἐμὲ ἔτυπον=ἐνθα τὸ ἐκεῖνον λαμβάνεται ὡς συνώνυμον τοῦ μεираκία· οὕτω καὶ τοῦτο ἐστὶ φωνή τις γιγνομένη ἀντὶ γιγνόμενον — καὶ τό, ἡ νόσος ἤρξατο γενέσθαι τοῖς Ἀθηναίοις λεγόμενον, ἀντὶ λεγομένη καὶ τοῦτο πάλιν ἀντὶ νόσος.

§ 7'. Σχῆμα Πινδαρικὸν ἢ Βοιωτικόν.

1. Τὸ σχῆμα τοῦτο ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ Ἀττικὸν μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἐν αὐτῷ ἀντὶ τοῦ οὐδετέρου πληθυντικοῦ γένους, ὅπερ

λαμβάνεται εἰς τὴν Ἀττικὴν σύνταξιν ὡς ὑποκαίμενον, λαμβάνεται τὸ ἄρσενικὸν ἢ θηλυκὸν γένος εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν· οἷον ἔστι γὰρ ἐμοὶ καὶ βωμοὶ (Πλ). οὕτω καὶ

Ἀχεῖται τ' ὀμφαὶ μελέων σὺν αὐλοῖς

Ἀχεῖται Σεμέλαν ἐλικάμπυκα χοροί.

οὕτω καὶ, τῷ μοι δώρατά τ' ἔστι καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι καὶ κόρυθες καὶ θώρηκες λαμπρὸν γανῶντες (Όμ).

2. Τὸ σχῆμα τοῦτο εἶναι εὐχρηστότερον παρὰ Πινδάρῳ καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη Πιδαρικόν· ἀλλ' οὐχ ἦττον καὶ οἱ Ἀττικοὶ μεταχειρίζονται αὐτό· οἷον Αἰ μὲν ψυχαὶ καὶ τὰ σώματα καὶ τὰ ὅπλα οἷς δεήσει χρῆσθαι ἐκ πολλοῦ ἡμῖν σὺν θεῷ παρεσκεύασται (Ξ).

§ δ'. Καθ' ὅλον καὶ μέρος.

1. Τὸ σχῆμα τοῦτο ἐκφέρεται κατ' ὀνομαστικὴν, γενικὴν, δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν, ὅταν ὁ εἰς μὲν τῶν ὄρων ἐκφράζῃ τὸ ὅλον ὁ ἕτερος δὲ τὸ μέρος· οἱ δὲ λόγους πλάττοντες ἕκαστος περιηρχόμεθα (Πλ).

2. Ἐκφέρεται δὲ

α'.) Κατ' ὀνομαστικὴν ὁπότεν κεῖνται εἰς τὸν λόγον τὰ διαφορικὰ ἕτερος, ἑκάτερος, ἕκαστος, ἄλλος, πᾶς, καὶ ἄλλος ἄλλοθεν· οἷον οὗτοι δέ, ὦ Κλέαρχε, ἄλλος ἄλλα λέγει (Ξ)—Πάντες δὲ οὗτοι ἐν παισιῷ πλήρει ἀνθρώπων ἕκαστον τὸ ἔθνος ἐπορεύετο.

β'.) Κατὰ γενικὴν ὁπότεν ἡ μὴ γενικὴ ἐκφράζει τὸ ὅλον ἐτέρα δὲ ἡ ἕτεραι πτώσεις τὸ μέρος· οἷον ἐμὸν ἔργον ἔστι προαιρεῖσθαι τῶν λόγων μὴ τοὺς ἡδίστους ἀλλὰ τοὺς χρησιμωτάτους (Ίσ).

γ'.) Κατὰ δοτικὴν εἶναι σπανιώτερον καὶ συμπεπλεγμένον μάλλον μετ' ἄλλων σχημάτων καὶ ἐνταῦθα δὲ συμβαίνει ἡ δοτικὴ καὶ εἶναι προσωπικὴ ἢ σημαίνουσα τὸ ὅλον, ἐπίσης δὲ καὶ αἰλοιπαί· οἷον καὶ ἔρως ἐνέπεσε τοῖς παῖσιν ὁμοίως ἐκπλεῦσαι, τοῖς μὲν πρεσβυτέροις ὡς καταστρεφόμενους ἐφ' οὗ ἔπλεον τοῖς δ' ἐν ἡλικίᾳ εὐέλπιδες ὄντες σωθήσεσθαι (Θ).

δ'). Κατ' αἰτιατικὴν ὅταν ἔπνηται αἰτιατικὴ εἰς τὸ εἰς αἰτιατικὴν ἐκφραζόμενον ὅλον· οἷον ἄνδρας τε τοὺς μὲν ἀπέκτειναν τοὺς δὲ καὶ ἐζώγησαν (Θ).

§ ε'. Σχῆμα Ἀὐθυπότακτον.

1. Αὐθυπότακτον καλεῖται τὸ σχῆμα ἐν ᾧ ὁ παρακελεύόμενος ἐτέρους πρὸς τι παρακελεύεται καὶ ἑαυτὸν οἷον ἄγωμεν, ἴωμεν κτλ.

2. Τὸ τοιοῦτον σχῆμα ἐκφέρεται πάντοτε εἰς ὑποτακτικὴν ἔγκλισιν ἐνεργητικῆς ἢ μέσης διαθέσεως· καὶ ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ λόγου εἰς πληθυντικὸν ἀριθμόν. Ἀπαντᾷ ὁμῶς καὶ ἐνικῶς ἐνίοτε· οἷον φέρ' εἴπω τινα πρὸς ὑμᾶς κτλ.

3. Προσαμβάνει δὲ καὶ τὰ παρακελευσματικὰ ἄγε, δεῦτε, φέρε, ἴθι· οἷον ἄγε σκεψώμεθα κτλ. — Ἀγετε καταλίπωμεν τοὺς ἐπιτηδεῖους (Ξ). Φέρε νῦν ἀναλάβωμεν πάλιν τῇ μνήμῃ τὰς τῶν τέχνης γυμναζόντων ἐπιτάξεις.

§ ς'. Σχῆμα ἐν διὰ Ἀνοῖν.

1. Οὕτως ὀνομάζεται τὸ σχῆμα ἐν ᾧ ἐκφράζεται ἡ αὐτὴ ἔννοια διὰ δύο ὁρων οἷον χρυσὸν καὶ φιάλας = χρυσᾶς φιάλας· ἐν ἐσθῆτι τε καὶ χρυσῶ = ἐν χρυσῇ ἐσθῆτι — Ἐνθα μάλιστα ζαχρηεῖς γίγνοντο μάχη αὐτοὶ τε καὶ ἵπποι = ἔριπποι ("Ομ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ Ἰδιώματος.

§ α'. Ὅρισμός.

1. Ἰδιῶμα λέγεται ἰδιάζουσά τις πλοκὴ περὶ τὴν περίοδον τοῦ λόγου γιγνομένη. Εἰσὶ δὲ κυρίως τὰ ἰδιώματα τρία α'). Ὁ πλεονασμός. β'). ἡ βραχυλογία καὶ γ'). Τὸ ἀνακλόουθον· ταῦτα ὑποδιαίρουνται εἰς σχήματα.

2. Τὸ ἰδιῶμα ποικίλλει τὴν ἔκφρασιν τοῦ λόγου καθιστῶν

αὐτὸν τερπνότερον, ἐντονώτερον καὶ ἐπαγωγότερον, καταλλήλως καὶ προσηκόντως χρώμενον.

§ β'. Πλεονασμός.

1. Πλεονασμός ὀνομάζεται ἡ χρῆσις λέξεων θεωρουμένων περιττῶν οἷον πάλιν αὖ, — ὠνομασμένος κέληται. κτλ. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ χρῆσις προτάσεων οἷον σκέψαι δὲ καὶ οἶψ, ὄντι μοι, περί σε, οἷος ὢν περί ἐμέ ἔπειτά με μέμνη (Ξ). Οὕτω καί, εἰ γὰρ ταῦτα λέγοιμι, Ἀγησίλαον τ' ἂν μοι δοκῶ ἄρρωνα ἀποφαίνειν καὶ ἐμαυτὸν μωρόν, εἰ ἐπαινοῖην τὸν περὶ τῶν μεγίστων εἰκὴ κινδυνεύοντα (Ξ).

2. Ὁ πλεονασμός παρὰ ποιηταῖς εἶναι εὐχρηστότερος καὶ χρησιμεύει παρ' αὐτοῖς ἵνα παράσχη πλείονα ἔκφρασιν, πλείονα σαφένειαν καὶ πλείονα δύναμιν καὶ χάριν. Παρὰ δὲ τοῖς πεζοῖς ἐπίσης μεταχειρίζεται ὁπόταν εἶναι ἀνάγκη παρ' αὐτοῖς νὰ ἐπιταθῇ ἡ ἔννοια καὶ νὰ διασαφισθῇ ἔτι μᾶλλον τὸ λεγόμενον. Οὕτω παρὰ ποιηταῖς ἐφύγομεν θάνατόν τε μόνον τε (Ὅμ.) παρὰ πεζοῖς δέ, ὡς Ἀλέξανδρος ὁ Φιλιππου. Οὕτω καί, ἃ οὕτω χαλεπῶς ἄρχει τῶν ἀνθρώπων ὧν ἂν ἐπικρατήσωσιν ὥστε κτλ. ἐνθα τὸ ὧν ἂν ἐπικρατήσωσιν πλεονάζει.

3. Γίνεται δὲ ὁ πλεονασμός εἴτε καταφατικῶς, εἴτε ἀποφατικῶς, ἐκφερόμενος διὰ τοῦ οὐ μὴν-ἀλλὰ· οὐχ ἥκιστα-ἀλλὰ μάλιστα· ἐκόντες κ' οὐκ ἄκοντες· κατ' αἶσαν-οὐδ' ὑπὲρ αἶσαν, οὐκ οὐδ', ὡς οὐκ ἀλεγίζω οὐδ' ὄθομαι κατέοντος (Ὅμ.).

§ γ'. Πολυσύνδετον.

1. Συγγενὲς τῷ πλεονασμῷ εἶναι τὸ Πολυσύνδετον ἐν ᾧ αἱ προτάσεις συνδέονται διὰ τοῦ καί, πρὸς ἀλλήλας οὕτως ὥστε νὰ ἐμφαίνεται τὸ γοργὸν μετὰ μεγαλοπρεποῦς ἐκφράσεως· οἷον ὥσπερ χρυσὸν ἐν πυρὶ βρασνιζόμενον, στατέον ἄρχοντα, καὶ γέρα δοτέον καὶ ζῶντι καὶ τελευτήσαντι καὶ ἄθλα. (Πλ.)

2. Γίνεται δὲ τὸ Πολυσύνδετον εἴτε εἰς τὰς προτάσεις, εἴτε εἰς τοὺς ὅρους αὐτῶν καὶ εἶναι κοινὸν παρὰ τοῖς πεζοῖς· οἷον Πῶς,

ἔφη, λέγεις; εὐμαθεὶς καὶ μνήμονες καὶ ἀγχῖνοι καὶ ὀξεῖς καὶ ἄλλα τούτοις ἔπεται (Πλ.).

3. Ἐκφέρεται δὲ καὶ δι' ἄλλων συνδέσμων ὡσαύτως δὲ καὶ διὰ τοῦτο οὕτω, ὁπότεν ὁ λόγος εἶναι ἀνάγκη νὰ μετατραπῇ εἰς τὸ ὀμαλὸν καὶ ἀφελές· οἷον οὕτως εὐλαβῶς, οὕτως εὐσεβῶς, οὕτω μετρίως διακεῖσθαι ὥστε ἀναλίσκοντας, ἀγωνιῶντας ὅμως ἀπέχσθαι (Δμ.).

§ δ'. Πολύπτωτον.

1. Εἰς τὸν Πλεονασμὸν ἀνάγεται καὶ τὸ Πολύπτωτον σχῆμα· λέγεται δὲ πολύπτωτον διότι εἰς πολλὰς προτάσεις συνεχεῖς ἐπαναλαμβάνεται ἡ αὐτὴ λέξις εἰς διάφορον πτώσιν· οἷον Πάντων μὲν κρατέειν ἐθέλει, πάντεσσι δ' ἀνάσσειν, πᾶσι δὲ σημαίνειν ("Ομ). Πῶς γὰρ ἂν ἐγὼ Δημοσθένην ἐπὶ Φιλοκράτην παρεκάλουν ὅτ' ἦν ἡ τῶν παρανόμων γραφή, προβληθέντα δὲ εἰς τὴν πρεσβεῖαν ὑπὸ Φιλοκράτους; (Αἰσχ.).

2. Τὸ τοιοῦτον σχῆμα, ὅπερ ἐπίσης ἀνάγεται εἰς τὸν Πλεονασμὸν, συχνότερον γίνεται διὰ τῆς ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας, ἥτις δύναται καὶ ἄνευ τροπῆς τῆς πτώσεως ἐνίοτε νὰ γίνηται· οἷον Χρὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κάκεῖνο εὐθυμεῖσθαι καὶ ὁρᾶν, ὅτι νῦν ὁμωμοκότες κατὰ τοὺς νόμους δικάσειν ἤκετε οὐχὶ τῶν Λακεδαιμονίων, οὐδὲ τῶν Θηβαίων, οὐδ' οἷς ποτε ἐχρήσανθ' οἱ πρῶτοι τῶν προγόνων, ἀλλὰ καθ' οὓς ἔλαβον ἀτελείας, οὓς ἀφαιρεῖται νῦν οὗτος τῷ νόμῳ καὶ περὶ ὧν ἂν οἱ νόμοι μὴ ᾧσι γνώμη τῇ δικαιοτάτῃ κρινεῖν (Δμ.).

§ ε'. Παρένθεσις.

1. Ἄλλοτε εἶδος πλεονασμοῦ εἶναι καὶ ἡ παρένθεσις· ἥτοι ὁ παρενθετικὸς ἢ ἐπεξηγηματικὸς λόγος.

2. Ἡ παρένθεσις λοιπὸν ἔχει σκοπὸν ἵνα ἐπεξηγήσῃ καὶ διασαφήσῃ εἴτε τὰ ἡγούμενα εἴτε τὰ ἐπόμενα διὰ τῶν ἡγουμένων καὶ τίθεται μεταξὺ δύο στιγμῶν· ὡς Κατὰ τοῦτο τὸ ψήφισμα κελεύω κρῖνεσθαι τοὺς στρατηγοὺς, καὶ νῆ Δία, ἂν ὑμῖν γε δοκῇ,

πρῶτον μὲν Περικλέα τὸν ἐμοὶ προσήκοντα. Ἐνθα τὸ νῆ Δία, ἂν ὑμῖν γε δοκῇ, εἶναι παρενθετικὸς λόγος.

3. Ὁ παρενθετικὸς λόγος λοιπὸν εἶναι συνήθως ἐπεξηγηματικὸς συνδεδεμένος εἴτε αἰτιολογικῶς εἴτε παρενθετικῶς καὶ χωρίζεται καὶ διὰ παρενθέσεως γραμματικῆς τῆς ἐξῆς: (—) οἷον πρὸς Θεῶν πατέρων καὶ μητέρων καὶ ξυγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρείας (πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις), αἰδούμενοι καὶ Θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἁμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα (Ξ). ἢ καὶ παραθετικῶς ὅτε δύναται καὶ νὰ ἀφαιρεθῇ· οἷον εἰσπηδήσας πρῶτος, ἐμπесὼν τοῖς πολεμίοις ἐποθνῆσκει (καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ) (Ξ).

4. Ὅποτεν ὅμως ἡ ἐπεξήγησις αὕτη, ἢ ὁ παρενθετικὸς λόγος, ἀποθαίνει ἀναγκαῖος κατ'ἀρχήν, τότε παρεντίθεται ὡς κῶλον ἐν τῇ περιόδῳ καὶ ὀνομάζεται Παρεμβολή· οἷον Νομίζειν δὲ ἃ κέκνηται καὶ ἔχει πάντα εἶναι τῶν γεννησάντων καὶ θρεψαμένων πρὸς τὸ παρέχειν αὐτὰ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐκείνοις κατὰ δύναμιν πάσαν ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς οὐσίας· δεύτερον τὰ τοῦ σώματος· τρίτον τὰ τῆς ψυχῆς· ἀποτίνοντα δανείσματα κτλ. (Πλ).

5. Πολλάκις ἡ Παρεμβολὴ αὕτη καθίσταται τοσοῦτον ἐκτενής καὶ μακρὰ ὥστε λησμονεῖται τὸ ὑποκείμενον τῆς κυρίας προτάσεως· τότε ἐπαναλαμβάνεται τοῦτο ἐν τῷ λόγῳ· οἷον Κροῖσος ἦν Λυδὸς μὲν τὸ γένος, παῖς δ' Ἀλυάττεω, τύραννος δ' ἐθνέων τῶν ἐν τῷ Ἀλυῖ ποταμῷ, ὃς ῥέων ἀπὸ μεσημβρίας μεταξὺ Σύρων καὶ Καππαδόκων καὶ πρὸς βορέαν ἄνεμον εἰς τὸν Εὐξείνιον ἐξίησι Πόντον· οὗτος οὖν ὁ Κροῖσος κτλ (Ἡρ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

§ α'. Βραχυλογία.

1. Μετὰ τὸν Πλεονασμὸν ὅστις ἀπορρέει ἐκ πνεύματος σφριγῶντος, ἀχαλινώτου πολλάκις καὶ ἱπταμένου ὡς πήγασος εἰς (Β. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ).

αιθέρια ὕψη ἔρχεται ἡ Βραχυλογία ἥτις παριστᾷ τὸναντίον δύναμιν πνεύματος συνεκτικὴν, ἀξιωματικὴν καὶ συμπαγῇ.

2. Βραχυλογία ἄρα ὀνομάζεται ἡ ὅσον οἶόν τε διὰ βραχέων ἑκφρασις τῆς ιδέας· ἐπομένως ἐν αὐτῇ ἀποκόπτεται ἡ ἀποσιωπᾶται πᾶσα λέξις δυναμένη νὰ ἐννοηθῇ ὡς καὶ πᾶς λόγος θεωρούμενος περιττός ὑπὸ τῆς κρίσεως τοῦ νοῦ.

3. Εἰς τὴν Βραχυλογίαν ἐννοεῖται, ἡ τοῦ προηγουμένου κώλου τὸ ρῆμα· ὡς ὁ μὲν πεπραμένος ἦν τοῦ σίτου, ὁ δ' ἐνδον ἀποκείμενος· ἡ τὸ ἴδιον ὄνομα, ἡ ἡ ἰδία πρόθεσις, ἡ καὶ ὁλόκληρος λόγος ὑπεννοούμενος· ὡς σύ τε ἔλλην εἰ καὶ ἡμεῖς τοσοῦτοι ὄντες (Ξ).

4. Ἄλλος δὲ τρόπος Βραχυλογίας εἶναι καὶ ὅταν ἐν τῷ δευτέρῳ κώλῳ ὑπεννοεῖται λέξεις συγγενῆς· οἷον ταύτην τὴν πόλιν ἐξέλιπον οἱ ἐνοικοῦντες εἰς χωρίον ὀχυρὸν ἐπὶ τὰ ὄρη=ἐξέλιπον καὶ κατέφυγον· ἀλλὰ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς βραχυλογίας ἀνάγεται εἰς τὸ σχῆμα τὸ καλούμενον Ζευγμα.

§ 6'. Ζευγμα ἢ Συνεξευγμέρον.

1. Ζευγμα ὀνομάζεται ἐκείνη τοῦ λόγου ἡ πλοκὴ ἐν ἣ εἰς δύο κῶλα ἐννοητέον τὸ αὐτὸ ρῆμα ὑπὸ διάφορον σημασίαν· οἷον ἔλεν δ' Οἰνομάου βίαν, παρθένον τε σύνευνον· ἐνθα ἐν μὲν τῷ πρώτῳ, τὸ ρῆμα ἔλεν σημαίνει κατέβαλεν ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, ἔλαβε.— Οὐ, μὰ τὸν Δία, ἔφη, ἀλλ' οὕτω γε σκοπούμεν πάνυ ἔοικε ταῦτα σοφοῦ τινος δημιουργοῦ καὶ φιλοζώου τεχνήματι (Ξ).

2. Δεύτερον εἶδος τούτου εἶναι ὅταν τὸ αὐτὸ ρῆμα ἀποδίδεται εἰς πολλὰς προτάσεις ἄνευ μεταβολῆς τῆς σημασίας ὡς ὅσα γὰρ ἔρει περὶ τῶν Φωκῶν, ἡ Λακεδαιμονίων, ἡ Ἑγησίππου, ἡ ὡς Πρόξενον οὐχ ὑπεδέξαντο, ἡ ὡς ἀσεβεῖς εἰσιν, ἡ ὅ,τι ἂν δῆποτε αὐτῶν κατηγορῇ πάντα δήπου... πέπρακται (Θ).

3. Τρίτον εἶδος ὅταν δύο ἐννοιαί συγχωνεύονται εἰς μίαν ἡ διὰ τῆς εἰς προσθέσεως, ἡ ἐπιρρηματικῶς ὡς ἀπέπλευσεν οἴκαδε=ἵνα πορευθῇ οἴκοι.— Λιπὼν πατρίδα εἰς Θήβας=λιπὼν καὶ ἐλθὼν.— Ἀνίστατο εἰς οἴκημά τι (Πλ.)=πορευόμενος εἰς οἶ-

κημά τι. Ἀλλὰ καὶ ἡ σύνθετος πρότασις εἰς τὴν βραχυλογίαν ὑπαγομένη ἀποτελεῖ εἶδος σχήματος συνεζευγμένου.

§ γ'. Ἑλλειψις.

1. Ἑλλειψις ὀνομάζεται ἡ παράλειψις ὅρου τινος εἴτε τῆς κυρίας προτάσεως εἴτε τοῦ λόγου, ὅστις δύνανται ἄλλως νὰ ἐννοηθῇ εὐκόλως· ὡς ἡ δεξιὰ=ἡ χεὶρ ἡ δεξιὰ· ἡ πατρὶς=ἡ χώρα ἡ οὖσα πατρὶς· ἡ διάμετρος=ἡ γραμμὴ ἡ διὰ τοῦ κέντρου διερχομένη καὶ τὴν περιφέρειαν εἰς δύο σημεῖα τέμνουσα.

2. Ἑλλειψις ἐπίσης εἶναι ὅτε παραλείπεται αὐτὸ τὸ κύριον ῥήμα, ὡς ἐς κόρακας=ἔρρε ἐς κόρακας. Τοιαύτη δὲ παράλειψις συμβαίνει ἐν συμπλοκῇ μετὰ τῶν μορίων εἴπερ, εἴτις, ἵνα τί, ὡς τι, ὅτι τι, μὴ οὐ, καὶ γάρ, ἀλλὰ γάρ κτλ. ὡς εἴπερ τις καὶ ἄλλος κτλ.

3. Ἀλλὰ πλὴν τῶν ὁρῶν· ὡς οὐ μὴν ἴσῃν γ' ἔτισεν=δίκην (Πλ) καὶ τῶν ἐμπροθέτων τῆς εἰς, προσδιορισμῶν, ὡς ἔβη εἰς Ἀδου κτλ. κτλ. ἡ ἑλλειψις συμβαίνει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ ἐπὶ τῶν ρημάτων βαδίζειν, ἰέναι, ἄγειν, πέμπειν κτλ. οἷον ἰέναι εἰς Αἶδαο κτλ. Ὅπερ ἐστὶ ἐπὶ τῶν κινήσεως σημαντικῶν ρημάτων.

4. Ἐν τῇ ἑλλείψει ἀναγόνται καὶ τὰ σχήματα Ἀποσιώπησις καὶ Ἀνανταπόδοτον.

§ δ'. Ἀποσιώπησις.

1. Ἡ ἀποσιώπησις συμβαίνει εἰς τοὺς ὑποθετικούς λόγους, ὁπότεν ἀποσιωπᾶται ἡ ἀπόδοσις ἐπιφερομένης ἐτέρας ὑποθέσεως· οἷον εἰ μὲν σύ τι ἔχεις, ὦ Μηδόσαδες, λέγειν· εἰ δὲ μὴ ἡμεῖς πρὸς σὲ ἔροῦμεν.

2. Ἡ ἀποσιώπησις γίνεται πάντοτε πρὸς ρητορικὸν σκοπὸν· ὁπότεν δηλ. ὁ ρήτωρ σπεύδων εἰς τὴν ἐκφρασιν τῆς ἰδέας καὶ ἐκ τοῦ συμφέροντος αὐτοῦ παρέρχεται τὴν ἀπόδοσιν τῆς πρώτης ὑποθέσεως ἥτις ἀποβλέπει τὸ δικαίωμα τοῦ πρὸς ὃ ὁ λόγος ἀπευθύνεται προσώπου καὶ ἐπιφέρει δευτέραν ὑπόθεσιν ὡς συνέπειαν σύμφωνον πρὸς τὸ ἑαυτοῦ συμφέρον.

3. 'Αλλ' οὐχ ἦττον καὶ ἐπὶ ἄλλων λόγων συμβαίνει ἀποσιώ-
πησις· οἷον ἄλλ' ἐμοὶ μὲν οὐ βούλομαι δὲ δυσχερὲς εἰπεῖν οὐδὲν
ἀρχόμενος τοῦ λόγου (Δ)· ὁπότε ὁ ρήτωρ ἀποφεύγει νὰ εἴπῃ τι
δυσάρεστον ὅπερ εἶναι γνωστὸν τοῖς πᾶσι.

4. 'Ανανταπόδοτον δὲ λέγεται τὸ σχῆμα ἐνῷ ἡ ἀπόδοσις ἀπο-
σιωπᾶται καθ' ὁλοκληρίαν· οἷον ἄλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας με-
γάθυμοι 'Αχαιοί, ἄρσαντες κατὰ θυμὸν ὅπως ἀντάξιον ἔσται—
δότησαν ἄλλ' ἄρσαντες αὐτὸ κατὰ θυμὸν κτλ.

§ ε'. 'Ασύνδετον.

1. Εἰς τὴν βραχυλογίαν ἀνάγεται καὶ τὸ ἀσύνδετον σχῆμα,
ἐν ᾧ αἱ προτάσεις ἐπιφέρονται ἀσυνδέτως πρὸς ἑκφρασιν πάθους,
ὀργῆς, ἀγανακτήσεως, ἐνδιαφέροντος κτλ. Τὸ τοιοῦτον σχῆμα
συνηθέστερον μεταχειρίζονται οἱ ρήτορες· ὡς ὤκνησαν, εἶσαν
οὐδεὶς ἤψατο (Δ)—ὡς εἶδε τὸ γιγνόμενον ὀργισθεὶς ἀναλαβὼν τὰ
ὄπλα ἦγε (Ξ). Καὶ παρὰ ποιηταῖς ὡς νῦν δὲ τῇδε ἡμέρᾳ στε-
ναγμός, ἄτη, θάνατος, αἰσχύνῃ (Σοφοκλ.).

2. Συμβαίνει δὲ τὸ ἀσύνδετον σχῆμα ὅχι μόνον εἰς τὰς προ-
τάσεις, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ὅρους τῶν προτάσεων· ὡς 'Εξ ὧν ἡμῖν
μὲν τὰ κάλλιστα, ἔπαινοι, δόξαι, τιμαί, στέφανοι, χάριτες παρὰ
τῶν εὖ πεπονητότων ἐγίγνοντο (Δ). Καὶ αἱ περίοδοι δὲ πολλάκις
μάλιστα ἐπὶ τῶν ἐρωτηματικῶν λόγων ἐκφέρονται ἀσυνδέτως·
οἷον οὐχ ὄραξ ὅτι τὰ πολυχρονιώτατα καὶ σοφώτατα τῶν ἀνθρω-
πίνων πόλεις καὶ ἔθνη θεοσεβέστατά ἐστι καὶ αἱ φρόνιμοι ἡλικία
θεῶν ἐπιμελέσταται, ᾧ 'γαθὲ κατὰμαθε ὅτι κτλ. Οὕτω καὶ
Μικρὸν δ' ὕπνου λαχὼν εἶδεν ὄναρ· ἔδοξεν αὐτῷ σκηπτὸς πεσεῖν
εἰς τὴν πατρώην οἰκίαν κτλ. (Ξ).

3. 'Ασύνδετα σχήματα ἀποτελοῦσι καὶ τὰ ρήματα οἶει, οἶδα,
δοκῶ καὶ φασί, οἷον δοκεῖ δέ μοι, οὐδὲ τοῦνομα τοῦτο ξύμ-
πασά πω εἶχεν κτλ. (Θ).

§ ε'. "Ελξίς.

1. Εἰς τὴν βραχυλογίαν ἀπαντᾷ καὶ ἡ ἑλξίς ἥς σκοπὸς εἶναι
ἡ σύμπτυξις δύο ἐννοιῶν.

2, Τὸ σχῆμα τοῦτο εἶναι συνηθέστατον καὶ γενικώτατον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Νόμος δ' αὐτοῦ ὁ ἐξῆς : Τὸ ἡγούμενον ἔλκει καὶ συμμορφώνει πρὸς ἑαυτὸ τὸ ἐπόμενον· ἢ τὸ ἐπόμενον ἔλκει καὶ συμμορφώνει πρὸς ἑαυτὸ τὸ ἡγούμενον.

3. Συμβαίνει δὲ τοῦτο κατὰ δύο περιπτώσεις α'.) Ἐπὶ τῶν ἐξαρτωμένων ἀπαρεμφάτων· καὶ β'.) Ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν λόγων· α'.) Ἐπὶ τῶν ἐξαρτωμένων ἀπαρεμφάτων δὲ πάλιν διακρίνονται δύο περιπτώσεις, 1) καθ' ἣν αὕτη ἑτεροπροσωπεῖ πρὸς τὸ κύριον ῥῆμα, καὶ 2) καθ' ἣν ταῦτοπροσωπεῖ.

I. Ἐπὶ ἑτεροπροσωπίας, εἶδομεν ὅτι τὸ ὑποκείμενον τῆς ἀπαρεμφάτου τίθεται εἰς πτώσιν αἰτιατικὴν· συμβαίνει ὅμως πολλάκις τὸ ὑποκείμενον τῆς ἀπαρεμφάτου νὰ εἶναι καὶ ἄμεσον ἀντικείμενον τοῦ κυρίου ῥήματος· τότε τὸ ῥῆμα συμμορφώνει πρὸς ἑαυτὸ τὸ ὑποκείμενον τῆς ἀπαρεμφάτου· οἷον ἐδέοντο αὐτοῦ εἶναι προθύμου, ἀντὶ τοῦ ἐδέοντο εἶναι αὐτὸν πρόθυμον.—Σκοπέειν δὲ χρὴ παντὸς πρήγματος τὴν τελευτήν κῆ ἀποβήσεται=ἀντὶ Σκοπέειν δὲ χρὴ κῆ ἀποβήσεται ἢ τελευτὴ παντὸς πρήγματος (Ἡρ').

II. Ἐπὶ ταῦτοπροσωπίας· εἶδομεν ὅτι τὸ ὑποκείμενον τίθεται εἰς πτώσιν ὀνομαστικὴν, ἐκ τούτου συμβαίνει τὸ κατηγορούμενον τῆς ἐφελκομένης προτάσεως νὰ τίθεται εἰς ὀνομαστικὴν κατ' ἀντιμετάθεσιν· οἷον Ἀλέξανδρος ἔφασκεν εἶναι Διὸς υἱός· ἀντὶ ἔφασκεν ἑαυτὸν εἶναι Διὸς υἱόν. Σημειωτέον δὲ ὅτι τὸ ὑποκείμενον τῆς ἀπαρεμφάτου τίθεται καὶ εἰς δοτικὴν ὁπόταν ἔλκεται ὑπὸ τοῦ ἀπροσώπου ἀφ' οὗ αὕτη ἐξαρτᾶται· οἷον ἐξεστὶ μοι γενέσθαι εὐδαίμονι· ἀντὶ γενέσθαι ἐμὲ εὐδαίμονα. Ἔτι δὲ καὶ ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ ἑναρθρον ἀπαρέμφατον ἀποτελεῖ ἑλξιν οἷον πρὸς τὸ συμφέρον ζῶσι διὰ τὸ φίλαυτοί εἶναι, ἀντὶ διὰ τὸ εἶναι φιλαύτους.

β'. Ἐπὶ δὲ τῶν ἀναφορικῶν λόγων ἡ ἑλξις εἶναι οὐχὶ μόνον κοινοτέρα, ἀλλὰ καὶ μάλλον ἐπαισθητή. Συμβαίνει δ' ἐπίσης καὶ ἐπὶ τῶν εἰδικῶν λόγων ἑλξις· ὡς ἔγνων δημοκρατίαν ὅτι ἀδύνατός ἐστιν ἐτέρων ἄρχειν—λέγουσιν ἡμᾶς ὡς ἀκίνδυνον βίον ζῶμεν (Εὐρ.) κτλ. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ κυρία αἰτία τῆς ἑλξεως εἶναι ἡ τῶν

ὄρων μεταθέσεις διὰ τοῦτο κατωτέρω θέλομεν ἐν τῇ Μεταθέσει πραγματευθῆ περὶ τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν λόγων ἑλξεως καθὼς καὶ ἐπὶ τῶν εἰδικῶν.

§ 5'. Μετάθεσις.

1. Μετάθεσις λέγεται ἡ μεταβίβασις ὅρου τινος ἀπὸ τοῦ ἡγούμενου εἰς τὸ ἐπόμενον ἢ ἀπὸ τοῦ ἐπομένου εἰς τὸ ἡγούμενον, γινομένη συνήθως πρὸς μετασχηματισμὸν τοῦ λόγου· ὡς τὴν τοῦ ἀγαθοῦ εἰκόνα=τὴν εἰκόνα τοῦ ἀγαθοῦ· ἐκ τῆς μεταθέσεως ὁμῶς τῶν ὄρων ταύτης προκύπτουσιν εἰς τοὺς ἀναφορικοὺς λόγους ποικιλίαι ἐκφράσεως ὑπαγόμεναι εἰς τὴν ἑλξιν.

2. Ἐν τῇ ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν λόγων ἑλξει κρατεῖ ὁ ἐξῆς κανὼν ὅστις γενικεύεται καὶ ἐπὶ τῶν εἰδικῶν λόγων: Ἡ τὸ ἀναφορικὸν ἑλκει καὶ συμμορφώνει πρὸς ἑαυτὸ τὸ ἀναφερόμενον, ἢ τὸ ἀναφερόμενον ἑλκει καὶ συμμορφώνει πρὸς ἑαυτὸ τὸ ἀναφορικόν· ὡς ἀντὶ τοῦ οὗτος ἐστὶν ὁ ἀνὴρ, ὃν εἶδες, εἰς τὴν, οὗτος ἐστὶν ὃν εἶδες ἄνδρα. Οὕτω καὶ Μελέαγρος τὰς τιμὰς ἃς ἔλαβε φανεραί· ἀντὶ τοῦ φανεραί εἰσιν αἱ τιμαὶ ἃς Μελέαγρος ἔλαβε.

3. Τὸ ἡγούμενον ἑλκεται καὶ συμμορφοῦται πρὸς τὸ ἐπόμενον ἰδίως ἐπὶ τῶν λεκτικῶν ῥημάτων καλῶ, λέγω, φημί, ὀνομαζῶ· οἷον λέγουσιν ἡμᾶς ὡς ἀκίνδυνον βίον ζῶμεν. Καὶ ἐπὶ τῶν γνωστικῶν δὲ καὶ δείξεως καὶ δηλώσεως σημαντικῶν· οἷον δεῖξατε τὴν οὐσίαν τίς ἦν, ἀντὶ τοῦ, δεῖξατε τίς ἦν ἡ οὐσία. Ἐνθα ὁ ὅρος ἀπὸ τοῦ δευτέρου μεταβιβάνει εἰς τὸ πρῶτον καὶ ἀφομοιοῦται. Ἐπίσης ἔγνων δημοκρατίαν ὅτι ἀδύνατός ἐστιν ἐτέρων ἄρχειν ἀντὶ τοῦ, ἔγνων δημοκρατίαν ἀδύνατον οὖσαν ἐτέρων ἄρχειν.

4. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν Μετοχῶν τῶν ῥημάτων ἐκεῖνων ἅτινα δέχονται κατηγορηματικὴν Μετοχὴν, διότι μετατιθεμένου ὅρου τινος παράγεται ἑλξις· οἷον Τοῦτό ἐστιν ἐκ παιδὸς ἀρξάμενον φωνή τις γινομένη ἀντὶ τοῦ, τοῦτο ἐκ παιδὸς ἤρξατο γιγνόμενον φωνή τις. Ἄλλ' ἐπὶ τῶν γνωστικῶν καὶ αἰσθητικῶν ἔτι ῥημάτων τὸ ἀντικείμενον πολλάκις μετατρέπεται εἰς ὀνομαστικὴν· οἷον Οἶδα ὁπόση ἐστὶν ἡ γῆ.

5. Ἐκ μεταθέσεως ἔλξης γίνεται καὶ ἐπὶ τῶν, ὡς ἀπροσώπων λαμβανομένων ἐπιθέτων δηλός, ἄξιός, δίκαιός, ῥαδός, χαλεπός· οἷον ἐκεῖνο οὐκ ἄδηλος ἐρῶν.—οὐκ ἔστιν ἄδηλος ἐρεῖν ἐκεῖνο.—Οὕτω καὶ, χαλεπὰ δ' ἔρις ἀνθρώποις ὀμιλεῖν κρεισσόνων—καὶ Οὐ ῥαδίον ἔστιν καταμαθεῖν τὴν χώραν ἡμῶν, ὅτι δύναται τρέφειν—ὅτι ἡ χώρα ἡμῶν δύναται τρέφειν.

6. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν προθέσεων καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιρρημάτων δύναται νὰ γείνη ἔλξης, ἐν οἷς τὰ εἰς θεν λήγοντα ἐπιρρήματα ἔλκουσι τὸ ἐπόμενον· οἷον ὁ ἐκεῖθεν πόλεμος δεῦρο ἤξει ἀντὶ ὁ ἐκεῖ πόλεμος δεῦρο ἤξει. Οὕτω λέγεται καὶ τῶν ἀπὸ τῆς τραπέζης ἄρας τι, ἀντὶ τοῦ ἄρας τι τῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης.

7. Ἡ ἔλξης ὅθεν διὰ τῆς Μεταθέσεως γενικεύεται α'.) εἰς τὸ γένος· οἷον δίκαιος εἰ ἀντιχαρίζεσθαι ἡμῖν, ἀντὶ τοῦ δίκαιόν ἔστιν ἀντιχαρίζεσθαι ἡμῖν (Ξ) καὶ Β'.) ἐπὶ τὸν ἀριθμόν· οἷον ἄξιοί γε μὲν τοι ἐσμέν τοῦ γεγεννημένου πράγματος τούτου ἀπολαῦσαι τι ἄγαθόν—ἔστιν ἄξιον.

8. Ἡ οἷος ἐπὶ ἀφομοιώσεως τιθεμένη παράγει καὶ ἰδίαν ποικιλίαν· διότι ἐνῶ τὸ δεύτερον κῶλον ἀπαιτεῖ ὁρθὴν πτώσιν μετὰ τοῦ ὑπαρκτικοῦ καὶ τοῦ ὑποκειμένου τοῦ ἡγουμένου, μετατρέπεται αὕτη εἰς τὴν πτώσιν τὴν ἀπαιτουμένην παρὰ τοῦ κυρίου ῥήματος· οἷον Πάνυ ἡδέως χαρίζονται ἀνδρὶ τοιοῦτῳ, οἷος εἰ σύ, τρέπεται εἰς τὴν, Πάνυ ἡδέως χαρίζονται οἷῳ σοι ἀνδρὶ· ὅπερ ὀνομάζεται ἀφομοιώσις.

9. Ἀνάλογον τῆς ἀφομοιώσεως συμβαίνει καὶ ὁπόταν τὸ ἐπίθετον ἀντὶ νὰ συμφωνῇ πρὸς τὸ εἰς ὃ ἀναφέρεται οὐσιαστικόν κατὰ γένος ἀριθμόν καὶ πτώσιν, συμφωνεῖ τὸναντίον πρὸς ἕτερόν τι εἰς ὃ τοῦτο ἀναφέρεται οὐχὶ ὡς προσδιορισμὸς ἐπιθετικός, ἀλλ' ὡς πτώσις συντακτικὴ· οἷον κτύπους λευκοπήχοιν χερσὶν, τρέπεται εἰς τὴν, λευκοπήχεις κτύπους χερσὶν.

10. Διὰ μεταθέσεως ἄρα τῶν ὄρων τῶν προτάσεων παράγεται Ἐλξης εἴτε ἐπὶ τῶν ἀπαρεμφάτων, εἴτε ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν, εἴτε ἐπὶ τῶν εἰδικῶν λόγων, εἴτε ἐπὶ τῶν ἀπροσώπων, εἴτε καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιρρημάτων ἐν ᾗ ὁ νοῦς τείνει νὰ συγχωανέσῃ δύο ἐν-

νοίας χάριν βραχυλογίας ἐπιτείνων τήν τε ἔμφασιν καὶ τὴν σαφήνειαν.

§ ζ'. Ὑπερβατόν.

Ὑπερβατόν ὀνομάζεται τὸ σχῆμα ἐν ᾧ ἡ μετὰθεσις τῶν ὄρων γίνεται ὁπόταν μετατεθῶσι προσδιορισμοὶ προσδιορίζοντες οὐχὶ τὸ ἡγούμενον ἀλλὰ τὸ ἐπόμενον μέρος τοῦ λόγου· ὡς, "Ἐχεις ὦν ἐπεθύμεις πάλαι, τρέπεται εἰς τὸ ἔχεις πάλαι ὦν ἐπεθύμεις. Οὕτω καὶ ἐξηγησάμενος πᾶσαν καὶ ἐπιδειξας τὴν Ἑλλάδα τοῖς Πέρσῃσι (Η.) ἀντὶ τοῦ ἐξηγησάμενος καὶ ἐπιδειξας πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα τοῖς Πέρσῃσι. — Οὕτω καὶ Δικάζει τὸν ἄγαμον γάμον πάλαι τεκνεῦντα καὶ τεκνύμενον (Σοφ).

§ η'. Πρωθύτερον.

1. Πρωθύτερον λέγεται τὸ σχῆμα ὅταν τὸ δεύτερον κατὰ λόγον κῶλον, τίθεται πρῶτον καὶ τ'ἀνάπλιν τὸ πρῶτον δεύτερον· οἷον ἀντὶ σέο μὲν ἄρξομαι ἐν σοὶ δὲ λήξω, λέγεται ἐν σοὶ μὲν λήξω σέο δ' ἄρξομαι. Οὕτω καὶ Ἀθήνη θρέψαι τέκε δὲ ζεῖδωρος ἄρουρα, ἀντὶ τέκε μὲν ζεῖδωρος ἄρουρα, θρέψαι δ' Ἀθήνη. — Οὕτω καὶ ἀντὶ τοῦ, ἀλλ' ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἔλεγον πάλιν εἰς ταύτὸν ἐπανίωμεν ἔλεγον, πάλιν εἰς ταύτὸν ἐπανίωμεν ὅπερ ἐξ ἀρχῆς.

§ θ'. Χιαστόν.

1. Χιαστόν ὀνομάζεται τὸ σχῆμα ἐν ᾧ ὁ τρίτος ὅρος ἀποδίδεται εἰς τὸν δεύτερον καὶ ὁ τέταρτος εἰς τὸν πρῶτον· οἷον

οἰμωγὴ ~~εὐχωλὴ~~
ὀλλύντων ~~ὀλλυμένων.~~ ἤτοι : οἰμωγὴ τε καὶ εὐχωλὴ ὀλλύντων καὶ ὀλλυμένων ἀντὶ οἰμωγὴ ὀλλυμένων καὶ εὐχωλὴ ὀλλύντων.

2. Ἐν αὐτῷ τὰ δύο ἄκρα ἀποτελοῦσι τὸ αἰτιατόν τὰ δὲ δύο μέσα τὸ αἷτιον. Οὕτω καὶ παρὰ Πλάτωνι· οὐ πᾶν μὲν ἔργον πᾶν δ' ἔπος λέγοντές τε καὶ πράττοντες καὶ παρὰ τῷ Ἰσοκράτει· πτεῦσαι μὲν διὰ τῆς Ἠπείρου, πεζεῦσαι δὲ διὰ θαλάσσης.

§ ι'. Ἀνακόλουθον.

1. Ἀνακόλουθον ὀνομάζεται τὸ σχῆμα ἐν ᾧ τὸ τέλος ἐκφέρεται διάφορον τῆς ἀρχῆς, μὴ ἀκολουθοῦν ἀλλὰ τρόπον τινα ἐκφεύγον τὴν ἀκολουθίαν ἣν τὸ ὑποκείμενον ἐν τῷ λόγῳ προβάλλει. Τοιοῦτο εἶναι πρὸς παρ' ἡμῖν· ἐγὼ δὲν μὲ μέλει ἐν ᾧ τὸ δὲν μὲ μέλει οὐδόλως ἀκολουθεῖ τὴν σύνταξιν τοῦ ἐγὼ ὅπερ παρίσταται ὅλως ἀνεξάρτητον.

2. Καὶ τοῦτο τὸ σχῆμα ἀνάγεται εἰς τὰς συνεπτυγμένας ἐννοίας· κρίνεται δὲ ὡς μέσον πρὸς κατάληψιν χωρίων δυσλήπτων καὶ ἐκτὸς τῶν κανόνων τῆς συντάξεως ὑφισταμένων.

3. Αἰτία τοῦ φαινομένου τούτου εἶναι ἡ παρένθεσις. Ἡ παρένθεσις τιθεμένη πολλάκις ἐν τῷ λόγῳ πρὸς ἐπεξήγησιν καὶ διασαφήσιν μετατρέπει τὸν εἰρμὸν τοῦ λόγου καὶ διαφεύγει τοὺς ὅρους τῆς συντάξεως. Οὕτως ἐν τῷ παραδείγματι τὸ τοῦ Πλάτωνος. Τοὺς οὖν Ἀθηναίους ἀγανακτοῦντας τῷ πράγματι καὶ ἀπορουμένους τίνοι χρὴ μηχανῇ τῶν παρόντων κακῶν ἀποτροπὴν εὐρεῖν, βουλευομένοις αὐτοῖς δοκεῖν κράτιστον εἶναι πέμψαντας πρὸς Ἀμῶνα ἐκεῖνον ἐπερωτᾶν· (Ἡλ) ἐνθα ὁ νοῦς φέρεται, Τοὺς οὖν Ἀθηναίους φασι πέμψαντας ἐκεῖνον ἐπερωτᾶν, ἀλλ' ἡ παρένθεσις διὰ τοῦ βουλομένοις αὐτοῖς μετέτρεψε τὴν πλοκὴν τοῦ λόγου. Οὕτω καὶ ἐν τῷ Ξενοφῶντι· ὥσπερ οἱ ἀθληταὶ οὐχ ὅταν ἰδιωτῶν γένωνται κρείττους τοῦτο αὐτοὺς εὐφραίνει, ἀλλ' ὅταν τῶν ἀγωνιστῶν ἦττους τοῦτο αὐτοὺς ἀνιᾷ ἀντὶ νὰ εἴπῃ, Ὡσπερ οἱ ἀθληταὶ οὐχ οὕτως εὐφραίνονται· ἀλλὰ διὰ τῆς παρενθέσεως, ὅταν ἰδιωτῶν γένωνται κρείττους, ἐξηνέχθη τὸ τέλος διάφορον. Ἐξ οὗ καταδηλοῦται ὅτι ἡ ἀπόλυτος ὀνομαστικὴ εἶναι ὅρος ἀνακολούθου σχήματος εἰς ὃ πᾶς συγγραφεὺς καὶ ἄκων πολλάκις περιπίπτει.

4. Εἰς τὸ ἀνακόλουθον σχῆμα ἀνάγεται καὶ τὸ κατ' ἐναλλαγὴν σχῆμα· οἷον ὁ μὲν ἀφειδῶς παίων αὐτὸν τοῖς ὀνειδισμοῖς ὁ δὲ οὐ μέλλον αὐτῷ (Μ. Βασ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

§ α'. *Περὶ τινῶν ρητορικῶν σχημάτων.*

1. Περὶ τῶν κατωτέρω σχημάτων πραγματεύεται ἰδίᾳ ἡ ρητιρική· ἐπειδὴ ὅμως πᾶν σχῆμα περὶ τὴν λέξιν στρεφόμενον ὑπάγεται εἰς τοὺς κανόνας τῆς γραμματικῆς συντάξεως, χρῶνται δὲ πολλάκις ἀδιαφόρως αὐτοῖς καὶ ποιηταὶ καὶ πεζοὶ καὶ ρήτορες, διὰ τοῦτο συμπεριλαμβάνομεν καὶ τὰ κυριώτερα τούτων ἐνταῦθα.

2. Τὰ σχήματα ταῦτα διαιροῦνται α'.) εἰς σχήματα κατὰ πλεονασμὸν· β'.) εἰς σχήματα κατ' ἑλλειψιν γ'.) εἰς σχήματα καθ' ὁμοίωσιν καὶ δ'.) εἰς σχήματα κατὰ διάνοιαν.

§ β'. *Πλεονασμός.*

1. Ὁ Πλεονασμὸς ὑποδιαιρεῖται α'.) εἰς ἐπανάληψιν, β'.) εἰς ἐπαναφορὰν, γ'.) εἰς ἀντιστροφήν, δ'.) εἰς συμπλοκὴν, ε'.) εἰς ἀναδίπλωσιν, ς'.) εἰς ἐπάνοδον, ζ'.) εἰς κλίμακα, η'.) εἰς πολυπτωτον ἢ πολυσύνδετον, θ'.) εἰς Συνωνυμίαν καὶ ι'.) εἰς σχῆμα ἐκ παραλλήλου.

α'.) Ἐπανάληψις. Οὕτως ὀνομάζεται ἐκείνη τοῦ λόγου ἡ πλοκὴ ἐν ἣ ἐπαναλαμβάνεται εἰς ὅρος τῆς προτάσεως πρὸς διέγερσιν πάθους, ἢ ἀγανακτήσεως, ἢ λύπης· οἷον οὐ γὰρ ἔστιν οὐκ ἔστιν, ὦ Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν πάντων οὐδὲν ὕβρεως ἀφορητότερον. Οὕτω καὶ πονηρόν, ὦ Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πονηρόν θηρίον ὁ συκοφάντης (Δ) — Ἀπόλλων τὰδ' ἦν, Ἀπόλλων, ὦ φίλοι, ὁ κακὰ τελῶν ἐμὰ, κακὰ τὰδ' ἐμὰ πάθεα (Σοφοκ). — Αὐχῶ γὰρ αὐχῶ τὴν δε δωρεὰν ἐμοὶ δώσειν Δι', ὥστε τῶν δε σ' ἐκλύσαι πόνων (Αἰσχ).

β'.) Ἐπαναφορά. Οὕτως ὀνομάζεται τὸ σχῆμα ἐν ᾧ τὰ κῶλα ἄρχονται ἀπὸ τῆς αὐτῆς λέξεως. Γίνεται δὲ τοῦτο εἰς ἐνδειξιν μεγαλοπρεπειᾶς μὲν καὶ κάλλους ἀλλὰ καὶ εἰς ἔκφρασιν ἔτι χαρᾶς, λύπης καὶ ἀγανακτήσεως· οἷον Καὶ γὰρ ἐώρακα, ταῦθ' ὅμιν ἔστι καὶ ἄλλως δίκαιον, ἦν ὁ τῆς βλάβης ἡμῖν νόμος πάλαι, ἦν

ὁ τῆς αἰκίας, ἦν ὁ τῆς ὕβρεως (Δ) — Μέχρι τοῦδε Λασθένης φίλος ὠνομάζετο Φιλίππου ἕως προῦδωκεν Ὀλυνθον· μέχρι τοῦδε Τιμόλαος, ἕως ἀπώλεσε Θήβας· μέχρι τούτου Εὐδικος καὶ Σίμος οἱ Λαριισαῖοι ἕως Θετταλίαν ὑπὸ Φιλίππου ἐποίησαν (Δ).

γ'.) Ἀντιστροφή. Ὀνομάζεται οὕτω τὸ σχῆμα ἐν ᾧ τὰ κῶλα τελευτῶσιν εἰς τὴν αὐτὴν λέξιν· ἀπαντᾷ δὲ σπανιώτερον τῶν ἄλλων· οἷον πράττεται τι τῶν ὑμῖν δοκούντων συμφέρειν; ἄφρωνος Αἰσχύνης. Ἀντέκρουσέ τις καὶ γέγονεν οἷον οὐκ ἔδει; Πάρεστιν Αἰσχύνης. — Οὐκουν ἐναντίον ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῷ κυρίου εἶναι τὰς δωρεὰς ὅσας ὁ Δῆμος ἔδωκε, τὸ μηδέν· εἶναι ἀτελῆ τούτων οἷς ὁ Δῆμος ἔδωκε; (Δ) Καὶ πάντοτε τίθεται ἐπὶ τῶν ἐρωτηματικῶν λόγων.

δ'.) Συμπλοκή. Ὀνομάζεται οὕτω τὸ σχῆμα ἐν ᾧ συμπίπτουσιν ἅμα καὶ Ἐπαναφορὰ καὶ Ἀντιστροφή· οἷον Ἐπὶ σαυτὸν καλεῖς, ἐπὶ τοὺς νόμους καλεῖς, ἐπὶ τὴν Δημοκρατίαν καλεῖς. (Αἰσχύν).

ε'.) Ἀναδίπλωσις. Οὕτως ὀνομάζεται ἐκείνη τοῦ λόγου ἡ πλοκή ἐν ᾗ τὸ δεύτερον κῶλον ἀρχεται ἀπὸ τὴν τελικὴν τοῦ πρώτου κώλου λέξιν· οἷον Οὐ γὰρ δῆπου Κτησιφῶντα μὲν δύναται διώκειν δι' ἐμέ· ἐμὲ δέ, εἴπερ ἐξελέγχειν ἐνόμιζεν αὐτόν, οὐκ ἂν ἐγράψατο (Δ) — Τοῦδ' ἐγὼ αἰτιός εἰμι, κ' εἰ πυρὶ χειρὰς ἔοικε μένος δ' αἰθωνι σιδήρῳ ("Ομ). — Ἄ δὲ οἱ Θεοὶ διανοοῦνται ὥς φασι οἱ μάντις μαντικῇ. Μαντικῇ γάρ που τέχνη ἡμῖν εὐρεσίς ἐστι τῶν πραγμάτων. — Ἄλλ' ἔστι πλὴν σοί. Σοὶ δὲ ταῦτ' οὐκ ἔστ' ἐπεὶ τυφλὸς τά τ' ὦτα, τόν τε νοῦν, τά τ' ὄμματ' εἶ. (Σοφ).

ς'.) Ἐπάνοδος. Οὕτως ὀνομάζεται ἡ πλοκή ἐν ᾗ τὸ δεύτερον κῶλον ἐπαναλαμβάνεται διὰ τῆς αὐτῆς λέξεως; ἀλλὰ κατ' ἀντιστροφον τάξιν· οἷον ἕκ γε φωτὸς εἰς σκότος καὶ ἐκ σκότους εἰς φῶς (Πλ). — Οὐ γὰρ Αἰσχύνης ὑπὲρ τῆς εἰρήνης κρίνεται, ἀλλ' ἡ εἰρήνη δι' Αἰσχύνην διαβέβληται (Δ). — Οἷς μὲν ἐγὼ δεινός, οὐχ ὁ νῦν καιρὸς· οἷς δ' ὁ νῦν καιρὸς οὐκ ἐγὼ δεινός. (Ἰσ)

ζ'.) Κλίμαξ. Οὕτω λέγεται ἐκείνη τοῦ λόγου ἡ πλοκή ἐν ᾗ

ἡ τελευταία τοῦ πρώτου κώλου λέξις γίνεται πρώτη τοῦ δευτέρου καὶ ἡ τελευταία τοῦ δευτέρου πρώτη τοῦ τρίτου καὶ οὕτω καθεξῆς, σημαίνουσα εἴτε ἀνοδὸν εἴτε κάθοδον· οἷον οὐκ εἶπον μὲν ταῦτα, οὐκ ἔγραψα δέ· οὐκ ἔγραψα μὲν, οὐκ ἐπρέσβευσα δέ· οὐδ' ἐπρέσβευσα μὲν, οὐδ' ἔπεισα δέ Θηβαίους (Δ). — Ἐκείνῳ μὲν φιλοτιμία πρὸς ἡμᾶς αὐτούς· ἡμῖν δὲ πρὸς πάντας τοὺς Ἕλληνας (Δ). Γίνεται δὲ ἡ κλίμαξ διὰ τοῦ, οὐ μὲν-οὐδέ, ὁπόταν διάφορα κῶλα ἐκφέρωνται ἢ συμπλέκωνται οὕτως ὥστε τὸ τελευταῖον τοῦ πρώτου νὰ γίνηται πρῶτον τοῦ δευτέρου κτλ. ὁ σκοπὸς ὅμως νὰ τείνη ἢ εἰς τὴν ἀναίρεσιν ἢ εἰς τὴν παραδοχὴν καὶ μελοποιήσιν τῆς αἰτίας ἐν τέλει· ἀλλ' οὐχ ἦττον καὶ διὰ δύο κώλων ἐκφέρεται διὰ τῶν οὐ μὴν-ἀλλὰ· καὶ οὐκ-ἀλλὰ οἷον οὐ μὴν ἀλλὰ πειράσομαί γε ὡς διὰ βραχυτάτων εἰπεῖν (Πλ. Γ).

η'.) Πολύπτωτον ἢ πολυσύνδετον (ὅρ. Μέρος Β'. Κεφ. Γ'. § δ').

θ'.) Συνώνυμον. Οὕτω λέγεται τὸ σχῆμα ἐν ᾧ πολλαὶ λέξεις τιθέμεναι ἐν τῷ κώλῳ ἔχουσι τὴν αὐτὴν σημασίαν σχεδόν· οἷον ὡς δ' ἐπληρώθη τὸ θέατρον καὶ τὸν ὄχλον συνειλεγμένον εἶδον ἐπὶ τὸ ἀγῶνα ὤκνησαν, εἶασαν, οὐδεὶς ἦψατο (Δ).

ι'.) Ἐκ Παραλλήλου. Οὕτως ὀνομάζεται ἡ ἀντιπαράθεσις ἐν ᾗ ἐκφέρονται λέξεις ἐν τῷ λόγῳ ἀντιπαράτιθέμεναι· οἷον βούλει γοῦν αἰσχυρὰ θεάσασθαι, τυφλά τε καὶ σκολιά, ἐξὸν παρ' ἄλλων ἀκούειν φανά τε καὶ καλὰ (Πλ) — Ἀγείν δ' οἶμαι ἐπιχειροῦσιν οἱ μὲν καλοὶ κάγαθοι ἐπὶ τὰ καλὰ κάγαθα· οἱ δὲ πονηροὶ ἐπὶ τὰ πονηρά. (Ξ) — Ἐχόρευες; ἐγὼ δὲ ἐχορήγουν· ἐγραμμάτευες; ἐγὼ δὲ ἐκκλησιάζον· ἐτριταγωνίστεις; ἐγὼ δὲ ἐθεώρουν· ἐξέπιπτες, ἐγὼ δὲ ἐσύριττον, ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν πεπολίτευσαι; ἐγὼ δὲ ὑπὲρ Πατρίδος (Δ).

§ γ'. Σχήματα κατ' ἑλλειψιν.

1. Σχήματα κατ' ἑλλειψιν εἶναι α':) Τὸ συνεζευγμένον. β'.) Τὸ ἀσύνδετον. γ'.) Ἡ ἀποσιώπησις. δ'.) Τὸ ἀνάνταπόδοτον περὶ ὧν εἶδομεν (κεφ. Δ'. § γ'. β'. κτλ.)

§ δ'. Σχήματα καθ' ὁμοίωσιν.

1. Σχήματα καθ' ὁμοίωσιν εἶναι α'.) ἡ παρονομασία. β'.) Ἡ παρήχησις. γ'.) Τὸ ὁμοιοτέλευτον. δ'.) Τὸ πᾶρισον καὶ ε'.) ὁ κύκλος.

α'.) Παρονομασία λέγεται ἐκείνη τοῦ λόγου ἡ πλοκὴ ἐν ἣ εἰς τὸ δεύτερον κῶλον ἐπαναλαμβάνεται ἡ λέξις, 1) ἡ ἀφηρημένη μίαν συλλαβὴν, ἢ μετὰ προσλήψεως ἐτέρας συλλαβῆς· οἷον συλλυποῦμαι-λυποῦμαι· χαίρω-ὑπερχαίρω, 2) ἡ κατὰ Μετάθεσιν· οἷον περιλαβεῖν-περιβαλεῖν, ἢ 3) κατ' ἀναλογίαν· οἷον διαφανὴς περιφανὴς· οἷον Στάσις δὲ καὶ ἀντίστασις καὶ μάχη ἐν αὐτῷ πρὸς αὐτὸν τότε γίγνεται (Πλ). — Οὔτε λαχὼν οὔτε ἐπιλαχὼν (Αἰσ).

β'.) Παρήχησις. Οὔτω λέγεται ὅταν λαμβάνωνται εἰς τὸν λόγον δύο λέξεις ἢ καὶ πλείοτεραι ἔχουσαι συλλαβὰς κοινὰς· οἷον Πausανίου παυσασμένου κτλ.

γ'.) Ὅμοιοτέλευτον. Οὔτω λέγεται ὅταν τὰ κῶλα τελευτῶσιν εἰς τὴν αὐτὴν συλλαβὴν· οἷον ἑκάτὸν δὲ τριήρεις πρὸς ταῖς ὑπαρχούσαις ἐναυπηγησάμεθα, τριακοσίους δὲ ἱππέας προσκατασκευασάμεθα, καὶ τριακοσίους τοξότας Σκύθας ἐπριάμεθα. (Αἰσχ.)

δ'.) Πᾶρισον ἢ ἰσόκωλον. Οὔτω λέγεται ὅταν τὰ κῶλα ἔχουσιν ἰσαριθμούς συλλαβὰς· οἷον τοὺς μὲν θεοὺς φοβοῦ, τοὺς δὲ γονεῖς τίμα, τοὺς δὲ φίλους ἐντρέπου, τοῖς δὲ νόμοις πειθου (Ἵσ).

ε'.) Κύκλος· οὔτω ὀνομάζεται τὸ κῶλον ἐν ᾧ ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος ἔχουσι τὴν αὐτὴν λέξιν· οἷον Σοὶ μὲν γὰρ ἦν κλέπτης ὁ πατήρ, εἴπερ ἦν ὁμοῖός σοι (Δμ).

§ ε'. Σχήματα κατὰ Διάνοιαν.

1. Σχήματα Διανοίας εἶναι α'.) ἡ Ἀντιπαράθεσις. β'.) Ἡ ἔμφασις. γ'.) Ἡ παράλειψις. δ'.) Ἡ εἰρωνεία καὶ ε'.) ἡ ἀνθυποφορά.

α'.) Ἀντιπαράθεσις. Περὶ ταύτης ἐγένετο λόγος εἰς τὸν Πλεονασμὸν (σελ. 156. ι'. Παραλλήλου).

β'.) Οὔτω καλεῖται τὸ σχῆμα ἐν ᾧ εἰς λέξιν τινὰ δίδοται

πλείων σημασία τῆς ὠρισμένης αὐτῇ εἰς τὴν περίοδον ἀλλὰ κατ' ἀντιμετάθεσιν οἷον Τί τὸν Σύμβουλον ἔδει λέγειν ἢ γράφειν τὸν Ἀθήνησιν ἐμέ; — τὸν Ἀθηναῖον.

γ'.) Παράλειψις ὀνομάζεται τὸ σχῆμα τοῦ λόγου ἐκεῖνο ἐν ᾧ ὁ ρήτωρ ὑποκρίνεται ὅτι παραλείπει ἢ σιωπᾷ δὴθὲν τι ὡς γνωστὸν εἰς τὸ ἀκροατήριον· εἴτε διὰ τὰ εἰσαγάγη αὐτὸ ἐμμέσως ἐκ προκαταλήψεως· οἷον ὅσα μὲν τοὺς χορευτὰς ἐναντιούμενος ἡμῖν ἀφεθῆναι τῆς στρατείας ἠνώχλησεν ἢ προσβαλλόμενος . . . ἢ τ' ἄλλα πάντα, ὅσα τοιαῦτα παραλείψω (Δμ).

δ'.) Εἰρωνεία. Οὕτω λέγεται ἡ πικρὰ ἀφήγησις τοῦ ἀληθοῦς κατ' ἀντίστροφον λόγον· ὡς ὁ θαυμάσιος ἀντὶ τοῦ ὁ μωρὸς ἢ ὁ ἐπονείδιστος. Ὁ καλὸς ἀντὶ ὁ ἡλίθιος.

ε'.) Ἀνθυποφορὰ δὲ λέγεται ἐκεῖνη τοῦ λόγου ἡ πλοκὴ ἐν ἣ ὁ ρήτωρ ἐρωτῶν ἀποκρίνεται αὐτὸς ἀντὶ τοῦ ἐρωτωμένου, ἢ ὑποκρινόμενος ὅτι ἐρωτᾶται ἀποκρίνεται συνωδᾷ τῇ σχηματισθείσῃ ἤδη εὐνοίᾳ ὑπὲρ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ἀκροατηρίου, ἢ τούναντίον προσπαθῇ τὰ διαλύσει τὴν κατ' αὐτοῦ δυσμένειαν· οἷον Ἄρ' οὐν μικρὸν ἢ φαύλην πρόνοιαν ἔχειν ἡμῖν ὁ Θεὸς τὸν νόμον δοκεῖ ὅπως κύριος ἔσται καὶ μὴ συγχυθῆσεται μήτ' αὖ μεταποιηθῆσεται; Ἄλλ' Ἀριστοκράτης οὕτως εἰ μικρὰ φροντίσας αὐτοῦ μεταποιεῖ καὶ συγχεῖ (Δμ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

§ α'. Περὶ φράσεων.

1. Φράσις ὀνομάζεται τις ἴδιος τρόπος τοῦ λέγειν διὰ λέξεων ἐσχηματισμένων. Ἡ Ἑλληνικὴ φρασεολογία εἶναι δύσκολος τὰ συμπεριληφθῇ εἰς μικρὸν ἔργον· παραπέμπεται δὲ ἕκαστος εἰς τὰ λεξικά καὶ εἰς τὴν μελέτην τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων εἰς κατὰ ληψιν αὐτῆς· ἐνταῦθα παραθέτομεν μόνον τὰς κυριωτέρας εἰς βοήθειαν τοῦ σπουδάζοντος τὸν Ἑλληνα λόγον εἰς τὰ γυμνάσια.

1. Ἄδδην καὶ ἄδην. Συντάσσεται μετὰ γενικῆς καὶ σημαίνει

ἐχορτάσασμεν ἐκ τῶν τοιούτων· οἷον οἱ δὲ ἐμπιπλάμενοι σίτων ἄδην καὶ ποτῶν διελέγοντο πρὸς ἀλλήλους, καὶ τὰ θηρία μύθους κτλ. (Πλ.)=χορτάσαντες διελέγοντο· ὡς ἐπίρρημα σημαίνει καὶ ἀφθόνως· ὅθεν καὶ ἐπίθ. ἀδινός, ἡ, ὄν, οἷον ἀδινὰ μῆλα=χορταστικά.

2. Ἀκμὴν ὡς ἐπίρ. συντάσσεται μετὰ γενικῆς καὶ σημαίνει κατὰστασιν, εἴτε ἠθικὴν, εἴτε σωματικὴν· ὡς φράσις ὅμως σημαίνει διάρκειαν χρόνου καὶ ἰσοδυναμεῖ μετὰ τὸ ἀκόμη καὶ τώρα· οἷον καὶ σὺ μὲν ἀκμὴν φιλοσοφεῖς ἐγὼ δὲ τοὺς φιλοσοφοῦντας ἐπανορθῶ. Σημαίνει ἔτι καὶ διάρκειαν χρόνου εἰς τὸ παρελθόν ἀναφερομένην· οἷον τὰ δὲ σκευοφόρα ἀκμὴν διέβαινε. (Ξ)

3. Ἀληθεῖς. Τίθεται εἰρωνικῶς ἐπὶ ἐρωτήσεως καὶ ἰσοδυναμεῖ μετὰ τὸ παρ' ἡμῖν Καλὴ ἀλήθεια ;! οἷον Ἀληθές ; ὃ δηλότατε πάντων δαιμόνων (Ἀριστοφ.).

4. Ἀλλῃ· ἐπίρ.=ἀλλαχοῦ καὶ κατὰ διπλασιασμόν ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ, ὅτε ἰσοδυναμεῖ μετὰ τὸ ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἔρχονται, ἢ φεύγουσιν· οἷον ὃ μοι γέρας ἔρχεται ἄλλῃ (Ὅμ.).

5. Ἄλλο. Τίθεται ἐλλειπτικόν τοῦ Ἐποίει, ἡ ἐτέρου τινός, ῥήματος. Λαμβάνεται δὲ ὡς φράσις μᾶλλον διότι καὶ γραφικῶς πᾶσιν ἐκθλιψὶν διαλανθάνει· οἷον ὅτι οὐδὲν ἄλλ' ἢ ἐπιτάττεις =οὐδὲν ἄλλο ποιεῖς ἢ ἐπιτάττεις — Τί ὑπελείπετο τῷ Σπευσίππῳ λέγειν, εἰ ἀληθὴ οἷ δε λέγουσιν, ἄλλ' ἢ ὃ ἄνθρωπε κτλ. (Ανδ). Συνήθως μὲν ἔχει ἐπιφερόμενον τὸν ἦ, ἄλλ' ἐνίοτε καὶ οὗτος παραλείπεται· οἷον ἄλλο τι γεωργὸς μὲν εἷς, ὃ δὲ οἰκοδόμος ;

6. Ἄλις. Συντάσσεται ἢ μετὰ γενικῆς, ἢ πρὸς ἀπαρέμφατον ἢ παρεμφατικὴν ἐγκλισιν καὶ σημαίνει ἀρκούντως ἐλέχθησαν ἢ ἐπράχθησαν· οἷον καὶ τούτων μὲν ἴσως ἤδη ἄλις=ἀρκούσι.

7. Ἀλλως τε καί. Ἰσοδυναμεῖ μετὰ τὸ μάλιστα καί· οἷον ἄλλως τε καὶ ὑπ' ἐχθροῦ τῷ τοῦτο συμβαίνει=μάλιστα καὶ ἐὰν ὑπ' ἐχθροῦ τινος τοῦτο εἷς τινα συμβαίνει.

8. Ἀρδην=ἐξ ὀλοκλήρου· οἷον ὁρᾷ δὴ ὅτι πᾶσαν ἄρδην πόλιν ἀπολύουσι (Πλ.).

9. Ἀμέλει. Τοῦτο ἰσοῦται μὲ τὸ μὴ σε μέλλει· ἀλλὰ τίθεται καὶ ὡς βεβαιωτικὸν ἰσοδυναμοῦν μὲ τὸ ἀναμφιβόλως ἢ βεβαίως· οἷον Ἀμέλει οὐδὲν ἂν γένοιτο θαυμαστόν. (Πλ)

10. Ἀρχήν. Τοῦτο σημαίνει, πρῶτον πάντων, ἢ πρὸ πάντων. Ἐνίοτε ὁμῶς σημαίνει καὶ ἄρνησιν τιθέμενον ἀντὶ τοῦ παντᾶ· πασιν ἢ ὁλοτελῶς· οἷον ἀρχὴν δὲ θηρᾶν οὐ πρέπει τάμνηχνα.

11. Ἄθρει. Λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ ἰδοῦ· οἷον ἄθρει δὲ περισκοπῶν μὴ τις τῶν ἀμυήτων ἐπακούῃ=ἰδοῦ περισκόπει (Πλ)

12. Διὰ χρόνου. Τοῦτο εἰς τοῦς ἀφηγηματικούς λόγους σημαίνει ἀπόστασιν χρόνου καὶ ἐπομένως ἰσοῦται μὲ τὸ σπανίως· οἷον εἰς τὰς διὰ χρόνου πράξεις=σπανίας (Ξ). Ἄλλ' ἢ διὰ, μετὰ γενικῆς ἀποτελεῖ καὶ ἄλλας φράσεις σημαίνουσας τὸ μέσον, ἢ τὸ ὄργανον, ἢ τὴν ὕλην, ἢ τὸν τρόπον· οἷον Διὰ μνήμης, διὰ πασῶν, αἱ διὰ τοῦ σώματος ἡδοναὶ κτλ.

§ 6'.

1. Εἰ μὴ. Τοῦτο λαμβάνεται ὡς ἐξαιρετικὸν καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ ἐκτός, ἀλλὰ καὶ ὑποθετικῶς ἔτι, μὴ ὑπάρχοντος εἰς τὸν ἡγούμενον τοῦ Ἄν, ἐπὶ σχέσεως δηλούσης τὸ μέλλον ἐν τῷ παρωχρηκότι· οἷον ἀπέθανεν εἰ μὴ διὰ τὸν κύνα=ἤθελεν ἀποθάνει εἰ μὴ ἔζη διὰ τὸν κύνα

2. Ἐκὼν εἶναι. Ἰσοῦται μὲ τό, ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν θέλησίν μου· οἷον οὐκ ἂν ἐκὼν εἶναι ψευδόμενον δηλ. ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐμέ δὲν ἤθελον ψευθεῖν.

3. Ἐξώλης=δεῖ εἶναί τινα ἐξώλη ὡς κακοήθη καὶ χεῖρονα· οἷον ἐξώλεις εἶναι καὶ αὐτοὺς καὶ οἰκίας καὶ γένος τὸ ἐκείνων. (Αἰς)

4. Εἴπερ τι ἄλλο. Ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ καθὼς δι' ἄλλο τι εἰς ὃ ἂν πεποιθῶ· οἷον εἴ ἴστε ὅτι εἴπερ τι ἄλλο τῶν τοιούτων δι' ὅσους ρισαίμην ἂν καὶ τοῦτο (Πλ).

5. Εἰπέρ τις καὶ ἄλλος. Ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ ὑπὲρ ἄλλον· δηλ. ἀνώτερος ὄλων τῶν ἤδη γνωστῶν· οἷον ὁ Σωκράτης ἐστὶ σοφὸς εἴπερ τις καὶ ἄλλος.

6. Ἐν τοῖς. Ἰσοδυναμεῖ ὅταν κεῖται πρὸ ὑπερθετικοῦ μὲ τὸ

πρῶτον πάντων· οἶον ἐν τοῖς πρῶτοι τὸν σιδήρον κατέθεντο—ἐν τοῖς πρῶτοι ἦσαν Ἀθηναῖοι.

7. Ἐνι (ἐκ τοῦ ἔνεστι)=εἶναι δυνατόν. Λέγεται δέ Ἐνεστι ἐπὶ τῶν ἠθικῶς δυνατόν καὶ ἔξεστι ἐπὶ τῶν ὑλικῶς δυνατῶν ἢ φυσικῶς δυνατῶν, πρὸς ἀπαρέμφατον ἀναφερόμενον· οἶον ὡς ἐνι μάλιστα πειρᾶσθαι.

7. Ἐτεόν. Λαμβάνεται ἐπιρρηματικῶς ἀντὶ τοῦ Καλέ, μὲ τὰ σωστά σου; ἐπὶ ἐρωτήσεως. Ἀλλ' ἰσοῦται καὶ μὲ τὸ, Τί ἔπαθες; οἶον ἔτεόν ᾧ πάτερ, τί δυσκολαίνεις καὶ στρέφει τὴν νύχθ' ὅλην; (Ἀριστοφ.).

9. Ἐτός. Τίθεται μετὰ τοῦ οὐκ· οἶον οὐκ ἔτός. Ἰσοῦται μὲ τὸ βέβαια, ἢ τῶνόντι· οἶον οὐκ ἔτός, ἦν δ' ἐγώ, ἢ τε τραγωδία ὅλως σοφὸν εἶναι δοκεῖ καὶ ὁ Εὐριπίδης διαφέρων ἐν αὐτῇ (Πλ.). =Βέβαια τῶνόντι, εἶπον ἐγώ. Ἀλλοῦ ὅμως ἰσοῦται καὶ μὲ τὸ οὐ μάτην, οὐκ ἀλόγως, οὐκ εἰκότως· οἶον οὐκ ἔτος ἄρ' ὡς ἐμὲ ἤλθεν οὐδεπώποτε (Ἀριστοφ.).

10. Ἐφ' ᾧ, ἢ ἐφ' ᾧτε. Ἀμφότερα σημαίνουνσι συνθήκην, ἢ συμφωνίαν· οἶον αἰρεθέντες ἐφ' ᾧτε συγγράψαι νόμους καθ' οὓς τινες πολιτεύσονται (Ξ) = ἐπὶ συμφωνίᾳ τοῦ συγγράψαι νόμους.

11. Ἐχ' ἀτρέμας. Τοῦτο ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ ἡσύχασον, ἢ ὑπόμεινον· οἶον ἔχ' ἀτρέμας· καὶ ἀπορεῖς τι τῶν νοημάτων ἀφείς ἄπελθε (Ἀριστοφ.).

12. Εὖ ποιεῖν, εὖ πράττειν. Τούτων τὸ μὲν εὖ ποιεῖν σημαίνει εὐεργετεῖν· τὸ δὲ εὖ πράττειν σημαίνει εὐτυχεῖν. Οὕτω καὶ τὸ εὖ πάσχειν = εὐεργετεῖσθαι· καὶ τὸ κακῶς ἀκούειν = κατηγορεῖσθαι κτλ.

§ γ'.

1. Καὶ ταῦτα = καὶ μάλιστα, ἢ καὶ προσέτι· οἶον τηλικαύτην παρθένον ἐν κεφαλῇ ἔθρεψας καὶ ταῦτα ἔνοπλον!

2. Μέλε· ἀπαντᾶται ὡς κλητικὴ μετὰ τοῦ ᾧ· οἶον ᾧ μέλε ἀντὶ ᾧ μέλεε (ἐκ τοῦ μέλεος). Ἰσοῦται μὲ τὸ κακόμοιρε, δόλιε, καλότυχε, καῦμένε κτλ. οἶον Καὶ μάλα ᾧ Σώκρατες τοῦτο γε σφόδρα (Β. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, -ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ).

ὑπισχνεῖτο πάντων αὐτός. (Σωκρ) Νῆ Δία ὦ μέλε· ἡ οὐδεις γ' ἂν αὐτῷ διελέγετο διδούς πολὺ ἀργύριον (Πλ).

3. Μή τι γε. Τοῦτο ἰσοδυναμεῖ μετ' τὸ πολὺ περισσότερον καὶ ἐπὶ ἀποφάσεως πολὺ ὀλιγώτερον· οἷον οὐκ ἔνι αὐτὸν ἀργοῦντα· οὐδὲ τοῖς φίλοις ἐπιτάττειν ὑπὲρ αὐτοῦ τι ποιεῖν, μή τι γε Θεοῖς = πολὺ ὀλιγώτερον ἀκόμη τοὺς Θεοὺς.

4. Μονονοῦ καὶ Μονονουχί. Ἰσοῦται μετ' τὸ σχεδὸν ἢ μόνον ὅπου δέν· οἷον μονονουχί λέγει φωνὴν ἀφιεῖς = σχεδὸν φωνάζει.

§ δ'.

1. Οἷος ἢ οἴός τε. Μετ' ἀπαρεμφάτου συντασσομένη ἰσοῦται μετ' τὸ ἐπιτήδειος πρὸς τι· οἷον οὐ γὰρ οἷος ἀπὸ παντὸς κερδαίνειν.

2. Οἶσθα. Συντάσσεται πρὸς προστακτικὴν ἔγκλισιν ἔχουσαν πρὸ αὐτῆς τὸ ἀναφορικὸν ὃ, εἰς ἐνδειξιν εὐχῆς ἢ νοουθεσίας, οἷον οἶσθ' ὃ δρᾶσον; (Εὐρ) = ἡξεύρεις τί πρέπει νὰ πράξης; Οὕτω καὶ οἶσθ' ὡς ποίησον (Σ) — ἀντὶ τῶν εἰρημένων ἴσθ' ἀντάκουσον, κᾶτα κρίν' αὐτὸς μαθὼν.

3. Ὅσα, ἢ ὅσα περ. Τίθεται ἀντὶ τοῦ ὥς, ἢ ὥσπερ· οἷον ὅσα μέμνηται ἀντὶ τοῦ ὥς μέμνηται· οὕτω καὶ ὅσαι ἡμέραι = καθεκάστην, καὶ ὅσα ἔτη = διηνεκῶς κτλ.

4. Ὅσον, ὅσον οὕ. Τούτων τὸ μὲν ὅσον ἰσοῦται τῷ ὥστε· οἷον ὅσον Πάχητα ἀνεγνωκέναι τὸ ψήφισμα = ὥστε ὁ Πάχης νὰ εἶχεν ἀναγνώσει τὸ ψήφισμα. Τὸ δὲ ὅσον οὕ, ἰσοῦται μετ' τὸ σχεδόν. Τὸ ὅσον ὅμως ἄνευ τοῦ οὕ τίθεται καὶ ἐπὶ θαυμασμοῦ· οἷον θαυμαστά ὅσα, — οὐδ' ὅσους πόδας εἶχεν εἰδότες (Πλ).

5. Ὅτι περ ὄφελος = (ὅ, τι περ ἔστιν ὄφελος) = τὸ ἐκλεκτὸν μέρος.

6. Ὅτι μὴ = παρεκτός, ἢ παρὰ ὅταν εἶναι· οἷον ὅτι μὴ παι διαξ χάριν.

7. Οὐδὲν οἷον. = Δέν ὄφελει· οἷον οὐδὲν οἷον τὸ αὐτὸ ἐρωτᾷν.

8. Οὐδὲν μᾶλλον = ἔτι μᾶλλον οὕ· οἷον ὁ δὲ Κῦρος οὐδὲν μᾶλλον ἀνίει (Ξ).

9. Οὐκ ἔστιν ὅπως = εἶναι ἀδύνατον· οἷον οὐκ ἔστιν ὅπως ἡσυχίαν σχήσει = ἀδύνατον νὰ ἡσυχάσῃ· ἐπὶ ἀποφάσεως. Ἐπιδείνεται δὲ πολλάκις ἡ ἀπόφασις προστιθεμένου καὶ ἐτέρου οὐ πρὸς τὴν ἀρνησιν· οἷον οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἀληθὴ δόξειεν ἂν λέγειν τοῖς εἰδόσι τι (Ίσ).

10. Οὐ μὴν ἀλλὰ = μᾶλλον δέ, ἀλλ' οὐ, ὅμως οὐ.

11. Οὐχ ὅτι ἀλλὰ καί. Ἡ ἐπὶ ἀρνήσεως οὐχ ὅτι ἀλλ' οὐδέ· οἷον οὐχ ὅτι ὁ Κριτίας μόνος ἐν ἡσυχίᾳ ἦν ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι = οὐ λέγω ὅτι ὁ Κριτίας μόνος ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι.

12. Οὐχ ὅπως ἀλλὰ καί. Καὶ ἐπὶ ἀρνήσεως ἀλλ' οὐδέ, = οὐ μόνον οὐ, ἀλλὰ καί, οἷον οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐχ ὅπως τιμωρήσαιντο ἀλλὰ καὶ ἐπαινέσειαν.

§ ε'.

1 Μὴ ὅτι = σιωπῶ ὅτι οὐ· οἷον καὶ οὐδὲ πλεῖν μὴ ὅτι ἀναιρεῖσθαι τοὺς ἄνδρας δυνατὸν ἦν (Ξ) = σιωπῶ ὅτι οὐκ ἦν δυνατὸν ἀναιρεῖσθαι τοὺς ἄνδρας ἀλλ' οὐδὲ πλεῖν. Τὴν αὐτὴν δὲ σημασίαν λαμβάνει καὶ τὸ Μὴ ὅπως.

2. Παραχρῆμα. Τοῦτο ἀπαντᾷ ἐμπροθέτως· οἷον ἐκ τοῦ παραχρῆμα κτλ Καὶ ἀπλοῦν μὲν ἰσοῦται μὲ τὸ Πάραυτα· ἐμπρόθετον δὲ μὲ τό, Ἐκ τοῦ προχείρου, ὡς αἱ ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἡδοναί.

3. Περὶ πολλοῦ· ὡσαύτως δὲ καὶ περὶ πλείονος καὶ περὶ πλείστου ἔστι μοι κτλ. Σημαίνει προτίμησιν δηλαδή προτιμῶ μάλα μᾶλλον, μάλιστα.

4. Πολλοῦ δεῖ ἢ Πολλοῦ γε καὶ δεῖ. = Πολὺ ἀπέχει ἀπὸ τοῦ εἶναι. Τίθεται δὲ καὶ πρωτοπροσώπως· οἷον πολλοῦ δέω λέγειν τοῦτο = πολὺ ἀπέχω ἀπὸ τοῦ. Ἐπ' ἐναντίας δὲ περιστάσεως τίθεται τὸ Μικροῦ, μικροῦ δεῖν, μικροῦ δέον = ὀλίγον ἔλειψε.

5. Πονήρως. Περισπώμενον σημαίνει συνήθως καλόν. Παροξυνούμενον δὲ σημαίνει κακὴν ἢ ἀθλίαν κατάστασιν· μάλιστα ἐπὶ ἀσθενοῦς. Προπαροξυνούμενον δέ· οἷον πόνηρος, σημαίνει ὅτι καὶ τὸ πονηρὸς, ἀλλὰ μεταπίπτει καὶ εἰς τὴν σημασίαν τοῦ δυστυχίης, μοχθηρός· οἷον Ἐχων ἀφίκεται δεῦρο πρεσβύτην τίν' ὧ

πόνηροι, ρυπῶντα, κυφόν, ἄθλιον, ρυσόν, μαδῶντα, νωδόν (Αρσφ).

6. Πώμαλα=κατ' οὐδένα τρόπον ἢ λόγον δηλ. οὐδαμῶς.

§ στ'.

1. Σχολῇ ἢ σχολῇ γε, ἢ σχολῇ γ' ἄν=πολὺ ὀλιγώτερον· οἶον
Εἰ δὲ μὴ τούτων σχολῇ γε τῶν ἄλλων.

2. Ταχὺ ἄν, ἢ ταχὺ γ' ἄν. Ἐπὶ εἰρωνείας σημαίνει ἄρνησιν=
μὲ τὸ οὐδέποτε· ὡς ταχὺ γ' ἄν δύναιντο μαθάνειν=οὐδέποτε ἄν
ἠδύναντο μαθάνειν ἀλλὰ μετ' ἐμφάσεως μερίζονος. Ἐκ τούτου
προήλθον καὶ αἱ φράσεις Διὰ τάχους=ταχέως. Τὴν ταχίστην=
ὅσον τάχιστα κτλ.

3. Τί παθὼν καὶ τί μαθὼν=τί ἔπαθες καὶ τί ἔμαθες· ἐπὶ ἐπι-
πλήξεως ἐρωτηματικῆς Ὡσαύτως δὲ καὶ ὅτι μαθὼν ἐπὶ πλαγίως
ἐρωτήσεως· οἶον τί ἀξίός εἰμι ἀποτίσαι, ὅτι μαθὼν ἐν τῷ βίῳ
οὐχ ἡσυχίαν ἤγον· Ἀλλ' ἐνταῦθα ἡ περίστασις εἶναι ὅλως διά-
φορος· διότι ἐν τῷ ὅ,τι παθὼν ἐννοεῖται τὸ ἀναξίως θὰ πάθω,
ἐὰν πάθω.

4. Τὸ μὴ οὐ. Τοῦτο ἰσοῦται μὲ τὸ ὥστε ὅταν τάσσηται μετ'
ἀπαρεμφάτου· οἶον οὐδεὶς σοι ἀντιλέγει τὸ μὴ οὐ λέγειν ὅ,τι ἔκα-
στος ἡγεῖται πλείστου ἀξίον ἐπίστασθαι=ὥστε μὴ λέξειν.

5. Τὸ παράπαν—τῷ καθόλου.

6. Τοῦτο μὲν-τοῦτο δὲ=ἄλλοτε μὲν ἄλλοτε δέ, ἢ τῶρα μὲν
τῶρα δέ.

7. Τοῦ λοιποῦ. Ἐλλειπτικῶς ἀντὶ τοῦ λοιποῦ εἰς τὸ ἐξῆς.

§ ζ'.

1. Φέρων. Μετοχὴ κατηγορηματικὴ τιθεμένη κατὰ πλεονα-
σμόν· οἶον φέρων ὑπέβαλεν ἑαυτὸν=ἔφερε καὶ ὑπέταξεν ἑαυτόν.
ἐξηγεῖται δὲ πάντοτε εἰς παρεμφατικὴν ἐγκλίσιν. Αἱ ἐγκλίσεις
μετὰ τῶν ἐπιρ. σημαίνουσιν ἠθικὴν κατὰστασιν οἶον ἡδέως φέρειν
χαλεπῶς φέρειν.

2. Φθάνω. Ὅ,τι ἐξηγεῖ τὸ φέρω, ταῦτ' ἐξηγεῖ καὶ τὸ φθάνω μὲ
τὴν διαφορὰν ὅτι τὸ μὲν φθάνω τίθεται εἰς μετοχὴν· τὸ δὲ φέρω

εἰς ὀριστικὴν· οἷον Φέρων ὑπέβαλεν ἑαυτὸν καὶ ἔφθην ποιήσας. Μετὰ τοῦ ἀποφατικοῦ οὐ, τιθεμένη σημαίνει χρόνον, ἢ τὸ ταχὺ τοῦ χρόνου· οἷον οὐκ ἔφθην ἀπιόντες καὶ νόσοις ἐλήφθημεν= μόλις ἔφθην ἀπιόντες καὶ νόσοις ἐλήφθημεν. Εἰς εὐκτικὴν ὅμως τιθέμενον ἐπὶ παρακλήσεως ἢ προτροπῆς σημαίνει Σπεύδω ὅπερ δηλοῖ ἀνυπομονησίαν· οἷον οὐκ ἂν φθάνοις τοίνυν διηγούμενος ; (Λ) δὲν σπεύδεις λοιπὸν νὰ μᾶς διηγηθῇς ;

3. Φροῦδος (πρὸ ὁδός) φράσις ἐλλειπτική τοῦ ἐστι, ἰσοδυναμοῦσα μὲ τὸ ἠφανίσθη ἢ ἠφανίσθησαν· ἐχάθη, ἢ ἐχάθησαν, ἢ ἔχασαν τὴν δυνάμιν των, Τούτου ἀπαντᾷ συνήθως ὀνομαστική καὶ αἰτιατική· οἷον Φρούδη μὲν αὐδὴ, φροῦδα δ' ἄρθρα μου πάντα (Εὐρ). Ἡ δὲ γενική φροῦδου σπανιώτερον.

4. Ὡς ἐνι=ὅσον εἶναι δυνατόν.

5. Ὡς ἔπος εἰπεῖν=ἵνα εἴπω οὕτως.

6. Ὡς συνελόντι εἰπεῖν ἢ συνελόντι δ' εἰπεῖν=ἵνα εἴπω ἐν συνόψει, ἢ συντόμως, ἢ μ' ἓνα λόγον.

7. Ὡς τὰ πολλά. Φράσις ἀναφορική, ἰσοδυναμοῦσα μὲ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον· ἔχει δὲ δύναμιν ὑπερθετικήν.

8. Ὡφελον. Τίθεται ἐπὶ εὐχῆς ὡς μήποτ' ὦφελον ποιεῖν=εἴθε νὰ μὴ τὸ ἔκαμνον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

§ α'. Περὶ μορίων.

1. Τῶν μορίων ἄλλα μὲν τίθενται ὡς ἐπιρρήματα· ἄλλα δὲ ὡς σύνδεσμοι ἐν τῷ λόγῳ. Καὶ ὡς σύνδεσμοι μὲν τιθέμενα δὲν δέχονται συντακτικὴν πτώσιν, ἐκτὸς μόνον ὅτι ἐκφράζουσι τὴν σχέσιν καὶ συνδέουσι τὰ κῶλα τοῦ λόγου πρὸς ἄλληλα. Εἰσι δὲ καὶ τινὰ τούτων, ἅτινα τίθενται παραπληρωματικῶς ἐν τῷ λόγῳ σημαίνοντα μὲν τι βεβαίως, ἢ ἐπιβάλλοντά τινα δύναμιν, ἀλλὰ καὶ μὴ τιθέμενα δὲν ἤθελον ἀφαιρέσει τι μέγα ἐξ αὐτοῦ.

2. Ἐνταῦθα θέλομεν ἀναφέρει τὰς περιστάσεις καθ' ἃς ταῦτα κατ' ἀμφοτέρωθεν τίθενται.

§ 6'.

1. Ἄγαν. Τίθεται κατ' ἐπίτασιν ἐνάρθρως, οἷον ὁ ἄγαν, ἡ ἄγαν, τὸ ἄγαν. Τίθεται ὅμως καὶ ὡς ἐπιθετ. προσδιορισμὸς καὶ ἰσοῦται μὲ τὸ ὑπερβολικὸς ἢ ὄν. ὡς ἡ ἄγαν ἐλευθερία=ἡ ὑπερβολικὴ ἐλευθερία. Μετὰ τοῦ ἀρνητικοῦ οὐ, τιθεμένη σημαίνει ἐλάττωσιν καὶ ἰσοῦται μὲ τὸ οὐχὶ τόσον· οἷον οὐκ ἄγαν ὁμολογούμενον=οὐχὶ τόσον ὁμολογούμενον. Τοιοῦτοτρόπως δὲ ἀποτελεῖ πολλὰ φράσεις. Συνθετόμενον δὲ ἡ φυλάττει ἡ ἀποβάλλει τὸ ν, οἷον ἀγάννιφος, ἀγάστενος κτλ.

2. Ἄμα. Τίθεται ἐπιρρ. ἐπὶ χρόνου=ὁμοῦ. Συντάσσεται μετὰ δοτικῆς, ὡς ἄμα ἡλίφ ἀνίσχοντι. Ἄλλ' οὐκ ἤττον, ὡς σύνδεσμος ἀναφέρεται καὶ εἰς ὀριστικὴν εἰς ἐνδειξιν ἰσοχρόνου ἐνεργείας ἢ πάθους· οἷον Ἄμα ἀκηκόαμεν τι καὶ τριηράρχους καθίσταμεν, ὅπερ εἶναι ἀνάλυσιν χρονικῆς μετοχῆς. Ἐπιρρ. δὲ συντάσσεται μὲ μετοχήν· ὡς Ἄμα ταῦτ' εἰπὼν μετὰ τῆς αὐτῆς σημασίας. Τὸ δὲ

3. Ἄμα μὲν, ἄμα δέ, ἡ σημαίνει ἀντίθεσιν, ἡ ἐπίτασιν χρονικὴν, διότι ἰσοῦται μὲ τὸ νῦν μὲν-νῦν δέ· ἡ μετὰ τοῦ συγχρόνως ὅπου.

4. Ἄλλ᾽. Ὡς σύνδεσμος τίθεται ἀναντιωματικῶς ἀντὶ τοῦ δέ· μάλιστα ὅταν ἡ ἀντίθεσις ᾖ ἐντονωτέρα τῆς τοῦ δέ. Ἐπὶ ἐρωτήσεων δὲ ἐν αἷς ἡ ἀπόκρισις γίνεται διὰ τοῦ αὐτοῦ προσώπου καὶ διπλασιάζεται· οἷον ἄλλ' εὐτεκνος ξυνωρίς; Ἄλλ' οὐκ ἔστι μου. κτλ. Ὡσαύτως διπλασιάζεται καὶ ἐπὶ ὑποθετικῶν λόγων· οἷον ἄλλ' εἰ μὴδεις ἄλλος, ἄλλ' ἡμεῖς. Οὗτος ὅμως ἐτι τίθεται καὶ ὡς,

α'.) Μεταβατικὸς ὅταν ἐκφράζηται ἄμα καὶ αἰτία ἐν τῇ λόγῳ οἷον ἄλλ' οὐδὲν γὰρ—ἄλλ' οὐκ ἐθέλει γὰρ μανθάνειν (Πλ).

β'.) Κατ' ἀνθυποφορὰν ὅτε ἰσοῦται μὲ τὸ ἐν τοσοῦτῳ· οἷον ἄλλὰ γὰρ φήσει τις ἂν=ἐν τοσοῦτῳ φύσει τις ἂν.

γ'.) Κατὰ συλλογισμόν μετὰ τοῦ μήν· οἷον Ἀλλὰ μήν εἰσι βωμοί, εἰσιν ἄρα καὶ θεοί. Τίθεται ὅμως ἔτι καὶ ὧς

δ') Παρακелеυσματικὸς ὁπόταν ἐμφαίνηται καὶ συμπέρασμα προηγηθείσης σκέψεως ἐπὶ αὐθυποτάκτων σχημάτων· οἷον Ἀλλὰ φραζώμεθα θάσσον. Ἀλλ' ἄγε δεῦρο θεοὺς ἐπιδώμεθα. Ἐν ᾧ σημαίνει καὶ ἀμφιβολίαν. Καὶ

ε'.) Ἐλαττωτικός· ὅτε δύναται καὶ νὰ ἐπιτάσῃται· οἷον ὧ θεοί, συγγένεσθέ γ' ἀλλὰ νῦν = τοῦλάχιστον τώρα. Ἐκ τοῦτου προκύπτει νὰ τίθεται καὶ μετ' ἄλλων τινων μορίων, δι' ὧν μετατρέπεται τὸ σημαίνόμενον οἷον ἀλλὰ γάρ, ἀλλ' ὅμως, ἀλλ' ἔμπης, ἀλλ' ἄρα, ἀλλὰ γε, ἀλλὰ δὴ κτλ.

5. Ἄν (ἐπικ. κε ἢ κεν). Εἶναι ὑποθετικὸς ὅπως καὶ ὁ εἰ, Συντάσσεται μὲ ὑποτακτικὴν ἢ εὐκτικὴν ἐπὶ παρῳχηκότο· ὅταν ἡ συνέπεια παρίσταται σχεδὸν βεβαία· οὐχ ἥττον ὅμως τίθεται καὶ ὧς δυνητικὸς ὅτε σημαίνει τὸ δυνατόν γενέσθαι. Ἐτι δὲ καὶ ὧς ἀοριστολογικὸς ὅτε καὶ ἀναφέρεται εἰς ὑποτακτ. ἀναφορικῶς λόγου· οἷον ὅς ἂν, ὅστις ἂν κτλ. Ἐνίοτε ὅμως ἐκφράζει καὶ δισταγμὸν ὅθεν ὀνομάζεται καὶ διστακτικὸς.

6. Ἀπρίξ. Σημαίνει δεσμὸν ἰσχυρὸν τιθέμενον ἀντὶ τοῦ ἰσχυρῶς, στενῶτατα· οἷον Εἰσι δὲ οὗτοι, οἱ οὐδὲν ἄλλο οἰόμενοι εἶναι, ἢ οὐ ἂν δύνωνται ἀπρίξ ταῖν χεροῖν λαβέσθαι (Πλ).

7. Ἄρα (παρὰ ποιητ. ἄρ' ἢ ρά). Μόριον ὑποτακτικόν· διότι οὐδέποτε τίθεται ἐν ἀρχῇ. Ἐν συνεπείᾳ δὲ τιθέμενον ἐκφράζει τὸ συμπέρασμα ἐπὶ λογικῆς ἐννοίας· οἷον εἰσι βωμοί; εἰσιν ἄρα καὶ θεοί. Οὐχ ἥττον ὅμως λαμβάνεται καὶ παραπληρωματικόν· οἷον κατ' ἄρ ἐξετο=καθέζετο.

8. Ἄρα. Τίθεται ἐπὶ ἐρωτήσεως ἐν ᾗ ἐκφράζεται ἀμφιβολία ὅθεν καὶ ἀπορηματικὸν καλεῖται· οἷον ἄρ οὖν ἔφασαν μὴ καὶ ἡμῖν ἐναντιώσεται; (Ξ)

9. Ἄρτι. Συντάσσεται πρὸς παρῳχημένον· οἷον Ἄρτι μὲν ἐπεπαύμην, ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ πρὸ ὀλίγου ἢ μόλις. Κατ'ἐνέστατῶτα δὲ ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἀκόμῃ καὶ τώρα· ἢ ἀκόμῃ καὶ

πρὸ ὀλίγου· οἷον ἄρτι δακρύεται; κτλ. Τίθεται δ' ἔτι καὶ ὡς σύνδεσμος ἀντὶ τοῦ ὅτε μὲν-ὅτε δέ οἷον ἄρτι μὲν-ἄρτι δέ.

10. Ἀτὰρ (=αὐτάρ). Εἶναι παραθετικὸς ἢ μεταβατικὸς ἰσοδύναμος μὲ τὸ ἀλλὰ καὶ· οἷον Ἀτὰρ καὶ Εὐνὸς πρῶην. Ὅταν ὅμως προσλαμβάνῃ τὸ συλλογιστικὸν οὖν, τότε καταντᾷ ἴσος μὲ τὸ ἀλλ' οὖν. Καὶ ἐπομένως συμπερασματικόν· οἷον ἀτὰρ οὖν καὶ τὰ πολιτικά (Πλ).—Ἀτάρ μέτειμι γ' αὐτόν (Ἀριστοφ).

11. Ἀτε (οὐδ. τοῦ ὅτε). Τίθεται ὡς αἰτιολογικόν. Τίθεται ὅμως καὶ ὁμοιωματικῶς πρὸς αἰτιατικήν· οἷον κτείνειν ἀλλήλους ἄτε πολεμίους, καὶ ἰσοῦται μὲ τὸ καθάπερ, ἢ ὥσάν. Πρὸς Μετοχὴν δὲ τίθεται ἐπὶ ἀληθοῦς καὶ βεβαίας αἰτίας.

12. Αὖ. Σημαίνει ἐπανάληψιν=πάλιν. Τίθεται ὅμως καὶ κατὰ πλεονασμόν· οἷον πάλιν αὖ, καὶ αὖθις αὖ· ὥσαύτως δὲ δύναται νὰ σημάνῃ καὶ προσθήκην=τοῦ προσέτι· προσλαμβάνον δὲ καὶ τὸ τε οἷον Αὖτε τίθεται παρὰ ποιηταῖς ἐπαναληπτικῶς μετὰ τῶν χρονικῶν ἐπιρρημάτων· οἷον αὖθις αὖ, πάλιν αὖ κτλ. Κέκτεται δ' ἔτι καὶ τὴν σημασίαν τοῦ ἐφεξῆς.

13. Αὐτίκα.=Μετ' ὀλίγον, ἢ εὐθὺς μετ' ὀλίγον. Σημαίνει δὲ ὅτι ἡ ἐνέργεια δὲν ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τοῦ σημείου τῆς ὑπάρξεώς της ἐν τῷ μέλλοντι. Ἐνίοτε ὅμως προσλαμβάνει πρὸς πλείονα ἐπίτασιν τῆς σημασίας καὶ τὸ μάλα. Ἀναφερόμενον δὲ πρὸς παρρηχημένον χρόνον, ἢ πρὸς ἐνεστώτα σημαίνει τὸ τώρα, τώρα· οἷον αὐτίκα εἰπὲ = τώρα, τώρα εἰπέ. Ἐτι δὲ ἰσοῦται καὶ μὲ τό, παραδείγματος χάριν, ὅτε προσκτᾶται ὁμοιωματικὴν σημασίαν.

14. Ἀχρις Ἴδε περὶ προθετικῶν μορίων (Μέρος Α'. σελ. 131).

§ γ'.

1. Γάρ. Σύνδ. αἰτιολογ.=ἐπειδὴ ἢ διότι μεθ' ὀριστικῆς. Οὐδέποτε τίθεται ἐν ἀρχῇ, ἀλλὰ πάντοτε μετὰ μίαν ἢ δύο λέξεις πρὸς ἔκφρασιν τοῦ αἰτίου. Συνήθως εἰς τοὺς αἰτιολογικοὺς λόγους ἡγεῖται τὸ αἰτιατόν τοῦ αἰτίου, ἀλλ' ὅμως τὸ διὰ τοῦ γάρ ἐκφερόμενον αἷτιον πολλάκις ἡγεῖται τοῦ αἰτιατοῦ μάλιστα παρὰ

ποιηταῖς· οἷον Ἀτρεΐδῃ τε καὶ ἄλλοι παναριστῆες Ἀχαιῶν, πολλοὶ γὰρ τεθνᾶσιν Ἀχαιῶν τῷ σε χρὴ πόλεμον παῦσαι (Ίλ). Τίθεται ὅμως ἔτι καὶ ὡς συλλογιστικός, ἢ ἀπορηματικός ὅτε καὶ ἐξηγεῖται διὰ τοῦ Καί, ἢ καὶ λοιπόν, ἀλλὰ τοῦτο εἰς τοὺς ἐρωτηματικούς λόγους συνήθως. Ἐκλαμβάνεται δὲ ἔτι καὶ ὡς ἐλαττωτικός ἐπὶ ἀποκρίσεων· οἷον λέγω γὰρ οὖν = λέγω βεβαίως ἢ τοῦλάχιστον. Ἐνίοτε δὲ τιθέμενος ἐμφαντικῶς μεταποιεῖ καὶ τὴν σημασίαν τῶν συνδέσμων, ἂν ἄλλᾳ, καίτοι οὐ κτλ. οἷον ἂν γάρ, ἀλλὰ γάρ, καίτοι γάρ κτλ. Τίθεται δὲ πολλάκις καὶ ὡς παραπληρωματικός ὅτε καὶ μένει ἀνεξήγητος. Ἐνίοτε τίθεται καὶ εἰς ἀντικατάστασιν λεκτικοῦ τινος ρήματος· οἷον οὐ γὰρ εἶναι, κύριος ὢν ἡρωτῶτο=ἔλεγεν οὐκ εἶναι κύριος κτλ. Οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ἐλλειπτικῶν λόγων ἔχει δύναμιν τοῦ ἀντικατασταίνειν ἀντίθετον ἔννοιαν τῆς φαινομένης ἢ καὶ τῆς προηγουμένης· μάλιστα δὲ ἐπὶ ὑποθετικῶν λόγων. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ εἰκαστικῶν· οἷον Μὴ γὰρ οὐχ αὕτη ἢ ἡ ὀρθὴ πρὸς ἀρετὴν; =καὶ μὴ κτλ. Ἐτι δὲ καί, εἰ γὰρ δυνατόν εἴη ἀμφοτέρω σκέψασθαι κτλ.

2. Γε (ἐπικ. κε, ἢ κεν)=τοῦλάχιστον ἢ βεβαίως. α΄.) Οὗτος ἐλαττωτικός μὲν τίθεται πρὸς διαστολὴν προσώπου τινος ἢ πράγματος, ἐνεργείας αἰτίας, καιροῦ, τόπου, τρόπου καὶ τῶν τοιούτων· οἷον ὁ Σεμνὸς οὗτος ἀπὸ γε τοῦ σχήματος καὶ βρενθυόμενος τίς ἐστι; (Δουκ).

β΄.) Αἰτιολογικῶς δὲ τίθεται ἐπὶ κατασκευῆς ἔχων συνήθως ἡγούμενον τὸν μὲν, οἷον εὐρήσεις δὲ σὺ ἂν ὀρθῶς λογιζῇ ἐμὲ ἀληθῆ λέγοντα, κλαύμασι μὲν γε καὶ πατέρες οἱεῖς σωφροσύνην μηχανῶνται, καὶ διδάσκαλοι παισὶν ἀγαθὰ μαθήματα = κλαύμασι μὲν γάρ (Πλ).

Βεβαιωτικῶς δὲ τίθεται ἐν ταῖς διαλέξεσιν οἷον ὅρα δὴ σὺ, ὦ Μένιππε, ὃν τινα καὶ εὐμορφότατον ἡγῇ, ἐμέ γε τὸν Ἀγλαΐας καὶ Χάρωπος=πάντως βέβαια ἐμέ κτλ.

δ΄.) Ἐναντιωματικῶς δὲ τιθέμενος λαμβάνει σημασίαν ἀναλογον τοῦ ἐμπης, ὅμως, γεμὴν, μέντοι, πλὴν ἄλλᾳ, καὶ καθεξῆς· οἷον ταῖς γε ἐμπειρίαις πολὺ τῶν ἄλλων διαφέρουσι.

ε'). Παραπληρωματικῶς δὲ τίθεται ὅταν οὐδεμία τῶν ἀνωτέρω ἔννοια ἐξηγεῖται.

ς'). Προσλαμβάνον ὅμως τὸν τοι, καὶ τὸν μὴν ὥς γέ τοι, γε μὴν, προσλαμβάνει σημασίαν ἐναντιωματικὴν, ἐλαττωτικὴν, συμπερασματικὴν καὶ προθετικὴν. Μάλιστα δὲ συμπερασματικῶς τίθενται ἐν ἐρωτήσει ὑπονοούσῃ τὸ συμπέρασμα· οἷον τὰ γε μὴν πολεμικὰ πῶς οὐκ εἰκότως νῦν τῷ παντὶ χεῖρους ἢ πρόσθεν εἰσίν; Οὕτω καὶ τὸ γοῦν (ἐκ τοῦ γε οὖν) τίθεται ἐλαττωτικός, αἰτιολογικῶς, βεβαιωτικῶς, εἰρωνικῶς, ἀναντιωματικῶς, συλλογιστικῶς καὶ παραπληρωματικῶς.

§ δ'.

1. Δέ. Εἶναι ἀνταποδοτικὸς τοῦ μέν, εἰς τοὺς ἀντιθετικοὺς λόγους (ὅθεν καὶ ἀντιθετικός) ἐν οἷς ἐκφράζει ἔννοιαν διάφορον τοῦ μέν· διότι ὅπου ὁ μέν καταφάσκει ὁ δὲ ἀπαφάσκει καὶ τἀνάπαλιν· οἷον οὐκ ἔγραψα μέν ἐπρέσβευσα δέ. "Ὅταν ὅμως ἀντιπαράθετῃ εἰς τὸ διὰ τοῦ Μὲν ἐκφερόμενον κῶλον ἕτερον ἐναντίον, τότε καλεῖται ἐναντιωματικός· οἷον ἐγὼ μέν ταῦτ' εἰπὼν ὥμην λόγου ἀπηλλάχθαι· τὸ δ' ἦν ἄρα ὡς ἔοικε προοίμιον (Πλ).

2 Παράγει ἔτι ὁ δὲ μετὰ τοῦ μέν τοὺς κλιμακωτοὺς λόγους. "Ὅταν ὅμως δὲ ἀντιφάσκη ἀλλὰ προσθέτει, τότε καλεῖται προσθετικός· ὡς καὶ σὺ μέν ἀκμὴν φιλοσοφεῖς ἐγὼ δὲ τοὺς φιλοσοφούντας ἐπανορθῶ. Καλεῖται δὲ καὶ προσθετικός καὶ μεταβατικός διότι μεταβιβάζει τὸν νοῦν ἀπὸ ἑννοίας εἰς ἑννοίαν.

Καθαρωτέρα συμπλοκὴ καὶ ἰσοδύναμος τοῦ τε—καί, καθιστᾷ αὐτὸν καὶ ἐμφατικώτερον· οἷον ἐγὼ μέν σύνειμι μὲν θεοῖς, σύνειμι δὲ ἀνθρώποις τοῖς ἀγαθοῖς· ὡς ἐναντιωματικὸν ἀναπληροῦ τὸν ἀλλά, τὸν μέντοι, τὸν τοίνυν κτλ. 'Αλλ' ὡς παραπληρωματικὸν ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸν δὴ· οἷον ταῦτα ἀγαθὸς ἕκαστος ἡμῶν ἄπερσοφός· & δ' ἀμαθὴς ταῦτα δὲ κακὸς ἀντὶ τοῦ ταῦτα δὴ κακός (Πλ).

2. Δή, δήποτε, δηποτοῦν, δήθεν, δήπου, δήπουθεν, δῆτα. Τούτων τὸν μέν δὴ τίθεται εἰς τὸν λόγον ὡς ἐπιταγματικόν, ἢ

ὡς βεβαιωτικόν, ἢ ὡς ἀνακεφαλαιωτικὸν μεθ' ὧν ἔπεται ἐρωτηματικὸς λόγος· οἷον Καὶ δὴ τεθνασι τίς με δέξεται πόλις; ὅπερ ἰσοῦται μὴ τό, Ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἀπέθανον τίς πόλις θέλει μὲ δεχθῇ; Οὐχ' ἦττον ὅμως τίθεται καὶ συμπερασματικὸν ἀντὶ τοῦ οὖν· ἔτι δὲ καὶ εἰρωνικῶς. Μετὰ τῶν ἀναφορικῶν ὅστις δὴ, ἢ ὅς δὴ ἐπιτείνει τὴν ἦν ἐκφράζει ἀοριστίαν.

Μετὰ δὲ τοῦ ποτε λαμβάνεται ὡς εἰκαστικὸν καὶ σημαίνει ἀμφιβολίαν μάλιστα ἐπὶ ἐρωτήσεων· οἷον Τί δήποτε οὐχ οἱ πλούσιοι πρὸς τοὺς σοφοὺς ἀπίασιν; ἀλλ' ἀνάπαλιν; κτλ. Τὸ δὲ δῆθεν τίθεται ἐπὶ ψευδοῦς αἰτίας ἢ προφάσεως καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ τάχα, ἀλλ' οὐχ ἦττον καὶ τὸ δήπερ καὶ τὸ δηποτοῦν τίθενται ἀοριστολογικῶς. Ἐνῷ τὸ δήπου, ἢ δήπουθεν τίθενται ὡς βεβαιωτικὰ ἰσοῦμενα μὲ τὸ ἀναμφιβόλως ἢ βεβαίως· οἷον Χαιρεφῶντα γάρ, ἔστε δήπου (Πλ). Καὶ τὸ δῆτα δὲ τίθεται ὡσαύτως ἐμφαντικῶς ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ θαυμασμοῦ ἰσοδυναμοῦν μὲ τὸ δά, οἷον καθεύδεις; οὐ δῆτα ἔφη=ὄχι δά εἶπε (Πλ).

§ ε'.

1. Ἐὰν (ἐπικ. αἴκεν) Τίθεται κυρίως ὑποθετικῶς ἢ ἀοριστολογικῶς. Καὶ ὑποθετικῶς μὲν λαμβάνεται ἐπὶ περιστάσεων, αἵτινες ἐκ πείρας εἰσὶ γνωσταί. Ἀοριστολογικῶς δὲ ὅταν ἀναφέρηται εἰς ἀναφορικὸν λόγον· οἷον ὅς ἐάν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ κτλ. Ἐνίοτε δὲ λαμβάνει καὶ τὸν τε· οἷον ἐάν τε· οἷον ἐάν τε οὕτως ἔχῃ ἐάν τε μὴ, διαζευκτικῶς ὅμως. Συντάσσεται δὲ πρὸς ὑποτακτικὴν καὶ σπανίως πρὸς εὐκτικὴν κατὰ τὰ περὶ ὑποθετικῶν λόγων λεχθέντα.

3. Εἰ. (ἐπικ. Αἶ, αἶκα, αἶκεν). Τοῦτο τίθεται ὡς ὑποθετικόν. Σημειωτέον ὅμως ὅτι λαμβάνον τὴν ἀόριστον ἀντωνυμίαν τις καταντᾷ εἰς ἀναφορικὴν ἢ ἀοριστολογικὴν σημασίαν· οἷον Καὶ εἴ τι σιτίον ἢ ποτόν ἦν = καὶ ὅ,τι σιτίον ἢ ποτόν ἦν. Σημαίνει δὲ ἔννοιαν ἰδανικὴν καὶ οὐχὶ ἐκ πείρας γνωστὴν καὶ συντάσσεται πρὸς ὀριστικὴν ἢ εὐκτικὴν καὶ σπανίως εἰς ὑποτακτικὴν. Ἀλλ' οὐχ ἦττον ἐκφράζει καὶ δισταγμὸν καὶ διὰ τοῦτο εἰς

τινας ἐρωτηματικούς λόγους σημαίνει ἀπορίαν καὶ μάλιστα ὅταν ἀποτελῇ πλῆγιον ἐρωτηματικὸν λόγον μετ' ἀπορίας· οἷον ἐρωτῶμεν εἰ παραδοῖμεν — ἐρωτῶντες εἰλησταί εἰσι.

3. Ἐκφράζει ἔτι καὶ ἔννοιαν αἰτιολογικὴν πρὸς τὴν ἰδανικὴν, καθάπερ ἔφημεν, ὑπόθεσιν, οἷον ἐθέλω δόμεναι πάλιν, εἰ τόδ' ἄμεινον, ὅπερ ἰσοῦται μὲ τὸ Διότι, ἐπεὶ, ἐπειδὴ ἡ καὶ ἀφοῦ· οἷον ἐθέλω δόμεναι πάλιν ἀφοῦ τοῦτό ἐστιν ἄμεινον. Ποικίλλει δὲ τὴν ἑαυτοῦ σημασίαν προσλαμβάνον τὰ τελικὰ μόρια θε· τε οἷον εἴθε, εἴτε· τοὺς συνδέσμους γάρ, δέ, καί· οἷον εἰγάρ, εἰδέ, εἰκαί, Προσέτι τὸ ἀρνητικὸν Μὴ καὶ τὸ ὥσπερ καὶ τὸ ὥς· οἷον εἰμή, εἰ ὥσπερ, εἰ ὥς. Τούτων δὲ τὸ μὲν εἴθε τίθεται ἐπὶ εὐχῆς καὶ συντάσσεται πρὸς ὀριστικὴν ἢ εὐκτικὴν. Τὸ δὲ εἴτε τίθεται ὥς διαζευκτικὸς ἢ ἐξαιρετικὸς ἐπὶ ἀδιαφόρου ἐκλογῆς. Ὁ δὲ εἰ γάρ τίθεται ὥς καὶ τὸ εἴθε ἐπὶ εὐχῆς· οἷον εἰ γὰρ γένοιτο· εἴθε σοι τότε συνεγενόμην. Ὁ δὲ εἰδὲ πλὴν τοῦ ὅτι ἐκφράζει ἀντίθεσιν ἐν ὑποθέσει τίθεται καὶ ὥς παρακλεισματοκός, μάλιστα παρ' ἐπιχοῖς· ὥς εἰ δ' ἄγε τοι κεφαλῇ κατανεύσομαι (Ὅμ.) Μετὰ τοῦ μὴ, δὲ ἐκφερόμενον ἅμα τὸ εἰδέ· οἷον εἰδέ μὴ, σημαίνει ἐξαίρεσιν. Τὸ δὲ εἰ καί, τίθεται ἐναντιωματικῶς=τοῦ μολονότι, ἢ μόλοντοῦτο καὶ συντάσσεται πρὸς ὀριστικὴν, ἢ εὐκτικὴν, ἢ καὶ ἀπαρέμφατον, οὐ μόνον σημάνη ἀμφίβολον ὑπόθεσιν ἀλλὰ καὶ ἀντίθεσιν ἢ ἐναντίωσιν πρὸς τὸ ἡγούμενον ἢ ἐπόμενον. Τίθεται δ' ἔτι καὶ αὐθυποτάκτως· οἷον διώκω εἰ καὶ καταλάβω, ὅτε οὐδεμίαν μὲν ἀντίθεσιν σημαίνει ἀλλ' ὁμῶς σκοπόν. Τὸ δὲ εἰμί σημαίνει ἐξαίρεσιν καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ ἐκτός ἄν. Τὰ δὲ εἰ ὥσπερ, εἰ ὥς τίθενται ὁμοιωματικῶς.

3. Εἴτα (ἐκ τοῦ εἰη ταῦτα). Τοῦτο κυρίως μὲν σημαίνει χρόνον· οὐχ ἥττον ὁμῶς τίθεται καὶ ὥς ἀπορηματικὸν μάλιστα ἐπὶ ἐρωτήσεων ἐκφραζουσῶν εἰρωνείαν ἢ ἐπίπληξιν· ὥς εἴθ' οἱ ἄνθρωποι ἐμὲ αἰτιῶνται — εἴτα τί τοῦτο ;—Σημαίνει δὲ καὶ ἐξαίρεσιν· οἷον εἴτ' οὐκ οἶδ' ὅτι=ἐκτός τούτου οὐκ εἶδα ὅτι· ἔτι δὲ καὶ ἐναντίωσιν.

4. Ἐπειτα (ἐπὶ εἴτα). Ἐπὶ χρόνου τίθεται ὥς καὶ ὁ εἴτα

ἐπὶ εἰρωνείας ἢ ἐπιπλήξεως· οἷον ἔπειτα οὐκ οἶσι σου φροντίζειν, οἷ πρῶτον μὲν ἀνθρώπων ὄρθον ἐποίησαν κτλ. Οὐχ ἥ-τον τίθεται καὶ ὡς βεβαιωτικός καὶ ὡς ἐμφαντικός· μάλιστα ἐπὶ ἐρωτήσεων ἐκφραζουσῶν εἰρωνεῖαν τίθεται ἐξαιρετικῶς καὶ ἐμφατικῶς.

5. Ἑμπης=Μολοντοῦτο, ἢ μῶλαταῦτα· ἐν χρήσει παρ' ἐπικ. καὶ ἰωσι. Ἀπαντᾷ δὲ καὶ Ἑμπας καὶ Ἑμπα (ἐκ τοῦ ἐν πᾶσι=ἐμπᾶσι καὶ κατὰ συγκοπὴν ἔμπας). Ἴων. ἔμπης οἷον πληξαι ἔμπης οὐ τι δυνήσεται.

6. Ἐνεκα. Πρόθεσις συντασσομένη μετ' ἄλλης λέξεως (παρ' ἐπικ. ἔκhti). Περὶ ταύτης ἴδε (σελ. 131. δ').

7. Ἐπειδή, Ἐπεὶ. Ταῦτα τίθενται αἰτιολογικῶς· μάλιστα δὲ πρὸ τῶν ἐρωτηματικῶν λόγων καὶ τῆς προστακτικῆς καὶ ἰσοδυναμοῦσι μὲ τὸ διότι. Τίθενται ὅμως καὶ χρονικῶς οὐχ ἥ-τον ἐπὶ προτεροχρόνου κυρίως περιστάσεως· οἷον ἐπεὶ ἀφίκετο. Παρὰ ποιηταῖς δὲ συνήθως τίθεται μετὰ τῶν δυνητικῶν ἢ διστακτικῶν μορίων· οἷον Τὴν δ' ἐπὶ δεῦρο ἤγαγε (Ὅμ) καὶ συντάσσεται πρὸς ὀριστικὴν ἢ εὐκτικὴν ἢ ἀπαρέμφρατον.

8. Ἐστε. Τοῦτο ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ ἐς ὅτε καὶ σημαίνει ἕως ἄν.

9. Ἐτι (ἐπίρ). Σημαίνει προσθήκην=ἀκόμη, καὶ ἀναφέρεται εἴτε εἰς ἐνεστώτα, εἴτε εἰς μέλλοντα, εἴτε καὶ εἰς παρῳχημένον χρόνον· διότι ὀρίζει κυρίως τὸν χρόνον καὶ περιστέλλει αὐτὸν ἐντός τίνος κύκλου· ὡς ἔτι λέγων=ἀκόμη. Ἐτι εἴρηκα=προσέτι εἴρηκα. Εἰδ' ἔτι δώσει=προσέτι. Μετὰ δὲ τοῦ οὐ καὶ μὴ παρατιθέμενον παράγει τὸ οὐκέτι καὶ μηκέτι.

10. Ἐως. Τοῦτο ὡς πρόθεσις συντάσσεται μετὰ γενικῆς ἐπὶ τόπου ἢ ἐπὶ χρόνου καὶ ἰσοῦται μὲ τὸ ἄχρι ἢ μέχρι· ὡς εἶδομεν εἰς τὸ περὶ προθετικῶν μορίων. Συντάσσεται ὅμως καὶ πρὸς ἐμπρόθετον προσδιορισμόν· οἷον ἕως εἰς τὸν ποταμόν, ἕως πρὸ μικροῦ κτλ. Καὶ τίθεται πολλάκις καὶ ὡς ἀνταποδοτικὸν τοῦ τόφρα ἢ τέως· οἷον ἕως μὲν ἂν ὀρῶσιν ἡβῶντας αὐτούς=Τέως ἕως. Παρὰ ποιηταῖς δὲ τίθεται καὶ τελικῶς ἀντὶ τοῦ ἴνα.

§ 5'.

1. Ἡ Οὐτος τίθεται διαζευκτικός, ἀλλ' ἐπὶ ἐρωτήσεως ἀπόλλυσι τὴν διαζευκτικὴν αὐτοῦ σημασίαν καὶ λαμβάνει ἔννοιαν ἐξαιρετικὴν ἴσιν τῇ Παρά· λαμβάνει δὲ καὶ ἔννοιαν χωρισμοῦ καὶ ἰσοδυναμεί μετ' τὸ Πλήν· ἡ συγκρίσεως ὅτε καὶ ὁ δεύτερος ὅρος τοῦ λόγου ἐκφέρεται ὁμοιοππτώως πρὸς τὸν πρῶτον. Ἐρωτηματικῶς δὲ τιθέμενον ἔχει δύναμιν νὰ ἐκφράζη καὶ εἰρωνείαν. Πολύκις ὁμως τίθεται καὶ ἐρωτηματικῶς καὶ κλητικῶς καὶ ἐμφαντικῶς.

2. Ἡ, ἡ γάρ, ἡ μὲν. Τίθεται ἐπὶ προτάσεων μετ' ἀπορίας ἐκφερομένων=ἄραγε ἀλήθεια; ὥς ἡ γὰρ σὺ ταῖς σαῖς χερσὶ τούτων τι ἐφύτευσας; (Ξ) Ἡ καὶ γεγηθὼς ταῦτ' αἰεὶ λέξειν δοκεῖς (Σοφ). Τίθεται ἔτι καὶ ὡς βεβαιωτικὸν μάλιστα παρ' Ὀμήρῳ· οἶον ὦ πόποι, ἡ μέγα πένθος Ἀχαιῖδα γαίαν ἰκάνει. Οὕτω καὶ ὁμολογεῖς οὖν περὶ ἐμὲ ἄδικος εἶναι; ἡ γὰρ ἀνάγκη ἔφη ὁ Ὀρόντας=βέβαια. Ἀποφατικῶς δὲ ἰσοῦται μετ' τὸ τάχα δὲν εἶναι οὕτω; Ἐνίοτε ἔτι προσλαμβάνει καὶ τὸν Ἄν μετὰ τοῦ γὰρ πρὸς πλείονα ἐπίτασιν· οἶον ἡ γὰρ ἄν. Τὸ δὲ ἡ μὲν τίθεται ἐπὶ ὅρκου· οἶον ὑπεδέξατο ἡ μὲν μὴ ἀπορήσειν αὐτὸς τροφῆς=ματὸν Θεόν. Ἀλλὰ σὺν θεῶν ὅρκῳ λέγω ἡ μὲν ἐμοὶ δοκεῖ Κύρος, οὓς τινες ἂν ὄρῳ ἀγαθοὺς φιλεῖν οὐδὲν ἤττον ἑαυτοῦ (Ξ). — Ὁμνυμι ἡ μὲν δώτειν κτλ.

3. Ἡπου, ἥτοι (ἐκ τοῦ ἡ που καὶ τοι). Ἐχει σημασίαν βεβαιωτικὴν. Ἐπὶ ἐρωτήσεως δὲ ἰσοδυναμεί μετ' τὸ δὲν εἶναι οὕτω; Μετὰ δὲ τοῦ τοι κυρίως μὲν λαμβάνεται ὡς διαζευκτικὸς προτασόμενος πάντοτε τὸ ἡ, οἶον ἥτοι μαχομένοις ἡ πεισομένοις· οὐχ ἥττον ὁμως τίθεται καὶ ἐπεξηγηματικῶς καὶ μεταβατικῶς καὶ βεβαιωτικῶς (παρὰ ποιητ. ἡ τε).

4. Ἡν καὶ ἦντε σύνδεσμος ὑποθετικὸς πρὸς ὑποτακτικὴν μετὰ τοῦ τε, δέ, τασόμενος· πλὴν ὁμως τῆς ὑποθέσεως ἐκφέρει καὶ προσθήκην. Μετὰ δὲ τοῦ Μὴ ἐκφράζει ἐξαιρέσιν· οἶον ἂν μὴ=ἐκτός ἔν. Μετὰ δὲ τοῦ Καί, ἐκφράζει τὴν τοῦ ἐναντίου ἔννοιαν· οἶον ἦν καὶ=ἔστω καί.

§ ζ'.

1. Θήν. Μόριον τελικὸν καὶ ἐγκλιτικὸν τιθέμενον εἴτε ἀπλοῦν εἴτε καὶ παρακολουθοῦν ἔσθ' ὅτι ἐτέρους συνδέσμους· οἶον ἦ θεν, οὐ θην καὶ γάρ θην. Τίθεται ὡς βεβαιωτικὸν καὶ αἰτιολογικόν.

2. Ἰνα. Ὁ σύνδεσμος οὗτος τίθεται ἐπὶ τῶν τελικῶν λόγων ὅπως ἐκφράσῃ τὸ τελικὸν αἵτιον εἰς ὑποτακτικὴν ἢ εὐκτικὴν. Οὐχ ἥττον ὁμῶς τίθεται καὶ ἐπιρρηματικῶς εἰς ἔκφρασιν τόπου· οἶον ἴν' Ἀδης χωρὶς ὥκισται θεῶν=ὅπου (Σοφ). Ἔτι δὲ σημαίνει καὶ χρόνον δηλ. τό, καθ' ὃν καιρὸν ἢ ὅτε ἐγινέ τι, ὡς τοπικὸν ὁμῶς συντάσσεται γενικῇ οἶον ἴνα γῆς=ὅπου γῆς. Ἀλλ' ὁμῶς τίθεται καὶ πρὸς ἔκφρασιν τρόπου μετὰ γενικῆς· οἶον οὐχ' ὄρξας ἴν' εἰ κακοῦ; — Δεληθῆναι σέ φημι σὺν τοῖς φιλτάτοις αἵσχισθ' ὁμιλοῦντ' οὐδ' ὄραν ἴν' εἰ κακοῦ; (Σοφ).

Ἐπὶ ἀποφατικῶν δὲ προτάσεων οὐδέποτε λαμβάνεται τὸ οὐ, ἀλλὰ πάντοτε τὸ μή, οἶον ἴνα μὴ γένηται κτλ. εἵπομεν ὁμῶς ὅτι συντάσσεται πρὸς ὑποτακτικὴν ἢ εὐκτικὴν ἐπὶ μέλλοντος. Ἀλλ' οὐχ ἥττον συντάσσεται καὶ μεθ' ὀριστικῆς παρατ. καὶ ἀορίστου ἐπὶ περιστάσεως παρελθούσης· οἶον ἴν' ἦν ὡς ἀληθῶς τῆς πόλεως ἡ δύναμις· ἴνα μηδεὶς αὐτὰ διέφθειρε κτλ. ἐν τοιαύτῃ ὁμῶς περιστάσει ὑποσημαίνεται ὑποψία ἢ φόβος περὶ του, ἢ κρίσις περὶ τι.

§ η'.

Καὶ. Εἶναι κυρίως συμπλεκτικὸς συνδέων προτάσεις ἢ κῶλα ἢ ὅρους προτάσεως, καὶ πάντοτε καθ' ὁμοιότητα τῶν ἐμψύχων πρὸς τὰ ἔμψυχα καὶ τῶν ἀψύχων πρὸς τὰ ἄψυχα, μὴ τηρουμένης δὲ ταύτης μόνον ὡς πρὸς τὰ εἶδη ἢ γένη· οἶον ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ παῖδιά — ἄνθρωποι καὶ ζῶα κτλ. Οὐχ ἥττον τίθεται καὶ ὡς μεταβατικὸς ὁπότεν δι' αὐτοῦ ἡ ἐνέργεια μεταβαίνει ἐπὶ τὸν δεύτερον λόγον. Πολλάκις δὲ προτασσόμενος καὶ ἐπαναλαμβάνεται· οἶον καὶ δένδρα καὶ χλόη, ὅτε λέγεται προσθετικὸς καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ οὐ μόνον δένδρα ἀλλὰ καὶ χλόη. Τίθεται ἔτι κατ' ἐπανάληψιν ἐπὶ τῶν κοινῶν προσδιορισμῶν, οἵτινες ἀναφέρονται

εἰς τὸ ρῆμα. Τὴν ἐπανάληψιν δὲ ταύτην ἀναπληροῦ καὶ ὁ τε, ἐπιτασσόμενος, οὐδέποτε ὁμῶς προτασσόμενος. Δύναται ὁ καὶ, ἔτι ἡγουμένου ἅπαξ τοῦ τε νὰ διπλασιάζεται καὶ τριπλασιάζεται ἀκολουθῶς· οἷον λίθοι τε καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα καὶ κέραμος ἀτάκτως ἐρριμμένα κτλ. Οὐχ ἥττον ὁμῶς τίθεται ἔτι καὶ χρονικῶς· οἷον ἡδὴ δὲ ἦν ὅπῃ καὶ οἱ Κορίνθιοι ἐξαπίνης πρῦμναν ἐκρούοντο== ὅτε οἱ Κορίνθιοι.

Μετὰ τῶν ὁμοιώσεως δὲ καὶ ἰσότητος σημαντικῶν ρημάτων ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ ὥς, ἢ τὰ πολλὰ μένει ἀνεξηγητος· οἷον Γνώμησιν ἐχρέοντο ὁμοίησι καὶ σύ. Μετὰ δὲ τῶν ἐπὶ. πάνυ καὶ μάλα σημαίνει ἔμφρασιν καὶ ἰσοῦται μὲ τὸ μάλιστα· οἷον τοῦτο γὰρ καὶ μάλα ἀκριβῶς οἶδα. Μετὰ τῶν ἀναφορικῶν δὲ ἐπιτείνει μὲν ἀλλὰ μένει ἐπίσης ἀνεξηγητος· οἷον ὅπως εἰδῶ ὅ,τι καὶ ἐρεῖς.

Προσλαμβάνων ἕτερα μόρια ἄλλοιοῦ τὴν σημασίαν αὐτοῦ ἀπαντῶμενος ὥς ἐξῆς. Καὶ γάρ, καὶ γάρ τοι, — ἐπομένως. Καὶ γὰρ δὴ, καὶ γὰρ οὖν=ἐπειδὴ τφόντι. Καὶ δέ, καὶ δέ τι, καὶ δέ νυ=καὶ τφόντι καὶ μάλιστα. Καὶ νυ κε, καὶ νυ καὶ δὴ=καὶ ἡ-θελεν ἔσως. Καὶ δὴ — καὶ ἰδοῦ. Καὶ μὲν, καὶ μὲν δὴ, καὶ μὲν δὴ καὶ=ἀλλὰ προσέτι. Καὶ μὴν, ἀλλὰ τοῦτο πλὴν τῆς ἐναντιωματικῆς ἢ ἀναιρετικῆς ἔχει καὶ βεβαιωτικὴν σημασίαν.

2. Καὶ περ, καὶ τοι. Περὶ τούτων εἰδομεν εἰς τὸ περὶ μετοχῶν. Ἐνταῦθα ὁμῶς προσθέτομεν ὅτι ὁ μὲν καὶ τοι προσλαμβάνει καὶ τὸν γε, καὶ οὕτω μεταπίπτει εἰς ἐλαττωτικὴν σημασίαν, δι' ἧς ἐλαττοῦται ἡ ἐναντιωματικὴ· ἀναφέρεται ὁμῶς πάντοτε εἰς ὀριστικὴν· σπανίως δὲ, καὶ μετὰ τοῦ περ μόνον, συντάσσονται πρὸς μετοχὴν, ὥς καὶ τοι περ ἀποκρήμνου ὄντος. Τὸ δὲ περ, ἀναφέρεται εἰς μετοχὴν μόνον, ἀλλὰ διὰ παρενθέσεως ἐπιτακτικοῦ τινος μορίου τίθεται καὶ ἐλλειπτικῶς· οἷον καὶ μάλα περ, ἀντὶ τοῦ καὶ περ λίαν.

Ὁ αὐτὸς ὁμῶς καὶ μετὰ τοῦ ἂν, εἴτε ἐν παραθέσει εἴτε καὶ μὴ, τίθεται ἐναντιωματικῶς μεθ' ὑποθέσεως ἐνίοτε δὲ καὶ ἐλαττωτικῶς=τῷ τοῦλάχιστον.

§ θ'.

1. Μά. Περί τούτου ἴδε Μέρος Α'. (σελ. 133. ι'.)

2. Μέν Οὗτος ἔχει συνήθως ἐπιφερόμενον τὸν δὲ ἢ τὸν Ἀλλά· μάλιστα ἐπὶ τῶν ἀντιθετικῶν λόγων, ἐν οἷς ἕαν ὁ Μέν καταφάσκη ὁ Δὲ ἀντιφάσκει καὶ τ' ἀνάπαλιν ὡς ἐν τῷ παραδείγματι· ἢ μὲν ὀφιοποιητικὴ οὐ μοι δοκεῖ τέχνη εἶναι· ἢ δὲ ἰατρικὴ=ἢ δὲ ἰατρικὴ Ναί (Πλ). "Ὅταν ὅμως οἱ σύνδεσμοι οὗτοι παραθέτωσιν ἐναντία τότε ἀποτελοῦσι τοὺς ἐναντιωματικούς λόγους· οἷον ἐγὼ μὲν ταῦτ' εἰπὼν ὥμην λόγου ἀπηλλάχθαι· τὸ δ' ἦν ἄρα, ὡς ἔοικε, προοίμιον. Οὐχ ἤττον ὅμως πολλάκις ὁ σύνδεσμος οὗτος παρακολουθῶν ἢ συναπτόμενος μετὰ τοῦ ἄρθρου ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν δεικτικὴν ἀντωνυμίαν (σελ. 40. 2). Οὗτος μὲν οὗτος δέ· ἢ καὶ οὗτος μὲν ἐλεῖνος δέ. Τοιουτοτρόπως δὲ συνάπτεται καὶ πρὸς τὰ ἐπιρ. Ποτέ, Τότε, ὅτε. Τῇ δεικτικῇ τῇ καὶ τῷ· ποῖ καὶ ἔνθα κτλ ὡς ποτέ μὲν πότε δέ· τοτέ μὲν τοτέ δέ· ὅτε μὲν ὅτε δέ· τῇ μὲν τῇ δε· πῇ μὲν πῇ δὲ καὶ ἔνθα μὲν ἔνθα δέ, δι' ὧν προκύπτουσι λόγοι διαφορικοὶ σημαίνοντες ἐπιμερισμόν. Ἀλλ' ὅμως προσλαμβάνει ἔτι καὶ τὸν οὖν (ἐξ οὗ τὸ μὲν οὖν γε) ὅτε τίθεται καὶ ὡς συμπερασματικὸς καὶ ἐπαναληπτικὸς. Ἔτι δὲ καὶ τὸν τοι, ὅτε λαμβάνεται ὡς βεβαιωτικὸς καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ ὅμως, πλὴν, μάλιστα, βέβαια· οἷον οὐκοῦν ἀφεκτέον καὶ τούτου; ἀφεκτέον μὲν τοι (Ξ). Περιπίπτει δὲ καὶ εἰς ἀοριστίαν μετὰ τοῦ ἄν, τιθέμενος· οἷον ἄληθές μέντ' ἂν εἴη· ἀλλὰ μετὰ τινος ἐννοίας τοῦ δυνατοῦ.

3. Μεταξὺ (ἴδε Μέρος Α'. σελ. 122, 5.)

4. Μῆ (ἴδε σελ. 122, 5.)

5. Μῆν (=μὲν) σύνδεσμος ὑποτακτικὸς λαμβανόμενος ὡς βεβαιωτικὸς ἐπὶ ὅρκου· οἷον ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ μῆν. Λαμβάνεται ὅμως ἔτι καὶ ὡς ἐναντιωματικὸς ἢ ἐνστατικὸς ὡς ἡ μὴν κτλ.

6. Μῆτε μηδέ. (σελ. 105. §. α'. β'. γ'. δ'. ε'.)

7. Μῶν (=μὴ οὖν). Τίθεται ἐπὶ ἐρωτήσεως καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ μήπως τάχα; Ἀλλ' ἐπὶ δισταγμοῦ. Μῶν καὶ ραψῶδων ἄγωνα τιθέασι τῷ θεῷ οἱ Ἐπιδάυριοι; (Πλτ).

(B. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ).

§ ι'.

1. Ναί. Τίθεται ἐπὶ καταφάσεως, βεβαιώσεως καὶ ὅρκου· οἷον
Ναί μὰ τὸ δε τὸ σκῆπτρον.

2. Νῆ (ἴδε σελ. 133. ι').

3. Νῦν νυ. Προσλαμβάνει καὶ τὸν δὴ καὶ σημαίνει χρόνον·
ἀπλοῦν ὁμῶς ἰσοῦται μὲ τὸ τώρα. Ἐκφράζει ἔτι καὶ συμπέρασμα
ἢ βεβαιώσιν· ὡς χρονικὸν μετὰ τοῦ δὴ σημαίνει τώρα εὐθύς. Τὸ
δὲ νυ εἶναι ἐγκλιτικὸν καὶ τίθεται συνήθως παραπληρωματικῶς
οὐχ ἥττον καὶ συμπερασματικῶς.

§ ια'.

1. Ὅμως καὶ ὁμῶς. Παροξυτονούμενον μὲν λαμβάνεται ἐναν-
τιωματικῶς καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ πλὴν, ἢ μῶλον τοῦτο καὶ ἀνα-
φέρεται εἰς Ὀριστικὴν ἢ Ὑποτακτικὴν. Πρόσλαμβάνει δὲ ἐνίοτε
καὶ τὸν μέντοι, καὶ τὸν γέ μέν τοι· οἷον ὁμῶς γε, ὁμῶς μέν τοι
γε = πλὴν μ' ὅλα ταῦτα. Περισπώμενον δὲ σημαίνει ὁμοιότητα
ἢ τρόπον ἢ χρόνον καὶ συντάσσεται μετὰ δοτικῆς.

2. Ὅτε, ὁπότε, ὅταν, ὁπόταν. Ταῦτα τίθενται ὡς ἐπιρρή-
ματα χρόνου ἢ αἰτίας. Τὸ ὅτε ὁμῶς χρονικῶς λαμβάνεται ἐπὶ
περιστάσεως προτεροχρόνου καὶ συντάσσεται πρὸς ὀριστικὴν παρφη-
χημένου ἰσοδυναμοῦν μὲ τὸ ἀφ' οὗ, ἢ καὶ μὲ εὐκτικὴν· οἷον ὅτε
μιν ὕπνος ἰκάνοι (Ὅμ). Τὰ δὲ ὅταν ὁπόταν (= ὅτε ἂν) τίθενται
ἐπὶ περιστάσεως ὑστεροχρόνου καὶ συντάσσονται κυρίως πρὸς ὑπο-
τακτικὴν (οὕτω δὲ καὶ τὸ ὅτε γὰρ ἂν) ἀλλ' οὐχ ἥττον καὶ πρὸς
Ὀριστικὴν καὶ πρὸς Εὐκτικὴν συντάσσονται.

3. Ὅπου (ποιητ. ὅθι). Τίθεται ἐπὶ τόπου καὶ ἐπὶ αἰτίας. Ἐνίοτε
δὲ καὶ ἐπὶ χρόνου = τῷ ἀφοῦ, ἢ ποτὲ μὲν ποτὲ δέ. Συντάσσεται
ὁμῶς καὶ μετὰ γενικῆς· οἷον ὅπου γῆς, καὶ συντίθεται καὶ μετὰ
τοῦ δήποτε, δῆ· οἷον ὁπουδήποτε, ὁπουδῆ.

4. Ὅπως (ἴδε καὶ ἴνα). Τοῦτο ἐμφαίνει τρόπον· οὐχ ἥττον
ὁμῶς τίθεται κυρίως καὶ τελικῶς καὶ ἄνευ τοῦ ἂν ἁοριστολογι-
κοῦ πρὸς ὑποτακτικὴν ἢ εὐκτικὴν, ὅπως καὶ τὸ ἴνα. Ἐνίοτε δὲ
καὶ πρὸς ὀριστικὴν καὶ πρὸς ἀπαρέμφατον κατὰ τὴν σχέσιν τῶν

τελικῶν λόγων. Προσλαμβάνει δὲ καὶ τοῦτο, πλὴν τοῦ ἀοριστο-
λογικοῦ ἄν, καὶ τὸν δῆ, οὖν, δῆποτε δηποτοῦν. Τίθεται δὲ ἔτι
καὶ χρονικῶς ἴσον τῷ εὐθύς ὅπου· καὶ παραθετικῶς μετὰ τοῦ ὅτι
καὶ ὑπερθετικοῦ εἰς Ὁριστικὴν ἢ εὐκτικὴν ἐγκλισιν· οἷον ὅπως
ὅτι ἀπαρασκευαστότατον λάβῃ Βασιλέα.

Λαμβάνεται ἔτι καὶ ἐπὶ προτροπῆς ἢ παρακελεύσεως καὶ τοῦτο
μαρτυρεῖ ὅτι ἡ τελικὴ δύναμις τούτου εἶναι μείζων τῆς τοῦ ἴνα καὶ
ἐμφαντικωτέρα μάλιστα δὲ καὶ ἐπὶ ψυχικοῦ πάθους· οἷον πειρᾶ-
σθαι ὅπως τὰ προσήκοντα διαπράττεσθαι. Καὶ ἐπὶ ἀντερωτήσεως
Πῶς ὅπως; Ἀποφατικῶς δὲ τίθεται ἐλλειπτικῶς καὶ ἀναφέρεται
εἰς ἐρώτησιν· οἷον οὐκ ἔσθ' ὅπως. Τίθεται δὲ ἔτι καὶ ἰσοδύναμον
τῷ ὥστε ἢ ὥσπερ· οἷον κράτιστον ἐστίν ὅπως δύναμαι λέγειν.

5. Οἱ. Ἐγκλητικὴ ἀντωνυμία, προσωπικὴ δοτ. πτώσεως γ'.
προσώπου· οἷον καὶ ἔλεγε μόνῳ παρατεθεῖναι οἱ αὐτὰ αὐτῷ=μόνῳ.

6. Ὅτι. Τίθεται εἰδικῶς καὶ ἀποτελεῖ τοὺς εἰδικοὺς λόγους,
οἵτινές εἰσι ἀνάλυσις, ἡ εἰδικῆς μετοχῆς, ἡ εἰδικῆς ἀπαρέμφα-
του. Τίθεται δὲ καὶ αἰτιολογικῶς μάλιστα ἐπὶ τῶν ἐρωτηματικῶν
προτάσεων· οἷον νῦν δ' ὅτι ρυπόω, κακὰ δὲ χροὶ εἴματα εἶμαι,
τοῦνεκα ἀτιμάζει με (Ὅμ). Τίθεται ἔτι καὶ περιγραφικῶς· οἷον
εἶπον ὅτι πρῶτον ἐμὲ χρῆναι πειραθῆναι κατ' ἐμαυτὸν (Πλ)· ὅτε
ἅπας ὁ εἰδικὸς λόγος ἀναφέρεται ὡς ἀντικείμενον εἰς τὸ ρῆμα
εἶπον καὶ ὀνομάζεται λόγος ὀρικός. Τίθεται ἔτι καὶ ἐπιτατικῶς
μετὰ τῶν ἐπιρρημάτων τῶν σημαίνοντων παράθεσιν, οἷον ὅτι
μᾶλλον ἢ ὅτι μάλιστα.

Τίθεται ἔτι καὶ διαζευτικῶς ἢ ἐξαιρετικῶς· οἷον οὐκ ἦν κρήνη
ὅτι μὴ μία=παρὰ ἢ ἐκτὸς μόνον μία. — Καὶ μηδὲν ἄλλο πρᾶτ-
τειν ὅτι μὴ πάρεργον (Πλ). Μετὰ τῶν ἀρνητικῶν οὐ καὶ μὴ ἐκ-
φερόμενον ἔχει συνήθως τὸ ἀλλὰ ἐπὶ ἐναντιωματικῶν λόγων· οἷον
μὴ ὅτι ὀρχεῖσθαι ἐν ρυθμῷ ἄλλ' οὐδ' ὀρθοῦσθαι ἡδύνασθε. — Οὐχ
ὅτι μόνος ὁ Κρίτων ἐν ἡσυχίᾳ ἦν ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ.

Ἀναφέρεται συνήθως μὲν εἰς ὀριστικὴν οὐχ ἥττον ὅμως καὶ
εἰς εὐκτικὴν καὶ εἰς ἀπαρέμφατον καὶ εἰς μετοχήν· οἷον αἰσθά-
νομαί σου ὅτι οὐ δυναμένου.

Ἐκ τοῦ δηλον δὴ ὅτι, καὶ δηλαδὴ ὅτι παρήχθη τὸ δηλονότι· ἔτι δὲ καὶ αἱ φράσεις εὖ οἶδ' ὅτι, εὖ ἴσθι ὅτι κτλ.

7. Οὐδὲ (σελ. 106 — 108.) Τοῦτο τίθεται καὶ ἐκ παραλλήλου· οἶόν οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Δρύαντος υἱός· οὕτω καὶ παρὰ Πλάτωνι· μᾶλλον δὲ ὑπερβάλλει τὸ οὐδ' οὐδὲν πρὸς τὸ μηδὲ σμικρὸν ἐνεῖναι τοῖς ἀνδράσιν ἡσυχίας.

8. Οὔτε (σελ. 106 — 108.)

9. Οὖν. Εἶναι ὑποτακτικὸν λαμβάνον πρὸ αὐτοῦ τὸν μὲν, οἶον ὁ μὲν οὖν κτλ. Ἐκ τούτου δὲ προῆλθε καὶ νὰ παρατιθῇται μετὰ τοῦ μὲν, οἶον ἐπὶ τῶν ἀρνητικῶν λόγων· οὐ μενοῦν. Ὡσαύτως δὲ τίθεται καὶ μετὰ τοῦ γάρ· οἶον οὐ γάρ οὖν. Ἰσοδυναμεῖ δὲ μετὰ τοῖς λοιπόν, ἢ ἐπομένως. Ἐνίοτε δὲ τίθεται καὶ ὡς βεβαιωτικός· ἐλαττωτικῶς δὲ λαμβάνεται ὅταν ἔχῃ πρὸ αὐτοῦ τὸν γε, δὲ, ἀλλὰ κτλ. τότε δὲ ἰσοῦται μετὰ τὸ τοῦλάχιστον. Ἀοριστολογικῶς δὲ λαμβάνεται ὅταν τίθεται μετὰ τῶν ἀναφορικῶν εἴτε ἀντωνυμιῶν εἴτε μορίων.

10. Οὐνεκα = οὐ ἔνεκα = διότι. Τίθεται καὶ ἐκ παραλλήλου ὅθ' οὐνεκα = ὅτι οὐ ἔνεκα (παρὰ ποιηταῖς).

11. Οὐκοῦν = οὐκ οὖν. Τίθεται ὡς συμπερασματικὸν = τῷ λοιπόν. Τίθεται ἔτι καὶ ἐρωτηματικῶς ἐπὶ ἀντιφασκούσης ἐρωτήσεως· ὅταν δηλ. εἰς τὴν ἀποφατικὴν ἐρώτησιν ἐννοεῖται κατάφασις καὶ ἀνάπαλιν· οἶον οὐκοῦν, ὁνειδῇ ταῦτα κλύων, ρύσει τέκνα; = θέλεις λοιπόν νὰ σώσῃς τὰ τέκνα σου ἀκούων ταῦτα τὰ ὁνειδῇ;

Καταφατικὴ ἀπόφασις γίνεται καὶ ἄνευ ἐρωτήσεως· οἶον οὐκοῦν ὅτε μὴ σθένω πεπαύσομαι. Ἐνθα τοῦ οὐ ἀπόλλυσι τὴν ἀποφατικὴν αὐτοῦ σημασίαν.

12. Οὐκουν. Ἡ σημασία τούτου ἐτηρήθη καὶ συμπερασματικὴ καὶ ἀρνητικὴ· οἶον ὁκουν ἀτιμάσαιμ' ἂν = ὅχι λοιπόν. Ἀλλὰ τίθεται ὡσαύτως καὶ ἐπὶ καταφατικῆς ἀποφάσεως ἐρωτηματικῶς· οἶον οὐκουν γέλως ἡδιστος εἰς ἐχθρούς γελῶν; = ναι ἡδιστος.

13. Ὅφρα. Παρ' ἐπικ. εὐχρηστον ὡς σύνδεσμος τελικός = τῷ

ἵνα ἢ ὅπως τιθέμενον ὅμως καὶ ἐπὶ χρόνου. Ἀναφέρεται δὲ εἰς τὸ τόφρα=ἔως, ἢ ἔως ὅτου.

§ 16'.

Περ (ἐκ τῆς περί). Μόριον ἐκλιτικὸν τιθέμενον ἵνα σημάνη ἔμφασιν ἢ ἐπίτασιν. Λαμβάνει ὅμως καὶ σημασίαν ἐναντιωματικὴν πρὸς Μετοχὴν ἢ ἐπίθετον τιθέμενον· οἷον ἀγαθὸς περ ἐών.—Κρατερόν περ ἐρύκει=Μολονότι ἢ καίτοι. Ἐλαττωτικῶς δὲ τίθεται πρὸς ὀριστικὴν ἢ αὐθυπότακτον ἔγκλισιν=μὲ τὸ τοῦλάχιστον. Ἀοριστολογικῶς δὲ ἢ παραπληρωματικῶς τίθεται μὲ τὰ ἀναφορικὰ ἐν γένει ἢ δεικτικά.

2. Ποτὲ (πόκα δωρ.) ἐγκλιτικόν. Τίθεται κυρίως χρονικῶς· ἀλλ' οὐχ ἡττον καὶ διστακτικῶς=τῷ τάχα· οἷον τίς ποτ' ἔστιν οὗτος;=τίς τάχα νὰ ᾔηται οὗτος; Μάλιστα ἐπὶ τῶν ἐρωτηματικῶν ἢ διστακτικῶν λόγων. Τίθεται ἔτι καὶ ἀοριστολογικῶς μετὰ τῶν ἐπιρρημάτων μάλιστα, πάλαι ποτε, ἤδη ποτε, αἰείποτε κτλ. Καὶ συμπλεκτικῶς μετὰ τοῦ μὲν δέ· οἷον ποτὲ μὲν-ποτὲ δέ.

3. Ποῦ. Ἐγκλιτικόν (ποῖ, ποθί, ἐκ τοῦ πός) τίθεται ἐπὶ τόπου καὶ μάλιστα ἐπὶ ἐρωτηματικῶν λόγων. Ἐτι δὲ καὶ ἀοριστολογικῶς καὶ διστακτικῶς=ἔως. Παρατίθεται δὲ καὶ πρὸς τὸ δῆ· οἷον δῆπου, δῆπουθεν, ὅπως σημάνη καὶ εἰρωνεῖαν τινά.

4. Πρίν. Ἐπίρρημα χρόνου· αὕτη εἶναι ἡ κυριωτέρα αὐτοῦ σημασία. Ἀναφέρεται ἢ εἰς ὀριστικὴν, ἢ εἰς ὑποτακτικὴν, ἢ εἰς εὐκτικὴν ἔγκλισιν καὶ συντάσσεται μετὰ γενικῆς· οἷον πρίν ὥρας. Προσλαμβάνει δὲ καὶ τόν γε, εἰς ἔνδειξιν τοῦ βεβαίου· οἷον οὐ μὰ Δι' οὐ πρίν γε καὶ ἔθυσα καὶ ἠϋξάμην κτλ. Εἰς ὑποτακτικὴν δὲ ἢ ἀπαρέμφατον ἐκφέρεται μετὰ τοῦ ἀοριστολογικοῦ ἄν· οἷον πρίν ἄν ἔλθω· μολονότι καὶ χωρὶς τοῦ ἄν ἐκφέρεται πολλάκις εἰς ὑποτακτικὴν· οἷον πρίν ἔλθω. Μετὰ τοῦ ἢ ὅμως εἰς ὑποτακτικὴν ἢ ἀκπρέμφατον λαμβάνει συγκριτικὴν σημασίαν ἐν χρόνῳ· οἷον πρίν ἢ ἐλθεῖν με, καὶ πρίν ἐλθεῖν με. Συγκριτικὴν δὲ σημασίαν λαμβάνει πολλάκις καὶ πρὸς ἐνεστώτα ἀναφερόμενον ἀλλὰ πάντοτε μετὰ τοῦ ἢ, οἷον ἔστησαν δ' οὐ πρόσθεν πρίν ἢ ἐπὶ τῷ ὅρει ἐγένοντο (Ξ). Τίθεται δὲ καὶ ἐκ παραλλήλου.

5. Πῶ ἢ πῶποτε=ἀκόμη καὶ τώρα. Μόριον ἐγκλιτικὸν τιθέμενον ὡς ἄοριστολογικὸν ἐπὶ χρόνου μετὰ τῶν ἄρνητικῶν οὐ καὶ μή· οἷον οὐπω, μήπω, οὐδέπω, μηδέπω=ὄχι ἀκόμη. Προσλαμβάνει δὲ καὶ τὸν ποτε· οἷον πῶποτε καὶ τότε τίθεται ὡς ἐπιτείνον τὰς ἄρνητικὰς προτάσεις ἀναφερόμενον καὶ εἰς τὸν χρόνον αὐτόν.

6. Πῶμαλα=παντάπασιν.

7. Πῶς (ἐκ τοῦ πὺς) σημαίνει τρόπον ἐν ἐρωτήσει καὶ τίθεται καὶ κατ' ἐπανάληψιν μετὰ τοῦ ποτε ἐπὶ δισταγμοῦ· οἷον Πῶς ποθ' αἱ πατρῶαι σ' ἄλλοκες φέρειν Τάλας; (Σοφ).

§ ιγ'.

1. Τοῦνεκα. Παρὰ ποιηταῖς ἀντὶ τοῦ τούτου ἔνεκα δηλ. ἐπὶ αἰτίας. Τίθεται ὅμως καὶ ἐρωτηματικῶς.

2. Τοι. Εἶναι κυρίως ἀρχαία δοτικ. ἀντὶ τοῦ τῷ καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τίθεται βεβαιωτικῶς· οὐχ ἥττον καὶ ἐλαττωτικῶς καὶ παραπληρωματικῶς.

3. Τοίνυν. Τίθεται πάντοτε ὡς συμπερασματικόν.

Τό τοι συντίθεται καὶ μετὰ τοῦ καί, καθὼς καὶ μετὰ τοῦ μέν, ἐν τῇ πρώτῃ μὲν περιπτώσει ἐπὶ τῶν ἐναντιωματικῶν λόγων ἐν τῇ δευτέρᾳ δὲ ἐπὶ τῶν συμπερασματικῶν. Προσλαμβάνει δὲ καὶ τὸν γάρ, τοιγάρ οὖν, γάρ τοι, οἷον τοιγαροῦν, τοιγάρτοι, ἀλλὰ πάντοτε φυλάττει τὴν συμπερασματικὴν αὐτοῦ σημασίαν.

4. Τᾶρα=τοι ἄρα· παρὰ ποιηταῖς.

§ ιδ'.

1. Φέρε. Ὡς ἐπίρ. παρακλευσματικὸν συντάσσεται μὲ ὑποτακτικὴν καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ Ἄς (ἄφες)· οἷον Φέρε εἴπω τινα. Ἀποτελεῖ δὲ καὶ τὰς φράσεις Φέρε δὴ, Φέρε γάρ, φέρ' εἰπεῖν κτλ.

2. Ὡς=καθώς, (ἢ ὅτι, ἢ ἐπειδὴ)· οἷον ὡς ἔπος εἰπεῖν. Ὡς ἐπίρ. εἶναι ὁμοιωματικὸν καὶ ἀναφέρεται δυνάμει τῆς ἀναφορικῆς αὐτοῦ σημασίας εἰς τὸ οὕτως οἷον ταύτη ἰτέον ὡς τὰ ἔχνη φέρει=οὕτως ὡς τὰ ἔχνη φέρει.

Τίθεται δεύτερον ἐπὶ ποσοῦ ἐπιτακτικῶς, ἢ καὶ διὰ τὴν σημάνη τὸ δυνατόν· οἷον ὡς εἶχον τάχους εἶποντο· καὶ ὡς εἶχε ποδῶν, ὡς τάχιστα, ὡς ῥᾶστα κτλ. Ἐξ οὗ καταφαίνεται ὅτι ἐπιτείνει τὴν ὑπερθετικὴν δύναμιν καὶ προσθέτει εἰς τὰ θετικά τὴν δύναμιν τοῦ ὑπερθετικοῦ βαθμοῦ· οἷον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ὡς ἐπίπαν κτλ.

Τίθεται ὡσαύτως ἑλλειπτικῶς καὶ ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ περιπού, ἢ ἕως οἷον ἀπέθανον ὡς πεντήκοντα· οὐχ ἦττον καταφαίνεται πολλάκις ἐν αὐτῷ καὶ δυνάμεις συγκριτικῆ· οἷον Λυγκεὺς ἐκείνος ὡς πρὸς ἐμέ. (σελ. 62 6').

Θαυμαστικῶς τίθεται ἀντὶ τοῦ ὅσον· οἷον φεῦ ὡς εὖ λέγεις καὶ ἐκκλ. ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου Κύριε!—ὡς θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου κτλ. Τίθεται ἔτι προτασσόμενον μετὰ τῶν προθέσεων εἰς, ἐπὶ, πρὸς, διὰ τὴν σημάνη διεύθυνσιν μὲν πρὸς τι, ἀλλ' οὐχ ἦττον καὶ σκοπόν· ἐξ οὗ καταφαίνεται καὶ ἡ μετὰ τῶν προθέσεων αὐτοῦ σχέσις· οἷον ἐπορεύοντο ὡς ἐπὶ τὸν ποταμόν, — ἀπέπλεον ὡς εἰς Ἀθήνας=δήθεν, ἢ μὲ σκοπόν. Οὕτω καὶ ἀντὶ τῶν εἰς, πρὸ, ἢ ἐπὶ πολλάκις τίθεται· οἷον ὡς τὸ κάταντες, ὡς τὸν Πειραιᾶ, ὡς ἐμέ κτλ.

Ἄλλ' οὐχ ἦττον εἶναι καὶ σύνδεσμος κυρίως εἰδικός, καθὼς εἰδομεν εἰς τὴν περὶ εἰδικῶν λόγων παράγραφον, ὡς συντασσόμενον μετὰ τῶν δοξαστικῶν, ἀφηγηματικῶν, ἀγγελτικῶν, γνωστικῶν, λεκτικῶν καὶ δηλωτικῶν ἐν γένει ρημάτων, ἀλλ' ἐπὶ ἀμφιβόλου καὶ ὑπὸ σκέψιν καθυποβαλλομένου αἰτίου· οἷον ἦλθεν ἀγγελία ὡς ἠλώκει τὸ τεῖχος.—Εἶπεν ὡς οὐδὲν θαυμαστὸν εἶη· Ὡς σύνδεσμος δὲ ἔτι τίθεται καὶ αἰτιολογικῶς ἀντὶ τοῦ ἐπεὶ, ἐπειδὴ, διότι, γάρ, οἷον πάντες ὁμολογοῦσιν ὡς ἀρετὴ κράτιστόν ἐστι. Ἀοριστολογικῶς δὲ μετὰ τοῦ Ἄν· οἷον ὡς ἂν καὶ ἐωρακότες τὸ πρᾶγμα δεῖσαντες ὑποχωροῦσιν. Ὡς τελικός δὲ τίθεται ἀντὶ τοῦ ἵνα ἢ ὥστε μάλιστα παρὰ ποιηταῖς· οἷον Σαότερος ὡς κε νῆσαι (Ομ).

Χρονικῶς δὲ ἰσοῦται μὲ τὸ εὐθύς, ἀλλὰ πάντοτε ἔχει ἐπιφερόμενον τὸν Καί· οἷον ὡς δὲ τάχιστα ἤκουσα καί=εὐθύς ὅπου ὑπὸ τὴν αὐτὴν σημασίαν ἀναφέρεται καὶ εἰς εὐκτικήν.

Τροπολογικῶς δὲ τίθεται ἀντὶ τοῦ Πῶς· οἷον μέμνημαι γὰρ καὶ τὸ ρῆμα ὡς εἶπε. Συντίθεται ὅμως καὶ μετὰ τῶν μορίων εἰ, περ, τε, οἷον ὥσει, ὥσπερ ὥστε κτλ. Ὦν τὸ μὲν ὥσει τίθεται ὁμοιωματικῶς καὶ ἐλαττωτικῶς ἰσοδυναμοῦν μὲ τὸ ὥσάν νά· προσλαμβάνει δὲ καὶ τὸν περ. Τὸ δὲ ὥσπερ τίθεται ὁμοιωματικῶς, ἐλαττωτικῶς καὶ ἐμφαντικῶς μετὰ τινος εἰρωνείας. Ἐνίοτε δὲ καὶ χρονικῶς οὕτω, καὶ ὥσπερ, καὶ ὥσπερανεί, καὶ ὥσπεροῦν. Τὸ δὲ ὥστε τίθεται ὁμοιωματικῶς ἢ παραβολικῶς = Ὡσάν· ἔτι δὲ αἰτιολογικῶς πρὸς μετοχὴν κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἄτε· οἷον ὥστε γὰρ ταμείῳ χρωμένων τοῖς τείχεσι πολλὰ καὶ χρήματα καὶ σῖτος ἐνῆν (Θ)· καὶ πρὸς ἀπαρέμφατον τελικὴν· οἷον ὥστε λέγειν.— Ἡμεῖς ἔτι νέοι ὄντες ὥστε τοσοῦτο πρᾶγμα διελέσθαι. Ἐτι τίθεται καὶ συγκριτικῶς — ἐνίοτε ὅμως σημαῖνον καὶ συμφωνίαν λαμβάνει προσθετικὴν δύναμιν — Οὐχ ἦττον τίθεται καὶ συμπερασματικῶς = ἐπομένως ἀναφερόμενος πρὸς ὀριστ. ἢ προστακτικὴν· οἷον ὥστε μὴ λίαν στένε — ὥστε οὐ τοῦτο δέδοικα μὴ οὐκ ἔχω ὅ,τι δῶ κτλ. Πρὸς εὐκτικὴν δὲ τίθεται ἐπὶ ὑποθετικῶν λόγων· οἷον εἴ τις χρῆτο τῷ ἀργυρίῳ ὥστε . . . κάκιον ἔχει καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν.

3. Ὡς πρὸς (σελ. 62. 6'.)

4. Ὡς. Τίθεται ἀντὶ τοιοῦτοτρόπως ὁμοιωματικῶς· οὐχ ἦττον καὶ χρονικῶς ἀντὶ τοῦ εὐθύς=ἐν τῷ ἅμα. Συνήθως ὅμως ἔπεται ὁ καί, ἔτι δὲ τίθεται καὶ τροπολογικῶς καὶ ἐναντιωματικῶς.

Τ Ε Λ Ο Σ.

ΠΕΡΙ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ ΤΗΣ ΥΛΗΣ ΤΙΝΑ
ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΞΙΟΤΙΜΟΥΣ ΚΑΘΗΓΗΤΑΣ ΚΑΙ Δ'ΔΑΣΚΑΛΟΥΣ

Ἐν τῷ Συντακτικῷ ἡμῶν δὲν ἠκολουθήσαμεν τὴν εἰς τὰλλα συντακτικὰ κρατοῦσαν διάταξιν τῆς ὕλης, ἀλλ' ὅλως ἰδίαν μέθοδον κατ' ἀναπαύλας ἢ τμήματα.

Διελόντες αὐτὸ εἰς δύο μέρη, ὠρίσαμεν τὸ μὲν δεύτερον μετ' ἐπανάληψιν τοῦ α'. μέρους ἰδίᾳ διὰ τὴν Β'. τοῦ Γυμνασίου, τὸ δὲ πρῶτον, εἰ καὶ εἰς κεφάλαια, οὐχ ἥττον συνετάξαμεν ὡς ἑξῆς :

α'.) Ἀπὸ τοῦ Α'. Κεφ. μέχρι τοῦ Γ'. ἵνα ᾖ κατὰλληλον καὶ εἰς μαθητὰς τοῦ Σχολαρχείου.

β'. Ἀπὸ τοῦ Α'. (μετὰ τῆς συμπληρώσεως διὰ τῶν μερῶν τοῦ λόγου ὡς ὅρων προτάσεως) μέχρι τοῦ Ε'. διὰ τὴν πρώτην ἐξαμηνίαν τῆς α'. τοῦ Γυμνασίου. Καί.

γ') Ἀπὸ τοῦ Ε'. Κεφ. μέχρι τοῦ τέλους τοῦ πρώτου μέρους διὰ τὴν Β'. ἐξαμηνίαν τῆς αὐτῆς τάξεως, φρονοῦντες ὅτι οὕτως οἱ μαθηταὶ μὴ βαδίζοντες ἐν σκότει, ἀλλ' ἔχοντες ἐν ἐκάστῳ τμήματι καὶ ἴδιον φῶς, δύνανται ἀπροσκόπτως καὶ οὐχὶ ἐν ἀνίαν βαίνωσι πρὸς τὰ πρόσω. Ἴνα δ' εὐκολύνωμεν αὐτοὺς καὶ εἰς τὴν μελέτην των συνετάξαμεν καὶ τὸν ἑξῆς τοῦ πρώτου μέρους ἀναλυτικὸν πῖνακα.

ΠΙΝΑΞ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥ Α΄ ΜΕΡΟΥΣ

	Σελ.	ἐδάφ.		Σελ.	ἐδάφ.
ἀ. στερητ.	6	9	αὐτὸς προσωπικῶς	65	5
ἀγαπῶ	24	4	ἄχρισ	131	γ'
ἄγε	17	6	Βεβαιοῦσθαι	32	9
ἀεὶ (ὁ ἀεὶ ἡδικημένος			βλέπω	20	3σημ.
ὁ ἀεὶ ἀρχων)	130	3	βούλομαι	53	γ'
ἄθρει (ἀλλ' ἄθρει)	131	5	Γενικὴ ἐξ ἀντικειμ.	16	α'
αἷτιος	9	1 γ'	» ἐξ ὑποκειμ.	»	»
αἰτιατικὴ	17		γίγνομαι	57	4
ἀκούω	20	3σημ.	Δε ἀντιθετικὸς	88	
ἄκων	49	ε'	δέδοικα ὡς φόβου σημ.	31	6
ἀλλὰ	88	2	διατελῶ καὶ διαγίγνομαι	46	2
ἀλλὰ καὶ	86	4	δοκῶ	60	8
ἄλλος	76	δ'	δοτικὴ	16	
ἀλλ' οὐ	88	2	δέον, δυοῖν δεόντοι	64	3
ἄμφι	119		δυνατὸν	9	δ'
ἄμφοιν	77	2παρ.	διαφορικά	63	11
ἄμφω ἀμφοτέρων	77	2	δεῦτε	17	6
ἀνάγκη	9	1 β'	δοκεῖν ὡς συνδ.	32	7
ἀνὰ νηὸς	115	2	δέομαι	28	2
ἀντὶ (παραθετ.)	62	3 γ'	οἱ=ἐαυτῶ	65	6
ἄντα ἀντικρυ(ς)	110	4	ἐγὼ αὐτὸς	68	3
ἀντίος	»	»	ἐὸς ἐῖ ἐδν=ὅς ἢ ὄν	70	4
ἄνω ἄνευ ἀνευθε	115	6	ἐθέλω	53	γ'
ἀνίστατο(εἰς οἰκῆμά τι)	114	5	ἐκὼν	49	ε'
ἄξιος	9	1 β'	ἐκάτερος	76	α'
Ἀπαρέμ. παραθετ.	62	2 δ'	ἐκαστος	»	β'
ἀνεξαρτήτως σελ. 44.	10	α'	ἐν, ἐνθεν, ἐνδοθεν, ἐντὸς	113	3
» ἀντὶ προσταχ.	»	β'	ἐνερθε	113	3
ἐπὶ θαυμασμοῦ	»	»	ἐνιοι, αἰ, α	76	β'
Ἀπαρέμ. ἀξαρτωμένη			ἐνεκα ἐκheti	131	δ'
ἀπὸ ἀνεπτ.	44	8	Εἰς ὑπερβολὴν	111	3
ὅπῃ τοῦ πρίν	44	7	ἐξω, ἐξωθεν, ἐκτὸς	112	3
ἄπο, ἀποθεν, ἀπωθεν	111	4	ἐπειδὴ, ἐπεὶ, αἰτιολ.	89	1
ἀπολαμβάνω	18	1 α'	» » χρονικῶς	98	5
ἄρχων	130	3σημ.	ἐπειδάν, ἕως ἂν εἴτ' ἂν	97	3
ἄτε=ὡς ἢ διότι			ἐνδείκνυσθαι	32	ε
ἄτε εἰς τοὺς αἰτιολ.	89	3	εἰμί	50	
ἄτε εἰς μετοχ.	48	γ'	εἰ-μή	63	11
ἄτερ	131	2 β'	ἐκ παραθετ.	63	8α'
αὐτὸς ἐπιτατ.	67	3	ἐν τοῖς παραθετ.	63	β'
αὐτὸς=μόνος	»	2	εἰ, εἰγάρ, εἴθε	84	α'

	Σελ.	ἐδάφ.		Σελ.	ἐδάφ.
εἶτε-εἴτε εἴτ-οὖν			μέλω	60	γ'
εἴτ'-οὖν	87	2	μέμνημαι	52	4
εἴτε-εἴτε ἐρωτημ.	103	12	μὲν ὅμως	88	6
ἔρχομαι	53	5 γ'	μεταξὺ	122	5
ἔστι, ἔστω	102	6	μέχρι	132	ς'
ἐσθίω	20	3σημ.	μὲν, μὲν δέ, μὲν ἀλλὰ,	88	1
ἕτερος	76	α'	μὲν ὅμως		
ἔτοιμος	9	ζ'	μὴ ὅτι ἀλλὰ	87	ς'
ἐφ' ᾧ	97	7	μὴ ὅπως ἀλλὰ		
ἔχω	25	6	μὴ οὐ	108	4
ἔως	132	ε'	μὴ τι	105	7
Ἡ παραθετικῶς	62	α'	Νή	133	ι'
ἡ κατὰ παράθ.	»	β'	νομίζεσθαι ὡς συνδ.	32	7 α'
ἡ ὡς ἂν	»	γ'	Ὀνομαστική	15	1
ἡ ὥστε	»	δ'	ὁμολογεῖσθαι	32	9 α'
ἡ, ἡ, ἦτοι ἦτοι	87	2	ὀνομάζεσθαι ὡς συνδ.	32	7
ἡγοῦμαι	99	β'	ὅδε = ἰδοὺ	66	5
ἡνί ἡνίδε	131	5	οἶα	48	γ'
θαυμάζω	32	8	οἶος ἐπὶ θαυμασμοῦ	73	3
θαυμαστὸν οἶον	63	9	οἶεσθαι	99	β'
θαυμαστὸν ὅσον	»	»	οἶχομαι	46	2
θέμις	9	β'	οἱ ἀμφὶ	120	4
Ἰδοὺ, ἰδὲ	131	5	ὅπως	90	1
ἴθι	17 3 καὶ 130	4	ὅπως μὴ	90	3
ἵνα	90	α'	ὅπως ἂν	91	7
ἵν, ἵν	65	5	ὀρῶ	19	ιβ'
Καί, μεταβατικὸς	86	4 β'	ὀς=οἶος	70	2
κάτω κάτωθεν	116	5	ὀς, ὅστις=ὥστε	70	3
καίπερ, καίτοι	49	ζ'	ὀς, ἡ, ὁ,=ἄλλος, τ, ο	71	5
καίτοι ἀλλ' ὅμως	88	6	ὀς=οὗτος	71	9
καίπερ ὅμως	»	»	ὅτι ὡς παραθετ.	63	8 γ'
καλεῖσθαι	32	7	ὅτι μὴ διαφορ.	63	11
κέκτημαι	25	6	ὅσον στάδιον	73	2
κελεύω	27	2	οὐ	105	1
κλητύη	17		οὐδεὶς	76	γ'
κομιδῇ μὲν οὖν	102	6	οὐδεὶς ὅτω	108	5
κρίνεσθαι ὡς συνδ	32	7	οὐχ ὅτι ἀλλὰ καὶ	86	3 δ'
κυρεῖν	7	10	οὐχ ὅπως ἀλλὰ καὶ	»	3 ε'
κυρῶ	46	2	οὐ μὴν ἀλλὰ	88	3
Λανθάνω	»	»	Πᾶς	33	3 β'
λέγεσθαι	32	9	πάνυ μὲνοῦν, πάνυ γε,		
λοιδοροῦμαι	»	»	παντάπασι γε, πῶς	102	6
λυμαίνομαι	»	»	γὰρ οὐ ;		
λωθῶμαι	52	4	παρὰ παραθ.	62	α'
Μὰ	133	ι'	πάρα	124	5
μάλιστα γε	102	γ'	παρὲκ παρὲξ παρεκτός	»	»

	Σελ.	ἐδάφ.		Σελ.	ἐδάφ.
πέλειν	7	10	Ἵπαιθα	128	4
περί ἐπί ποσοῦ	64	4	ὑπερβα ὑπερθεν	118	4
πέριξ	125	5	ὑπὲρ παραθετ	62	ε'
πλήν διαφορ.	63	11	ὑπερθετικά	63	8
πλήν ἄλλα			ὑπολαμβάνεσθαι	32	7
πλήν εἰ, πλήν εἰμή	132	ζ'	Φέρε	17	6
πλήν ἤ, πλήν ὅμως			φημί	102	6
πλήν ὅτι, πλήν ὅσον			φθάνω	46	2
πότερος	74	6	φιλῶ	25	5α'
πόρρω πόρρωθεν	113	4	φίλτατος	33	6'
προσαγορεύεσθαι	32	7	φιβοῦμαι καὶ μετὰ αἷτ.		
πρὸς δίκης	126	2	κατὰ τὰ αὐτοπαθῆ	31	6
πρὸς ἐπί τούτοις	126	γ'	φροντίζω	18	6'
πρόσθεν, πρόσω	127	6	φροῦδος	9	γ'
προσωτέρω προσωτάτω »		»	φῦναι	7	10
πρὸ παραθετ.	62	δ'	Χαίρω	46	2
προσωπική ἀναπληρωτ	65	7	χαλεπὸν	9	δ'
πρῶτος	33	6'	χρεῶν	9	6'
Στέργω	24	4	χωρὶς	133	θ'
στερητικά	28	3	ὦ κλητικὸν	17	
σφεῖς	65	5	ὦ θαυμαστικὸν	134	1
συνεχῶς γράψω	82	γ'	ὥς, πρὸς Μετοχὴν	48	γ'
Τῆλε	132	η'	ὥς, αἰτιολογ.	89	1 - 3
τί δῆτ' ἄν	101	4	ὥς, τελικῶς	90	2α'
τί μὴν;	74	5	ὥς μὴ ἀποφατ.	90	3
τιμωρῶ	27	σημ.	ὥς πρὸς παραθετ.	62	6'
τίς τίνος	74	7	ὥς, μετὰ τῶν δοξαστικ.	100	3
τρώγω	20	σημ.	ὥστε	98	α'
τυγχάνω	46	2			

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α'. ΚΕΦ. Α'.	Σελ.		Σελ.
Ὅρισμός	4	Τὸ Κατά τι	38
Ὅρισμός προτάσεως	»	Περὶ ἀπολύτων πτώσεων	39
Ἀπλῇ πρότασις	»	ΚΕΦ. Γ'. Περὶ ἄρθρου	40
Χαρακτὴρ τῆς ἀπλῆς προτάσεως	7	Χρῆσις τῆς ἀπαρεμφάτου	43
Περὶ συνθέτου προτάσεως	8	Περὶ Μετοχῆς	45
Χαρακτὴρ τῆς συνθ. προτάσεως	»	Ἡ Μετοχὴ ἐπιθετικῶς	»
Πάθη τῆς ἀπλῆς προτάσεως	9	Ἡ Μετοχὴ κατηγορηματικῶς	»
Περὶ προτάσ. συνεπτυγμένης	10	Ἡ Μετοχὴ παρενθετικῶς	47
Πάθη τῆς συνεπτυγμ. προτάσ.	11	Περὶ ἀναλύσεως Μετοχῶν	48
Χαρακτ. τῆς συνεπτ. προτάσ.	12	» ΚΕΦ. Δ'. Περὶ τοῦ εἶναι καὶ	
Χαρ. τῆς συνθ. συνεπτ. προτ.	»	τῶν συγγενῶν αὐτῷ ρημάτων	50
Περὶ κατηγορηματικοῦ ρήματος	13	Ρήματα ἐνεργητ. ἀμετάβατα	51
Ρήματα ἐνεργητικά	14	Ρήμ. ἀποθετ. καὶ σύνταξ. αὐτῶν	»
Περὶ τῶν πτώσεων	15	Ρήματα οὐδέτερα	53
Πεπλατυσμένη πρότασις	18	Ρήματα αὐτοπαθῆ	54
Μονόπτωτα μετὰ γεν. συντασ.	»	Περὶ τῶν Μέσων ρημάτων	55
Μετὰ γενικ. συντασ. οὐσιαστικ.	20	Μέσα ἀμέσου ἐνεργείας	56
Μετὰ γενικ. συντασ. ἐπίθετα	21	Μέσα ἀνταναχλωμένα	»
Μονόπτωτα μετὰ δοτικ. συντασ.	22	Μέσα ἐμμέσ. ἐνεργ. ἢ Διάμεσα	57
Ἐπίθετα μετὰ δοτ. συντασσόμε.	24	Μέσα ἀλληλοπαθῆ	58
Μονόπτωτα μετὰ αἰτιατ. συντ.	»	Περὶ ἀπροσώπων ρημάτων	»
Περὶ διπτῶτων ρημάτων	25	Περὶ τῶν εἰς τὸς καὶ τέως ρη-	
Μετὰ γεν. καὶ αἰτιατ. συντάσ.	»	ματικῶν.	60
Μετὰ δοτ. καὶ αἰτιατ. συντάσ.	26	Περὶ τῶν παραθετικῶν καὶ δια-	
Μετὰ διπλῆς αἰτιατ. συντάσ.	27	φορικῶν ἐπιθέτων	61
Μετὰ γεν. καὶ δοτ. συντάσ.	29	Περὶ ἀριθμητικῶν ἐπιθέτων	64
Παρατηρήσεις	»	Χρῆσις τῶν ἀντωνυμ. προσωπ.	»
Περὶ παθητικῶν ρημάτων	31	Δεικτικά	65
Περὶ τῶν κοινῶν προσδιορισμῶν	32	Ἡ ὀριστικὴ αὐτῶς.	67
Περὶ τῶν εἰς τὸ ρῆμα ἀναφερο-	»	Αὐτοπαθεῖς ἢ σύνθετοι	68
μένων προσδιορισμῶν	34	Ἀλληλοπαθεῖς	69
Ὁ Τόπος	35	Κτητικά	»
Ὁ χρόνος	36	Ἀναφορικά	70
Τὸ ποῖον καὶ ὁ Τρόπος	»	Ὅτις ὁποῖος	72
Τὸ πῶς	»	Ὅσος ὁπόσος ἡλικίος	73
Τὸ Διὰ τί	»	Ἐρωτηματικά	»
Τὸ ποιητικὸν αἶτιον	37	Ἀόριστοι	75
Τὸ τελικὸν αἶτιον	»	Ἐπιμεριστικά	76
Τὸ ἡθικὸν αἶτιον	38		

	Σελ.		Σελ.
ΚΕΦ. Ε' Περὶ τῶν χρόνων τοῦ		Εἰς ἥ ἐς	114
ρήματος	77	Περὶ διπτῶτων προθέσεων ἀνά.	
Ἑνεστώς	78	κατά, διά, ὑπέρ	
Παρατατικὸς	»	Ἀνά	114
Ἀόριστος	79	Κατά	115
ὑπερσυντελικὸς	80	Διά	117
Παρακείμενος	»	ὑπέρ	118
Μέλλων	81	Περὶ τῶν τριπτῶτων προθέσεων	
Περὶ τῶν ἐγκλίσεων ἀπολύτως	82	ἀμφί, ἐπὶ, μετά, παρά, περὶ,	
		πρὸς, ὑπὸ	
ΚΕΦ. ΣΤ'. Περὶ λόγων ἥτοι		Ἀμφί	119
συνθέτων προτάσεων οὐσιαστ.	85	Ἐπὶ	120
		Μετά	122
ΚΕΦ. Ζ'. Συμπλεκτικοί	86	Παρά	123
Διαζευκτικοί	87	Περὶ	124
Συγκριτικοί	88	Πρὸς	125
Ἀντιθετικοί	»	ὑπὸ	127
Αἰτιολογικοί	89		
Τελικοί	90	ΚΕΦ. Ι'. Περὶ ἐπιρρημάτων	128
ὑποθετικοί	91	α'.) Ὡς προσδιόρ. ρημάτων	129
Α'. τάξις, α'. τύπος	92	β'.) Ὡς προσδιορισμοὶ ἐπιθέτων	»
Β'. τύπος, γ'. τύπος, δ' τύπος	93	γ'.) Ὡς προσδιόρ. οὐσιαστικῶν	»
Β'. τύπος, ς'. τύπος, ζ'. τύπος	94	δ'.) Ὡς προσδιορισ. ἐπιρρημάτ.	»
Ε'. τάξις	95	ε'.) ἰδίᾳ συντάζει	130
Ἀναφορικοί	96	Ἐπιθετικά ἐπιρρήματα	»
Χρονικοί	97	Προθετικά	131
Συμπερασματικοί	98		
Βίβικοί	99	ΚΕΦ. ΙΑ'. περὶ συνδέσμων	133
Ἑρωτηματικοί	100	Περὶ ἐπιφωνήματος	134
Τροπικοί	103		
Παρατηρήσεις	104	ΜΕΡΟΣ Β'. ΚΕΦ Α'.	135
		Τροπαὶ περίφρασις	136
ΚΙ Φ. Η'. Περὶ τῶν ἀρνητικῶν		Συνεκδοχή	»
οὐ, μή, οὐδέ, μηδὲ	105	Μετωνυμία	»
Περὶ τοῦ οὐ ἐν ἐξαρτήσει	106	Ἀντονομασία	137
Περὶ τοῦ μή ἐν ἐξαρτήσει	107	Ὀνοματοποιία	»
Περὶ τοῦ οὐ καὶ μή μετὰ Μετοχ.	108	Κατάχρησις	»
Παρατηρήσεις εἰς τὸ οὐ καὶ μή	»	Μετάληψις	138
		Παρατηρήσεις	»
ΚΕΦ. Θ'. Περὶ προθέσεων	109		
Ἀντι	110	ΚΕΦ. Β'. Περὶ σχημάτων	
Ἀπό	111	Σχῆμα Ἀττικόν	139
Ἐκ ἢ ἐξ	»	Σχῆμα πρὸς τὸ νοούμενον	140
Πρό	112	Σχῆμα πινδαρικόν ἢ βοιωτίον	»
Σύν ἢ ἔνν	113	Σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος	141
Ἐν	»	Σχῆμα αὐθυπότακτον	142

	Σελ.		Σελ.
Σχήμα ἐν διὰ δυοῖν	»	ΚΕΦ. Ε'. Περὶ ρητορ. σχημάτων	154
ΚΕΦ. Γ'. Περὶ ἰδιώματος Ὁρι-		Πλεονασμὸς	»
σμὸς	142	Ἐπανάληψις	»
Πλεονασμὸς	143	Ἐπαναφορὰ	»
Πολυσύνδετον	»	Ἀντιστροφή	155
Πολύπτωτον	144	Συμπλοκή	»
Παρένθεσις	»	Ἀναδίπλωσις	»
		Ἐπάνοδος	»
ΚΕΦ. Δ'. Βραχυλογία	145	Κλιμαξ	»
Ζεῦγμα ἢ συνεζευγμένον	146	Πολύπτωτον	156
Ἑλλειψις	147	Συνώνυμον	»
Ἀποσιώπησις	»	Ἐκ παραλλήλου	»
Ἀσύνδετον	148	Σχήματα κατ' ἑλλειψιν	»
Ἑλξίς	»	Σχήματα καθ' ὁμοίωσιν	157
Μετάθεσις	150	Σχήματα κατὰ διάνοιαν	»
ὑπερβάτων	152	ΚΕΦ. ΣΤ'. Περὶ φράσεων	257
Πρωθύστερον	»		»
Χιαστὸν	»	ΚΕΦ. Ζ'. Περὶ μερίων	269
Ἀναχόλουθον	153		

Τιμᾶται Δραχ. 2,25.